

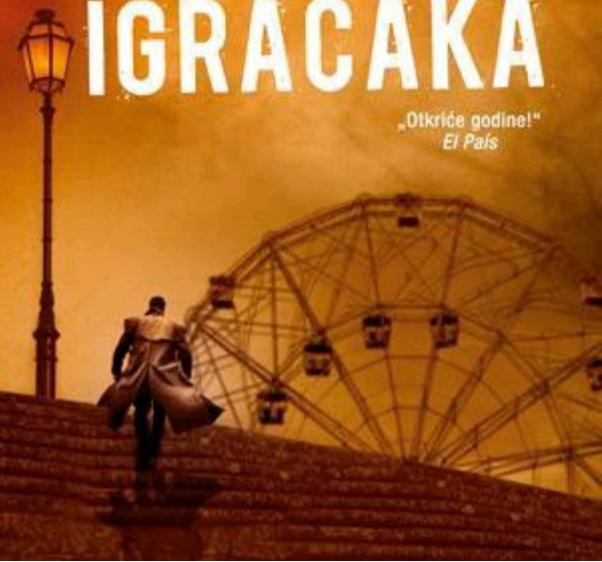
ANTONIO HIL

LETÖ

Tri neobjašnjive smrti
Dve najavljenе osvete
Jedno zagubljivo leto

MRTVIH IGRAČAKA

„Otkriće godine!“
El País

1

ANTONIO HIL

LETO MRTVIH

IGRAČAKA

Naslov originala:

Toni Hill

El verano de los juguetes muertos

By

GlitterBaby

&

Maya

2

ζ

Odavno više ne pomisljam na Iris i na leto kada je umrla. Izgleda da sam se potrudio da sve zaboravim, baš kao što sam se oslobođio noćnih mora i strahova iz detinjstva. I sad, kad poželim da je se setim, u glavi mi blesne jedino poslednji dan, kao da su te slike izbrisale sve što je prethodilo. Sklopim oči i u mislima se prenesem u onu staru kućerinu, u spavaonicu s pustim krevetima, koji iščekuju da dođe sledeća grupa dece. Šest mi je godina, u letnjem kampu sam i ne mogu da spavam zato što me je strah. Ne, lažem. Tog jutra sam se poneo hrabro: prekršio sam pravila i suočio se s mrakom samo da bih video Iris. Ali pronašao sam je utopljenu, kako pluta u bazenu, okružena svitom od mrtvih lutaka.

3

Isključio je časovnik čim je zazvonio. Osam sati ujutro. Mada je već satima bio budan, ruke i noge su mu najednom otežale i morao je da se napregne da ustane iz kreveta i ode pod tuš.

Mlaz sveže vode odagnao je otupelost i odneo deo posledica vremenske razlike. Doputovao je juče, posle beskonačnog leta na liniji Buenos Ajres - Barselona, naknadno još produženog u aerodromskoj kancelariji za izgubljeni prtljag. Službenica, u nekom prošlom životu zacelo jedna od onih sadističkih britanskih guvernanti, potrošila je i poslednje doze njegovog strpljenja gledajući ga kao da je kofer biće koje samostalno odlučuje i stoga se opredelilo da zameni tog vlasnika za nekog drugog, manje odbojnog.

Obrisao se snažnim pokretima i zlovoljno primetio da mu znoj već rosi čelo: takvo je leto u Barseloni. Vlažno i lepljivo kao istopljen sladoled. S peškirom omotanim oko struka, pogledao se u ogledalu. Trebalo bi da se obrije. U pizdu materinu. Vratio se u sobu i uzeo da u polupraznom ormanu traži gaće koje će obući. Srećom, u zaturenom koferu bila je zimska odeća, pa je bez problema pronašao košulju s kratkim rukavima i pantalone. Seo je na krevet, bos. Udahnuo je duboko. Dugo putovanje je uzimalo danak; došao je u iskušenje da se vrati u krevet, zažmuri i zaboravi na sastanak na kome je trebalo da se pojavi tačno u deset, mada je znao kako on nije sposoban da tako postupi. Ektor Salgado nikad nije propustio sastanak. "Pa taman da je i s dželatom", pomislio je i razvukao usta u podrugljiv osmeh. Desnom rukom je na noćnom stočiću potražio mobilni telefon. Baterija samo što se nije ispraznila, a setio se da je punjač ostao u prokletom koferu. Juče je bio previše iscrpljen da i sa kim razgovara, mada se u dubini duše možda nadao da će se drugi setiti njega. Potražio je u imeniku Rutin broj i nekoliko sekundi zurio u ekran pa tek onda pritisnuo zeleno dugme. Uvek ju je zvao na mobilni, sigurno zato što se trudio da ignoriše da ona ima drugi, fiksni broj. Drugu kuću. Drugu voljenu osobu. Njen glas, pomalo promukao, znak da je tek ustala, šapnuo mu je u uho:

-Ektore...

-Jesam li te probudio?

- Ne... Pa, malo. - Iza nje je začuo prigušen smeh. - Ali ionako je trebalo da ustanem. Kad si stigao?

- Izvini. Došao sam juče po podne, ali one budale su mi izgubile prtljag i držale me pola dana na aerodromu. Mobilni će mi se svakog trenutka ugasiti. Samo sam želeo da vam javim da sam dobro doputovao.

Iznenada se osetio glupo. Kao malo dete koje previše priča.

-Kako si prošao na putu?

-Mirno - slagao je. - Kaži mi, da li Giljermo spava? Rut se nasmejala.

- Uvek kad se vratiš iz Buenos Ajresa promeni ti se naglasak. Giljermo nije kod kuće, zar ti nisam rekla? Otišao je na nekoliko dana na more, kod jednog druga - odgovorila je. - Ali u ovo doba sigurno spava - odmah je dodala.

- Aha. - Stanka; u poslednje vreme u njihovim razgovorima prečesto je nešto zapinjalo. - Kako je?

- Dobro, ali kunem ti se, ako pubertet dugo potraje, poslaću ti ga natrag s plaćenom

4

poštarinom. - Rut se smeškala. Sećao se njenog osmeha i onog iznenadnog sjaja u očima. Boja njenog glasa se promenila: - Ektore? Ima li nekih novosti u vezi s tvojim poslom?

- Treba da se vidim sa Savaljom u deset sati.

- Dobro, javi mi posle šta je bilo. Opet stanka.

- Hoćeš da ručamo zajedno? - upitao je Ektor tišim glasom. Odgovorila je nešto kasnije nego što je trebalo.

- Žao mi je, već sam se dogovorila. - Na trenutak je pomislio da se baterija potpuno

ispraznila, mada je glas naposletku produžio: - Ali čućemo se kasnije. Mogli bismo da popijemo kafu...

Dobro onda. Međutim, pre nego što je stigao to da kaže, telefon se pretvorio u komad mrtvog metala. Pogledao ga je s mržnjom. Zatim je spustio pogled na svoje gole noge. Poskočio je kao da mu je taj kratki razgovor dao potrebnu energiju, ustao i opet se uputio ka onom prekorno nepotpunjenoj ormanu punom praznih vešalica.

Ektor je živeo na poslednjem spratu jedne trospratnice. Nije bila ništa naročito, jedna od mnogih zgrada tipičnih za kvart Poblenou, u blizini stanice metroa i dvatri bloka udaljena od one druge ramble¹ koje nema u turističkim vodičima. Jedino hvale vredno kod njegovog stana bili su kirija, koja nije porasla kad se taj kraj pokondirio i postao povlašćeno mesto u blizini plaže, i ravan krov, iz praktičnih potreba pretvoren u terasu - i to privatnu budući da je drugi sprat bio prazan a da je na prvom živila kućevlasnica, žena od gotovo sedamdeset godina, ni najmanje zainteresovana da se penje stepenicama tri sprata. On i Rut su preuredili stari ravan krov, jedan deo su pokrili i stavili nekoliko biljaka, sad na samrti, i sto sa stolicama gde su večerali u letnjim noćima. Gotovo da se nijednom nije popeo gore otkako je Rut otisla.

Vrata na prvom spratu otvorila su se baš kad je prolazio pored njih i Carmen, kućevlasnica, izašla je da mu se javi.

- Ektore. - Osmehivala se. Kao i uvek, pomislio je: ako dočeka starost, voleo bi da bude kao ta draga gospođa. Ili još bolje: da ima takvu ženu pored sebe. Stao je i poljubio je u obraz, pomalo nespretno. Izlivi nežnosti mu nikad nisu bili jača strana. - Juče sam čula buku gore, ali sam pomislila da si sigurno umoran. Hoćeš li kafu? Sad sam je skuvala.

- Već me mazite?

- Gluposti - odvratila je odlučno. - Muškarci prvo treba dobro da doručkuju pa tek onda da krenu od kuće. Dođi u kuhinju.

Ektor je poslušno krenuo za njom. Kuća je mirisala na sveže napravljenu kafu.

- Nedostajala mi je vaša kafa, Karmen.

Pogledala ga je nabranog čela, pružila mu poveću šolju i sipala nekoliko kapi mleka i kašičicu šećera.

-Dobro da doručkuju... i da se dobro obriju - dodala je značajno.

-Ne budite surovi prema meni, Karmen, samo što sam doputovao - zamolio je.

1 Rambla je jedna od glavnih ulica u Barseloni. Inače, reč *rambla* u Kataloniji i još nekim geografski bliskim

oblastima Španije znači avenna ili široka

5

- A ti nemoj da izigravaš žrtvu. Kako si? - Pogledala ga je s naklonošću. - Kako ti je bilo u domovini? Ah da, slobodno popuši jednu, znam da želiš.

- Karmen, nema bolje žene na svetu od vas. - Izvadio je paklicu i zapalio cigaretu. - Nije mi jasno kako to da vas nije ulovio neki bogati dedica.

- Valjda zato što ne volim dedice! Kad sam napunila šezdeset i pet, obazrela sam se okolo i kazala sebi: Karmen, *ja n'hi haprou2* zatvori dućan. Gledaj filmove kod kuće... Kad smo već kod toga, gore su ti oni što si mi pozajmio. Sve sam ih odgledala - izjavila je ponosno.

Pred Ektorovom zbirkom filmova pozeleneo bi od zavisti gotovo svaki filmofil: od klasičnih holivudskih priča, koje je Karmen najviše volela, do najnovijih hitova. Svi su bili poređani na jednoj polici od zida do zida, naizgled bez reda; jedno od njegovih najvećih uživanja u noćima kad nije mogao da zaspi bilo je da nasumice uzme dva filma i izvali se na kauč da ih gleda.

- Divni su - nastavila je Karmen. Svi su znali da obožava Grejs Keli i da je, tako su joj govorili, u mladosti ličila na nju. - Ali ne pokušavaj da promeniš temu. Kako si?

Polako je ispustio dim i popio kafu do kraja. Pogled te žene i dalje je bio prodoran: njene plave oči mora da su nekada stvarno kosile muškarce kao snoplje. Karmen nije bila jedna od

onih starica što uživaju u prebiranju po uspomenama, ali zahvaljujući Rut, Ektor je znao da su postojala najmanje dva muža, "jadničci, bilo ih je lako zaboraviti", po rečima same Karmen, i jedan ljubavnik, "bitanga kakva se ne zaboravlja". Ali naposletku joj je taj poslednji obezbedio mirnu starost ostavivši joj tu trospratnu zgradu, gde bi još bolje živela da jedan stan nije čuvala za sina, koji je otišao odатle pre mnogo godina i nikad se nije vratio.

Ektor je dosuo sebi još malo kafe a zatim odgovorio:

- Carmen, vas ne mogu da obmanujem. - Pokušao je da se nasmeši, ali umorno lice i tužne oči osujetili su njegov napor. - Sve je sranje, da prostite. Još odavno sve poprilično liči na sranje.

Dosije

1231-R. E. Salgado.

U postupku.

Tri kratka retka ispisana crnim flomasterom na žutom stikeru zalepljenom na fascikli takođe žute boje. Da ih ne bi gledao, viši policijski komesar Savalj otvorio je fasciklu i osmotrio šta ima unutra. Kao da nije znao i bez gledanja. Izjave. Zapisnik. Lekarski izveštaji. Brutalnost policije. Fotografije povreda onog kućkinog sina. Fotografije sirote male Nigerijke. Fotografije stana u Ravalu gde su držali buljuk devojaka. Čak i nekoliko isečaka iz novina, od kojih su u nekima - malobrojnim, bogu hvala - novinari dosta zlonamerno izneli svoje jedinstveno viđenje događaja, naglašavajući pojmove kao nepravda, rasizam i zloupotreba vlasti. Zatvorio je fasciklu jednim pokretom ruke i pogledao koliko je sati na stonom časovniku u kancelariji.

Devet i deset. Još pedeset minuta. Povukao je stolicu unazad da protegne noge kad je neko zakucao na vrata i otvorio ih gotovo istovremeno.

- Da li je stigao? - zanimalo ga je.

Žena koja je ušla u kancelariju odmahnula je glavom ne pitajući ga na koga misli i veoma

sporo položila obe ruke na naslon stolice ispred stola. Pogledala ga je u oči i upitala bez okolišanja:

- Šta ćeš da mu kažeš? - Pitanje je zazvučalo kao optužba, rafalna paljba u pet reči.

Savalj je gotovo neprimetno slegao ramenima.

-Onako kako jeste. Šta hoćeš da mu kažem?

- Aha. Ma super.

- Martina... - Pokušao je da zvuči grubo, ali ju je previše cenio da bi se zaista naljutio na nju.

Spustio je glas. - Jebiga, vezane su mi ruke.

Nije ustuknula. Malo je izmakla stolicu, sela i opet je privukla k stolu.

- Šta vam još treba? Taj lik je izašao iz bolnice. Kod kuće je, baraba, opet se bavi svojim poslom...

- Ne zajebavaj me, Martina! - Znoj mu je oblio čelo i samokontrola mu je najzad popustila.

Kad je ustao tog jutra, obećao je sebi da će se potruditi da do toga ne dođe. Ali to je ljudski.

Otvorio je žutu fasciklu i izvukao fotografije; ređao ih je na stolu kao da pokazuje karte koje najavljuju poker kečeva. - Prelom vilice. Dva slomljena rebra. Uboji na glavi i trbuhi. Modro, izubijano lice. I sve zato što je Ektor izgubio živce i nacrtao se u kući tog govnara. Još je i imao sreće, nije bilo unutrašnjih povreda. A premlatio ga je na mrtvo ime.

Sve je to ona znala. Znala je i da bi izgovorila u dlaku iste reči da sedi u stolici preko puta.

No ako je postojala osobina koja je nedvosmisleno određivala mlađu inspektorku Martinu Andreu, to je bila nepokolebljiva odanost prema svojima: svojoj porodici, saradnicima na radnom mestu, prijateljima. Za nju je svet bio podeljen na dve jasno razdvojene strane, na njene i ostale, a Ektor Salgado je nesumnjivo pripadao prvoj grupi. I stoga je glasno i

hotimično prezrivo, glasom koji je njenog šefa razdraživao više nego pogled na te fotografije, prešla u protivnapad:

- A što ne izvadiš one druge? Devojčine. Što ne pogledamo šta je taj prokleti crni veštac učinio jadnoj maleckoj?

Savalj je uzdahnuo.

- Pazi s tim crn. - Na Martininom licu se ukazalo nestrpljenje. - Samo nam je još to falilo. A stanje te devojke nije opravdanje za napad. Ti to znaš, ja znam, Ektor zna. A što je najgore, zna i advokat tog kretena. - Spustio je glas; godinama je radio s Martinom Andreu i imao je poverenja u nju više nego u ijednog drugog podređenog. - Prekuće je bio ovde.

Martina je izvila obrvu.

- Jeste, advokat tog... kako se ono beše zove. Veoma sam mu jasno izneo kako stoje stvari: ili će da povuče prijavu protiv Salgada ili će njegovom klijentu policajac biti za petama i kad podje da piša.

- I? - upitala je, gledajući šefa s novim poštovanjem.

- Rekao je kako mora da se posavetuje s njim. Pritisnuo sam ga koliko god sam mogao. *Of the record*.³ Dogovorili smo se da me pozove danas, pre deset.

3 Engl: nezvanično (Prim prev)

7

- A ako pristane? Šta si mu obećao zauzvrat?

Savalj nije imao vremena da odgovori. Telefon na njegovom stolu zazvonio je kao alarm.

Mahnuo je rukom mlađoj inspektorki da čuti i podigao slušalicu.

- Da? - Na trenutak se na komesarovom licu još ogledalo iščekivanje, ali se odmah zatim njegov izraz preobrazio u običnu zlovolju. - Ne. Ne! Sad sam zauzet. Pozvaću je kasnije. - Nije odložio, nego gotovo ispustio iz ruke slušalicu i dodao, obraćajući se mlađoj inspektorki: -

Žuana Vidal.

Polako i ljutito je frknula.

- Opet?

Komesar je slegao ramenima.

- U njenom slučaju nema ničeg novog, je li?

- Ničeg. Jesi li video izveštaj? Jasno kao dan. Dečko je bio pogubljen i pao je s prozora. Loša sreća i ništa drugo.

Savalj je klimnuo glavom.

- Uzgred, izveštaj je dobar. Veoma iscrpan. Napisala ga je ona nova?

- Da. Naterala sam je da ga ponovo napiše, ali na kraju je dobro ispalio. - Martina se osmehnula. - Devojka je izgleda pametna.

Ako je dolazila od Martine Andreu, svaku pohvalu je trebalo ozbiljno shvatiti.

- Biografija joj je besprekorna - rekao je komesar. - Prva u klasi, najlaskavije preporuke prepostavljenih, kursevi u inostranstvu... Čak je i Roka, koji nema milosti prema novajlijama, napisao pohvalan izveštaj. Ako me pamćenje ne vara, pominje prirodan talenat za istragu.

Taman kad je Martina htela da doda jedan od svojih zajedljivih feminističkih komentara o talentu i prosečnom koeficijentu inteligencije muškaraca i žena u policiji, telefon je ponovo zazvonio.

U tom momentu, u maloj čajnoj kuhinji u policijskoj stanici, Leire Kastro, mlada istraživačica, koristila je taj prirodni talenat da zadovolji jednu od svojih najizraženijih osobina: radoznalost. Pozvala je na kafu agenta koji joj se već nedeljama smeškao diskretno ali ljubazno. Izgleda da je lik na svom mestu, kazala je sebi, osećajući se pomalo krivom što ga ohrabruje. Međutim, otkad je došla u glavnu stanicu katalonske policije na Španskom trgu, enigma Ektor Salgado izazivala je kod Leire žeđ za znanjem, a danas, kad je svakog časa

trebalo da ga ugleda na vratima, nije više mogla da izdrži.

I tako je, posle kratkog uvodnog časkanja, sa šoljom crne kafe u rukama, suzbijajući želju da zapali cigaretu i razvlačeći usta u svoj najlepši osmeh, Leire prešla na stvar. Nije mogla da provede pola sata tračareći u kuhinji.

-Kakav je? Mislim, inspektor Salgado.

-Ne poznaješ ga? Ah, jasno, ti si došla upravo kad je on otišao na odmor.

Potvrdila je.

- Ne znam šta da ti kažem - produžio je. - Normalan tip ili je tako izgledao. - Osmehnuo se.

-S Argentincima se nikad ne zna.

Leire je prikrila razočaranje najbolje što je mogla. Mrzela je neodređene odgovore i taj lik s

8

ljubaznim osmehom istog je časa automatski izgubio nekoliko poena. On je to sigurno primetio, pošto se potrudio da objasni podrobnije.

- Dvatri dana pre nego što se sve dogodilo, rekao bih ti da je miran čovek. Nikad nije povisio ton. Efikasan. Tvrdoglav ali strpljiv. Eto, dobar policajac... Savestan, uporan kao lovački pas. Ali iznebuha, kvrc, mozak mu se pomuti i pretvoriti se u divlju zver. Svi smo zinuli kad smo čuli, pravo da ti kažem. Novine već dovoljno loše pišu o nama, samo je još nedostajalo da jedan inspektor tako izgubi nerve.

Tu je možda u pravu, pomislila je Leire. Iskoristila je pauzu koju je napravio i opet upitala:

-Šta se dogodilo? Pročitala sam nešto u novinama, ali...

- Dogodilo se to da je odlepio. Ni manje ni više. - Mladić kao da je o tome imao čvrsto mišljenje, nepokolebljivo. - Niko to ne kaže naglas zato što je inspektor i sve to, a i komesar ga veoma ceni, ali je istina. Ubio je od batina tog tipa. Priča se da je podneo molbu za otkaz, ali da ju je komesar pocepao nadvoje. Međutim, poslao ga je na odmor od mesec dana dok se

duhovi ne smire. A znaj da štampa nije baš udarila u velika zvona o tom slučaju. Moglo je biti i mnogo gore.

Leire je opet srknula kafu. Imala je čudan ukus. Umirala je od želje za cigaretom, ali donela je odluku da prvu popuši tek posle ručka, a dotad je trebalo da proteknu najmanje četiri sata. Udahnula je duboko, nadajući se da će je želja za nikotinom proći kad joj pluća budu puna vazduha. Trik je upalio polovično. Kolega je bacio plastičnu čašu u kantu za reciklažu.

- Ako bude trebalo, poreći ču sve što sam ti rekao - kazao je, osmehujući se. - Znaš ono: svi za jednog i jedan za sve, kao musketari. Ali neke stvari nisu u redu. Sad moram da idem: dužnost me zove.

- Naravno - složila se rasejano. - Doviđenja.

Ostala je još malo u čajnoj kuhinji, prisećajući se šta je pročitala o slučaju inspektora Salgada. U martu, pre samo četiri meseca, Ektor Salgado je predvodio operaciju protiv trgovine ženama. Njegov tim je najmanje godinu dana bio za petama mafijašima koji su dovodili mlade devojke iz Afrike, prvenstveno iz Nigerije, za nekoliko javnih kuća u Valjesu i Garafu. Što mlađe to bolje, naravno. Devojke sa Istoka i iz Južne Amerike izašle su iz mode: bile su previše pametne i previše zahtevne. Mušterije su tražile crne i uplašene curice s kojima će moći da zadovolje svoje najniže nagone, a trgovcima je bilo lakše da kontrolišu nepismene, izgubljene devojčice, izvučene iz najbednijeg siromaštva uz neodređeno obećanje o budućnosti koja ne može biti lošija od sadašnjice. Ali bila je. Ponekad se Leire pitala kako mogu biti do te mere slepe. Da nisu slučajno videle neku svoju prethodnicu da se vratila kao bogata žena, kadra da izvuče porodicu iz siromaštva? Ne; bio je to beg u ono što ih čeka napred, očajnički put na koji su mnoge od njih primorali roditelji i muževi a da one nisu imale drugog izbora. Putovanje, zasigurno prožeto mešavinom nade i nepoverenja, završavalo se u ogavnom sobičku gde su devojke shvatale da je nada nešto što one ne mogu sebi da dozvole.

Više nije bila posredi želja za boljim životom, nego preživljavanje. A svinje koje su ih iskorišćavale, mreža kriminalaca i bivših prostitutki što su se uzdigle u hijerarhiji, koristile su sva dostupna sredstva da one shvate zašto su tu i koje su njihove nove i odvratne obaveze.

Osetila je vibriranje u džepu pantalona i izvukla privatni mobilni telefon. Crveno svetlo je treptalo javljajući da je stigla poruka. Kad je videla ko ju je poslao, preko lica joj je preleteo osmeh. Havijer. Metar i osamdeset, tamne oči, taman onoliko malja koliko treba na

9

preplanulom torzu i puma istetovirana po dijagonali tačno ispod trbušnih mišića. I povrh svega, simpatičan, pomislila je Leire dok je otvarala majušni beli koverat. "Hej, sad sam se probudio a ti si već otišla. Zašto uvek nestaješ bez reči? Da se opet vidimo večeras i da mi sutra spremiš doručak? Nedostaješ mi. Ćao."

Leire je nekoliko časaka gledala mobilni. Eh, taj Havijer. Momak je božanstven, nema sumnje, mada mu pravopis baš i ne ide od ruke. A nije ni veliki ranoranilac, pomislila je gledajući na sat. Osim toga, nešto u toj poruci upalilo je u njoj dobro poznati alarm upozorenja koji je naučila da sluša, svetlucavi blic što se palio pred onim primercima muškog roda koji, nakon dvetri noći dobrog seksa, počnu da traže objašnjenja i nagoveštavaju da vole stvari kao kad im se kolakao4 donese u krevet. Srećom, nije ih bilo mnogo.

Većina je prihvatala njenu igru bez problema, zdravu polnu razmenu lišenu komplikacija i pitanja, koju je otvoreno predlagala. Ali uvek bi se našao neko, kao Havijer, ko to nije sasvim shvatao. Šteta, kazala je sebi Leire žurno kucajući odgovor na poruku, što baš on pripada toj malobrojnoj grupi muškaraca: "Večeras ne mogu. Zvaću te. Da te podsetim, ne se piše zajedno sa dostajati. Ćao!" Ponovo je pročitala poruku i u izlivu sažaljenja izbrisala drugi deo pre nego što ju je poslala. To je nepotrebno surovo, ukorila je sebe. Majušni koverat je poleteo kroz prostor a ona je poželela da Havijer ume da čita između redova, ali je za svaki slučaj podesila

zvuk telefona na "nečujno" pa tek onda popila kafu do kraja. Od poslednjeg, poluhladnog gutljaja, prevrnuo joj se želudac. Nekoliko graški znoja orosilo joj je čelo. Udahnula je duboko, po drugi put, razmišljajući kako više ne može da odlaže. Za te jutarnje mučnine sigurno postoji objašnjenje. „Još danas ćeš svratiti do apoteke“, naredila je strogo sebi mada je u suštini savršeno dobro znala da nije potrebno. Da je odgovor na njena pitanja bogovski proveden vikend pre mesec dana.

Polako se oporavljala; nekoliko minuta kasnije imala je dovoljno snage da se vrati za svoj sto. Sela je ispred kompjutera, spremna da se koncentriše na posao, upravo kad su se zatvorila vrata kancelarije komesara Savalja.

Treći čovek u kancelariji možda je htio da zarađuje za život kao advokat, ali ako ga je trebalo procenjivati po tečnosti govora i sposobnosti izražavanja, pred njim nije bila naročito svetla budućnost. U njegovu korist je trebalo reći da se nije nalazio u prijatnom položaju i da mu ni komesar ni Ektor Salgado nisu preterano olakšavali situaciju.

Četvrti put za deset minuta Damijan Fernandes je obrisao znoj istom izgužvanom papirnom maramicom pa onda odgovorio na pitanje.

- Već sam vam rekao. Video sam doktora Omara preksinoć, oko devet sati.
- I jeste li mu preneli moj predlog?

Ektor nije znao o kakvom predlogu govori Savalj, ali je mogao da zamisli. S uvažavanjem je pogledao šefa, mada je u dubinama njegovih očiju i dalje plamteo bes. Svaki dogovor u korist onog kretena, čak i ako će to spasti inspektorovu glavu, probadao mu je želudac.

Fernandes je klimnuo glavom. Olabavio je čvor na kravati kao da se guši.

- Od reči do reči. - Nakašljao se. - Rekao sam mu... rekao sam mu da nema razloga da prihvati. Da ionako imate malo dokaza protiv njega. - Verovatno je primetio jarost na kome-

sarovom licu jer se odmah ispravio: - To je istina. Devojka je mrtva i više ga ništa ne povezuje s trgovinom ženama... Ne biste mogli da ga optužite čak ni za nesavesno pružanje lekarske pomoći pošto nije lekar. Kad biste ga zatvorili zbog toga, morali biste da zatvorite sve gatare, vidare i lažne svece... Ne biste imali dovoljno mesta u zatvorima. Ipak - bržebolje je dodao - istakao sam da policija može da bude veoma uporna, a pošto se oporavio od napada - izgovarajući tu reč, brzim i nervoznim pogledom okrznuo je inspektora Salgada, ali ovaj nije ni trepnuo - možda bi bilo najbolje da zaboravi sve to...

Komesar je duboko udahnuo.

- I da li ste ga ubedili?

- Pomislio sam da jesam... Pa - ispravio se - zapravo je kazao samo da će razmisliti. I da će me pozvati sutradan da mi saopšti odgovor.

-Ali nije.

- Ne. Juče sam mu nekoliko puta telefonirao u ordinaciju, ali niko nije dizao slušalicu. To me nije začudilo. Doktor se obično ne javlja na telefon dok radi.

-Pa ste odlučili da rano jutros odete do njega?

-Da. Imao sam sastanak s vama i... - zastao je - ovih dana nemam mnogo posla.

"Nećeš ga imati ni ubuduće", pomislili su u isti mah Savalj i Salgado, ali nisu ništa rekli.

- I otišli ste. Oko devet sati.

Fernandes je klimnuo glavom. Progutao je pljuvačku. "Bledilo" je bila previše pesnička reč da se opiše boja njegovog lica.

- Imate li malo vode? Komesar je uzdahnuo.

- Ovde unutra, ne. Već završavamo. Nastavite, gospodine Fernandese, molim vas.

-Još nije bilo devet. Autobus je stigao odmah i...

-Predite na stvar, molim vas!

- Da. Da. Hteo sam da vam kažem kako sam otišao tamo iako je bilo malo prerano i kad sam htio da zazvonim, video sam da su vrata odškrinuta. - Zastao je. - Pomislio sam da treba da uđem, da mu se, na kraju krajeva, možda nešto dogodilo. - Opet je progutao pljuvačku; papirna maramica mu se raspala u rukama kad je pokušao da se ponovo obriše njome. - Mirisalo je... mirisalo je čudno. Na nešto trulo. Pozvao sam ga po imenu dok sam išao prema njegovoj radnoj sobi, na kraju hodnika... I ta vrata su bila odškrinuta i — povukao sam ih. Gospode bože!

Ostatak je bio ispričao na početku, izobličenog lica, pre nego što je stigao Ektor. Svinjska glava na stolu. Krv posvuda. I ni traga od doktora.

- Samo nam je još ovo trebalo - procedio je kroz zube komesar čim je nervozni advokat izašao iz kancelarije. - Opet će nas novinari izujedati kao lešinari.

Ektor je pomislio da je teži slučaj da lešinari ujedaju, ali je zadržao za sebe tu opasku. Ionako ne bi imao vremena da je izgovori zato što je Savalj istog trena podigao telefonsku slušalicu i okrenuo jedan lokal. Pola minuta kasnije mlađa inspektorka Andreu ušla je u kancelariju.

Martina nije znala šta se događa, ali je po šefovom licu predosetila da nije ništa dobro i pošto je namignula Ektoru u znak pozdrava, spremila se da sluša. Ako ju je novost koju joj je

11

saopštio Savalj iznenadila koliko i njih, dobro je to sakrila. Slušala je pažljivo, postavila nekoliko suvislih pitanja i izašla da izvrši naređenja. Ektor ju je ispratio pogledom. Gotovo da se trgnuo kad je čuo svoje ime.

- Ektore. Dobro me slušaj pošto ču ti ovo reći samo jednom. Stavio sam glavu u torbu zbog tebe. Branio sam te pred štampom i pretpostavljenima. Upotrebio sam sve svoje veze da

zakopam tu priču. I gotovo da sam postigao da taj tip povuče prijavu. Ali ako samo pridišeš tom stanu, ako se umešaš u istragu makar i na jedan minut, neću moći ništa da učinim. Je l' jasno?

Ektor je prebacio nogu preko noge. Na licu mu se videla duboka usredsređenost.

- Moja glava je na panju - odvratio je napokon. - Zar ne misliš da imam pravo da odlučim zašto da mi je odrube?

- Izgubio si to pravo, Ektore. Onog dana kad si istukao tog nitkova, bilo je gotovo s tvojim pravima. Zabrljao si i ti to znaš. Sad moraš da snosiš posledice.

Štos je bio u tome što Ektor to jeste znao, ali ga u tom trenutku nije bilo briga. Nije uspevao ni da se pokaje: udarci zadati onoj spodobi delovali su mu pravedno i zaslужeno. Kao da se ozbiljni inspektor Salgado vratio u mladost u jednoj četvrti u Buenos Ajresu, kad su se nesuglasice rešavale pesnicama po izlasku iz škole. Vraćao se kući s razbijenom usnom i uveravao roditelje da ga je lopta udarila u glavu dok je igrao fudbal. Poriv da se pobuni i dalje ga je bockao u grudima: pomalo glup, bezobrazan, svakako nezreo za policajca koji je upravo napunio četrdeset i tri godine.

- A devojke se niko ne seća? - upitao je Ektor s gorčinom u glasu. Jadna odbrana, ali jedino je nju imao.

- Utuvi sebi u glavu, Salgado. - Savalj je preko volje povisio glas. - Nije trebalo da imamo nikakve veze s tim. Koliko znamo, nije bilo ni najmanjeg kontakta između tog doktora Omara i unesrećene devojke nakon što je provaljeno u stan gde su ih držali zatvorene. Ne možemo čak ni da dokažemo bez devojčinog svedočenja da je taj kontakt prethodno postojao. Živila je u domu za maloletnike. Nekako je uspela da učini sebi... to.

Ektor je potvrdio.

- Poznate su mi činjenice, šefe.

Ali činjenice nisu mogle da opišu užas. Devojčičino lice na kojem se, iako je bila mrtva,

odražavala snažna panika. Kira još nije bila napunila petnaest godina, nije znala ni jednu jedinu reč španskog ili nekog drugog, manjeviše poznatog jezika, a ipak je postigla da se njen glas čuje. Bila je sitna, veoma mršava, a na njenom kao u lutke glatkom licu isticale su se blistave oči, kakve nikad ranije nije video, oči čija se boja kretala između ćilibara i kestenjaste. Kao i ostale curice, Kira je pre odlaska iz svoje zemlje u potrazi za boljom budućnošću učestvovala u ceremoniji. Bili su to juju obredi i u njima su devojke, pošto bi popile vodu prethodno upotrebljenu za kupanje mrtvaca, davale stidne dlačice ili menstrualnu krv, koje su potom stavljane pred oltar. Tako su se obavezivale da neće odati ljude koji trguju ženama, da će platiti dugove napravljene zbog njihovog putovanja i da će, sve u svemu, slušati bez pogovora. Kazna za onu koja ne ispunji to obećanje bila je stravična smrt - njeni ili roditelja koje je ostavila za sobom. Kira ju je iskusila na sopstvenoj koži: niko ne bi rekao da u tako krhkom telu može da bude toliko krvi.

Ektor je pokušao da odagna tu sliku iz glave, isti prizor zbog kog je onomad izgubio glavu i
12
otišao da nađe doktora Omara s namerom da mu polomi sve kosti. Ime tog čoveka izbilo je na svetlost dana tokom istrage: teoretski, jedina njegova uloga je bila da se brine o zdravlju devojaka. No strah što je izbjiao iz njih kad čuju doktorovo ime stavljao je do znanja da se on bavio i stvarima koje su izlazile iz okvira čisto lekarske pomoći. Ni jedna jedina se nije usudila da priča o njemu: taj stvor je bio oprezan i devojke su odvođene u njegovu ordinaciju pojedinačno ili dve po dve. Najgore za šta su mogli da ga optuže bilo je da ne postavlja pitanja, a to je veoma slaba optužba za nadrilekara koji ima štokavu ordinaciju i prima useljenike bez ličnih isprava.

Ektor se, međutim, nije zadovoljio time i odabrao je najmlađu, najplašljiviju, da je pritisne uz pomoć tumača. Postigao je jedino da Kira kaže, veoma tiho, kako ju je doktor pregledao da

utvrди je li još devica i da ju je usput podsetio kako treba da radi šta joj kažu ona gospoda.

Ništa više. Sutradan je Kirina dečja ruka stezala makaze i napravila od svog tela lokvu krvi. Za osamnaest godina koliko je radio u policiji, Ektor nikad nije video ništa slično iako je imao posla s narkomanima kojima nije preostalo nijedno parče zdrave kože da se tu ubodu i sa žrtvama najrazličitijih vrsta nasilja. Ali ništa nalik na to. Iz osakaćenog Kirinog tela izbijalo je nešto izopačeno i jezivo, i nije se moglo opisati niti objasniti rečima. Nešto što je pripadalo predelu noćnih mora.

- Još nešto. - Savalj je nastavio kao da je prethodna tačka dogovorena bez rasprave. - Pre nego što se vratiš na posao, moraćeš nekoliko puta da odeš kod policijskog psihologa. To se ne može izbeći. Prvi termin ti je sutra u jedanaest. Stoga se potrudi da izgledaš pri zdravoj pameti. Za početak se obrij.

Ektor se nije bunio; jeste, znao je on to. Najednom, uprkos dobrim namerama skovanim za vreme dugog leta natrag, opet ga je zbolelo dupe za sve. Za sve osim za krvavu svinjsku glavu.

- Mogu li da idem?

- Samo malo. Ne želim da daješ izjave štampi, nikakve. Što se tebe tiče, još nije doneto rešenje i nemaš ništa da kažeš. Jesam li jasan?

Videvši da Ektor klima glavom, Savalj je uzdahnuo i nasmešio se. Salgado je ustao, spreman da se pozdravi, ali komesar kao da još nije hteo da ga pusti da ode.

- Kako si prošao u Buenos Ajresu?

- Pa... kao glečer Perito Moreno, s vremena na vreme izgleda da će se razbiti u deliće, ali blok ipak stoji u jednom komadu.

- To je fantastičan grad. I ugojio si se!

- Previše pečenja, svake nedelje su me gostili u kući nekog drugog prijatelja. Teško je

odupreti se.

Telefon na Savaljovom stolu ponovo je zazvonio i Ektor je htio da iskoristi taj momenat i napokon izadje iz kancelarije.

- Čekaj, ne idi. Da?... Sranje! Reci joj da će je odmah pozvati... Pa reci joj opet! - Savalj je besno spustio slušalicu.

- Problemi? - pitao je Ektor.

- Kakav bi bio život bez njih? - Savalj je začutao na nekoliko sekundi. To mu se često

13

događalo kad mu najednom sine neka ideja pa mu treba vremena da je pretoči u reči. - Slušaj

- kazao je veoma polako - mislim da ima nešto što bi mogao da mi učiniš. Neslužbeno.

- Hoćeš da izdevetam nekoga? To mi dobro ide.

- Molim? - Savalj je i dalje bio udubljen u misli i one su, kao mehurići sapuna, u jednom trenutku prsle. - Sedi.

- Udhnuo je klimajući glavom i zadovoljno se smeškajući, kao da samog sebe ubeduje da je njegova zamisao briljantna.

- Sad je zvala Žuana Vidal.

- Žao mi je, ali ne znam ko je to.

- Da, ti si bio van zemlje kad se sve to desilo. Na Ivanjsku noć. - Savalj je pomerio dvetri fascikle na stolu i našao onu koju je tražio. - Mark Kasteljs Vidal, devetnaest godina. Pravio je malu žurku kod kuće, samo dvoje drugova i on. U nekom trenutku te noći dečko je pao s prozora svoje sobe. Umro je na licu mesta.

- Kompleks supermena posle dvetri crte droge?

- Nije bilo droge u krvi. Alkohola jeste, ali ne u velikim količinama. Po svoj prilici je imao običaj da popuši cigaretu sedeći na prozoru. Možda je izgubio ravnotežu i pao; možda je

skočio... Bio je čudan momak.

-Svi su oni čudni u devetnaestoj godini.

- Ali ne padaju s prozora - dočekao je Savalj. - Stvar je u tome što je Mark Kasteljs bio sin Enrika Kasteljsa. A to ime ti jeste poznato, zar ne?

Ektor je malo razmislio pre nego što je odgovorio.

-Neodređeno... Biznis, politika?

- Oboje. Vodio je preduzeće s više od stotinu zaposlenih. Zatim je ulagao u tržište nekretnina i bio jedan od malobrojnih koji su umeli da se zaustave pre kraha. A u poslednje vreme Kasteljsovo ime sve češće se čuje kao ime mogućeg broja dva neke partije. Ima dosta promena na listama za naredne autonomne izbore i priča se da su potrebna nova lica. Za sada ništa nije potvrđeno, ali je jasno da bi dvetri desničarske partije volele da ga imaju u svojim redovima.

-Uspešni poslovni ljudi su uvek traženi.

- A još više u krizna vremena. Pa, desilo se da je dečko pao, ili skočio, s prozora. I tačka.

Nemamo ništa više.

-Ali?

- Ali njegova majka to ne prihvata. Ona je malopre zvala. - Savalj je pogledao Ektora onako prijateljski, što mu je pokatkad odlično išlo od ruke. - To je bivša Kasteljsova žena... Priča je malo zamršena. Žuana je napustila muža i dete kad je imalo jednu ili dve godine. Videla ga je ponovo tek u mrtvačnici.

-Opako sranje.

- Jeste. Ja sam je poznavao. Žuanu, mislim. Pre nego što je napustila zemlju. Bili smo prijatelji.

- Ah, da. Stara garda Barselone. Drugari iz sportskog kluba? Uvek zaboravljam koliko

podržavate jedni druge.

Savalj je prezrivo odmahnuo rukom.

- Kao i svuda drugde. Vidi, kao što sam ti već rekao, zvanično nemamo ništa. Ne mogu nikoga da odredim da vodi istragu, a nemam ni višak inspektora koji bi bili zauzeti nečim što sigurno neće nikud odvesti. Ali...

-Ali ja sam slobodan.

- Tačno. Samo baci pogled na slučaj: razgovaraj s roditeljima, s momkom i devojkom koji su bili na žurki. Daj Zuani konačan zaključak. - Savalj je oborio oči. - I ti imaš sina. Ona samo traži da neko posveti više vremena dečkovoj smrti. Molim te.

Ektoru nije bilo jasno da li šef od njega traži uslugu ili je Pogodio šta on namerava da uradi pa se trudi da to predupredi.

Savalj mu je dao izveštaj uz osmeh koji je bilo bolno gledati.

- Sutra ćemo sesti s Martinom. Ona je otvorila slučaj, s onom novom.

- Imamo novu devojku?

- Da, dodelio sam je Martini. Malo je neiskusna, ali teorija joj ide veoma dobro. Prva je na svim testovima, karijera s meteorskim usponom. Znaš kako mladi zapinju iz petnih žila.

Ektor je uzeo fasciklu i ustao.

- Mnogo mi je drago što si opet s nama. - Došao je svečani trenutak. Savaljov dijapazon bio je veoma širok. U tim trenucima njegovo lice ga je podsećalo na lice Roberta Duvala. Očinsko, strogo, popustljivo, s trunkom nečeg što je izmicalo. - Hoću da me obaveštavaš kako ti ide s tim doktorom za glavu. - Nedostajalo je "lepo se ponašaj", "nadam se da se neću pokajati zbog tebe".

Rukovali su se.

-I seti se - Savalj je ovlaš stegnuo ruku svog podređenog - slučaj Kasteljs je neslužben.

Ektor je povukao ruku, ali te su mu reči i dalje odzvanjale u mozgu, kao kad muva zunnzara uporno udara glavom o staklo.

Prvi put nakon mnogo dana Žuana Vidal je osetila nešto nalik na smirenost. Čak i na zadovoljstvo ili barem olakšanje. Neko je odgovorio na njen telefonski poziv, neko joj je rekao da će se istraga nastaviti dok se ne donešu konačni zaključci. "Ispitaćemo slučaj do samog kraja, Žuana, obećavam ti." A jedino to je i htela, zato je ostala u Barseloni, gradu odakle je pobegla i gde se vratila da prisustvuje sahrani sina kog praktično nije ni poznавала. Sad treba čekati, kazala je sebi tumarajući po stanu s visokim tavanicama, stanu koji je pripadao njenoj baki i godinama bio zatvoren. Stari komadi nameštaja, prekriveni nekada belim čaršavima, davali su celom prostoru avetinjski izgled. Poskidala je prekrivače u spavaćoj sobi i trpezariji, ali znala je da na drugoj strani dugačkog i uzanog hodnika ima još soba, punih beličastih i nepomičnih obličja. Noge su je odvele do balkona, gde je napola polomljena zelena roletna štila od sunca red saksija u kojima je bilo samo sasušene zemlje. Izašla je napolje i podnevno sunce ju je natahalo da začkilji. Taj balkon je bio granica dva sveta: s jedne strane Ulica Asturijas, srce kvarta Grasija, sad pretvorena u Pešačku zonu, kojom su šetali i žagorili ljudi odeveni u žive boje, crvenu, zelenu, azurnoplavu; s druge stan, izbledeo s godinama, zidovi nekada boje slonovače a sad sivi. Trebalo je samo da podigne roletnu, pusti da svetlost preplavi sobu, pomeša žive i mrtve. Ali nije bio pravi trenutak. Još ne. Pre toga je trebalo da odluči gde joj je mesto.

Vrućina ju je primorala da se vrati unutra i zaputi u kuhinju, da nađe nešto za piće. Mada nikad nije verovala u Boga, u bakinom stanu se osećala spokojno. To je bila njena privatna crkva. Zaista, imala je pedeset godina a jedino je taj stan mogla da nazove svojim. Baka joj ga je ostavila kad je umrla, protiv volje svih ostalih, verovatno zato što je glava više nije najbolje služila i pred kraj života je smetnula s umu da je Žuana počinila najveći greh: greh zbog kog je navukla na sebe jednodušnu osudu cele porodice. Izvadila je iz frižidera plastični bokal i sipala

sebi čašu vode. "Možda su bili u pravu", pomislila je, sedeći na plastičnoj stolici, s čašom u rukama; možda u njoj postoji nešto okrutno ili u najmanju ruku neprirodno. "Ni divlje zveri ne napuštaju svoje mladunče", kazala joj je majka, ne mogavši da se suzdrži. "Ostavi muža ako hoćeš. Ali dete?"

Dete. Mark. Kad ga je poslednji put videla, spavao je u kolevci, a sad leži u hrastovom kovčegu. I oba puta osetila je jedino užasan strah od sopstvenog nedostatka osećanja. Beba koju je začela i rodila značila joj je podjednako malo kao mladić veoma kratke kose, smešno obučen u crno odelo, s druge strane stakla u mrtvačnici.

- Vidi, vidi, došla si. - Istog trena je prepoznala glas iza sebe, ali se tek posle nekoliko sekundi osmelila da se osvrne. - Feliks mi je javio - odgovorila je gotovo izvinjavajući se. Sala mrtvačnice je utonula u onu napetu tišinu iz koje će se, malo kasnije, izroditи bujica sašaptavanja. Kad je ulazila, niko nije obratio naročitu pažnju na nju - još jedna žena, sredovečna, obučena u neupadljivo tamnosivo - ali sad je osećala da su svi pogledi uprati u njena leđa. Iznenadenje, znatiželja, prebacivanje. Iznenadna glavna junakinja sahrane koja nije njena.

- Enriče... - Drugi muški glas, Feliksov, dao joj je dovoljno snage da se suoči s muškarcem ispred sebe. Stajao je korak preblizu, zauzimajući onaj prostor za koji ljudi obično žele da

16

bude slobodan oko njih.

- Želela sam da ga vidim - rekla je jednostavno. - Odmah idem.

Enrik ju je pogledao s čudenjem, ali se pomerio u stranu, kao da je poziva da izade. Na njegovom licu je uočila isti izraz kao kad ga je poslednji put videla, šest meseci pošto ga je napustila, kad je doputovao u Pariz da traži od nje da se vrati kući. Sad je oko očiju imao više bora, ali mešavina nepoverljivosti i omalovažavanja ostala je ista. Oba puta Žuana se zapitala

kako može da se pojavi tako uredan: brižljivo obrijan, bez ijednog nabora na odelu, sa savršeno vezanom kravatom i blistavim cipelama. Taj besprekorni izgled u njoj je iznenada izazvao nagonsku averziju.

- Hajdemo, Žuana - umešao se Feliks. - Poći će s tobom. Iskosa je spazila podsmešljiv osmeh na usnama bivšeg muža i neprimetno se skupila. Kao da nisu prošle sve te silne godine. Enrik je sačekao nekoliko sekundi da progovori, taman dovoljno da se njih dvoje malo udalje pa da mora za nijansu da povisi glas.

- Sahrana je sutra u jedanaest. Za slučaj da si slobodna i da želiš da dođeš. Znaš već, bez obaveza.

Mogla je da zamisli kakav je pogled Feliks uputio bratu, ali nastavila je da korača prema vratima: šest beskonačno dugih koraka, opkoljena nadolazećom plimom prezrivog šapata. Kad je došla do praga, iznenada se zaustavila, osvrnula prema sali i zadovoljno videla kako žamor smesta zamire.

Zalupila je vrata starog frižidera da učutka dosadno zujanje, mada je ovog puta imala manje uspeha. Tišina je potrajala samo jedan časak a onda je počelo iznova, izazovno. Sporim korakom je otišla do laptopa, zahvaljujući nebu na bežičnoj vezi koja joj je omogućavala da i dalje bude u kontaktu sa svojim svetom. Sela je za sto i otvorila elektronsku poštu. Četiri mejla, dva od kolega s univerziteta gde je predavala katalonsku književnost, treći od Filipa i četvrti od nepoznatog pošiljaoca: uvekiris@gmail.com Baš kad je otvarala ovaj poslednji, čula je zvono na vratima, melodičan zvuk iz nekih davno prohujalih vremena.

- Felikse! - Stajao je pred vratima, s rukom naslonjenom na okvir, zadihan od penjanja strmim stepenicama. Iznenada je primetila da je još u bademantilu i postidela se. - Šta radiš ovde?

Nije se pomerio, još se oporavljući od pet stepenišnih krakova.

- Oprosti. Uđi, molim te. Nisam navikla da primam goste - izvinila se uz kratak osmeh. -

Idem da se obučem, ti sedi negde... Kuća je bila zatvorena, to znaš.

Kad se vratila, čekao ju je kod balkona, licem okrenut prema ulici. Uvek je bio krupan muškarac, ali godine su njegovoj telesini pridodale nekoliko suvišnih kilograma, vidljivih oko pojasa. Iz džepa je izvadio maramicu da obriše znoj, a Žuana je pomislila da verovatno još jedino on koristi platnene maramice.

- Hoćeš li da popiješ nešto? Okrenuo se, sa osmehom na licu.

- Ako mi daš čašu vode, biću ti zahvalan.

- Naravno.

Krenuo je za njom do kuhinje.

17

- Da li ti je dobro ovde? - upitao je.

Odgovorila je da jeste vadeći čašu iz kredenca i isprala je pre nego što mu je sipala vodu iz bokala.

- Stan je malo zapušten, ali udoban je - rekla je i pružila mu čašu. Popio ju je nadušak.

Očigledno nije bio u formi. "Sveštenici se sigurno ne bave mnogo sportom", pomislila je Žuana.

- Zašto si došao, Felikse? - Pitanje je bilo oštro, ali ovog puta se nije potrudila da ga ublaži.

- Hteo sam da vidim kako si. - Opet se nasmešio, prilično neubedljivo. - Ja brinem za ljude.

Naslonila se na zid. Pločice, male i bele, prikladnije za bolnicu nego za kuhinju, bile su hladne.

- Dobro sam. -I ne mogavši da odoli, dodala je: - Možeš da preneses Enriku: planiram da ostanem koliko god bude trebalo.

- Nisam došao u bratovljevo ime. Kazao sam ti već: ja brinem za ljude; brinem za tebe.

Znala je da je to tačno. Uvek, čak i u najgorim trenucima, mogla je da računa na Feliksa. Bilo je neobično što se činilo kao da ju je jedino on razumeo, uprkos svešteničkom pozivu i mantiji koju više nije nosio na ulici, ali je i dalje visila u njegovom ormanu.

- A i hteo bih da te pitam nešto. Da li je Mark stupio u vezu s tobom? Poslednje godine?

Zažmurila je i klimnula glavom. Udhahnula je i zagledala se u krajičak tavanice, pa onda odgovorila. Frižider je opet počeo da zuji.

- Poslao mi je nekoliko mejlova. Joj, dosta! - Snažno je tresnula rukom po belim vratima; buka je ovog puta prestala istog časa. - Oprosti. Ide mi na živce.

Seo je na jednu stolicu u kuhinji a Žuana se na trenutak uplašila da ta starudija neće izdržati njegovu težinu.

- Ja sam mu dao tvoju adresu - objasnio je. - Tražio ju je iz Irske. Veoma sam se dvoumio pre nego što sam to učinio, ali na kraju nisam mogao da odbijem. Mark više nije bio mali i imao je pravo da zna neke stvari.

Nije ništa kazala. Znala je da Feliks nije završio.

- Posle nedelju dana ponovo mi je pisao, rekavši da nije dobio odgovor. Je li to istina? Žuana je suzdržavala suze.

- Šta si hteo da mu kažem? - upitala je promuklim glasom. - Njegov mejl se pojavio niotkud... Isprva nisam znala šta da odgovorim. - Otrla je rukom lice, brišući neposlušnu suzu.

- Razmišljala sam o tome. Napisala sam nekoliko mejlova, ali ih nisam poslala. On je opet pisao. Najzad sam mu odgovorila i malo smo se dopisivali dok u jednom mejlu nije nagovestio mogućnost da dođe u Pariz.

- Nisi se videla s njim? Odmahnula je glavom.

- Znaš da sam oduvek bila kukavica - rekla je uz gorak osmeh. - Verovatno sam ga opet

izneverila.

Feliks je oborio glavu.

- I zato si još ovde? Samo ćeš povrediti sebe. Treba ponovo da uzmeš u ruke konce svog

18

života. Da se vratiš u Pariz.

- Nemoj mi ti govoriti šta treba da radim. - Nije se ni pomerila i prvi put je pogledala sveštenika pravo u oči, bez oklevanja. - Ostaću ovde dok ne saznam šta se dogodilo onog jutra. To neodređeno objašnjenje mi nije dovoljno: možda je pao, možda je skočio. Možda ga je neko gurnuo...

- To je bio nesrećan slučaj, Žuana. Ne muči sebe time. Nije ga slušala, govorila je kao da ne može da se zaustavi. - I ne razumem kako Enrik može da se pomiri s tim. Zar ne želi da sazna šta se dogodilo?

- On to zna. Desila se tragedija, ali život ide dalje. Bolesno je uživati u bolu.

- Istina nije bolesna, Felikse! Potrebna je... Bar meni.

- Zašto? - Predosetio je da su došli do suštine tog pitanja. Ustao je i otišao do bivše snahe.

Klecalala su joj kolena i srušila bi se na patos da je on nije pridržao.

- Da znam za šta sam kriva - promrmljala je Žuana. - I koliku cenu treba da platim.

- To nije način da se ispaštaju krivice, Žuana.

- Da se ispaštaju krivice! - Prineo je ruku čelu; opet je počeo da se znoji. - Vaš popovski govor se ne menja, Felikse. Krivice se ne ispaštaju, one su teret koji se nosi!

Odjek tih reči se zadržao nekoliko trenutaka u napetoj tišini. Feliks je pokušao da je ubedi poslednji put, mada je bio svestan da je bitka izgubljena.

- Povredićeš mnoge koji pokušavaju da to prebole. Enrika, njegovu ženu, čerku. Mene. I ja sam mnogo voleo Marka; bio mi je više od bratanca. Bio sam prisutan dok je odrastao.

Naprečac se uspravila. Uhvatila je Feliksovu ruku i sklonila je.

- Bol je ponekad neizbežan, Felikse. - Tužno mu se osmehnula, okrenula leđa i pošla ka ulaznim vratima. Otvorila ih je i ostala tamo, čekajući da on izade. Dok je gledala kako prilazi, dodala je: - Treba da naučimo da živimo s njim. - Onda je promenila ton i izgovorila naredne reči zvanično i hladno, bezosećajno. - Jutros sam razgovarala sa Savaljom. Dodelio je slučaj jednom inspektoru. Prenesi to Enriku. Nije gotovo, Felikse.

Klimnuo je glavom, poljubio je u obraz i izašao. Na odmorištu stepeništa, pre nego što je počeo da silazi, okrenuo se prema njoj.

- Bolje je da neke stvari ostanu nedovršene.

Žuana se napravila da ga ne čuje i zatvorila vrata. Setila se da je ostavila otvoren mejl i sela da ga pročita.

U pola jedan taksi je ostavio Ektora ispred pošte. Ta stara i masivna zgrada zaklanjala je koloplet izukrštanih uličica koje su ostale imune na talas preuređenja što je zapljušnuo obližnje četvrti, kao Born: u ovim ulicama ljudi su još prostirali veš po balkonima i tu si skoro mogao da ukradeš veš suseda preko puta; fasade su teško mogle da se obnove jer nije bilo mesta da se postave skele; parteri, nekada napušteni, a sad prepuni bakalnica koje su držali Pakistanci, prodavnica narodnih nošnji, uz poneki bar sa zidovima prekrivenim keramičkim pločicama. Tu, u Ulici Milans, na drugom spratu jedne uzane i prljave zgrade, imao je ordinaciju doktor Omar. Kad je Ektor došao do ugla ulice, instinkтивno je pošao da uzme mobilni iz džepa i setio se da ga je tog jutra ostavio mrtvog kod kuće. Sranje... Nameravao je da pozove Martinu Andreu i pita je ima li Mavara na obali.⁵ Osmehnuo se pomislivši da su takve fraze postale politički nepodobne i polako krenuo do zgrade. Nasuprot onome što je zamišljaо, ulica je bila pusta. To nije bilo čudno. Kad se pojavila policija, mnogi stanovnici tog kraja, još bezličnih isprava, opredelili su se da ostanu kod kuće. Jeste, na vratima je stajao agent, relativno mlad momak koga je Ektor poznavao iz viđenja, i sprečavao da iko ko ne živi u toj zgradi uđe unutra.

- Inspektore Salgado. - Agent je delovao nervozno. -Mlađa inspektorka Andreu mi je javila da ćeće možda doći.

Ektor ga je upitno pogledao i momak je klimnuo glavom.

- Uđite. Ja vas nisam video. Naređenje mlađe inspektorke. Stepenište je mirisalo na vlagu, na gradsku sirotinju. U prolazu se mimošao s jednom obojenom ženom i ona nije digla pogled. Ektor stoji na čošku i čeka da izgori četvrta cigareta koju je zapalio u poslednjih pola sata. Boli ga u grudima a ukus duvana počinje da mu se gadi.

Penje se na drugi sprat. Gurne vrata ordinacije. Najpre ga ne vidi. Prostorija je toliko mračna

da nagonski zauzme odbrambeni položaj. Stoji nepomično, pripravan, dok mu jedan zvuk ne ukaže da neko sedi s druge strane stola. Taj neko upali podnu lampu.

- Napred, inspektore.

Prepozna glas. Spor, s neodređenim stranim akcentom.

- Sedite. Molim vas.

Sedne. Između njih je stari, drveni sto, sigurno najbolji komad nameštaja u tom ruševnom stanu, u toj sobi što pomalo miriše na ustajalo.

- Čekao sam vas.

5Ta fraza znači: ima li opasnosti na vidiku (Prim. prev.)

s poda. Na odmorištu drugog sprata bila su dvoja vrata, svaka od drugačijeg drveta. Tražio je ona tamnija. Bila su zatvorena i morao je dvaput da pritisne zvono pre nego što se smilovalo da se oglasi. Dok se prisećao događaja od onog kobnog popodneva, sve mu je naviralo u mozak u talasima: raskomadano telo crne curice i gust, kiseo bes koji nije mogao ni da se proguta ni da se ispljune; zatim njegova sopstvena pesnica kako bez imalo sažaljenja udara čoveka koga je video samo jednom u sobi za saslušanja. Maglovite slike koje bi radije zaboravio.

20

Senka se pomeri napred i svetlost podne lampe obasja je celu. Ektor se iznenadi kad ga vidi: stariji je nego što je zapamatio onog dana kad ga je saslušavao u stanici. Crno i mršavo lice, gotovo krhko, oči prebijenog paščeta koje je naučilo da mu svakog dana sleduju batine i skrušeno čeka taj trenutak.

- Kako ste to uradili?

Smeška se, ali Ektor može da se zakune da ispod površine ima pomalo straha. Bolje. I ima zašto da ga se plaši.

- Kako sam uradio šta?

Potiskuje želju da ga ščepa za vrat i olupa njegovo lice o sto. Umesto toga, stegne pesnice i kaže jednostavno:

- Kira je mrtva.

Oseti jezu kad izgovori njeni ime. Slatkast miris počinje da izaziva mučninu u njemu.

- Baš tužno, zar ne? Tako lepa devojka... - kaže drugi kao da priča o nekom poklonu, o nekom predmetu. - Znate šta? Roditelji su joj dali to smešno ime da bi je pripremili za život u Evropi. Ili u Americi. Prodali su je bez imalo griže savesti, ubedeni da je sve bolje od onoga što ju je čekalo u njenom selu. To su joj usađivali u glavu otkako se rodila. Šteta što je nisu naučili i da drži zatvorena usta.

Ektor proguta pljuvačku. Zidovi iznenada krenu prema njima, smanjujući ionako malu prostoriju na veličinu zatvorske ćelije. Hladno svetlo se spusti na doktorove ruke: tanke, prstiju dugih kao zmije.

- Kako ste to uradili? - ponovi. Glas mu je sad hrapav, kao da satima nije ni sa kim razgovarao.

- Zar zaista mislite da sam mogao nešto da uradim? -Smeje se i opet nagne telo napred da mu svetlost obasja lice. - Prijatno me iznenadujete, inspektore. Zapadni svet se obično ruga našim starim praznovericama. Ono što ne može da se vidi i dodirne, ne postoji. Zatvorili ste vrata čitavom jednom kosmosu i živite srećno s druge strane. I osećate se superiornijima.

Jadne neznanice.

Osećaj gušenja je sve jači. Ektor ne može da odvoji pogled od doktorovih ruku, sad mirno položenih na sto, opuštenih. Uvredljivo mlitavih.

- Stvarno ste izuzetno zanimljivi, inspektore. Mnogo više od većine drugih policajaca. Vi zapravo nikad niste mislili da ćete završiti kao predstavnik zakona. Ne, u to sam siguran.

- Ne trabunjajte koješta. Došao sam po odgovore, a ne da slušam vaše baljezgarije.
- Odgovori, odgovori... U dubini duše već ih znate mada ne verujete u njih. Bojim se da vam tu ne mogu pomoći.
- Kako ste joj zapretili? - I dalje se trudi da ostane smiren. - Dođavola, kako ste je uplašili toliko da učini sebi tako nešto? - Ne može to ni da opiše.

Salgadov sagovornik se nagne unazad, sakrije u senci. Ali njegov glas se još čuje, kao da izbija niotkud:

- Verujete li u snove, inspektore? Ne, pretpostavljam da ne. Čudno je to kako ste vi spremni da verujete u tako apstraktne stvari kao što su atomi a posle toga da s nipođa- štavanjem odbacite nešto što vam se događa svake noći. Jer svi mi sanjamo, zar ne?

21

Ektor se ugrize za usnu da ga ne prekine. Taj kreten će mu očigledno ispričati ono što želi da sazna na svoj način; doktor je utišao glas toliko da mora da se napregne da ga čuje.

- Deca su pametna. Imaju noćne more i boje ih se. Ali što su stariji, sve im više ulivaju u glavu kako ne treba da se plaše. Da li ste vi imali noćne more, inspektore? Ah, vidim da jeste. Možda košmare? Vidim da već dugo ne mislite na njih. Iako i dalje ne spavate dobro, je li? Ali recite mi nešto, kako sam mogao da nateram tu bednicu ako nisam mogao da joj uđem u glavu i kažem joj šta treba da radi? Uzmi makaze, pomiluj trbuh njima. Digni ih do tih malih dojki i zarij ih...

I tu se završavaju njegova sećanja. Naredno je Ektorova krvava pesnica koja neprekidno treska lice tog kučkinog sina.

- Šta ti kog đavola tražiš ovde?

Suv Martinin glas vratio ga je u sadašnjost. Zbunio se, pa nije imao vremena da nešto kaže.

- Nema veze, ne moraš da odgovoriš. Znala sam da ćeš doći. Ovo je odvratno.

Ektor je krenuo niz hodnik.

- Ne ulazi tamo, moraćeš da gledaš s vrata.

Bila je to ista ona ordinacija, ali je na dnevnoj svetlosti izgledala kao zaparložena jazbina, potpuno sablasna.

- Viđala sam i simpatičniju svinjčad - kazala je mlađa inspektorka iza njegovih leđa.

Ali na stolu, postavljena kao kip, nije ležala glava svinjčeta, nego povećeg nerasta. Neko ju je stavio u crnu kesu, iz koje su virili deo lica, naduvenog, kao da je skuvano, naborane uši i mesnata gubica ogavne ružičaste boje.

- Ah da, krv nije od svinje. Pogledaj je, ne krvari nigde. To je bila istina. Nije bilo krvi na stolu, ali jeste na zidu i na podu.

- Mislim da smo završili. Mesec dana neću jesti šunku. Agente - obratila se Andreuova čoveku u ordinaciji, s rukavicama na rukama - pokupite to i odnesite u...

Na trenutak je zanemela, kao da ne zna gde treba da se odnese svinjska glava.

- Da, inspektorko. Ne brinite.

- I nismo videli inspektora Salgada, je l' tako da nismo? Muškarac se osmehnuo.

- Ja ne znam ni ko je to.

Otišli su da pojedu nešto u obližnjem baru. Meni od jedanaest evra uključivao je i desert ili kafu i papirne salvete u kompletu s podmetačima za svakoga posebno. Bajata salata, sipa u moru ulja i salata od ustajalog voća.

- Kako je bilo poslednjih nedelja? - upitao je.

- Odvratno. - Odgovor je bio kategoričan. - Savalj je bio nepodnošljiv i iskaljivao je bes na svima.

- Zbog mene?

- Pa, zbog tebe, zbog advokata tog skota, zbog *conselera* 6 štampe... Uvalio si nam vruć

krompir u ruke, Salgado.

-Aha - složio se. - Smeta mi što ste morali da ispaštate. Zaista.

- Znam. - Slegla je ramenima. - Ništa ti tu nisi mogao da uradiš. Tako je bilo bolje. Ipak, Savalj se fenomenalno poneo prema tebi. Neko drugi bi te bacio u jamu s divljim zverima. Samo da znaš.

Znala je da Ektor ne podnosi da nekome nešto duguje, ali kazala je sebi da treba da čuje istinu.

- Srećom - nastavila je - ispalo je da gotovo svi žele da zakopaju tu priču: štampi su se više dopadale fotografije osakaćene devojke, *conseler* nije htio da išta pomuti operaciju koja je do tada izvedena savršeno, a advokat je jedino želeo da iskoristi situaciju i spase klijenta od optužnice koja je visila nad njim. Da je previše gnjavio, kasnije ne bi bilo načina da se povuče optužba protiv tebe u zamenu za... Pa, shvataš već, usluga za uslugu. Znaš kako to ide.

Usledila je kratka tišina. Ektor je video da njegova koleginica nije završila. Sačekao je pitanje polusklopljenih očiju, poput onoga ko iščekuje da eksplodira petarda koju je video upaljenu.

Kao i obično, Andreuova je i ovog puta bila direktna.

- Salgado, jebote, šta ti bi? Sve je išlo sjajno! Imali smo u rukama glavešine, rasturili smo bordele koje je držala mreža. Bila je to operacija na evropskom nivou i svi smo dali sve od sebe... I kad je sve bilo i više nego odrđeno, kad je vest izašla u svim novinama, kad su *conselera* curile bale iz usta od zadovoljstva, ti odeš i išamaraš jedinog lika kog još nismo bili uspeli da sateramo u čošak.

Ektor nije odgovorio. Otpio je gutljaj vode i slegao ramenima. Bilo mu je navrh glave tog pitanja, pa je promenio temu:

-Slušaj, jeste li nešto pronašli? Tamo unutra. Zavrta je glavom.

-Andreuova. Molim te - opet je zatražio, tišim glasom.

- Slabo šta, stvarno. Možda je najčudnija od svega bila skrivena kamera za videonadzor. Po svemu sudeći, doktor Omar je voleo da čuva snimke posetilaca. A onda to s krvlju. Rekla bih da je ljudska. Poslala sam je na analizu i sutra ćemo dobiti rezultate. A svinjska glava je očigledno poruka. Ali ne znam kome i šta znači. - Sipala je kafu u čašu s ledom, ne prosuvši nijednu kap. - Kazaću ti još nešto, ali obećaj mi da ćeš se držati po strani.

Ektor je mahinalno klimnuo glavom.

- Ne. Ozbiljno ti govorim, Ektore. Dajem ti reč da ću te obaveštavati o svemu ukoliko mi obećaš da se nećeš mešati. Šta god da ti kažem, je li jasno?

Položio je ruku na grudi i napravio ozbiljan izraz lica.

- Kunem se.

- Srce je na drugoj strani, budalo jedna. - Gotovo da se nasmejala. - Slušaj, taj doktor je imao registrator. Bio je prazan. Pa, skoro prazan, unutra je bila fascikla s tvojim imenom.

Pogledao ju je iznenadeno.

- I šta je bilo u njoj?

- Ništa.

- Ništa? - Nije joj poverovao. - Ko sad laže? Martina je uzdahnula.

23

- Samo dve fotografije. Jedna tvoja, novija. Druga... Rut s Giljermom, od pre više godina.

Kad je bio mali. I ništa više.

- Prokleti kreten!

- Ektore, moram nešto da te pitam. - U Martininim očima su se ogledale blaga tuga i velika odlučnost. - Gde si bio juče?

Nagnuo se unazad kao da mu je nešto eksplodiralo u tanjiru.

- To je čista formalnost, Ektore... Nemoj mi dodatno otežavati - gotovo je zamolila.
- Da vidimo... Avion je sleteo u tri i nešto. Dosta dugo sam čekao da uzmem kofer i pošto se nije pojavio, morao sam da odem u kancelariju za izgubljeni prtljag, gde sam proveo najmanje sat vremena. Zatim sam seo u taksi i otišao kući. Bio sam sav slomljen.

Martina je klimnula glavom.

- Nisi ponovo izlazio?
- Ostao sam sam kod kuće i dremao. Za to ćeš morati da prihvatiš moju časnu reč.

Pogledala ga je ozbiljno.

- Tvoja časna reč mi je dovoljna. I ti to znaš.

Vrućina je tog popodneva odlučila da malo popusti i niski oblaci su zaklonili sunce. Zbog toga, a i zato što više nije bio u stanju da razbija glavu onim što mu je ispričala Andreuova, Ektor je obukao sportsku odeću i izašao da trči. Fizička aktivnost je bila jedina delotvorna terapija kad mu je mozak bio previše iscrpljen da efikasno radi. Dok je trčao po šetalištu uz obalu, Ektor je posmatrao more. U to vreme bi na plaži ostao tek poneki zakasneli posetilac, grupice koje su želele da iskoriste leto što je više moguće i malobrojni kupači koji su imali more gotovo samo za sebe. Gradske plaže su nekako drugačije, pomislio je pokušavajući da zanemari bol u levom blizanačkom mišiću, uopšte nemaju onaj rajske izgled i ne izazivaju opuštenost, pre podsećaju na modnu pistu gde trešti muzika iz diskoteke i gde manekeni--amateri pokazuju veoma preplanulu kožu, sise koje poskakuju i kao izvajane trbušne mišice. Ponekad se sticao utisak da su išli na kasting pre nego što su ih pustili na plažu. Ili je to više pitanje samoisključenja: ljudi koji se ne uklapaju u stereotip traže neki drugi, udaljeniji pesak da na njemu izlože svoje mekano meso. Ali ako je plaža u smiraj dana bila poluprazna, nije se moglo isto reći i za šetalište: parovi s decom, mladići i devojke na biciklima, džogerji poput njega izlazili su čim im sunce dozvoli, ulični prodavci su se vraćali svake godine sa istom robom i kao da nisu čuli onu izreku da se treba prilagoditi ili umreti. U tom kraju grad je leti poprimao izgled iz kalifornijske serije uz folklorni dodatak prodavača prekrivača. Bilo je čak i onih koji su se trudili da surfuju u moru bez talasa.

Ektor je ubrzavao korak malopomalo, kako su mu se noge privikavale na fizičko vežbanje.

Zbog svega što se dešavalо, skoro dva meseca nije trčao; zima u Buenos Ajresu nije pogodna za džoging, a i navikao je da kad trči s jedne strane u pozadini budu more i dve visoke kule kao orijentiri. More nije imalo tirkiznoplavu boju, daleko od toga, ali bilo je tu: nepregledno, umirujuće, obećanje beskrajnog prostranstva u koje može da uroni misli, da ih pusti da odu s

talasima. Iznenadno istegnuće mišića nateralo ga je da uspori korak, pa ga je prestigao neki klinac s kačketom na glavi, sav u crnoj, dva broja većoj odeći, na tandrkavom skejtbordu. Ta slika ga je iznenada podsetila na izveštaj koji mu je dao Savalj o dečku koji je pao s prozora, a more kao da mu je donelo neke nove brige, drugačije od onih što ih je ranije odnело. I ostale su kod njega. Fotografije Marka Kasteljsa: neke napravljene prošlog leta, kad je nosio dužu, kovrdžavu kosu, i kad je vozio rolere po istom tom šetalištu; na narednim, od tog proleća, s kosom već ošišanom na jedinicu, izgledao je ozbiljnije i nije imao rolere. I poslednje fotografije, delo forenzičara, tela koje je čak i mrtvo delovalo napeto. Nije umro nimalo prijatnom smrću, mada je bila trenutna, pisalo je u izveštaju. Pao je na bok, s visine od najmanje jedanaest metara, i udario potiljkom o kamene kocke na tlu. Glupa nesreća. Pad do kog je došlo zbog dezorfjentisanosti koju donosi alkohol. Jedna sekunda nepažnje i sve ode dodavola.

Po istom tom izveštaju, Mark i dvoje njegovih školskih drugova, mladić i devojka, žrtvini prijatelji iz detinjstva, napravili su malu žurku u kući Kasteljsovih, u najvišem delu Barselone u svakom pogledu, iskoristivši priliku što su vlasnici kuće - gospodin Enrik Kasteljs, njegova druga žena i usvojena čerka - otišli s prijateljima u letnjikovac u Kuljbatou da tamo provedu produženi vikend i proslave Ivanjdan.

Oko pola tri ujutro mladić Aleš Ruvira, Markov sused, odlučio je da se vrati kući; devojka,

25

neka Žina Marti, ostala je tu da spava. U izveštaju je stajalo kako je izjavila, praktično na rubu histerije, da je legla u Markov krevet "malo pošto je Aleš otišao". Devojka se nije bogzna čega sećala i to nije bilo neobično: po sopstvenim rečima, najviše je popila. Izgleda da su se ona i Mark posvadali kad je Aleš otišao, pa je uvredena legla u njegov krevet očekujući da on odmah krene za njom. Nije ništa više pamtila: verovatno je malo kasnije zaspala, a probudila

ju je vriska kućne pomoćnice koja je sutradan rano, oko osam sati ujutro, našla Markovo telo na tlu u dvorištu. Imalo je smisla pretpostaviti da je momak, kao što je često radio noću, otvorio prozor u potkrovlju i seo na prozorsku dasku da popuši cigaretu. Lošeg li običaja. Koliko se znalo, pao je ili skočio odande između tri i četiri sata ujutro, dok je njegova devojka od silnog alkohola spavala mrtvim snom dole u sobi, nemajući pojma ni o čemu. Prilično srceparajuće, ali gotovo nimalo sumnjivo. Kao što je rekao Savalj, nema čovek za šta da se uhvati. Čini se da je samo jedna sitnica odudarala od te savršene slike: jedno staklo na zadnjim vratima bilo je polomljeno i to bi svake druge noći ukazivalo na nešto, ali ovog puta je u nedostatku drugih dokaza ocenjeno kao tipičan ishod Ivanske noći, kad omladina baca petarde i pretvara ceo grad u nešto nalik na bojno polje.

Šetalište je bilo sve praznije što se Ektor više udaljavao od najpopularnijih plaža. Njegovo telo je počelo da pokazuje znake umora, pa se zaputio natrag. Bilo je prošlo pola devet. Ubrzao je i prešao u dugačak i bolan sprint.

Kući je došao zadihan, oblichen znojem. Sa osećajem da mu neko zabada šilo u blizanački mišić, odsepao je poslednjih nekoliko metara što su ga odvajali od vrata, od te stare zgrade u Ulici Pužades, čija je fasada na sav glas tražila hitnu restauraciju. Dahćući, naslonio se na vrata i izvukao ključeve iz džepa trenerke.

Začuo je kako ga neko doziva i onda ju je ugledao. Ozbiljna, s daljinskim za centralno zaključavanje automobila u ruci, hodala je prema njemu. Ektor se nehotice osmehnuo, ali bol u nozi pretvorio mu je osmeh u grimasu.

- Pretpostavila sam da si otišao da trčiš. Pogledao ju je ne shvatajući.
- Dao si moj telefon kancelariji za izgubljen prtfjag. Stigao ti je kofer. Pokušali su da te nađu, ali nisi se javljaо na mobilni, pa su pozvali mene.
- Oh, žao mi je. - Još je dahtao. - Tražili su da im dam još jedan broj... ispraznila mi se

baterija mobilnog.

- Tako sam i mislila. Hajde, istuširaj se i presvuci. Odvešću te.

Prihvatio je i Rut se prvi put nasmešila.

- Čekam te ovde - rekla je pre nego što je stigao da je pozove da se popne.

Sišao je ubrzo, s plastičnom kesom u kojoj su bile kutija kolača i knjiga o grafičkom dizajnu što je Rut tražila da joj doneše pre nego što ga je napustila. Zahvalila mu je osmehom i rečima "ti nisi normalan, donosiš mi te kalorijske bombe usred leta kad znaš da ne mogu da im odolim". Začudo, nije bilo mnogo saobraćaja i stigli su na aerodrom za pola sata. Malo su pričali dok su se vozili i Giljermo je bio gotovo jedini predmet razgovora. On je uvek bio siguran teren, tema o kojoj je bilo neophodno pričati i koja je prirodno iskrasavala između njih dvoje. Razveli su se pre skoro godinu dana i ako su se ičim mogli ponositi, to je bio način na koji su predstavili to osetljivo pitanje svom detetu, trinaestogodišnjem dečaku, koji je morao da se privikava na jednu drugačiju stvarnost i izgleda uspeo u tome bez većih problema. Bar

26

na prvi pogled.

Stavili su u gepek prtljag, oštećen kofer s pokvarenim mehanizmom za zatvaranje, koji kao da je preživeo rat, a ne let avionom. Rut je vozila polako. Svetla grada su blistala na kraju autoputa.

- Kako je prošao razgovor sa Savaljom danas? - upitala je napisletku, okrenuvši se prema njemu samo na tren.

Uzdahnuo je.

- Pa, valjda dobro. Još imam službu... posao. Izgleda da me ne otpuštaju, a to je već nešto. Onaj lik je odustao od tužbe - slagao je. - Valjda je pomislio da će mu biti pametnije da se ne zamera čuvarima reda i mira. Ali moram da idem kod psihologa. Ironično, a? Da Argentinac

odlazi kod doktora za glavu.

Rut je čutke klimnula glavom. Pred semaforom se napravila dugačka kolona vozila na ulazu u grad.

- Zašto si to uradio?

Gledala ga je netremice onim svojim velikim smeđim očima što su uvek uspevale da mu prodrnu kroz kožu. Njen pogled je uspevao da raskrinka male laži i još neke ne tako male, čim ona to poželi.

- Pusti to, Rut. Zasluzio je - kazao je, ali se odmah ispravio. - Desilo se. Uprskao sam stvar.

Nikad nisam uobražavao da sam savršen.

- Ne izvlači se, Ektore. Onog jutra... onog dana kad si napao tog čoveka bilo je upravo posle...

- Jeste. Da li je dozvoljeno pušenje u ovim kolima? - pitao je, otvarajući prozor. Malo toplog vazduha ušlo je unutra.

- Znaš da nije. - Umorno je odmahnula rukom. - Ali puši ako hoćeš. Samo pazi.

Zapalio je cigaretu i povukao dugačak dim.

- Hoćeš li da mi daš jednu? - tiho je upitala. Ektor se nasmejao.

- Majku mu... Uzmi. - Kad joj je pripalio cigaretu, plamen upaljača je osvetlio njeno lice. - Loše utičem na tebe - dodao je nehajno.

-Uvek si loše uticao. Roditelji su mi tako govorili... Naravno, ni sad nisu baš oduševljeni.

Oboje su se nasmešili kao dvoje saučesnika koji dele loše uspomene. Pušenje im je omogućavalo da se nečim bave a da ne moraju da razgovaraju. Ektor je posmatrao grad kroz dim cigarete. Bacio je opušak i okrenuo se prema Rut. Još malo pa će stići. Ostalo im je još toliko toga da kažu jedno drugome da bi ispunili i mnogo duže putovanje. Smanjila je brzinu da bi skrenula i parkirala se na mestu za utovar i istovar.

- Poslednja cigareta? - ponudio je.

-Naravno. Ali hajde da izademo iz kola.

Nije bilo ni daška vazduha. Ulica je bila pusta; ipak, čuli su se uključeni televizori. Bilo je vreme za vesti. Spiker je citao vremensku prognozu najavljujući nov talas vrućine za naredne dane i mogućnost da tokom vikenda bude nevreme.

- Vidim da si umoran. Spavaš li bolje?

27

- Trudim se koliko mogu. Današnji dan je bio naporan - odvratio je.

- Ektore, žao mi je...

- Ne izvinjavaj se. Nemaš zašto. - Pogledao ju je, znajući da je zaista na izmaku snaga i da bi mu u takvim okolnostima najpametnije bilo da čuti. Pokušao je da zvuči lakomisleno: -Vodili smo ljubav, ništa više. Vino, uspomene, navike. Mislim da ranije ili kasnije to uradi osamdeset posto bivših parova. Eto ti, u suštini smo najobičniji prostaci.

Nije se nasmešila. Možda je izgubio sposobnost da je zasmeje, pomislio je. Možda se više ne smeje istim stvarima.

- Jeste, ali... Prekinuo ju je.

- Nema ali. Sutradan sam polomio zube tom liku, ali to nije imalo nikakve veze s tobom. - Producio je s više gorčine u glasu, ne mogavši to da izbegne. - Možeš da umiriš sebi savest, da mirno spavaš - hteo je da doda još nešto, ali se zaustavio na vreme - ... i da zaboraviš na to.

Rut se spremala da odgovori kad joj je zazvonio mobilni telefon. Nije ni video kad ga je uzela iz kola.

- Neko te zove - upozorio ju je, najednom iscrpljen. Izmakla se nekoliko koraka da odgovori. Razgovor je bio kratak, a on je za to vreme otvorio gepek i izvadio kofer. Odvukao ga je do svoje zgrade.

- Idem - kazala je, a on je klimnuo glavom. - Giljermo se vraća u nedelju uveče. Dra... draga mi je što se sve sredilo. U stanici, hoću da kažem.

- Zar si sumnjala? - Namignuo joj je. - Hvala za vožnju. Slušaj - nije znao kako da je pita a da je ne uznemiri - da li si primetila nešto neobično u svojoj zgradbi u poslednje vreme?

- Kako to misliš neobično?

- Ništa... zaboravi. Bilo je nekoliko krađa u tvom kraju. Budi na oprezu, je l' važi?

Oproštaji su toliko neprijatni da nijedno od njih dvoje nije naučilo da se ponaša neusiljeno. Poljubac u obraz, klimanje glavom u znak pozdrava... Kako se oprostiti od nekoga s kim si živeo sedamnaest godina i ko sad ima drugu kuću, drugu voljenu osobu, drugi život? Možda su zato poslednji put završili u krevetu, pomislio je Ektor. Zato što nisu umeli da se oproste. Tucanje je bilo nagovešteno. Nešto za šta su oboje znali da će se dogoditi od trenutka kad je Rut pristala da navrati u stan posle večere, planirane da razgovaraju o ispitima koji čekaju njihovog sina, i Ektor je otvorio bocu crnog vina stavljenog u kuhinjski kredenac još pre nego što je otišla, pre devet meseci, nakon što je najavila da postoji deo njene seksualnosti koji želi i ima potrebu da istraži. U svakom slučaju, oboje su se pretvarali kako hoće jedino da popiju poslednju čašu, da proslave to što su civilizovan par koji se prilično dobro slaže posle iznenadnog razvoda. Sedeli su na istom kauču gde su se grlili tolike noći, gde je Rut budna čekala muža tolike sate i gde se Ektor borio da zaspi otkad je polovina kreveta ostala prazna, ispijali su čašu za čašom vina, možda da bi smogli hrabrosti da urade ono što su želeli ili možda da bi mogli da svale na alkohol krivicu zbog onoga što su sigurno znali da će učiniti. Nadali su se da će im nešto pomutiti razum, poslati dođavola njihovu tobožnju razboritost. Nije bitno ko je bio prvi, ko je otpočeo partiju, Jer se ono drugo pridružilo igri nestrpljivo i hitro, žudno. Lagano su skliznuli s kauča na tepih skidajući odeću sa sebe, razdvajajući usne tačno onoliko dugo koliko je potrebno i tražeći ponovo jezik onoga drugoga kao da iz njega

izvlače kiseonik. Tela su im gorela a ruke su, pronalazeći poznata mesta, deliće vrele kože koji

28

su se pretvarali u savršena pomagala, služile samo da raspire vatru. Ležeći na tepihu, u Ektorovom naručju, na časak je pomislila koliko je drugačije voditi ljubav sa ženom: dodir, miris kože, ritmičnost pokreta. Bliskost. Taj trenutak razmišljanja odagnao je alkoholna isparenja nekoliko sekundi pre nego što se on svalio na nju, iznuren i zadovoljan. Rut je prigušila jecaj, više od bola nego od uživanja; skrenula je pogled i na patosu ugledala svoju bluzu isflekanu od vina i prevrnutu čašu. Pokušala je da nežno odgurne Ektora, spuštajući mu na usne poslednji prijateljski poljubac, gotovo nimalo nalik na prethodne, dok ga je blago odmicala u stranu. Ektoru je trebalo nekoliko sekundi da se pomeri i osetila se kao u zatvoru. Najzad se uspravio i Rut je pokušala da ustane, malo prebrzo, kao neko ko pokušava da pobegne pošto se strovalio na zemlju. Ista neodložna potreba koja ju je spustila s kauča na tepih sad ju je terala prema vratima. Nije želela da mu vidi lice i nije imala šta da mu kaže. Osetila se smešno navlačeći gaćice. Pokupila je odeću s poda i obukla se leđima okrenuta njemu. Učinilo joj se da je Ektor nešto pita, ali bilo joj je najvažnije da što pre ode odatle. Kad je video da ona izlazi, shvatio je da je njihov brak mrtav: ako je dotad i postojala mala mogućnost da njihova veza izade iz kome, da je Rutin izlet s nekim istog pola samo to, prolazna avantura, u tom času mu je postalo savršeno jasno da su ga maločas sahranili. Pipajući je uzeo cigaretu i popušio je sam, sedeći na patosu, leđa naslonjenih na kauč, posmatrajući prevrnutu čašu i potpuno praznu bocu.

Ovog puta oproštaj je bio lakši. Ona se okrenula i ušla u kola dok je on uvlačio ključ u bravu na vratima. U retrovizoru je videla da hramlje s koferom u ruci. I neobjasnjivo je osetila prema njemu nešto veoma nalik na nežnost.

29

Trebalo je da legne još pre nekog vremena, ali starost se uporno trudila da mu ukrade sate sna i jedino mu je čitanje pomagalo da podnese duge, besane noći. Međutim, iako je u rukama držao knjigu koja mu se sviđala, te noći otac Feliks Kasteljs nije mogao da se koncentriše. Sedeo je izvaljen u omiljenoj fotelji, u stanu u kome nije bilo buke u Aveniji Sant Žuan, gde je živeo od malih nogu, a njegove oči, odavno starački kratkovide, kao da nisu bile kadre da čitaju retke romana Ajris Merdok, spisateljice koju je nedavno otkrio i čija je sva dela čitao. Naposletku, sit pokušaja, otišao je do stočića s pićem gde je držao konjak; sipao je poveću čašu, otpio dobar gutljaj i vratio se u fotelju. Tedina svetlost u prostoriji dolazila je od podne lampe i dok je zurio u belu koricu knjige, nehotice se naježio. Iris.7 Uvek Iris... Pritvorio je oči i video mejl na Žuaninom kompjuteru, koji je pročitao dok se ona oblačila, gotovo ne verujući rođenim očima. S naporom se suzdržao da ga ne izbriše. Iris ne može da piše mejlove. Iris je mrtva.

On je ušao u bazen, on ju je okrenuo i ugledao njeno pomodrelo lišće i uzalud pokušao da udahne nešto vazduha u ta zaledena, zauvek zatvorena usta. Kad se okrenuo, iskrivljenog lica i s devojčicom u naručju, susreo se s prestrašenim pogledom svog bratanca. Poželeo je da ga neko odvede odade, da ga spase od tog užasnog prizora, ali Mark kao da se ukopao u zemlju. I tek tada je primetio da ga nešto dodiruje po telu i gotovo u neverici ugledao nekoliko lutaka kako plutaju u istoj toj plavoj vodi.

Rukom je potražio čašu s konjakom i otpio još jedan gutljaj, ali ništa nije moglo da odagna tu studen što nije znala za godišnja doba. Mokro Irisino telašce, poplavale usne. Lutke oko nje kao kakva jeziva svita. Mislio je da je zaboravio te slike, ali one su ga sad, od Ivanjske noći, od ove druge, novije tragedije, proganjale snažnije nego ikad. Nije mogao ništa da učini da im se suprotstavi: pokušavao je da prizove u svesti prijatne slike, srećne trenutke... Kad je Mark bio

živ, kad je Mark bio zdrav i čitav, mada s onim svojim večito tužnim pogledom. On je učinio sve što je bilo u njegovoј moći, ali nagomilana tuga i dalje je bila tu, otporna na njegove napore, spremna da se prelije preko ivica na najmanji Enrikov zajedljiv komentar. Koliko puta je rekao bratu da ironija nije način da se vaspitava dete! Svejedno: Enrik kao da nije shvatao da sarkazam može da zaboli više od šamara. Toj kući je trebala žena. Majka. Da je Žuana bila s njima, sve bi bilo drugačije. A Glorija je došla prekasno: svojom pojavom je doprinela da se ublaži Enrikova gorčina, ali kod Marka je šteta već bila napravljena. Kasnije usvajanje Natalije poslužilo je da se novi porodični krug zatvori, isključujući tog stidljivog i smrknutog momčića, usamljenog i ne mnogo ljubaznog. Njegova snaha je pokušala, mada je možda više bila vođena osećajem dužnosti nego pravom simpatijom prema Marku.

Nije fer kritikovati Gloriju, pomislio je; učinila je koliko je mogla tih godina, one ni njoj nisu bile lake. Nemogućnost da rodi sopstveno dete značila je za nju mučan i trnovit put medicinskih ispitivanja i analiza čiji je ishod bio dug proces usvajanja. To se odvijalo polako i mada je on zahvaljujući svom položaju uspeo da ubrza deo procedure, za Gloriju se čekanje beskrajno oteglo. Tako je srećna otkako je dovela devojčicu kući. Po Feliksovom mišljenju,

7 Englesko ime Ajris odgovara španskom Iris, a isto tako se i piše. (Prim. prev.)

30

ona je savršena majka. Kad ju je gledao sa čerkom, osećao je da živi u miru sa svetom. Osećaj je bio kratkotrajan, ali mu je davao toliko snage da se trudio da ga ponovo oseti kad god je mogao. Njegovo dejstvo ga je potom pratilo nekoliko sati, rasterivalo druge sablasti; zahvaljujući takvim trenucima mogao je i dalje da opravi grehe ovoga sveta. Čak je mogao da oprosti i sebi... Ali više ne: to dejstvo je nestalo posle Markove smrti, kao da mu više ništa nije donosilo utehu. Slika bratanca kako nepomično leži na kamenim kockama u dvorištu iskršavala mu je u pamćenju svaki put kad bi pokušao da počine. Nekoliko noći ga je čak video

kako pada, raširenih ruku, pokušavajući da u vazduhu pronađe nešto za šta bi se uhvatio, i osećao njegov strah dok se bližio tvrdom tlu. U dvatri navrata ugledao ga je na prozoru, a iza njega je izvirivala senka devojčice s dugom plavom kosom; pokušavao je da ga upozori odozdo, vičući i dozivajući ga po imenu, ali prekasno. Senka bi gurnula dečka i on bi poleteo gotovo nadljudski snažno, a zatim bi pao pred njegove noge uz potmuo zvuk, samrtni, neponovljiv prasak, praćen grohotnim smehom. Podigao bi glavu i tamo je stajala ona: mokra kao kad su je izvukli iz vode, smejala se, napokon se osvetivši.

Ektor nikad nije imao mnogo poverenja u ljude koji uobražavaju da umeju da leče psihičke poremećaje. Nije smatrao da su varalice ili da su neodgovorni; jednostavno je verovao da je nemoguće da jedan čovek, takođe podložan emocijama, predrasudama i opsesijama, poseduje sposobnost da ude u zavijutke tuđih glava. I ta ideja, uvrežena u njemu oduvek, nije bila ni najmanje poljuljana sad kad je prvi put u životu došao kao pacijent u ordinaciju jednoga od njih.

Pogledao je mladića preko puta stola, pokušavajući da savlada podozrenje i ne ispadne nevaspitan, mada mu se u isti mah i dalje činilo neobično što taj klinac - da, klinac -tek izašao s fakulteta i neobavezno odeven, u farmerkama i zelenobeloj kariranoj košulji, treba da odluči o karijeri četrdesetrogodišnjeg inspektora, koji bi mu, da se u mladosti jednom kresnuo u nezgodan čas, mogao biti otac. Ta pomisao ga je navela da se seti Giljema i sinovljeve reakcije kad je, ima tome više godina, njegov razredni starešina izjavio da ne bi bilo loše odvesti ga kod psihologa i da bi mu on, od reči do reči, "pomogao da se otvori prema ostalima". Ni Rut nije bila veliki ljubitelj doktora za glavu, ali oboje su zaključili da neće ništa izgubiti ako pristanu, mada su zapravo znali da se Giljermo druži s kim on hoće i da se ne trudi oko dece koja ne bude njegovo zanimanje. On i Rut su se nedeljama smejali ishodu. Žena je zatražila od njihovog sina da nacrta kuću, drvo i porodicu; Giljermo je u sedmoj godini prolazio kroz fazu obožavanja stripova i već je pokazivao isti talenat za likovne umetnosti kao njegova majka, pa se oduševljeno bacio na posao, mada sa svojom uobičajenom sklonosću ka selekciji: nije voleo drveće pa ga je zanemario i umesto toga nacrtao srednjovekovni zamak kao kuću i Betmena, Ženu--mačku i Pingvina kao porodicu. Nije htio da zamišlja kakve je zaključke izvukla sirota žena kad je videla tobоžnju majku u kožnom kostimu i s bičem u ruci, ali oboje su bili sigurni da je sačuvala crtež za rad o savremenoj disfunkcionalnoj porodici ili nečem sličnom.

Neopazice se osmehnuo; primetio je to po upitnom pogledu psihologa kroz naočare s metalnim okvirom. Ektor je pročistio grlo i odlučio da se pretvara da je ozbiljan; međutim, bio je gotovo siguran da dečko ispred njega u slobodno vreme još čita stripove.

- Inspektore, drago mi je što se osećate prijatno.
- Izvinite, iznenada sam se nečeg setio. Jedne dogodovštine moga sina. - Pokajao se istog časa, uveren da nije bilo zgodno pominjati ga u tom trenutku.
- Aha. Ne verujete mnogo u psihologiju, je li? - U tim rečima nije bilo neprijateljstva, nego pre časne radoznalosti.
- Nemam formirano mišljenje o tome.
- Ali ste u startu nepoverljivi. Dobro. Naravno, mnogi ljudi misle isto o policiji, nije li tako? Ektor je morao da prizna da je to tačno, ali je pojasnio:
- Sad je sve mnogo drugačije. Ljudi više ne doživljavaju policiju kao neprijatelja.
- Tačno. To više nije ustanova koja uliva strah građanima, bar ne onim poštenim. Mada je u ovoj zemlji trebalo mnogo vremena da se ta slika promeni.

Uprkos boji glasa, neutralnoj i nepristrasnoj, Ektor je shvatio da se nalaze na skliskom terenu.

32

-Želite li time nešto da kažete? - upitao je. Više se nije osmehivao.

-Šta mislite da hoću da kažem?

- Da pređemo na stvar... - Nije mogao da obuzda određeno nestrpljenje, koje se obično iskazivalo vraćanjem naglasku iz detinjstva. - I vi i ja znamo šta radim ovde i šta treba da proverite. Da ne mlatimo praznu slamu.

Tišina. Salgadu je bila poznata ta tehnika mada se ovog puta nalazio na suprotnoj strani.

-Dobro. Nije trebalo to da učinim. Ako ste to hteli da čujete, eto vam.

-Zašto nije trebalo?

Pokušao je da se smiri. Od toga se sastojala igra: pitanja, odgovori... Gledao je dovoljno filmova Vudija Alena da bi to znao.

- Ma hajte, znate vi to. Zato što nije u redu, zato što policija to ne radi, zato što je trebalo da ostanem staložen...

Psiholog je nešto pribeležio.

- Šta ste osećali u tom trenutku? Sećate li se?

- Valjda bes.

- Da li je to nešto uobičajeno? Osećate li često bes?

- Ne. Ne do te mere.

- Sećate li se nekog drugog trenutka u životu kad ste tako izgubili kontrolu?

- Možda. - Zastao je. - Kad sam bio mlađi.

- Mlađi. - Nova pribeleška. - Pre koliko godina... pet, deset, dvadeset, više od dvadeset?

- Bio sam veoma mlad - istakao je Ektor. - Adolescent.

- Da li ste se tukli?

- Molim?

- Da li ste se u mladosti često tukli?

- Ne. Ne često.

- Ali ste ponekad gubili kontrolu.

- To ste vi rekli. Ponekad.

- U kojim prilikama?

- Ne sećam se - slagao je. - Ni u jednoj posebno. Pretpostavljam da sam, kao i svi mlađi, prošao kroz fazu kad se nisam kontrolisao.

Nova pribeleška. Nova stanka.

- Kad ste došli u Španiju?
- Oprostite? - Malo je nedostajalo da odgovori da je došao pre nekoliko dana. - Oh, vi pitate kad sam prvi put došao. Sa devetnaest godina.
- Da li ste još bili u toj adolescentnoj fazi nekontrole? Ektor se nasmešio.
- Pa, prepostavljam da je moj otac tako mislio.
- Aha. To je znači bila odluka vašeg oca?

33

- Manjeviše. Bio je Galicijac... Španac, uvek je želeo da se vrati u rodnu zemlju, ali nije mogao. Pa je zato mene poslao ovamo.

- I kako vam se dopalo?

Inspektor je napravio ravnodušan izraz lica, kao da pitanje nije prikladno.

- Izvinite, ali vidi se da ste mlađi... Moj otac je odlučio da treba da nastavim školovanje u Španiji i to je bilo to. Niko me ništa nije pitao. - Malo je pročistio grlo. - Tada se tako postupalo.

- A vi niste imali nikakvo mišljenje o tome? Na kraju krajeva, bili ste primorani da ostavite porodicu, društvo, vaš život тамо. Zar niste imali ništa protiv?

- Naravno da jesam. Ali nikad nisam pomislio da će to biti za stalno. Osim toga, ponavljam, niko me ništa nije pitao.

- Aha. Imate li braće i sestara, inspektore?

- Da. Brata. Starijeg.

- A on nije došao u Španiju da studira?

- Nije.

Tišina nakon tog odgovora bila je gušća nego ranije. Jedno pitanje je krčilo put ka površini. Ektor je prekrstio noge i skrenuo pogled. Klinac kao da je oklevao i najzad odlučio da promeni

temu.

- U izveštaju o vama piše da ste se pre manje od godinu dana razveli od žene. Da li ste zbog nje ostali u Španiji?
- Između ostalog. Da. - Ispravio se. - Ostao sam ovde zbog Rut. Sa Rut. Ali... - Ektor ga je pogledao začuđeno: nije znao da i to piše u izveštajima. Iznervirala ga je pomisao da ceo njegov život, ili bar najbitnije činjenice, mogu biti zabeležene u dosijeu, nadohvat ruke svakome ko je na dovoljno visokom položaju da može da ga pročita. - Oprostite. - Razdvojio je noge i nagnuo se napred. - Ne želim da budem grub, ali možete li mi reći čemu ovo? Savršeno sam svestan da sam napravio grešku i da je to moglo, da može da me košta radnog mesta. Ako to može nečemu da vam posluži, mislim da nisam dobro postupio i ne ponosim se time, ali... Ali neću da pretresam sve detalje svog privatnog života i mislim da nemate pravo da zabadate nos u njih.
Ovaj drugi je saslušao govor bez uzbuđenja i malo sačekao pre nego što će nešto dodati. Kad se opet oglasio, u njegovom glasu nije bilo nimalo snishodljivosti; govorio je samopouzdano i bez imalo oklevanja.
 - Mislim da treba da vam razjasnim nešto. Možda je trebalo to da uradim na početku. Slušajte, inspektore, nisam ja ovde da vas kritikujem zbog onoga što ste učinili, niti da odlučujem treba li da se vratite na posao ili ne. To je pitanje za vaše pretpostavljene. Mene zanima jedino da vi ustanovite šta je izazvalo taj gubitak kontrole, da naučite da ga predupredite i reagujete na vreme u sličnoj situaciji. A za to mi je potrebna vaša saradnja ili će taj zadatak biti nemoguć. Razumete li?
 - Naravno da je razumeo. Da li mu se dopadalo, to je već nešto drugo. Ali bio je primoran da se složi.
 - Kad vi kažete... - Izvio je telo unatrag i malo protegao noge. - Odgovor na vaše

malopredašnje pitanje glasi da. Razveo sam se pre manje od godinu dana. A pre nego što nastavite, ne, ne osećam nezadrživu mržnju, ni neobuzdani bes prema svojoj ženi - dodao je. Psiholog je dozvolio sebi da se nasmeši.

-Bivšoj ženi.

- Izvinite. Podsvest, zname...

- Onda shvatam da je to bio sporazuman razvod. Sad se Ektor nasmejao.

- Uz sve poštovanje, to što ste sad rekli praktično ne postoji. Uvek neko nekoga ostavlja.

Sporazum se sastoji u tome da onaj drugi to prihvati i čuti.

-A u vašem slučaju?

-U mom slučaju, Rut je mene ostavila. Zar se taj podatak ne nalazi u vašim papirima?

- Ne. - Psiholog je pogledao na sat. - Ostalo nam je malo vremena, inspektore. Ali voleo bih da učinite nešto do našeg sledećeg susreta.

- Dajete mi domaći zadatak?

- Tako nešto. Želim da razmislite o besu koji ste osetili na dan napada i da se prisetite drugih trenutaka kad ste se slično osećali. U detinjstvu, u mladosti, kao odrastao čovek.

- Odlično. Mogu li da idem?

- Ostalo nam je još nekoliko minuta. Da li želite nešto da me pitate, imate li neku nedoumicu... ?

- Da. - Ektor ga je pogledao pravo u oči. - Zar ne mislite da postoje situacije kada je bes odgovarajuća reakcija? Da bi bilo neprirodno osećati nešto drugo kad se čovek nađe pred... đavolom? - I njega samog je iznenadila ta reč, a sagovornik kao da se zainteresovao za nju.

- Odmah ču vam odgovoriti, ali dozvolite da vam pre toga postavim jedno pitanje. Verujete li u Boga?

- Ne verujem. Ali verujem u zlo. Video sam mnogo loših ljudi. Kao i svi drugi policajci, valjda. Da li biste mi odgovorili na pitanje?

Klinac je nekoliko časaka razmišlja.

- To bi nas odvelo u dugu raspravu. Ali ukratko rečeno, da, ponekad je bes prirodan odgovor na neki podsticaj. Isto kao strah. Ili antipatija. Ali treba da naučimo da upravljamo tim osećanjem, da ga savladamo da ne bismo izazvali još veće zlo. Bes u ovom društvu može da bude prihvatljiv; međutim, problematičnije je ako on pokreće naše postupke. Na kraju bismo našli opravdanje za sve, zar ne?

Nije bilo načina da Ektor pobije taj argument, pa je ustao, pozdravio se i otisao. Dok se spuštao liftom, s kutijom cigareta u ruci, pomislio je da taj psihić možda jeste mlad i može biti da čita stripove, ali nije nimalo glup. A to mu se, iskreno rečeno, u tom trenutku učinilo više kao nedostatak nego kao prednost.

Mislim da je agentkinji Kastro dosadno s nama. - Ton glasa komesara Savalja, podrugljiv i suv, i pogled uperen pravo u nju naveli su Leire Kastro da shvati kako se njoj obraćaju. Bolje rečeno, kako pokušavaju da privuku njenu pažnju. - Mnogo mi je žao što vas odvajam od vašeg uzbudljivog unutarnjeg života zbog tako nebitnog pitanja kao što je ovo kojim se sad bavimo, ali treba nam vaše mišljenje. Kad nađete za shodno, dabome.

Leire je pocrvenela do korena kose i pokušala da smisli izvinjenje. Teško da je mogla dati suvisao odgovor na pitanje koje nije čula zato što je brinula svoje brige.

- Oprostite, komesare. Mislila sam, mislila sam... Savalj je uočio, isto kao i Salgado i Andreuova, da agentkinja Kastro nije čula njegovo pitanje, koje je još lebdelo u vazduhu. Njih četvoro su sedeli u komesarovoj kancelariji, iza zatvorenih vrata, sa izveštajem o slučaju Marka Kasteljsa na stolu. Leire se očajnički napregla da nađe nešto odgovarajuće što bi rekla. Komesar je opisao izveštaj o autopsiji, njoj dobro poznat. Nivo alkohola malo viši od normalne vrednosti; mladić nije prošao alkotest, to je tačno, ali nije bio ni toliko pijan da ne može da stoji na nogama. Laboratorijske analize nisu pokazale ni najmanji trag droga u krvi. Droege bi omogućile da se doneše zaključak o delirijumu i da se zato bacio u prazno. Međutim, izraz "laboratorijske analize" ubacio je Leire u vrtlog rešenih nedoumica iz kojih su proisticalle druge, teško rešive nedoumice, u mentalnu oluju iz koje je maločas tresnula na zemlju.

- Razgovarali smo o slomljenim vratima - oglasio se inspektor Salgado i ona se okrenula prema njemu prepuna zahvalnosti.

- Da - uzdahnula je s olakšanjem. Tu se nalazila na sigurnom terenu: glas joj je poprimio zvaničan i sažet ton. - Problem je što nikome nije najasnije kad su se slomila. Kućna pomoćnica misli da ih je videla slomljena kad je otisla tog popodneva, ali nije sigurna. U svakom slučaju, pronađeno je nekoliko petardi u zadnjem delu kuće, sasvim verovatno

bačenih iz susednog vrta. Vlasnici te kuće imaju četvoro dece i ona su priznala da su ih povremeno bacala posle podne i uveče.

- Da. Naponjeku, bila je Ivanjska noć - umešao se komesar. - Gospode bože! Mrzim tu noć.

Ranije je bilo zabavno, ali sad ta čudovišta od dece bacaju prave male bombe.

Leire je nastavila:

- U kući ništa nije ukradeno i nije bilo nijednog značajnog traga koji bi ukazao da je neko tuda ušao. Osim toga...

- Osim toga, navodni lopov bi morao da se popne do potkrovlja da bi gurnuo dečka. A radi čega? Ne, to nema smisla. - Komesar se nervozno namrštilo.

- Uz sve poštovanje - rekla je Andreuova, koja je do tog trenutka čutala - taj dečko je pao. Ili, u najgorem slučaju, skočio. Alkohol različito utiče na ljude.

- Postoji li nešto što navodi na pomisao o samoubistvu?

- upitao je Ektor.

- Ništa što bi upadalo u oči - smesta je odgovorila Leire. Onda je shvatila da pitanje nije upućeno njoj. - Izvinite.

- Pošto ste to izjavili tako sigurno, objasnite nam zašto -izazvao ju je komesar.

36

- Dobro - trebalo joj je nekoliko sekundi da sredi misli.

- Mark Kasteljs se bio vratio kući nakon što je proveo šest meseci u Dablinu, gde je učio engleski jezik. Po rečima njegovog oca, putovanje mu je dobro činilo. Pre odlaska je imao problema u gimnaziji: izostanci sa časova, negativan stav, čak i trodnevno izbacivanje iz škole. Uspeo je da maturira, ali nije dobio potrebne ocene da upiše željeni fakultet. Izgleda da i nije najbolje znao šta želi da studira, tako da je početak, studija odložen za godinu dana.

- Aha. Pa su ga poslali u Irsku da uči engleski. U moje vreme bi ga naterali da se zaposli. -

Komesar nije mogao da izbegne zajedljivu nijansu u glasu. Zatvorio je dosije. -Dosta. Ovo liči na sastanak školskog saveta. Porazgovarajte s roditeljima i s devojkom koja je te noći spavala kod njega i zaključite slučaj. Ako bude potrebno, ispitajte i drugog dečka, ali pažljivo s porodicom Ruvira. Doktor Ruvira je izričito stavio do znanja, pošto je njegov sin otišao pre nego što se dogodila tragedija, da nije naročito raspoložen da drugi čeprkaju po njihovom životu. A ako imamo u vidu da je on porodio žene nekoliko *conselera*, među njima i našeg, bolje da ga ne ljutimo. Zapravo, mislim da niko od njih nije baš naklonjen našem radu, da znate. Enrik Kasteljs je veoma jasno rekao kako želi da ih sve ostavimo na miru ako je istraga gotova, i jednim delom mu ne zameram. - Komesarova pažnja se na trenutak usredsredila na fotografiju njegovih čerki. - Mora da mu je dovoljno teško što je sahranio sina, a povrh toga još mora da podnosi da novinari i policija njuškaju u svako doba. Ja ću se videti sa Žuanom naredne sedmice i pokušaću da je umirim. Imate li još nešto da dodate, Kastrova?

Leire se trgla. Uistinu, baš je htela da doda jedan detalj o kome nisu razgovarali.

- Nisam sigurna - kazala je, mada je ton njenog glasa govorio suprotno. - Možda mi se učinilo, ali reakcija devojke, Žine Marti, bila je... neočekivana.

- Neočekivana? Osamnaest joj je godina, legla je polupijana, a kad se probudila, čula je da joj se dečko ubio. Mislim da je "na rubu histerije", kako ste je sami opisali u izveštaju, i više nego očekivana reakcija.

- Naravno. Ali... - Povratila je čvrstinu kad je pronašla prave reči. - Histerija je bila logična, komesare. Ali Žina Marti nije bila tužna. Pre je delovala uplašeno.

Komesar nekoliko časaka nije progovarao.

- Dobro - kazao je napisletku. - Idi do nje danas po podne, Ektore. Neslužbeno, bez prevelikog pritiska. Ne želim probleme s Kasteljsovima i njihovim prijateljima - istakao je. - Neka agentkinja Kastro podje s tobom. Devojka je već poznaje, a one u tim godinama imaju

više poverenja u žene. Kastrova, javite Martijevima da će doći. - Komesar se onda okrenuo ka Martini Andreu. - Sačekaj malo. Treba da popričamo o onim kursevima samoodbrane za žene u opasnosti od zlostavljanja u porodici. Poznato mi je da su one oduševljene, ali da li ti zaista možeš nastaviti da ih držiš?

Salgado i Kastrova su se zaledali pre nego što su izašli: nisu nimalo sumnjali da Martina Andreu ne samo da može nego i da želi da i dalje drži te kurseve. jesи tu?

Alešu, ej, jesи tu?

Na malom ekranu kompjutera pisalo je "Aleš je odsutan i možda vam neće odgovarati na poruke". Devojka se nervozno ugrizla za donju usnu; u ruci je već držala mobilni telefon kad je status njenog sagovornika prešao s odsutan na zauzet. Žina je ostavila mobilni i počela da kuca po tastaturi.

37

Moram da razgovaram s tobom! odgovori.

Konačno je stigao odgovor. Jedno "zdravo" i nasmešeno lice koje joj je namigivalo. Od zvuka kvake na vratima lecnula se. Imala je taman toliko vremena da smanji prozor s tekstom pre nego što je miris majčinog parfema njene majke preplavio vazduh.

- Žina, dušo, odoh ja. - Žena nije prekoračila prag sobe. Preko ramena je nosila belu tašnu, otvorenu, i tražila nešto u njoj nastavljući da priča. - Dođavola, gde je taj prokleti daljinski za otključavanje kola? Čudo da ih ne prave još manje. - Konačno ga je našla i slavodobitno se osmehnula. - Srce, jesli li sigurna da nećeš sa mnom? - Osmeh joj je malo zgasnuo kad je spazila Žinino lišće s podočnjacima. - Ne možeš da sediš ovde zatvorena u četiri zida celo leto, srce. To nije dobro. Vidi kako je lep dan! Treba ti svež vazduh.

- Ideš u L'Ilju, mama, na deset minuta od kuće - progundala je Žina. - Kolima. A ne da trčiš u prirodi.

Ako je postojala još neka sumnja da priroda ne ulazi u planove Žinine majke, bilo je dovoljno baciti pogled na njenu odeću: bela haljina vezana oko struka kaišem od iste tkanine; bele sandale s dovoljno visokom štiklom da podigne njenih metar i šezdeset pet visine na poštenih metar i sedamdeset dva; kosa, prirodno plava, sjajna, spuštala joj se do ramena. Da su u pozadini stajale palme, bila bi to savršena slika za reklamu za šampon.

Režina Baljester je prečula te otrovne reči. Odavno je oguglala na zajedljive primedbe svoje čerke, koja je, u pidžami u pola dva po podne, više nego ikad ličila na malu devojčicu. Prišla joj je i poljubila je u glavu.

- Ne možeš da nastaviš tako, dušo. Idem, ali mi je hladno oko srca.

- Mama! - Nije htela da započinje svađu; tih dana majka je gotovo uopšte nije ostavljala samu, a ona je morala da razgovara s Alešom. Hitno. I zato je, skrivajući koliko joj smeta taj jak miris, pustila da je mazi, čak se i osmehnula. Kad samo pomisli da je nekad svojevoljno hrlila u njeno naručje; sad su je majčine ruke gušile. Naparfemisala je i sise! Osmehnula se, više zlobno nego spontano. - Svratićeš u prodavnici kupačih kostima? - Tu nije moglo biti promašaja: zaposliti majku nečim što sadrži reči "prodavnica" i "kupiti" obično je bio siguran manevr da je ostavi na miru. I mada nije mogla da se zakune u to, naparfemisane sise su pokazivale da je tržni centar sporedno odredište u majčinim planovima. - Kupi mi onaj što smo ga videle u izlogu. - S obzirom na to da nije nameravala da ide na kupanje celog leta i da gotovo uopšte nije marila za prokleti kupači, postigla je da njena molba zvuči dosta ubedljivo. Čak je i navalila, glasom razmažene devojčice, što je mrzela celim svojim bićem: - Hajde, molim te.

- Pre neki dan nisi bila tako zanesena. Kad smo nas dve stajale ispred prodavnice - odvratila je Režina.

- Bila sam odlepila, mama. - Režina Baljester je reč "odlepila" mrzela iz dna duše zato što je,

pored toga što joj je zvučala prilično prosto, sadržavala sva čerkina raspoloženja: tužna,

zabrinuta, neraspoložena, dosaduje se... "Odlepila" kao da je obuhvatalo sve bez razlike.

Žina se nervozno poigravala mišem kompjutera. Zar nikad neće otići? Nežno se oslobođila zagrljaja i izbacila svoj poslednji adut.

- Dobro, nemoj da mi ga kupiš. I ne ide mi se baš na kupanje ove godine...

- Naravno da ćeš ići na kupanje. Otac ti se sutra vraća s putovanja na kome promoviše

38

knjigu i sledeće nedelje idemo u Ljafrank. Nisam ja uzalud ovog meseca uzela odmor. - Režina je često činila ovako nešto: prikriveno podsećala koliko mnogo čini za ostale. - Neću više podneti Barselonu ovog leta! Vrućina je nepodnošljiva. - Kriomice je pogledala na srebrni ručni sat; zakasniće. - Idem ili na kraju neću imati dovoljno vremena za sve - rekla je uz osmeh. - Biću ovde pre pet sati. Ako policija dođe pre mene, ne govori im ništa.

- Smem li da im otvorim vrata? Ili bi radije da ih ostavim na ulici? - upitala je Žina pritvorno bezazleno. Nije mogla da odoli, tih dana majka ju je izluđivala.

- Neće biti potrebno. Biću ovde. Obećavam ti. Lupkanje štikli odjeknulo je na stepeništu. Žina je htela da poveća prozor *Mesindžera* kad su se isti ti koraci opet približili, žurno.

- Jesam li ovde ostavila...?

- Evo ti daljinski, mama. - Uzela ga je sa stola, gde ga je Režina bila spustila da je zagrli, i dobacila joj ga lagano, ne pomerajući se sa stolice. Majka ga je uhvatila u letu. - Trebalo bi da ga okačiš oko vrata. - I promrmljala je kad je bila sigurna da majka više ne može da je čuje: - Naravno, može da se deprogramira od tog vonja.

Klik. Mali ekran ispred nje opet je zasvetleo. Četiri poruke: Ži, šta ima? jesi tu???
joooj, dosadno mi je dobro, ajde, čujemo se!!!:-)

"Ne, ne, ne, ne..."

majka mi se muvala ovuda, nisam mogla da pričam. "Sranje, odgovori, Alešu, molim te."

auhhh!! tako sam i mislio!! još davi??

Žina je uzdahnula. Nije osetila veliko olakšanje. Počela je da kuca najbrže što je mogla. I to ne da bi kritikovala majku.

je l' te zvala policija? policija? ne, što?

sranje... dolaze kod mene danas, oko 5, ne znam šta hoće, ozbiljno...

Nekoliko sekundi pauze.

sigurno ništa, kao i uvek, ne brini

bojim se... šta ako pitaju za...

neće ništa pitati, nemaju pojma ni o čemu

kako znaš?

znam. uostalom, na kraju to nismo uradili, sećaš se?

Žinine nabrane obrve ukazivale su na veliki misaoni napor. šta ti to znači?

Žina je gotovo mogla da vidi iznervirano Alešovo lice. To mu se događalo uvek kad je bio primoran da objašnjava nešto što je njemu delovalo očigledno. Taj izraz lica ju je pokatkad iritirao, ali češće joj je donosio smirenost. Najpametniji je. To mu niko ne osporava. Imati za druga čudo od deteta u školi značilo je da moraš podneti poneki sažaljiv pogled.

hteli smo nešto da uradimo ali nismo. to nije isto, zar ne?

nema veze šta smo planirali, na kraju smo se uzentali

Mark se nije uzentao. Kursor je treptao očekujući da ona nastavi da piše.

ži, NISMO NIŠTA URADILI Velika slova su zazvučala kao optužba.

da, ti si sprečio...

zaustaviti.

Žina je klimnula glavom kao da je on vidi. Ipak, znala je da nema određeno mišljenje o tome. Kad je to shvatila, na taj način, toliko oštro, ispunio ju je dubok prezir prema sebi. Aleš ju je onog dana ubedio, ali u dubini duše je znala da je izneverila Marka u nečemu što mu je bilo veoma bitno.

slušaj, kod tebe je USB, je li?

da.

ok. oćeš da dođem kod tebe po podne? zbog policije. Zina jeste htela, ali ju je ubod ponosa sprečio da prizna.

ne, ne treba... zvaću te posle.

sto posto će doći i kod mene... Promenila je temu.

uzgred, mama je stavila parfem za izlaska;-)

haha... a moj tata ne dolazi na ručak!!!!

Osmehnula se. Navodnu avanturu između njene majke i Alešovog oca njih dvoje su izmislili jednog dana kad im je bilo dosadno, dok je Mark bio u Dablinu. Nisu se nikad potrudili da provere, ali s vremenom, od silnog ponavljanja, ta pretpostavka je bar za nju postala potpuno tačna. Bilo im je zabavno da zamišljaju kako se njena majka i Mikel Ruvira, ozbiljni i ultrakatolički doktor Ruvira, sad krišom tucaju u hotelskoj sobi.

idem da pojedem nešto, ži!! pričaćemo posle, ok? čao

Nije sačekao da ona odgovori. Njegova ikona je iznenada izgubila boju i Žina je ostala sama pred ekranom. Osvrnula se oko sebe: nenamešten krevet, odeća bačena na stolicu, police još pune plišanih igračaka. "Ovo je soba jedne klinike", pomislila je prezrivo. Grizla je donju usnu dok je nije raskrvarila i gornjim delom šake otrla je krv s rane. Onda je ustala, izvukla iz ormana ogromnu praznu kartonsku kutiju u kojoj je do nedavno držala udžbenike - sve,

godinama čuvane s lažnom ljubavlju - i posadila je nasred sobe. Uzimala je plišane igračke, jednu po jednu, i ubacivala ih u kutiju tako da leže na stomaku, gotovo ih i ne gledajući. Nije dugo trajalo. Samo petnaest minuta kasnije zatvorena kutija ležala je u jednom čošku, a zidovi su izgledali neobično prazno. Golo.

Tužno. Lišeni draži, rekao bi njen otac.

Što su se kola više uspinjala ka severnom delu grada, ulice kao da su bile sve praznije. Od gustog i bučnog saobraćaja u okolini Španskog trga, gde je ogroman broj motora koristio i najmanju šansu da se ubaci između automobila i taksija, koji su se kretali sporo kao zombiji u iščekivanju moguće žrtve, posle samo petnaest minuta ispred njih je pukao širok vidokrug Avenije Sarija: prolazili su gradom u pravcu kružnog puta Dalt. Takvim danima, sa zaslepljujuće bleštavim suncem i zagušljivo visokim temperaturama, nebo kao da je bilo obojeno u belo a planina, jedva vidljiva na kraju dugačke avenije, nagoveštavala je da tamо čeka oaza svežine koja odudara od užarenog asfalta u tri sata po podne.

Sedeći na suvozačkom sedištu, Ektor je posmatrao grad, ali ga nije video. Po inspektorovom licu, tužnom pogledu i blago namrštenom čelu, reklo bi se da su njegove misli veoma daleko od tih ulica, da lutaju nekim senovitijim, ali nimalo prijatnim mestom. Nije izgovorio ni reč otkako su ušli u kola i Leire je uzela volan. Ćutanje je moglo biti neprijatno da i ona nije bila izgubljena u svom svetu. Zapravo, čak mu je bila i zahvalna na tim minutima mira: u policijskoj stanici je tog jutra sve vrvelo kao u mravinjaku i nije se mnogo ponosila time kako se ponašala pred komesarom. Ali pogled na test trudnoće kako jarkopurpurnom bojom potvrđuje njen strahovanja iskrсavaо joј je u svesti u najneočekivanijim trenucima.

Ektor je napola sklopio oči trudeći se da sredi misli: nije razgovarao s Martinom Andreu nasamo i umirao je od želje da je pita ima li novosti u slučaju doktora Omara. Setio se i da je tog jutra zvao sina, kad je izašao od psihologa, i da mu on nije uzvratio poziv. Ponovo je pogledao mobilni, kao da ga snagom volje može naterati da zazvoni.

Naglo kočenje ga je vratilo u stvarnost i okrenuo se prema saradnici ne shvatajući potpuno šta se dogodilo. No bilo mu je jasno čim je ugledao gradskog biciklistu, člana tog zastrašujućeg čopora koji je u poslednje vreme okupirao ulice grada, kako se, više uvređen nego uplašen,

okreće prema njima.

- Žao mi je - izvinila se Leire. - Taj bicikl je odjednom izleteo.

Nije odgovorio, samo je rastreseno klimnuo glavom. Leire je lagano othuknula; nije se taj bicikl pojavio niotkud, nego se jednostavno opet previše zanela. Sranje, dosta više... Duboko je udahnula i došla do zaključka da od čutanja postaje potištена, pa je odlučila da zapodene razgovor s inspektorom pre nego što on opet utone u svoj svet.

- Hvala za pomoć. U kancelariji komesara Savalja - pojasnila je. - Bila sam potpuno odsutna duhom.

- Da - odvratio je. - Zaista je bilo očigledno. - Napregao se da nastavi razgovor; i njemu je bilo preko glave razmišljanja. - Ali ne boj se, Savalj mnogo laje a malo ujeda.

-Priznajem da sam zaslužila lajanje - odgovorila je sa osmehom na usnama.

Ektor joj se i dalje obraćao ne gledajući je, pogleda uprtog napred.

- Kako ti se učinila porodica Kasteljs? - upitao je iznebuha. Odgovorila je posle nekoliko trenutaka.

- Neobično... Mislila sam da će biti teže. Ispitivati ih o smrti sina, koji je imao samo devetnaest godina.

41

- A nije bilo? - Glas mu je još bio napet, brz, ali ovog puta se udostojio da se okreće prema njoj. Leire se osećala kao da odgovara na ispitu i usredsredila se da nađe pravi odgovor.

- Nije bilo priyatno, to sigurno ne. Ali nije bilo - potražila je pravu reč - ni dramatično.

Valjda su previše lepo vaspitani da naprave scenu i, na kraju krajeva, ona mu nije majka...

Mada to ne znači da ne puštaju na volju osećanjima kad ostanu sami.

Ektor nije ništa rekao, pa je odsustvo komentara podstaklo Leire da dopuni odgovor.

- Osim toga - produžila je - pretpostavljam da u takvim slučajevima religija pomaže

vernicima. Uvek sam im zavidela zbog toga. Mada istovremeno ne uspevam da to svarim do kraja.

Drugi put tog dana pomenut je Bog. I kad je Ektor odgovorio koleginici, malo pre nego što su stigli na cilj, dao je objašnjenje koje ona nije sasvim razumela.

- Vernici su u prednosti nad nama. Imaju nekoga kome mogu da veruju, nekoga ko će ih zaštititi ili utešiti. Višu silu koja rešava njihove nedoumice i određuje njihovo ponašanje. Dok mi, zauzvrat, imamo samo demone kojih se plašimo.

Leire je zapazila da on više govori samome sebi nego njoj. Srećom, sa svoje desne strane ugledala je modernu fasadu zgrade u koju su se zaputili, a pošto je bilo leto, okolina je bila praktično prazna. Parkirala je automobil na uglu preko puta, u senci, bez ikakvih problema. Ektor je odmah izašao iz kola, bila mu je potrebna cigareta. Zapalio je jednu ne ponudivši saradnicu i pohlepno uvlačio dim, pogleda uprtog u školu koju je pohadao Mark Kasteljs do godinu dana pre svoje smrti. Dok je on pušio, ona je prišla ogradi što je omeđavala površinu pod zelenilom; još jedna posledica novog stanja kroz koje je prolazilo njeno telo bila je ta da nije podnosila dim tuđe cigarete iako joj se pušilo.

To je ličilo na seosku školu u koju je ona išla koliko i Bela kuća na okrečenu baraku.

"Bogataši još žive u jednom drugom svetu", pomislila je. Koliko god da se toga izjednačilo, paviljon ispred nje, okružen vrtovima, čiji se travnjak prostirao kao zeleni ćilim, s fiskulturnom salom i velikom dvoranom u pomoćnim zgradama, više je ličio na kampus univerziteta nego na pravu školu i pravio je duboku razliku, još od detinjstva, između odabrane grupe daka, koji su doživljavali sve te pogodnosti kao nešto najnormalnije na svetu, i ostale dece, koja su takva mesta vidala jedino u američkim serijama.

Kad je htela da se vrati u stvarnost, inspektor je već bio ugasio cigaretu i ulazio je na otvorenu kapiju. Pomalo iznervirana, najednom osećajući da se prema njoj ponašaju kao

prema šoferu koji treba da čeka kod vrata, pošla je za njim. Odlazak u školu je u stvari bio improvizacija u poslednji čas. Najverovatnije, kazala je sebi, neće nikoga pronaći u to vreme, ali nije je pitao za mišljenje. "Tipično za šefove", pomislila je dok je hodala korak iza inspektora. Ipak, ovaj lik barima dobro dupe.

Hodali su širokom stazom napravljenom od kamenja nejednake veličine, što je vodila kroz vrtove do glavne zgrade. Vrata su bila zatvorena, kao što je Leire i očekivala, ali su se otvorila uz metalno zujuće ubrzo pošto je Ektor pozvonio. Pred njima se otvarao prostran hodnik i kancelarija sva u staklu, očigledno sekretarijat školskog centra. S druge strane šaltera dočekalo ih je umorno lice žene srednjih godina.

- Oprostite, ali zatvoreno je. - Očima je pokazala na tablu gde je jasno pisalo da je radno vreme sekretarijata preko leta od devet do pola dva. - Ako želite informacije o upisu ili o

42

školi, moraćete da se vratite sutra.

- Ne, ne želimo te informacije - rekao je Ektor, pokazujući joj značku. - Ja sam inspektor Salgado a ovo je agentkinja Kastro. Želeli bismo informacije o jednom učeniku ovog centra. Marku Kasteljsu.

U ženinim očima blesnula je iskra zanimanja. Neosporno, odavno joj se nije dogodilo ništa uzbudljivije.

- Pretpostavljam da znate šta se desilo - nastavio je Ektor zvaničnim tonom.

- Naravno! Lično sam poslala venac na sahranu u ime centra. - Rekla je to kao da je sumnja vređa. - Užasna nesreća! Ali ne znam šta ja mogu da vam kažem. Bilo bi bolje da razgovarate s nekim profesorom, samo ne znam ko je od njih sad ovde. Leti nemaju utvrđeno radno vreme: dolaze pre podne, do petnaestog ovog meseca, da prave nastavni program i da se bave papirologijom, ali u vreme ručka gotovo svi nestanu.

Međutim, u tom trenutku su nečiji koraci odjeknuli ogromnim hodnikom i muškarac od otprilike trideset pet godina došao je do sekretarijata s nekoliko žutih fascikli u ruci. Žena im je uputila blistav osmeh.

- Imate sreće. Alfonso - kazala je, obraćajući se pridošlici - ovo je inspektor...
- Salgado - dovršio je Ektor.
- Alfonso Esteve je bio Markov razredni starešina poslednje godine ovde - objasnila je sekretarica, duboko zadovoljna.

No taj Alfonso kao da nije bio mnogo zadovoljan i pogledao je posetioce očima punim rezervisanosti.

- Mogu li nekako da vam pomognem? - upitao je posle nekoliko trenutaka oklevanja. Bio je nizak rastom, najviše metar i sedamdeset, i nosio je farmerke, belu košulju s kratkim rukavima i patike. Naočari s ramom od kornjačevine davale su celoj pojavi notu ozbiljnosti. Pre nego što je Salgado stigao da odgovori, spustio je žute fascikle na pult. - Merse, hoćeš li da ih odložiš u arhivu, molim te? To su septembarski ispiti.

Sekretarica ih je uzela, ali se nije pomerila sa šaltera.

- Možemo li da popričamo negde? - upitao je Ektor. -Samo nekoliko minuta.

Profesor je krišom pogledao sekretaricu a ona kao da je klimnula glavom, ne preterano ubedjeno.

- Ne znam da li bi direktor to odobrio - kazao je naposletku. - Znate, dosijei naših učenika su poverljivi.

Ektor Salgado se nije pomerio ni milimetar i netremice je zurio u profesora.

- U redu - popustio je ovaj - idemo u zbornicu. Prazna je. Sekretarica je napravila razočaran izraz lica, ali nije ništa rekla. Salgado i Kastro su pošli za Alfonsom Esteveom, a on se brzim korakom zaputio do jedne sale na drugom kraju hodnika.

- Sedite, molim vas - kazao je kad su ušli i zatvorio vrata. - Hoćete li kafu?

Leire je spazila blistav crven automat za kafu iznad malog frižidera. Ektor je odgovorio pre nje.

- Da, molim vas. - Promenila se boja inspektorovog glasa i sad je bila znatno prisnija. -

43

Raspust će početi uskoro?

- Da, samo što nije. Hoćete li i vi kafu? - Profesor se nasmešio agentkinji Kastro dok je stavljao kapsulu u automat.

- Ne, hvala - kazala je.

- Meni malo mleka, molim vas - zatražio je Salgado. -Bez šećera.

Alfonso je doneo dve šolje s kafom do stola. Čim je seo, pogled mu se opet zamaglio od brige. Pre nego što je stigao da izrazi svoje bojazni, inspektor Salgado je uzeo reč.

- Čujte, ovo nikako nije zvanična poseta. Samo želimo da zaključimo slučaj tog dečka, a neke stvari ne mogu da nam kažu ni porodica ni prijatelji. Posredi su detalji o njegovoj ličnosti, karakteru. Uveren sam da dobro poznajete svoje učenike i da imate formirano mišljenje o njima. Kakav je bio Mark Kasteljs? Ne mislim na ocene, nego na njegovo ponašanje, društvo. Razumete šta hoću da kažem.

Profesor kao da je bio vidno polaskan i odgovorio je, ovog puta bez oklevanja:

- Pa, strogo uzevši, Mark je prestao da bude moj učenik; ali svakako jeste to bio poslednje tri godine.

- Šta predajete?

- Geografiju i istoriju. Zavisi od razreda.

- I bili ste mu razredni starešina u četvrtom razredu?

- Jesam. To nije bila dobra godina za Marka. Otvoreno rečeno, on nikad nije bio briljantan

učenik, daleko od toga. Zapravo, jedva je završio drugi razred gimnazije i morao je da ponavlja treći, ali do tada nije izazvao nikakav problem.

Leire je pogledala profesora s otvorenim zanimanjem.

- A to se posle promenilo?

- Mnogo se promenilo - potvrdio je Alfonso. - Mada smo se isprva obradovali. Vidite, Mark je oduvek bio stidljiv, povučen dečko, ne mnogo govorljiv. Jedan od onih što ih niko ne primećuje u učionici... a bojam se i van nje. Mislim da tokom cele druge godine nijednom nisam čuo njegov glas osim kad je odgovarao na pitanje postavljeno njemu. I zato je bilo pravo olakšanje kad je počeo da se otvara u trećem razredu. Bio je aktivniji, manje čutljiv... Valjda je živnuo u društvu Aleša Ruvire.

Ektor je klimnuo glavom. Ime mu je bilo poznato.

- Sprijateljili su se?

- Mislim da su se porodice poznavale odranije, ali kad je Mark ponavljao razred i došao u Alešovo odeljenje, postali su nerazdvojni drugovi. To je uobičajeno u mladosti, a jasno je da je Marku to drugarstvo išlo u korist, bar kad je reč o školi. Aleš je svakako najbolji učenik koga je ova škola imala poslednjih godina. - Izjavio je to potpuno ubedljivo, ali se u tim rečima ipak naslućivao jedak prizvuk, primesa kivnosti.

- Nije vam se dopadao?

Profesor se igrao kafenom kašičicom, očigledno neodlučan. Leire je htela da ponovi umirujuću pesmicu o neslužbenom razgovoru, ali joj Alfonso Esteve nije dao vremena.

- Aleš Ruvira je jedan od najkomplikovanih učenika koje sam ikad imao. - Uvideo je da ta

napomena zahteva dodatno objašnjenje, pa je produžio: - Veoma je pametan, naravno, a devojke kažu i prilično zgodan. Nije nimalo nalik na tipičnog štrebera: podjednako je dobar u

sportovima i u matematici. Rođeni vođa. Pretpostavljam da to nije čudno; najmlađi je od petorice braće i svi su strogo vaspitani u hrišćanskom duhu. - Napravio je pauzu. - U Alešovom slučaju treba dodati i težak problem u detinjstvu: bio je oboleo od leukemije ili neke slične bolesti. Tako da je za još veću pohvalu što je, kad je ozdravio, uvek bio najbolji u odeljenju.

- Ali...? - Ektor se osmehnuo.
- Ali - Alfonso je opet zastao - ali bilo je nečeg hladnog u Alešu. Kao da je unapred znao sve, kao da su mu inteligencija i iskustvo stečeno za vreme bolesti dali zrelost... i to ciničnu.

Vukao je za nos sve u razredu, a i nekoliko profesora. To što je bio najbolji đak u odeljenju, poslednji od više naraštaja učenika centra i sećanje na borbu protiv raka davali su mu neku vrstu imuniteta za gotovo sve.

- Govorite o zlostavljanju u školi? - upitala je Leire.
- To bi bila prejaka reč mada je postojalo nešto od toga. Zajedljive primedbe upućene manje pametnim ili manje lepim đacima; ništa za šta bi mogao biti optužen, ali bilo je jasno da celo odeljenje radi šta on hoće. Ako bi uzeo na Zub nekog profesora, svi su radili što i on; ukoliko bi odlučio da nekoga treba poštovati, ostali su se povodili za njim. No to je ionako samo moje mišljenje; većina ljudi misli da je divan dečko.

- Kao da ste prilično ubedeni u to što mislite, gospodine Esteve - pritisnula ga je Kastrova.

Predosećala je da ima još nešto i nije htela da profesor to prečuti.

- Slušajte, jedno je u šta sam ja siguran, a sasvim drugo da li je to istina. - Spustio je glas, kao da će im ispričati tajnu. - Škola je fabrika glasina, a teško je ustanoviti odakle one potiču: pojave se, rašire, priča se o njima. Počinju šapatom, krišom od onoga na koga se odnose; zatim se ton pojačava sve dok na kraju ne eksplodiraju kao bomba.

I Salgado i Kastrova su ga očima ohrabrili da nastavi.

- Ovde je radila profesorka, više ne mnogo mlada, četrdeset i nešto godina. Došla je kad su Aleš i Mark zajedno pohadali treći razred. Iz nekog razloga Aleš i ona nisu našli zajednički jezik. To je čudno, pošto se on obično trudio da bude u dobrim odnosima sa svim profesorkama. Glasine su počele odmah i to svakojake. Nikome nije najasnije šta se dogodilo, ali nije ostala do kraja školske godine.

- I mislite da su te glasine potekle od Aleša?

- Zakkle bih se da jesu. Jednog dana se nije pojavila na poslu i ja sam je zamenio. Na Alešovom licu se ogledala okrutna sreća. Verujte mi.

- A Mark?

- Siroti Mark je bio njegov najvatreniji obožavalac. Otac mu se ponovo oženio i mislim da njegova žena nije mogla da ima dece, pa su zato usvojili devojčicu iz Kine. To je značilo putovanja, odsustvo... Marku je trebalo da neko bude pored njega, a taj neko je bio Aleš Ruvira.

- Na kraju su ga isterali iz škole na nekoliko dana - dodao je Ektor.

To je bio glavni razlog inspektorovog dolaska; u takvim školama, prepunim učenika iz 45

dobrih porodica, isterivanja su bila retka. Međutim, ako je i očekivao da mu profesor nešto razjasni, odmah mu je bilo jasno da od toga neće biti ništa; čovek se iznenada pokajao zbog malopredašnje indiskrecije i odabroa da kod tog pitanja bude nepopustljiv.

- To se dogodilo naredne godine, ali bojam se da je to deo učenikovog privatnog dosijea. I poverljivo je. Ako hoćete da dozname više, moraćete da razgovarate s direktorom.

Leire je pročistila grlo, očekujući da inspektor Salgado ponovi pitanje, ali nije.

- Naravno. Recite mi, je li Mark došao da vas vidi po povratku iz Dablinu?

Čuvši šta ga sad pitaju, profesor Esteve se opustio; opet se nalazio na sigurnom terenu i

odgovorio je brzo, kao da hoće da ispravi što nije dovoljno sarađivao kod prethodnog pitanja.

- Jeste. Zaključio sam da mnogo bolje zna šta hoće. Razgovarali smo o njegovoj budućnosti: ispričao mi je kako je odlučio da ponovo polaže prijemni ispit za fakultet da bi dobio veću ocenu i upisao informatiku. Bio je veoma uzbuden.

Ektor je klimnuo glavom.

- Mnogo vam hvala. Veoma ste ljubazni. - Ustao je sa stolice, stavljajući do znanja da je razgovor završen, ali dok je stajao, postavio je još jedno pitanje, kao da se upravo dosetio da je nešto zaboravio: - A devojka? Kako se zove... ?

- Zina Marti - pomogla je Leire.

Profesorovo lice je smekšalo.

- Žina je zlatna. Veoma je nesigurna u sebe, prezaštićena, ali je pametnija nego što misli.

Vrlo je talentovana za pisanje. Pretpostavljam da je to nasledila od oca.

-Od oca? - Pokušao je da se seti da li je u izveštaju nešto pisalo.

-Ona je čerka Salvadora Martija. Pisca.

Ektor je klimnuo glavom, mada zapravo nije imao ni najmanju predstavu o tome ko je

Salvador Marti i šta piše.

-Da li se družila s Markom i Alešom?

- Mislim da je Markova drugarica iz detinjstva, mada je godinu dana mlađa. Upisala je ovde treći razred kad je on ponavljao godinu. I da, Aleš je i nju primio u svoje društvene da ugodi novom drugaru. Ta devojčica je dve godine pratila Marka kao kućence. Ove poslednje školske godine, bez Aleša i bez Marka, postigla je mnogo bolje rezultate; ispalо je odlično što je ponovila četvrti razred, kao što pokazuje njena ocena na prijemnom za fakultet. Bila je sva srećna kad smo joj saopštili šta je dobila... Sad je sigurno slomljena; ta devojka je veoma osetljiva.

Kad se oglasilo zvono, Žina je otvorila oči. Poluošamućena, ležeći u krevetu, reagovala je tek kroz nekoliko sekundi. Četiri i dvadeset. Zar majka nije pomenula nešto kao pet sati?

Zazvonilo je još nekoliko puta, kratko, uzastopno. Setila se da kućna pomoćnica odlazi u tri i da je sama kod kuće, pa je sišla bosonoga niza stepenice i gotovo otrčala do ulaza. Pogledala se u ogledalu u pred soblju pre nego što je otvorila. Bože, užasno izgleda. Još gledajući svoj odraz u ogledalu s velikim nezadovoljstvom na licu, otvorila je vrata.

- Lepotice... spavala si?
- Alešu! Šta ti radiš ovde? - Nije se ni pomerila, na trenutak se zbunila zbog te neočekivane posete.

- Nisi valjda mislila da će te ostaviti samu s murijom? - Smeškao se a čelo mu je blistalo od znoja. Skinuo je naočari za sunce i namignuo joj. - Hoćeš li me pustiti da uđem ili nećeš?
Pomerila se i on je ušao krupnim korakom. Na sebi je imao izbledelu plavu majicu i široke karirane bermude. Bio je savršeno preplanuo. Pored njega je Zinina bleda koža ličila na ten bolesnice obolele od sušice.

- Trebalo bi da se obučeš, zar ne? - Ne sačekavši odgovor, pošao je prema kuhinji. - Uzeću nešto da popijem. Došao sam biciklom i dehidrirao sam.

Nije odgovorila. Polako se popela stepenicama. Pre nego što je pošao za njom, zatvorila je vrata svoje sobe iako je znala da ga to neće zaustaviti. I stvarno, još je razmišljala šta da obuče kad se on pojavit na pragu. I dalje se smeškao, a u ruci je držao konzervu kokakole.

- Neraspoložena si? - Otišao je do nje i počeo da je golica. Malo se osećao na znoj pa se Žina izmakla.

- Pusti me...
- Pusti me - ponovio je podrugljivo. Poljubio ju je u usta. - Zaista želiš da te pustum? Da

idem?

- Ne. - Odgovor joj je izleteo brže nego što bi očekivala. Ne, ne želi da on ode. - Ali sačekaj napolju da se obučem.

Podigao je obe ruke, kao provalnik uhvaćen na delu. Zažmуроio je i dalje se osmehujući.

-Obećavam da neću gledati... Mada ču se neizbežno setiti šta sam već video!

- Radi šta hoćeš - odvratila je, okrećući se prema odeći savijenoj na stolici. Uzela je šorts od džinsa i crnu majicu, dekoltovanu i s veoma kratkim rukavima. Brzo je skinula pidžamu, ali pre nego što je stigla da se obuče, on joj je prišao otpozadi.

- Još ne gledam, časna reč. - Opet ju je poljubio, ovog puta u vrat. Pritom je nehotice dotakao Zininu kožu konzervom tek izvađenom iz frižidera i ona se trgla. - U redu, u redu... ostaviću te na miru. Biću dobar! Uzgred, sklonila si plišane igračke. Bilo je krajnje vreme... Žina se obukla. On je seo za njen kompjuter i počeo da kuca po tastaturi. Pogledala ga je ljutito; mrzela je kad koristi njene stvari i ne pitajući za dozvolu, kao da mu pripadaju.

- Hajdemo dole - kazala je. - Majka će stići svakog trenutka.

- Sačekaj sekundu, samo da pogledam *Fejsbuk*.

47

Prišla je i naslonila se na njegova leđa. Ugledala je istu poruku koju je dobila pre svega sat vremena. "Uvekiris želi da ti bude prijatelj na *Fejsbuku*." Mutna fotografija plavokose devojčice, kako žmirka zbog sunca.

- I tebi? - upitala je.

- Ko je šiša - odvratio je. Bez oklevanja je kliknuo na kvadratić "odbiti".

-I ja sam je sad skoro odbila. - Najednom je primetila da joj se suze iz nepoznatih razloga slivaju niz obaze. Pokušala je da ih zadrži, ali nije mogla.

- Žina... - Ustao je i zagrljio je. - Dušo, gotovo je. Gotovo. Privila se uz Alešove grudi. Tvrde,

glatke, poput jake i nesalomive ploče. Zajecala je kao mala devojčica, posramljena od sebe same.

- Dosta, dosta, dosta. Svršeno je s tim. - Malo ju je odmakao i obrisao joj suze vrhovima prstiju. Pokušala je da se nasmeje.

- Prava sam glupača.

- Ne. Ne. - Gledao ju je milo, s naklonošću kakvu bi pokazao stariji brat. - Ali moramo da zaboravimo sve to. To je bila Markova stvar, mi nemamo ništa s tim.

- Strašno mi nedostaje.

- I meni. - Ali znala je da laže. Ta misao ju je uznemirila i odmakla se od njega. - Slušaj, daj mi USB. Bolje da bude kod mene.

Nije pitala zašto. Otvorila je fioku na komodi i dala mu ga. Aleš ga je za tili čas strpao u džep i osmehnuo joj se.

- Hajdemo dole. Neka već jednom dođu da završimo s tim. I seti se, nijednu reč. Ni o čemu. Žina je spazila to u njegovim očima. Tračak straha. Blagu pretnju. Zato je on došao: ne zato što je htio da joj pravi društvo, ni zato što brine za nju, nego zato što nema poverenja u to šta klinka kao ona može da kaže ako je policija pritegne. U glavi joj je blesnula slika Markovog smrknutog lica i začula je njegov drhtav, gotovo nečujan glas, "ti si džukela, prava džukela", dok su vatrometi eksplodirali na nebu, s druge strane prozora. Svojom rukom snažno je dograbio njenu. I dalje ju je fiksirao pogledom.

-Ovo je važno, Žina. Bez gluposti. Pustio ju je i protrljala je zглавak.

- Jesam li te povredio? - Pomilovao ju je. - Oprosti. Ozbiljno.

- Nisi. - Zašto je rekla da nije kad je želela da kaže suprotno? Zašto je pustila da je opet poljubi, u čelo, kad joj se gadio njegov miris na znoj?

Zazvonio je interfon i prestala je da traži odgovor koji ionako nije želela da nađe.

Portir zgrade koja se nalazila u Bulevaru Augusta, neposredno pre Trga Mulina, pogledao ih je pokazujući da nije bogzna koliko impresioniran što je dvoje agenata snaga reda i mira došlo da poseti jednog stanara višespratnice. Podigao se sa stolice kao da je ustajanje nezamisliv napor, nešto što je nepristojno tražiti od čoveka u deset do pet po podne jednog od najtoplijih dana tog leta, dok on poštено radi prelistavajući sportski žurnal sa slušalicama na ušima. Po svoj prilici, osoba koja se javila na interfon iz stana dala je pristanak da odu gore pošto im je portir mrzovoljno pokazao lift i procedio kroz zube "poslednji sprat, druga vrata" i ponovo se sručio u stolicu.

48

Ektor i Leire su krenuli ka liftu, sporom i mračnom kao portir. Pogledala se u tamnom ogledalu i uočila da na njenom licu pomalo počinje da se ogleda neraspoloženje. Koliko god da je inspektor Salgado budio u njoj znatiželju pre nego što ga je upoznala, raditi s njim bilo je prilično neprijatno. Kad su izašla iz škole, pokušala je da iznese svoje mišljenje o onome što im je ispričao profesor, ali bez ikakvog rezultata. Osim što je odgovarao isključivo sa da ili ne, Salgado je sve vreme puta - doduše, ne mnogo dugačkog - zverao kroz prozor, a njegovo držanje je jasno govorilo da bi najradije voleo da ga ostave na miru. I sad se ponašao isto tako; učtivo ju je propustio da prva uđe u portirnicu i u lift, ali na njegovom licu, koje je ona krišom posmatrala, i dalje se video nedokučiv, zabrinut izraz. Kao da je činovnik primoran da ostane u kancelariji posle radnog vremena.

Žina Marti ih je dočekala na vratima i nije trebalo imati genijalan dar opažanja da se primeti kako je do maločas plakala: crven nos, staklaste oči. Iza nje je stajao mladić ozbiljnog, učtivog lica, koga je Leire istog časa prepoznala kao Aleša Ruviru.

- Mama će stići svakog trenutka - kazala je devojka kad se Ektor predstavio. Kao da se kolebala da li treba da ih uvede u dnevnu sobu ili da ostanu da stoje u predsoblju. Aleš je

odlučio umesto nje i pozvao ih da uđu, preuzimajući ulogu domaćina.

- Svratio sam da vidim Žinu - objasnio je kao da njegovo prisustvo zahteva opravdanje. -

Ako želite da razgovarate s njom nasamo, onda idem - dodao je. Glas mu je bio zaštitnički, nežan. Ali devojka je i dalje bila ozbiljna, napeta.

Dok su sedeli u dnevnoj sobi, Salgado je posmatrao Žinu Marti i prvi put celog tog popodneva Leire je u njegovim očima videla nagoveštaj saosećanja. Dok joj je umirujućim tonom objašnjavao kako su oni tu samo da bi joj postavili nekoliko pitanja a Aleš klimao glavom, stojeći pored Žine, s rukom prebačenom preko njenog ramena, ona je gledala dnevnu sobu Martijevih i zaključila da joj se nimalo ne dopada. Po zidovima su svuda bile police prepune knjiga, sto i ostali nameštaj bili su od tamnog drveta, a stolice i fotelje presvučene tamnozelenom tkaninom. Celina, upotpunjena mrtvim prirodama zagasitih boja, s debelim pozlaćenim ramovima i zidovima obojenim u svetlooker, izgledala je pomalo starinski, klaustrofobično. Prašnjavao, iako je bila sigurna da ne bi našla ni trunku prašine kad bi prevukla prstom preko stola. Debele zavese, zelene kao fotelje, bile su navučene, što je pojačavalo utisak mraka i nedostatka vazduha. Upravo u tom trenutku čula je poslednje inspektorove reči.

- Ako hoćeš, sačekaćemo da ti dođe majka.

Žina je slegla ramenima. Izbegavala je da gleda pravo u sagovornika. To je mogla biti obična stidljivost, pomislila je Leire, ali i želja da nešto sakrije.

- Oboje ste dugo poznavali Marka? Aleš je preduhitrio Žinu i odgovorio.

- Naročito Žina. Sad smo baš pričali o tome. Ovo leto je veoma neobično bez njega. Osim toga, ne mogu da izbacim sebi iz glave da smo se rastali napola posvađani. Otišao sam kući ranije nego što je trebalo i više ga nisam video.

- Zašto ste se posvađali? Aleš je slegao ramenima.

- Zbog obične gluposti. Sad jedva da se sećam kako je počelo. - Pogledao je drugaricu kao da od nje traži da potvrdi, ali ona nije otvarala usta. - Mark se iz Dablinu vratio drugačiji; mnogo ozbiljniji, razdražljiviji. Ljutio se zbog svake sitnice i te večeri mi je prekipelo. Bila je fešta za

49

Ivanjsku noć i nisam htio to da trpim. Sad zvuči užasno, zar ne?

- Po tvojoj ranijoj izjavi, otišao si pravo kući.

- Da. Brat mi je bio budan i potvrdio je to. Bio sam loše volje zbog svađe, a takođe i pomalo pijan, pa sam odmah otišao na spavanje.

Salgado je klimnuo glavom i sačekao da devojka nešto doda, ali ona nije izustila ni reč.

Zurila je u jednu tačku na podu i digla je oči samo kad se čulo kako se okreće ključ u bravi na vratima i kad je nečiji glas povikao iz predsoblja:

- Žina, srce... Jesu li stigli? - Bat brzih koraka prethodio je ulasku Režine Baljester. - Bože, šta radite ovde u mraku? Ta žena želi da živimo u grobnici. - Ni najmanje ne obraćajući pažnju na njih, plavokosa prikaza je brzo otišla do zavesa i razmakla ih. Mlaz svetlosti je nahrupio u dnevnu sobu. - Ovo je već nešto drugo.

I jeste bilo, mada ne samo zbog svetlosti. Postoje osobe koje ispunjavaju prostor, osobe čije prisustvo daje težinu ambijentu. Režina Baljester je, za manje od jednog minuta, pretvorila memljivu biblioteku u blistavu modnu pistu na kojoj je bila glavna manekenka. I jedina.

Salgado je ustao da se rukuje s gospodom Baljester, a Leire je u njenim očima zapazila poštovanje ali i oprez.

- Mislim da ste već upoznali agentkinju Kastro. Režina je potvrdila klimnuvši glavom brzo, ravnodušno.

Agentkinja Kastro očigledno nije pobudivala kod nje preveliko zanimanje. Ipak, najhladniji pozdrav je bez dalnjeg uputila gostu kog nije očekivala da će zateći. Aleš je i dalje stajao

pored Žine i nešto joj šaputao.

- Pa, odoh ja. Došao sam samo da vidim Žinu.

- Mnogo ti hvala, Alešu. - Bilo je očigledno da mladićev odlazak nimalo ne smeta Režini Baljester.

- Čujemo se, je l' važi? - kazao je drugarici. Otišao je do vrata, ali pre nego što je izašao, okrenuo se. - Inspektore, ne znam mogu li ja nekako da vam pomognem, ali ako je tako... Stojim vam na raspolaganju. - Da ju je izgovorio neki drugi mladić, ta fraza bi zvučala šuplje, preterano formalno. No iz njegovih usta bila je učtiva, ljubazna, ali ne i servilna.

-Mislim da neće biti potrebno, ali hvala lepo - odvratio je Salgado.

Kao što je rekao profesor Esteve, Aleš Ruvira može da bude divan dečko.

Farovi parkiranog automobila dva-tri puta su uperili svetla u njega upravo kad je na biciklu skretao iza ugla svoje ulice. Star i ulubljenog boka, auto je privlačio pažnju u tom mirnom kraju gde su kuće imale vrtove i privatne garaže. Na trenutak je došao u iskušenje da se okreće natrag ili da projuri pored kola najbrže što može, ali znao je da to samo znači odlaganje neizbežnog. Osim toga, najmanje mu je odgovaralo da ga neko iz kuće vidi s ništarijom kao što je Ruben. I stoga je, pokušavajući da glumi smirenost, prišao prozoru kola i sišao s bicikla.

- Boga ti, konačno si se pojavio, burazeru - rekao mu je lik koji je sedeо na vozačkom sedištu. - Malo je falilo da uđem u kuću da te potražim.

Na Alešovom licu se pojavio usiljen osmeh.

-Baš sam sad htio da te zovem. Slušaj, treba mi... Drugi momak je zavrteo glavom.

-Moramo da razgovaramo. Uđi u kola.

- Samo da uđem unutra i ostavim bicikl. Odmah se vraćam. Nije sačekao da mu Ruben odgovori: prešao je ulicu, otvorio belu vrtnu kapiju i ugurao bicikl. Za manje od minuta sedeо je u kolima; okreuo se da proveri je li ga neko iz kuće video kad je ušao i izašao.

- Kreći - zamolio je.

Drugi momak nije ništa rekao. Upalio je kola i polako krenuo niz ulicu. Aleš je vezao pojasi i duboko udahnuo. To mu nije mnogo pomoglo; kad je progovorio, glas mu je još bio nervozan.

- Slušaj, morate mi dati još vremena... Jebote, Rubene, trudim se koliko mogu.

Ruben i dalje nije progovarao. Bio je neobično čutljiv. Kao da je vozač, a ne drugar. Nije bio mnogo stariji od Aleša i bio je toliko mršav da je delovao čak i mlađe. Uprkos tetovaži što mu se spuštala niz ruku i naočarima za sunce, imao je detinjast izgled, koji su naglašavali trenerka i bela majica. Niko ne bi rekao da već godinama radi, prvo kao kelner a posle na gradilištu,

dok bar nije zatvoren a skele uklonjene. Nije se okrenuo prema suvozaču sve dok nije morao da stane na semaforu.

- Usrao si motku, burazeru.
- Jebiga, znam. Šta sad hoćeš od mene? Misliš li da mogu da dođem do love tek tako, za nekoliko dana?

Drugi je opet tužno zavrteo glavom.

- Je li, gde idemo? - pitao je Aleš. Ruben ponovo nije odgovorio.

U dnevnoj sobi Martijevih Ektor je pažljivo posmatrao devojku ispred sebe. Iako je imala osamnaest godina, Žina je sasvim izgledala kao bespomoćna devojčica. I, dabome, uznemirena. Pomislio je kako će najbolje biti da joj postavlja direktna pitanja, bar na početku: da vodi ispitivanje neutralno dok se ona ne oseti prijatnije.

- Slušaj - ponovio je da bi je umirio - došli smo samo da razgovaramo s tobom. Znam da nemaš nikakvu želju da se prisećaš šta se dogodilo te noći i zato ćemo pokušati da budemo kratki. Ti samo odgovaraj na moja pitanja, u redu?

Klimnula je glavom.

51

- U koliko sati ste stigli kod Marka?

- Oko osam. Odnosno - ispravila se - ja sam došla u osam. Aleš je stigao kasnije. Ne znam koliko je sati bilo. Devet ili približno u to vreme...

- U redu. - I dalje ju je gledao s ljubaznim izrazom na licu. - I kakav je bio plan?

Slegla je ramenima.

- Ništa posebno...

- Ali ti si nameravala da tamo prenoćiš, zar ne? Pitanje ju je unervozilo. Pogledala je majku, koja je do tog trenutka čutala, pažljivo slušajući pitanja i odgovore. -Da.

- I šta se zatim dogodilo? Pili ste, puštali ste muziku? Jeste li nešto večerali?

Zina je pritvorila oči. Koleno je počelo da joj se trese.

- Inspektore, molim vas - umešala se Režina. - Sve su je to već pitali dan posle nesreće. -

Pogledala je agentkinju Kastro tražeći da potvrди njene reči. - To je bilo veoma neprijatno za nju. Mark i Žina su se poznavali godinama, bili su kao brat i sestra.

- Ne. - Žina je najednom otvorila oči, a gorak prizvuk u njenom glasu iznenadio je sve prisutne. - Muka mi je više da to slušam, mama! Nismo bili brat i sestra. Ja, ja... volela sam ga.

- Majka je pokušala da je uhvati za ruku, ali ona ju je odgurnula i okrenula se prema inspektoru odlučnije. - Jeste, pili smo, puštali smo muziku. Pravili smo picu u kuhinji. Nismo mi nikad ništa posebno radili, ali bili smo zajedno. To je bilo posebno.

Ektor ju je pustio da priča ne prekidajući je i mimikom pokazao koleginici da ni ona ništa ne govori.

- Zatim je došao Aleš. I večerali smo. I još smo pili. I opet smo slušali muziku. Kao i mnogo puta ranije. Pričali smo o prijemnom za fakultet, i o Dablinu, i o Alešovim ribama. Odavno nismo bili sve troje zajedno. Kao nekada.

Ektoru nije promaklo iznenađenje na Režininom licu. Pojavilo se na tren, obično izvijanje obrva, ali bilo je tu. Žina je nastavila, sve brže:

- Onda je počela naša omiljena pesma i zaplesali smo kao ludi i zapevali na sav glas. Bar Aleš i ja, pošto je Mark smesta začutao i ponovo seo. Ali mi smo produžili da igramo. Bila je žurka, zar ne? To smo mu i kazali, ali nije bio raspoložen... Aleš i ja smo pojačali ton, više se ne sećam koja je pesma bila. Još neko vreme smo plesali a onda je Mark iznenada isključio muziku.

- Da li je bio zabrinut zbog nečega?

- Ne znam... Iz Irske se vratio veoma čudan. Ozbiljniji. Gotovo da ga nisam ni videla dva

meseca koliko je bio ovde. Dobro, učila sam i sve to, ali skoro uopšte mi nije telefonirao.

- Ali... - oglasila se Režina. Ćerka ju je prekinula:

- A onda je Aleš rekao da ide kući ako je žurka gotova. Posvađali su se. I sve pokvarili, jer meni je bilo lepo, kao nekada. Kad je Aleš otišao, pitala sam Marka šta mu je. -Zastala je i izgledalo je kao da će se svakog časa rasplakati. - Kazao mi je "mnogo si pila, sutra će ti biti muka" ili tako nešto, i bilo je tačno, valjda, ali naljutila sam se i otišla u njegov krevet i neko vreme ga čekala... i, pa, povraćala sam u kupatilu, ali sam sve očistila i odjednom mi je bilo hladno pa sam legla jer mi se cela soba vrtela u glavi i kao da sam imala drhtavicu. - Suze su

52

joj se kotrljale niz obaze i uopšte nije pokušavala da ih zaustavi. Majka ju je obgrlila rukom i ovog puta Žina nije izbegla njen dodir. - I to je to. Kad sam se probudila, sve je već bilo gotovo.

Devojka se ugnezdila u majčinom naručju, kao ptičica. Režina je nije puštala iz zagrljaja i, obraćajući se inspektoru, kazala je strogo:

- Mislim da je dosta. Kao što vidite, moju čerku sve ovo veoma pogadja. Ne želim da ponavlja istu priču svaki čas.

Ektor se složio i ispod oka pogledao Leire. Ona nije potpuno shvatila šta joj poručuje tim pogledom, ali je bila sigurna da im u tom trenutku, pod majčinom zaštitom, Žina neće ništa više reći. I mada se činilo da devojka iskreno plače, Leire je primetila izvesno opuštanje u Žininom držanju nakon poslednjih majčinih reči. Htela je nešto da kaže, ali Režina ju je preduhitrla:

- Još se sećam kako je strašno bilo sutradan ujutro. - Svetla modne piste ponovo su obasjala glavnu glumicu, koja je tražila da igra svoju ulogu.

Ektor je prihvatio igru.

-Kako ste saznali šta se dogodilo?

- Glorija me je zvala rano ujutro da mi kaže. Bože moj! Nisam mogla da poverujem... I mada mi je odmah rekla da je Žina dobro, da je siroti Mark... Nisam se smirila dok je nisam videla. - Još snažnije je zagrlila čerku.

-Naravno - složio se inspektor. - Bili ste na zabavi u letnjikovcu Kasteljsovih?

Žena se podsmešljivo osmehnula.

- Inspektore, zabava je preterana reč. Bolje da to ipak nazovemo običnom večerom u krugu prijatelja. Glorija je zlatna i jedna od najorganizovanijih žena koje znam, ali zabave baš i nisu njen fah.

-Ko je sve bio prisutan?

- Samo nas sedmoro: bračni par Ruvira, Kasteljsovi, moj muž i ja, i Enrikov brat, sveštenik INatalija, naravno. Usvojena čerka Kasteljsovih - pojasnila je.

-Da li ste otišli rano?

Ako je Režinu pitanje iznenadilo, nije to pokazala.

- Rano? Ne bih umela da vam kažem, meni se to veče oteglo kao čitava večnost. Nisam se toliko dosađivala još otkako me je Salvador odveo da gledamo poslednji turski film. Zamislite: Ruvire, oni duže blagosiljaju hranu nego što jedu. Može biti da misle kako je uživanje u hrani greh proždrljivosti ili gramzivosti. A Glorija je sve vreme večere ustajala da vidi da li petarde smetaju njenoj čerki. Rekla sam joj da se Kinezi vekovima igraju barutom, ali me je pogledala kao da sam kreten.

Žina je neraspoloženo uzdahnula.

- Mama, ne budi zlobna. Glorija nije toliko histerična. A Natalija je prava dušica, uvek kad ostanem da je čuvam odmah zaspi. - I, obraćajući se inspektoru, dodala je, s blagom primesom ironije: - Moja majka ne podnosi Gloriju zato što još nosi konfekcfjski broj trideset šest i što

studira.

53

- Žina, ne pričaj gluposti. Veoma cenim Gloriju, ona je nešto najbolje što se moglo dogoditi Enriku: da nađe starovremsku ženu. - Ako je postojala namera da ta primedba bude pohvalna, boja glasa je najnedvosmislenije pokazivala određen prezir. - I divim se njenoj sposobnosti organizacije, ali to nije pomoglo da zabava ne ispadne smrtno dosadna: moj muž, Enrik i sveštenik pričali su nadugačko i naširoko o katastrofalnoj situaciji u Kataloniji u ovim trenucima, o krizi, o nedostatku vrednosti... Povrh svega, čovek sad ne može ni da popije jednu čašicu pored svih tih kontrola na putu u Ivanjskoj noći. - Rekla je to kao da je inspektor Salgado direktno odgovoran.

- U koliko sati ste se vratili?

- Bilo je negde oko dva kad smo stigli kući. Salvador sutra dolazi s puta. Pitaću ga, on mnogo bolje od mene zapaža koliko je sati.

Dok je njena majka govorila, Žina je ustala i otišla po papirnu maramicu. Leire ju je pratila pogledom. Suze su usahnule i umesto njih se na časak pojavilo nešto nalik na zadovoljstvo. Neka podsticajna sila nagnala je Leire da ustane i obrati se devojci.

- Izvini - kazala je - moram da popijem lek. Da li bi mogla da mi daš čašu vode? Poći ću s tobom, ne treba da je donosiš.

Oseti čušku preko usta, to ga je nadlanicom pljusnuo lik ispred njega. Više je ponižavajuće nego bolno. Tanak mlaz slane krvi zamrlja mu usnu.

- Vidiš li šta bude kad odgovoriš? - kaže mu čelavi, odmičući se malo. - Hajde, budi dobar dečko i probaj da daš neki drugi odgovor.

Čelavi je toliko blizu njega da mu oseća dah na licu. Topao vazduh poprskan pljuvačkom. Drugi mu stoji iza leđa a rukom je obgrlio Alešova ramena čvrsto kao kleštima. Ruben sedi u

jednom uglu prostorije, skreće pogled.

Aleš nije prvi put na tom mestu; u bivšoj garaži u bescarinskoj zoni gde je više puta dolazio po kokain. Zato je i dopustio da ga Ruben dovede tu, ne pomišljajući da ga unutra čekaju još dvojica. Ne zna im ni imena; samo da su popizdeli. I to s pravom. Aleš se znoji, ne samo od vrućine. Prvi udarac pesnicom u stomak izbije mu vazduh iz pluća. Širom otvori oči, istinski iznenaden. Kad pokuša nešto da kaže, oseti još jedan udarac, pa još jedan. I opet. I ne pokušava da se iskobelja iz ruku debelog: trudi se da ne razmišlja ni o čemu. Oni ne znaju da je u detinjstvu morao da podnosi toliki bol da ga se više ne plaši. Ponavlja sebi: "Ovo je samo upozorenje, opomena." Oni hoće lovnu, a ne da ga ubiju, ništa od toga. Ali kad će se dovoljno dugo zastane dok ga tuče, ugleda njegovo lice. Kretenčina uživa. I tada ga obuze panika; kad vidi te oči što sijaju od zadovoljstva, ruku naslonjenu na izbočinu među nogama kao da će da masturbira. Pogaća šta ovaj misli kao da mu je čelo providno staklo a namere ispisane s druge strane. Uperi pogled u ispupčenje koje se pojавilo u međunožju debelog i pokuša da užasan strah koji oseća pretvori u podrugljivu grimasu. Kad mu drugi zada dva nova udarca pesnicom, zna da je uspeo i gotovo zahvaljuje bolu. Bolji je od drugih stvari.

- Dosta! - Ruben je ustao sa stolice i prilazi drugoj dvojici.

Pesnica će lavog ostane da visi u vazduhu a klešta malo popuste. Dovoljno da Aleš sklizne, kao mrlja od tečnosti na zidu, i padne na kolena. U izmaglici bola, čuje Rubenove korake, sve bliže. Klekne pored njega i nešto mu govori toliko tihim glasom da Aleš i ne čuje šta mu kaže.

- Imaš sreće što je on ovde. - Čelavi gleda na sat. - Dajemo ti četiri dana; u naredni utorak

54

ćemo doći po novac.

Aleš klimne glavom pošto ne može da uradi ništa drugo. Jedna ruka mu je obgrlila rame i pomaže mu da ustane. Nasloni se na Rubena, kome kao da je teško.

- žao mi je, burazeru - došapne mu Ruben. I Aleš primeti da je iskren. Iako je morao da ga doveđe u tu klopku, zabrinut je zbog njega.

- Vodi ga kući - kaže čelavi. - Sad zna šta mora da uradi.

Ruben ga čvrsto uhvati za ramena i odvede do vrata. Kad izađu, Aleš mora da stane: prevrće mu se utroba, suze mu teku iz očiju. I što je najgore, muči ga strah što ne zna kako da se izvuče iz tog škripca.

U kuhinji je Leire polako popila čašu vode, razmišljajući kako da povede razgovor. Žina ju je posmatrala bezizražajnog lica. Bilo je tu nečega ispod površine, nečega što se naziralo i u prethodno prolijenim gorkim suzama i u sadašnjem utučenom pogledu.

- Imaš li neku Markovu sliku? - upitala je prijateljskim glasom. - Volela bih da vidim kako je izgledao. - Bio je to hitac naslepo, ali je pogodio cilj. Žina se opustila i odgovorila potvrđno.

- Da, u svojoj sobi.

Popele su se stepenicama do sobe i Žina je zatvorila vrata. Sela je za računar i počela brzo da kuca.

- Imam ih mnogo na svom profilu na *Fejsbuku* - kazala je. - Ali ove su od Ivanske noći.
Nisam se sećala da sam ih napravila.

Fotografije su bile improvizovane. Pice, čaše, tradicionalni kolač s pinjolima. Bilo je i nekoliko Alešovih slika, ali na većini je bio Mark. Kratko podšišana kosa, marinskoplava majica s belim brojevima i izlizane farmerke. Normalan dečko, lepuškast, mada preozbiljan za žurku. Leire je zagledala i fotografije i Žinino lice, i ako je još gajila sumnju je li devojka bila zaljubljena, ona je smesta nestala.

- Divno si izgledala. - To je bila istina. Devojka se očigledno doterala za to veče. Leire je zamislila kako se oblači da mu se dopadne. A završila je pijana i sama, posle povraćanja u kupatilu. Pitanje joj je izletelo bez razmišljanja: - Upoznao je drugu devojku, je li? Možda u

Dablinu.

Žina je istog trenutka postala napeta i smanjila prozor. Ali njen lice je davalo najbolji mogući odgovor.

- Sačekaj. - Iznenadno sećanje je blesnulo u Leirinoj glavi: Markov leš na tlu u dvorištu, skorela krv na zadnjem delu glave, farmerke, patike... I jeste, bila je sigurna, svetlozelena majica s kragnom koja nije imala nikakve veze s tom plavom majicom. - Da li se presvukao? Aleš joj je rekao: "Ako najednom ne budeš znala šta da odgovoriš, kaži da se ne sećaš." Žina je pokušala da glumi zbumjenost.

- Zašto to kažete?

- Odeća u kojoj je pronađen nije ista kao na ovim fotografijama.

- Nije? Ne sećam se. - Koleno joj se nezaustavljivo treslo. Ustala je i otišla do vrata. Taj potez je nepogrešivo govorio: razgovor je završen.

Stari citroen se zaustavio na istom uglu gde je pokupio Aleša dvatri sata ranije. Sve vreme

55

puta nisu razgovarali: Aleš zato što je jedva mogao da izusti reč; Ruben zato što nije imao šta da kaže.

- Sačekaj malo - promucao je Aleš. Ruben je ugasio motor. I dalje je čutao. Zapalio je cigaretu.

- Oni misle ozbiljno - kazao je ne gledajući ga. - Ovog puta je u igri velika lova, burazeru.

Moraš kako god znaš i umeš da nabaviš novac.

- Misliš da ja to ne znam? Sranje, Rubene!

- Nabavi lovnu, burazeru. Traži od matorih, od ortaka, od devojke... Puna je ko brod, zar ne? Kad bi nekom mom drugu trebale četiri hiljade evra, ja bih prevrnuo i nebo i zemlju. Kunem ti se.

Aleš je uzdahnuo. Kako da objasni Rubenu da se upravo ljudi koji imaju najviše novca najteže rastaju od njega?

Dim je izlazio kroz otvoren prozor, ali je ostavljao trag mirisa u kolima. Aleš je pomislio da će povratiti.

- Jesi li dobro?

- Ne znam. - Proturio je glavu napolje da dođe do vazduha, ali to je bilo uzaludno zbog velike sparine. Ipak je snažno udahnuo.

- Slušaj - Ruben je bacio opušak na ulicu - želim da znaš nešto: i moja glava je u torbi. Ako ti Ijudi pomisle da si zadržao... znaš već šta... Oni su viša liga, burazeru. Kazao sam ti već. To je bilo tačno. Aleš i Ruben su krenuli da rade zajedno godinu dana ranije, a sve je počelo skoro kao igra: mogućnost da dođe do nekoliko crta besplatno a da zauzvrat plasira deo robe na mestima gde Ruben nije imao pristupa. Aleš se zabavljao dok je to radio; bio je to način da se prekrše pravila, da se napravi iskorak ka drugoj strani. I kad mu je Ruben pre nekoliko nedelja, pošto je posao išao kako se samo poželeti može, predložio da povećaju prodaju zahvaljujući tim novim partnerima, nije stao da dvaput razmisli. Ivanjske noći je imao kod sebe dovoljno kokaina da žurke u pola grada budu još urnebesnije.

- Jebote, koliko puta treba da ti kažem? Mark se naljutio na mene i bacio ga u klozetsku šolju. Nisam ništa mogao da učinim. Misliš li da bih trpeo sve ovo da sam mogao da izbegnem?

- Zato si ga gurnuo?

Stanka je bila previše napeta, kao kad se lastiš zategne do kraja.

-Šta?

Ruben je skrenuo pogled.

- Otišao sam da te tražim, burazeru. Ivanjske noći. Znao sam gde si i kad mi je dojadilo da te zovem, seo sam na motor i dovezao se do kuće tvog ortaka.

Aleš ga je gledao zaprepašćeno.

- Bilo je kasno, ali u potkrovlju je još gorelo svetlo. Videlo se s druge strane ograde. Tvoj ortak je bio na prozoru i pušio. Ponovo sam te pozvao na mobilni i već sam htio da krenem kad...

-Šta?

- S mesta na kome sam stajao, zakleo bih se da ga je neko gurnuo. Sedeo je mirno i

56

odjednom poleteo napred... I učinilo mi se da vidim nekakvu senku iza njega. Nisam ostao da proverim. Upalio sam motor i bržebolje uhvatio tutanj. Sutradan, kad si mi ispričao šta se dogodilo, pomislio sam da si to možda bio ti.

Aleš je odmahnuo glavom.

- Drug mi je pao s prozora. A ako si video još nešto, to je zato što si bio mrtav pijan i drogiran. Ili nisi?

- Pa, bila je fešta...

- U svakom slučaju, bolje nikome ne pričaj da si bio ovde.

- Ne brini.

- Imaš li...? Ruben je uzdahnuo.

- Ako oni mamlazi saznaju da sam ti dao, ubiće me. Ruben je brzo napravio dve crte na praznom omotu CD-a.

Dodao ih je Alešu, a on je žudno ušmrknuo prvu. Pogledao ga je iskosa i vratio mu omot.

- Uzmi i tu - kazao je Ruben, paleći drugu cigaretu. - Ja moram da vozim. A tebi je danas potrebna.

57

Poslednja poseta danas, rekao je Ektor sebi kad su kola stala tačno ispred kuće Kasteljsovih. Još jedna i moći će da ide kući i zaboravi sve to. Da stavi ad akta tu glupavu uslugu i posveti se onome što mu je zaista bitno. Osim toga, i Savalj će konačno biti zadovoljan: ugovoriće sastanak s mladićevom majkom, kazaće joj da je sve to bila užasna nesreća i pozabaviće se nečim drugim. Dok su se vozili, koleginica mu je ispričala za majicu i da je opet stekla utisak kako im Zina Marti ne govori celu istinu. Složio se mada je pomislio, ali ne i izgovorio, da lagati nije isto što i gurnuti druga iz detinjstva s prozora u potkrovlju. Prozora koji se sad video iznad ograde prekrivene puzavicama. Ektor je uperio pogled u njega i začkiljio; od te tačke do tla bilo je dobrih deset ili jedanaest metara visine. Boga mu njegovog, odakle mladeži taj običaj da pravi opasne gluposti? Je li to iz dosade, želje da rizikuju ili prostonaprosto ne znaju šta rade? Možda sve tri stvari podjednako. Zavrteo je glavom pomislivši na svog sina, koji je ulazio u pubertet, u to doba puno opštih mesta, kod kog se unapred znalo kako će izgledati i u kome čovek, kao roditelj, može jedino da se naoruža strpljenjem i da se nada da će sve što je nekada pokušao da nauči svoje dete imati efekta i da će on neutralisati uzburkane hormone i urođenu glupost u tim godinama. Mark Kasteljs je imao skoro dvadeset kad je pao s tog prozora. I dalje je zurio u njega i primetio da ga iznebuha obuzima strah kakav je i ranije osećao kad se sretao s besmislenim smrtima: udesima koji su se mogli izbeći, nesrećama koje nikad nije trebalo da se dogode.

Žena srednjih godina i južnoameričkih crta lica uvela ih je u salon. Suprotnost između kuće u kojoj su malopre boravili i ove bila je toliko velika da je čak i Ektor, za koga je uređenje enterijera bilo disciplina apstraktna koliko i kvantna fizika, morao da je uoči. Beli zidovi i niski komadi nameštaja, poneka slika toplih boja i tiha Bahova muzika. Režina Baljester je veoma jasno naglasila da joj sadašnja gospođa Kasteljs deluje prilično dosadno, ali ona je u

svojoj kući stvorila atmosferu sklada, spokoja. Onakvog doma u kakav čovek kao što je Enrik Kasteljs želi da dode: miran i lep, s velikim prozorima i prozirnim, svetlim prostorijama, ni previše moderan ni preterano klasičan, u kome svaki detalj odiše novcem i dobrim ukusom. Nehotice je uočio da šustikla na stolu ima geometrijsku, crnobelu šaru i u njoj je prepoznao jedan od motiva koje je dizajnirala Rut. Možda je zbog toga osetio ubod tuge, a ona se brzo pomešala s nelagodom, nagoveštajem ljutnje za koju je odmah shvatio da nije pravedna. Neko je tu umro pre manje od dve nedelje, međutim, kuća kao da se potpuno oporavila: tragedija je neutralisana, sve se vratio u normalu. Prostorijom su odzvanjali zvuci Baha.

- Inspektor Salgado? Muž mi je javio da ćete doći. Sigurno će stići svakog časa. - Ektor je istog trena shvatio zašto Glorija Veržes i Režina Baljester ne mogu da odu dalje od površnog prijateljstva. - Trebalo bi da ga sačekamo - dodala je s mrvicom nesigurnosti u glasu.

- Mama! Vidi!

Devojčica od četiri ili pet godina tražila je da joj Glorija pokloni pažnju i ona je to smesta učinila.

- Ovo je zamak! - objavila je malecka, dižući u vazduh crtež.

- Ma nemoj... zamak gde živi princeza? - upitala je mati. Sedeći na stočiću žute boje, devojčica se zagledala u crtež i razmislila šta će da odgovori.

58

- Da! - uzviknula je naposletku.

- Zašto ne nacrtas princezu? Kako šeta vrtom. - Glorija je čučnula pored nje i odatle se okrenula prema Salgadu i Kastrovoj. - Hoćete li nešto da popijete?

- Ako nemate ništa protiv, radije bismo otišli do potkovlja - rekao je Salgado.

Glorija je opet oklevala; muž joj je očigledno dao precizna uputstva i nije se osećala prijatno oglušujući se o njih. Srećom, u tom trenutku je neko ušao u salon. Salgado i Castrova su se

okrenuli prema vratima.

- Feliks - kazala je Glorija iznenadeno ali i s olakšanjem. - Ovo je brat moga muža, otac Feliks Kasteljs.

- Inspektore. - Muškarac, veoma visok i prilično krupan, pružio je ruku da se rukuje. - Enrik mi je maločas telefonirao: iskršlo mu je nešto nepredviđeno i malo će zakasniti. Ako vam u međuvremenu nešto bude potrebno, došao sam da vam budem od koristi koliko mogu. Pre nego što je Ektor stigao da nešto kaže, prišla im je Glorija.

- Izvinite, da li biste mogli da razgovarate negde drugde? - Krišom je pogledala devojčicu i obratila im se tišim glasom: - Natalija se ovih dana veoma loše oseća, ima užasne noćne more.

- Uzdahnula je. - Ne znam da li je to najbolje, ali trudim se da se sve vrati u normalu - dodala je, gotovo se izvinjavajući. - Ne želim da je sad opet podsećam.

- Naravno. - Feliks ju je pogledao s naklonošću. - Idemo gore, slažete li se?

- Ja ču s vama - kazao je Ektor. - Može li agentkinja Kastro da baci pogled na Markovu sobu? - Spustio je glas izgovarajući mladićevo ime, ali devojčica se ipak okrenula prema njima. Upadalo je u oči da ona pažljivo prati razgovor mada je izgledalo da je zaneta crtežom. Do koje mere deca razumeju šta se zbiva oko njih? Mora da je veoma teško objasniti devojčici njenih godina jednu takvu tragediju. Možda je rešenje njene majke zaista najbolje: da se sve vrati u normalu, kao da se ništa nije dogodilo. Kad bi to bilo moguće.

Neželjena nepredviđena okolnost zbog koje se zadržao Enrik Kasteljs u tom ga trenutku gleda preko stola s mešavinom radoznalosti i prezira. U baru nema mnogo ljudi, pogotovo leti, zato što mekane fotelje i stolovi od tamnog drveta daju osećaj vrućine koji klimauređaj ne uspeva potpuno da otkloni. Uniformisani kelneri se razmeću ozbiljnošću izašlom iz mode, a dvojica staraca sede za šankom i sigurno provode tu svako popodne otkako je tema razgovora njihovo zdravlje. I njih dvoje, naravno, sede u zadnjem delu bara, gotovo šćućureni, kao da se

kriju od nekoga ko bi slučajno mogao da uđe. Na stolu su dve šolje kafe s tacnama i beli bokalčić.

Gledano s druge strane stakla, to su lica para u krizi suočenog s neminovnim i neizbežnim raskidom. Mada se ne čuje šta govore, nešto u ženinom stavu pokazuje da je iznervirana: širi ruke i odmahuje glavom kao da ju je muškarac preko puta još jednom izneverio. On, opet, kao da ne haje šta žena može da mu kaže: gleda je podsmešljivo, s loše prikrivenom hladnoćom. Ipak, njegovo ukočeno telo protivreči toj ravnodušnosti. Prizor traje tako nekoliko minuta. Ona je uporna, pita, zahteva, vadi iz džepa list papira s nečim odštampanim i baca ga na sto; on odvraća pogled i odgovara s da ili ne. Najednom, nešto što ona kaže probija njegov oklop. To istog trena postaje očigledno po njegovom natuštenom licu, po pesnici koja se steže pre nego što se obe ruke napeto naslone na sto, po tome kako ustaje, brzo, kao da nije u stanju da podnese ništa više. Ona zamišljeno pogleda kroz prozor, okreće se da doda još nešto, ali on je

59

već otisao. List papira je još na stolu, između dve šolje. Uzima ga, ponovo iščitava. Onda ga pažljivo savije i vrati u tašnu. Uguši gorak osmeh. I kao da joj to predstavlja ogroman napor, Zuana Vidal ustane iz fotelje i polako podje prema vratima.

Kad se čuje reč "potkrovje", pomisli se na kose plafone, drvene grede i stare stolice za ljuljanje, na zaboravljene igračke i prašnjave škrinje; to je najličniji prostor, utočište. Potkrovje u kući Kasteljsovih mora da je bilo pasterizovana verzija tog pojma: sterilno čisto, belih zidova, savršeno uredno. Ektor nije znao kako je izgledala ta soba kad je Mark još bio živ, ali sad, dve nedelje posle njegove smrti, to je bio savršen produžetak skladnog ambijenta na donjem spratu. Ništa staro, ništa što nije na svom mestu, ništa lično. Sto od svetlog drveta, prazan, postavljen upravno na prozor da se iskoristi svetlost; udobna i moderna stolica, skoro kancelarijska; police pune knjiga i kompaktdiskova, blago obasjanih popodnevnim svetлом

koje je ulazilo kroz prozor, postavljen ne mnogo visoko. Bezlična soba, bez ičeg upadljivog.

Na prava potkrovlja podsećala je jedino velika kutija, prislonjena uza zid ispred stola.

Ektor je otišao do jedinog prozora, otvorio ga i provirio napolje. Zažmуроје i pokušао да zamисли pokrete žrtve: sedi na prozorskoj dasci, noge mu vise, a u ruci drži cigaretu. Podnapit, taman toliko da mu refleksi ne rade kao obično, verovatno razmišlja o devojci koja ga čeka u sobi mada, kako izgleda, bez prevelike želje da legne pored nje u krevet. Možda skuplja hrabrost da je odbije ili, naprotiv, bistri glavu da bi joj dao ono što hoće. To je njegov trenutak spokoja; nekoliko minuta kada upravlja svetom. I kad popuši cigaretu, proturi jednu nogu unutra s namerom da se okrene. U tom času alkohol čini svoje; zavrти mu se u glavi na trenutak, ali kobno. Nagne se unazad, maše rukama u prazno, nogu na patosu se izmakne. Feliks Kasteljs je ostao na pragu, posmatrajući ga ćutke. Tek kad se Ektor opet odmakao od prozora, zatvorio je vrata i krenuo prema njemu.

- Morate razumeti Gloriju, inspektore. Sve ovo je veoma bolno za Enrika i devojčicu.

Ektor je klimnuo glavom. Šta je ono Leire kazala ranije? "Na kraju krajeva, ona mu nije majka." To je istina: gospodji Kasteljs je možda žao zbog smrti posinka, i bez sumnje jeste, ali njoj su na prvom mestu čerka i muž. I niko to ne može da joj zameri.

- Kako su se slagali?

- Kako se samo poželeti može. Mark je bio u osjetljivim godinama i sklon zatvaranju u sebe. Nikad nije bio mnogo pričljiv; provodio je po cele sate ovde unutra, ili u svojoj sobi, ili vozeći rolere. Glorija ga je razumela i uglavnom je puštala da se Enrik stara o sinu. To nije teško, moj brat ima potrebu da brine o gotovo svemu.

- A vaš brat i Mark?

- Pa, Enrik ima veoma snažnu ličnost. Neki bi kazali da je staromodan. Ali mnogo je voleo sina, naravno, i brinuo je o njemu. - Napravio je pauzu kao da treba da dopuni odgovor a ne

zna kako. - Inspektore, porodični život u današnje vreme nije lak. Neću biti toliko nazadan da čeznem za starim vremenima, ali jasno je da raskidi i razvodi izazivaju... određenu neuravnoteženost. Kod svih pogodenih.

Ektor nije ništa rekao i otišao je do kutije. Naslućivao je šta je u njoj, ali iznenadio se: Markov mobilni telefon, laptop, nekoliko punjača, fotoaparat, kablovi i poderani plišani medvedić, koji je potpuno odudarao od tih tehničkih naprava. Izvukao ga je i pokazao ocu Feliksu Kasteljsu.

60

- Je li bio Markov?
- Da vam iskreno kažem, ne sećam se. Prepostavljam da jeste. Dobro čuvane lične stvari, stavljene u kutiju isto kao njihov vlasnik.
- Treba li vam je još nešto?

Zapravo ne, pomislio je Ektor. Ipak, pitanje mu je izletelo bez razmišljanja:

- Zašto su ga izbacili iz gimnazije?
- To je bilo davno. Ne znam kakva je svrha da se sad toga podsećamo.

Ektor nije ništa kazao; kao što je i očekivao, tišina je u svešteniku podstakla želju za pričom. Čak i čovek Feliksovih godina, stručnjak za krivice i razrešenja od grehova, osećao se neprijatno čuteći.

- Bila je to glupost. Neukusna šala. Veoma neukusna. -Naslonio se na sto i pogledao Ektora u oči. - Ne znam kako mu je tako nešto uopšte palo na pamet, iskreno rečeno. Učinilo mi se toliko... nesvojstveno Marku. Uvek je bio prilično osjetljiv dečko, nimalo okrutan.

Ako otac Kasteljs želi da probudi moje zanimanje, na dobrom je putu, pomislio je Ektor.

- U Markovom odeljenju bio je jedan školski drug. Oskar Vakero. Puniji, ne baš odličan dak i - tražio je pravu reč, koja ga je očigledno uznemiravala - pomalo... feminiziran. - Uzdahnuo

je i produžio, sad ne zastajući. - Izgleda da ga je Mark snimio golog dok se tuširao i okačio videosnimak na internetu. Dečko je bio... pa, razumete šta hoću da kažem, uzbuden, po svemu sudeći.

- Masturbirao je u svlačionici? Otac Kasteljs je potvrđio.

- Opasna šala.

- U korist mog bratanca jedino se može reći kako je odmah priznao da je on vinovnik.

Izvinio se drugom dečku i sklonio videosnimak svega dvatri sata pošto ga je okačio. Zato su u školi odlučili da ga izbace samo privremeno.

Ektor je htio da odgovori kad je agentkinja Kastro pokucala na vrata i ušla ne čekajući odgovor. U ruci je nosila plavu majicu.

- Oprali su je, ali to je majica s fotografije. Sigurno. Otac Kasteljs ih je oboje zbuljeno posmatrao. Nešto se promenilo u njegovom glasu i ustao je od stola. Bio je veoma krupan čovek, deset centimetara viši od Ektora, koji sa svojih metar i osamdeset nije baš bio nizak, i nesumnjivo trideset kilograma teži.

- Slušajte, inspektore, Ljuis... komesar Savalj nam je rekao da je ovo neslužbena poseta... prvenstveno zato da se umiri Zuana.

-1 jeste tako - odgovorio je Ektor, pomalo se iznenadivši kad je čuo komesarovo ime. - Ali želimo da budemo sigurni da smo pokrili sve mogućnosti.

- Inspektore, pogledajte ovde, na gornjem delu majice, tačno ispod okovratnika.

Crvenkaste fleke. Mogle bi biti mnogo toga, ali Salgado je video toliko krvavih fleka da nije bilo šanse da ih ne prepozna. I njegov glas se promenio.

- Nosimo je. I - pokazao je na kutiju - ovo takođe.

- Šta vi to nosite?

Glas koji se začuo s vrata sve ih je zatekao.

- Enriče - kazao je Feliks, obraćajući se pridošlici - ovo su inspektor Salgado i agentkinja Kastro...

Enrik Kasteljs nije bio raspoložen za formalna upoznavanja.

- Mislio sam da sam jasno stavio do znanja kako ne želimo da nas i dalje uznemiravate. Bili ste ovde i pretresli sve što ste hteli. Sad se vraćate i hoćete da odnesete Markove stvari. Mogu li jednostavno da pitam zašto?

- Ovo je majica koju je Mark nosio Ivanjske noći - objasnio je Ektor. - Ali nije nju imao na sebi kad je pronađen. Iz nekog razloga se presvukao. Verovatno zato što je ova bila isflekana.

A ako ne grešim, fleke su od krvi.

I Enrik i njegov brat dočekali su vest čutke.

- Ali šta to znači? - upitao je Feliks.

- Ne znam. Verovatno ništa. Možda se slučajno posekao pa se presvukao. Ili se možda te večeri dogodilo nešto što nam mladić i devojka nisu ispričali. U svakom slučaju, prvo treba dati majicu na analizu. A zatim ponovo razgovarati sa Alešom Ruvrom i Žinom Marti.

Držanje Enrika Kasteljsa iznenada se promenilo.

- Vi to meni govorite da se te večeri dogodilo nešto što ne znamo? Nešto što je povezano sa smrću moga sina? - Pitanje je postavio čvrstim glasom, ali bilo je jasno da mu je bolno da izusti te reči.

- Prerano je da tvrdimo tako nešto. Ali verujem da smo svi zainteresovani da ispitamo stvar do kraja. - Ektor je to izjavio sa svom suptilnošću koju je posedovao.

Enrik Kasteljs je oborio pogled. Njegovo lice je jasno govorilo da razmišlja o nečemu, da odlučuje šta da uradi. Kao da je nakon nekoliko sekundi došao do zaključka i, ne gledajući ni u koga od prisutnih, rekao je jasnim glasom:

- Felikse, agentkinjo Kastro, voleo bih da porazgovaram s inspektorom Salgadom. Nasamo.

Molim vas.

Aleš je nemoćno gledao jelo u tanjiru, ali je ipak naterao sebe da počne. Polako. Osećao je da će njegov želudac izbaciti napolje sve što pojede kao da je posredi strano telo. Večera u kući Ruvira služena je u pola devet, bila zima ili leto, a otac je zahtevao da svi - to jest, u osnovi on - u to vreme budu za stolom. Međutim, tih dana se njegov stariji brat vratio iz Nikaragve, pa je otac u najmanju ruku imao s kim da se razgovori za vreme večere.

Posmatrao ih je čutke, i ne slušajući šta govore, i razmišljao koliko bi se zapanjili kad bi saznali gde je bio, šta su mu upravo uradili. Ta pomisao mu se učinila toliko zabavnom da se napregao kako ne bi prasnuo u smeh. Zar otac nije uvek to govorio? "Porodica je tu da se s njom podele problemi"; to je bilo geslo sveprisutno u toj kući otkad zna za sebe. I u tom trenutku je shvatio da su, uprkos žudnji za buntovništвom, te reči uticale na njega više nego što je verovao. Nije bilo bitno šta se događa iza zatvorenih vrata: trebalo je da Ruvire prema spoljašnjosti budu kao bedem, vojska koja je zbila redove protiv celog sveta. Možda da, možda bi trebalo da prekine oca i glasno kaže: "Znaš šta, tata? Nisam gladan zato što sam pre sat vremena dobio batine. Jeste, imao sam kod sebe nekoliko grama kokaina, za prodaju, shvataš već, i izgubio sam ih. Zapravo, da budem iskren, onaj idiot od Marka uzeo ih je i bacio u klozetsku šolju i sad mi treba malo love da me ne premlate ponovo. Ništa preterano, četiri hiljade evra... malo više, da se osiguram da mi neće ostaviti ožiljak na licu. Ali ne brini, naučio sam lekciju: neće se ponoviti. Uostalom, onaj ko mi je uzeo kokain to sigurno više nikad neće učiniti. Hoćete li mi pomoći? Naposletku, kao što ti uvek kažeš, porodica je na prvom mestu." Iskušenje da se nasmeje zamislivši očevo užasnuto lice bilo je toliko snažno da je uzeo čašu vode i popio je nadušak. Majka ju je brzo opet napunila, s ljubaznim osmehom, mahinalnim kao i njen pokret. Otac je i dalje pričao i u jednom trenutku lucidnosti, do kog je sigurno došlo zbog dejstva kokaina, Aleš je zapazio da nije jedini koji ga ne sluša: majka je u mislima

bila negde drugde, to se dalo pročitati u njenom pogledu, a brat... Pa, ko zna šta misli Edu?

Pogledao ga je kradom, klimao je glavom na očeve reči, pažljivo slušajući doktora Mikela Ruviru, renomiranog ginekologa, ubedjenog katolika i žestokog branioca vrednosti kao što su život, porodica, hrišćanstvo i čast.

Najednom je Aleš imao utisak da se nalazi u vagonu voza koji nepovratno ubrzava. Na čelu mu je izbio hladan znoj. Ruka mu je drhtala i morao je da stegne šaku u pesnicu da bi je zaustavio. Spopala ga je duboka želja da zaplače, nešto što nije osetio još od detinjstva, kad je ležao u bolničkom krevetu; onaj strah da će se vrata otvoriti i propustiti lekara, bolničarke koje su se prema njemu ophodile toliko veselo da je čak i on, u tim mladim godinama, primećivao da je to lažno; bolnu ali neizbežnu terapiju. Imao je sreću što je mogao da računa na Edua. On nije tražio od njega da se trudi da bude hrabar i nije se pretvarao da ono kroz šta Aleš prolazi nije zastrašujuće; seo bi pored njega, svakog popodneva, mnogih večeri, i čitao mu priče, ili nešto pričao, ili bi jednostavno pružio ruku da pokaže da je tu, da uvek, uvek, može da računa na njega. Nije sumnjao da su mu otac i majka takođe pravili društvo u tim dugim mesecima provedenim u bolnici, ali Edua se najviše sećao. S njim je uspostavio sponu koja je očeve reči činila tačnim: porodica je na prvom mestu. Prineo je ruku džepu da proveri je li USB koji mu je dala Žina još na svom mestu. Polako je uzdahnuo kad je video da jeste.

Uzdah se po svoj prilici čuo jače nego što je mislio jer su se pogledi svih za stolom zaustavili

63

na njemu. Aleš je pokušao da pretvori uzdah u kašalj, s još lošijim ishodom. U očevim očima se umesto čuđenja pojavilo nezadovoljstvo. I tada, tek tada, osetio je kiseo miris koji kao da se tu stvorio niotkud i nekoliko sekundi potom video da je upravo povratio ono malo što je pojeo.

ej, ži jesi tu?

da.

kako je prošlo s policijom?

dobro... pa, valjda. otišli su pre nekog vremena.

šta si im rekla?

ništa, ne veruješ mi?

verujem, naravno ži... mnogo te volim, ozbiljno

:-)

stvarno... ti si mi jedina drugarica, i osećam se loše... loše mi je

opet si naduvan? opet si naduvan, je li? odoh u krevet. Ćao

aleš, jebote, šta ti je? tek je devet sati!!

ništa, pokvario mi se stomak. sranje, evo ide moj brat. moram da prekinem, pričaćemo sutra

Eduard ulazi u Alešovu sobu ozbiljnog lica, zatvara vrata i seda na ivicu kreveta.

- Da li ti je bolje? Mama je zabrinuta.

- Jeste. Verovatno sam zbog vrućine dobio napad želuca. Bratovljevo čutanje je očigledan dokaz da mu ne veruje.

Aleš to zna i na trenutak dođe u napast da olakša sebi dušu.

Znaš da možeš da mi veruješ?

"Ne!", viče Aleš u sebi. "Ne mogu!"

Edu ustane s kreveta i položi mu ruku na rame. I najednom je Aleš ponovo onaj uplašeni dečačić koji je čekao lekare u bolničkom krevetu. Suze mu se kotrljaju niz obaze a on ne može da uradi ništa da ih zaustavi. Uhvati ga stid što jeca kao malo dete, ali prekasno. Eduard ponovi šapatom: "Možeš da mi veruješ. Brat sam ti." A njegov zagrljaj je tako topao, tako utešan, da Aleš više ne može da izdrži i plače ne krijući se, bez imalo sramežljivosti. Žina je još nekoliko sekundi gledala ekran, pitajući se zašto Aleš tako govori jedino preko

tastature. Da li je samo on takav ili to može da se primeni na sve momke? Naravno da ljudi ne govore neprestano jedni drugima da se mnogo vole; ispada neprijatno. To radi samo njena majka, ne primećujući da od silnog ponavljanja sadržaj tih reči gubi vrednost. Ne može se osećati tolika ljubav prema čerki koja se ničim ne ističe. Ljude treba voleti zbog nečega. Mark, na primer; bio je nežan, drag i osmehivao se iskreno, celim licem, i beskrajno strpljivo joj objašnjavao zadatke iz matematike, za nju hijeroglife koje je nemoguće odgonetnuti. Ili Aleš: on je lep, pametan, briljantan. Čak i kad je drogiran. Ali ona? Ne poseduje ništa posebno, ni dobro ni loše. Nije ni lepa ni ružna, ni visoka ni niska; vitka jeste, ali ne onako čulno vitka kao manekenke, nego jednostavno mršava: neprivlačna i bez obline.

Po drugi put tog dana otvorila je fotografije od Ivanske noći koje je stavila na *Fejsbuk*.

Napravljene na početku te večeri. Kad su još bili drugovi. Pre tuče. Ali nešto čudno se već

64

osećalo u vazduhu. Tog popodneva ona i Aleš su se konačno dogovorili da ne učestvuju dalje u Markovom planu. Sad se nije sećala ni koje je argumente Aleš upotrebio da je ubedi, ali je znala da su joj u tom trenutku delovali razumno. Razborito. I poverovala je, naivno, da će isti razlozi poslužiti da ubede i Marka. Ali nije ispalo dobro. Nimalo. Mark je pobesneo. Opasno pobesneo. Kao da su ga izdali.

Žina je zažmurila. Šta je rekla ona tračara od policajke? "Upoznao je drugu devojku, je li? Možda u Dablinu." Žina nije znala šta je ljubomora dok se Mark nije vratio. Za nju je to bilo nepoznato osećanje i ništa je nije pripremilo za njegovu silinu. Sve izjeda. Čini te pakosnim i zluradim. Tera te da govorиш ono čega se nikad ne bi dosetio, da radiš ono što ti nikad ne bi prošlo kroz glavu. Ona nikad nije mislila o sebi kao o strasnoj devojci; to je ostajalo za filmove, romane, pesme... žene kadre da izbodu svog dragog nožem zato što ih vara. Nešto smešno. Gotovo šaljivo. A u ovom slučaju čak nije bila ni u utešnom položaju prevarene

devojke, ne u strogom značenju te reči. Nije bila Markova krivica što se Žina mesecima igrala da su njih dvoje momak i devojka i ponavljala sebi da će jednog dana, uskoro, on shvatiti da se prijateljska ljubav pretvorila u nešto drugo. Kako neko može biti tako glup? Stoga joj nije bilo druge nego da proguta ljubomoru, da se pretvara kako ne postoji, da namesti usiljen osmeh koji će zamaskirati mržnju nastalu zbog divljenja. "Lepa je, zar ne?" Naravno da je lepa. Lepa, i plava, i slaba. Prokleta renesansna *madonna*. Ali najgore na toj fotografiji, koju joj je Mark pokazao dan po svom dolasku, baš pošto mu je priznala da joj je mnogo nedostajao, na šta je on odgovorio: "Aha, Ži, i ti meni" - i ne gledajući je, i ne pridajući tim rečima više značaja od onog koji su imale dok je tražio u fascikli tu odvratnu fotografiju - nije sporno bilo to da li je ta devojka lepa; najgore, najbolnije od svega bilo je videti Markove oči dok ju je gledao. Kao da želi da utisne njen lik u sećanje, kao da oseća mekoću njene kose kad pogladi papir, kao da otkriva nešto novo i čudesno u tom licu svaki put kad ga pogleda.

Srećom, uzela je tu fotografiju. Neobično, ali prvo je to učinila kad je videla Markovo razmrskano telo na kamenim kockama u dvorištu. Tako je neće pronaći nijedan radoznali nasrtljivac, kao ona policajka koja uobražava da je simpatična, ali i zato da potvrdi ono što već naslućuje. Da Žina nije dovoljno dobra za Marka. Da postoji druga devojka. Da je Ivanske noći prvi put posle više godina zamolila majku da joj pomogne da odabere haljinu i da se našminka. Zašto da ne? Ta Iris može biti lepa, ali to je obična fotografija. Nije stvarna. Nije tu. U izvesnom smislu, čak i nije živa. A ona jeste.

Izvukla je fotografiju iz fioke i prislonila je uz tastaturu. Volela bi da ju je spalila, ali u svojoj sobi nije imala čime, pa se zadovoljila time što ju je isekla makazama: prvo po sredini, u visini nosa, a zatim ju je rezala na sve manje komadiće dok nije napravila od nje jednu od onih slagalica što imaju na stotine delića, tako sitnih da je svaki pojedinačno neprepoznatljiv.

Ako je istina da je kancelarija jednog čoveka odraz njegove ličnosti, onda je bilo jasno da je Enrik Kasteljs temeljan i trezven kao malo ko. Njegova radna soba je mogla biti pozornica nekog filma o advokatima s Majklom Daglasom u glavnoj ulozi, pomislio je Ektor dok je sedao u crnu kožnu stolicu, tvrdnu ali udobnu, i čekao da njegov domaćin najzad odluči da mu kaže o čemu želi da razgovara s njim.

Gospodin Kasteljs nije žurio; pažljivo je navukao zastor, povukao stolicu s druge strane staklenog stola s aluminijumskim nogama, a kad je seo, pomerio je samo malo, jedva nekoliko milimetara, blistavocrni starinski telefonski aparat na jednom kraju stola. Ektor se zapitao da nije posredi kakva unapred smišljena koreografija da se kod sagovornika izazove nestrpljenje ili zbumjenost, ali Kasteljsovo lice je pokazivalo snažnu usredsređenost, zabrinutost kakvu je teško odglumiti. Mora da je bio privlačan muškarac pre nego što su godine i breme odgovornosti utisnuli grč gorčine na njegove tanke usne, malo povijene naniže, pa se na Kasteljsovom licu ogledalo stalno nezadovoljstvo i naruživalo mu izgled. Oči su mu bile sitne i zagasite umornoplave boje koja je naginjala ka sivkastoj.

Odjednom je Enrik Kasteljs polako izdahnuo vazduh i naslonio leđa. Na trenutak se opustio i pojavilo se jedno mlađe i nesigurnije lice; zasigurno više nalik na mladog Marka.

- Danas sam razgovarao s bivšom ženom. - Na Kasteljsovom licu se opet pojavio izraz nezadovoljstva. - Žao mi je što moram to da kažem, ali čini mi se da je poremetila pameću. Doduše, to se moglo i očekivati.

- Da? - Ektor se čvrsto držao svoje tehnike da kaže što je manje moguće. Uostalom, ionako ne bi imao šta da doda na jednu takvu izjavu.

- Inspektore Salgado - produžio je Kasteljs suvim glasom
- znam da su u poslednje vreme nastupile velike promene, ali neki su postupci jednostavno

protivni ljudskoj prirodi. Napustiti dete kad još nije prohodalo jedan je od njih. I niko me ne može ubediti da se za jedno takvo nedelo ne plati ranije ili kasnije. Naročito kad se dogode tragedije kao ova koju smo upravo doživeli.

Ektora je iznenadila ozlojeđenost što je izbjijala iz tih reči, i iz sadržaja i iz forme. Upitao se da li je ta ozlojeđenost prisutna oduvek ili se nanovo pojavila sada, posle smrti sina kog su taj muškarac i ta žena imali. Kastefjs kao da je pronalazio utehu u tome što je puštao da mržnja koju nije sasvim prevazišao silovito pokulja napolje.

- Time želim da vam kažem kako neću dozvoliti da sumnje jedne neurotične žene povrede moju porodicu. Da nanesu rane još veće od pretrpljenih.
- Razumem vas, gospodine Kasteljse. I obećavam vam da ćemo poštovati vaš bol koliko bude moguće. Ali istovremeno
- Ektor je ozbiljno pogledao protivnika u oči - mi treba da radimo svoj posao. Savesno.

Kasteljs je izdržao inspektorov pogled. Procenjivao ga je. U tom trenutku Ektor je osetio nervozu, izdavalо ga je strpljenje. Ipak, pre nego što je stigao još nešto da kaže, Kasteljs je upitao:

- Inspektore, imate li dece?

66

-Jednog sina.

- Onda vam je verovatno lakše da me shvatite. - "Nije", pomislio je Ektor. - Odgajio sam svoga najbolje što sam umeo. Ali u životu treba prihvatići i neuspehe.

-Mark je bio neuspeh?

- Ne on; ja, kao otac. Dozvolio sam da me ubede modernim teorijama, prihvatio sam da je nedostatak majčinog prisustva teško prebrodiva teškoća, nešto što opravdava njegovu malodušnost, njegovu... osrednjost.

Ektor se osetio gotovo uvredeno, ne shvatajući zašto.

- Gledate me kao da sam čudovište, inspektore. Ali verujte mi kad vam kažem da sam voleo sina isto koliko i vi svog. Nemam ništa da prebacim njemu, nego sebi. Trebalo je da budem sposoban da sprečim da se nešto tako dogodi. Da, znam da mislite kako su nesreće plod slučajnosti i ne poričem to. Ali neću da upadnem u zamku koja sve roditelje oslobađa odgovornosti: mladi piju, mladi prave gluposti, mladost podrazumeva kako moraš da trpiš da tvoje dete radi šta god hoće i čekaš da prođe samo, kao da je grip. Ne, inspektore; naša generacija je napravila mnoge greške i sad je kucnuo čas da snosimo posledice. Mi i naša deca. Salgado je u tom času opazio bol. Stvaran bol, isto toliko iskren kao što bi mogao biti bol majke koja rida na sav glas. Enrik Kasteljs nije plakao, ali to nije umanjivalo njegovu patnju.

- Šta mislite da se dogodilo, gospodine Kasteljse? - tiho je upitao.

Kasteljsu je trebalo vremena da odgovori. Kao da je jedva čupao reči iz sebe.

- Moguće je da je pao. Ne odbacujem to. Ali u nesrećnim slučajevima ponekad postoji element nemarnosti, ravnodušnosti.

Ektor se složio.

- Ne verujem da je Mark posedovao odvažnost i razloge da izvrši samoubistvo, ako na to mislite. Toga se izgleda plaši Žuana iako ne kaže. Ja, naprotiv, mislim da je bio dovoljno nesvestan, dovoljno nepromišljen da napravi glupost. Samo zato da bi je napravio. Da bi impresionirao tu devojčicu ili da bi se osetio kao veće muško. Ili naprosto zato što mu je bilo svejedno. Imaju gotovo dvadeset godina a još se igraju kao da su deca, kao da ne postoje granice. Ništa nije bitno, sve je u redu, misli na sebe; tu poruku smo im preneli. Ili smo dozvolili da im bude usađena u glavu.

- Razumem šta hoćete da kažete, ali reklo bi se da se Mark vratio iz Dablinu odraslij... ili nije?

Kasteljs je klimnuo glavom.

- To sam i ja pomislio. Kao da je sazreo. Da je imao jasan cilj u životu. Ili je bar tako govorio.

Ja sam bio naučio da kod njega treba sačekati i videti dela, a ne reči.

-Je li lagao?

- Drugačije nego mnogi drugi, ali jeste. Na primer, isterivanje iz škole, ta priča s video-snimekom okačenim na internetu.

-Da?

- Isprva sam pomislio da je to još jedan dokaz nedostatka poštovanja koji sad vlada; nedostatak osečajnosti, pa i stida. I to kod obe strane: kod dečka koji masturbira na javnom

67

mestu i kod onoga koji ga snima i to pokazuje celom svetu. Odvratno od početka do kraja.

Mada je video bitne razlike između ta dva ponašanja, Salgado nije ništa rekao i sačekao je; Kasteljs još nije bio završio.

- Medutim, kad je sve prošlo, kad je izgledalo da je taj događaj zaboravljen, Mark je jednog dana došao kod mene ovde, u kancelariju. Seo je u istu tu stolicu gde vi sad sedite i pitao me kako sam mogao da poverujem da je sposoban za tako nešto.

- Ali sam je priznao.

- To sam mu i rekao. - Osmehnuo se gorko. - No on je opet upitao, gotovo suznih očiju: "Zaista misliš da sam to učinio?" I nisam znao šta da mu odgovorim. Kad je otisao, razmislio sam. I što je najgore, nisam došao ni do kakvog zaključka. Vidite, inspektore; nisam vas obmanuo govoreći o Marku. Bio je lenj, malodušan, razmažen. Ali istovremeno, zbog svega toga, ponekad mislim da nije bio sposoban da počini nešto tako surovo. Mogao je da se naruga tom dečku, bolje rečeno da dozvoli da mu se narugaju, ali mislim da nikad ne bi hladnokrvno nekoga ponizio. To nije ličilo na njega.

- Hoćete da kažete kako je preuzeo na sebe tuđu krivicu?
- Tako nešto. Ne pitajte me zašto. Pokušao sam da razgovaram s njim, ali se potpuno zatvorio u sebe. I znate šta? Dok smo ga sahranjivali, proklinjaо sam sebe što mu nisam učinio po volji i rekao kako zapravo ne verujem da je u stanju da počini nešto tako nečasno.
- Zavladala je tišina i Ektor je nije prekidao; mogao je da se ne slaže s tim čovekom, ali deo njega ga je shvatao. Enrik Kasteljs je smatrao da je neko odgovoran za sve u životu, a sebi je pripisao ulogu krivca za nesreću svoga sina. Zbog toga je odbijao svaku istragu; za njega one nisu imale nikakvog smisla.
- Znate šta, inspektore? - nastavio je Kasteljs tišim glasom. - Kad je na Ivanjdan u cik zore zazvonio telefon, znao sam da se dogodilo nešto strašno. Mislim da se toga boje svi roditelji: da će ti poziv u gluvo doba noći pokidati život nadvoje. Očekivao sam da se to dogodi ovako ili onako i molio se da bude suprotno. - Ektor je u tom času jedva razabirao šta njegov sagovornik priča, ali on je iznenada opet progovorio uobičajenim glasom. - Sad treba da odlučim šta da radim s ovom novom polovinom svog života. Imam divnu ženu i čerku o kojoj valja da se brinem i koju treba štitim. Tako da je došao trenutak da ponovo razmislim o mnogo čemu.
- Hoćete li ući u politiku? - upitao je Salgado, sećajući se šta mu je pomenuo Savalj.
- Moguće je. Ne dopada mi se svet u kome živimo, inspektore. Ljudi možda misle da su neke vrednosti zastarele, ali istina je da nismo uspeli da ih zamenimo drugima. Možda naponosletku one i nisu tako loše. Verujete li u Boga?
- Bojim se da ne. Mada znate šta svet kaže: "U rogovima nema nevernika."
- To je dobra izreka. Veoma lepo to opisuje. Nevernici misle da se mi ne kolebamo, da je vera nešto nalik na štit od kog ne vidimo dalje od nosa. Varaju se. Ali u ovakvim trenucima religiozna verovanja dobijaju svoj pravi smisao, kad čovek oseti da postoji daska za koju može

da se uhvati i nastavi da pliva umesto da se preda i prepusti da ga nosi matica. To bi bilo najlakše. Ali ne očekujem da razumete.

Poslednja rečenica je nosila u sebi preziv prizvuk i Ektor je odlučio da ga zanemari. Nije imao ni najmanju nameru da raspravlja o religiji s ubeđenim vernikom koji tek što je izgubio

68

sina. Kasteljs je sačekao nekoliko časaka i kad je video da inspektor ništa ne progovara, promenio je temu.

- Možete li mi reći zašto želite da odnesete Markove lične stvari? Ima li u njima nečega što može da vam koristi?
 - Pravo da vam kažem, ne znam, gospodine Kasteljse. - Još malo se zadržao na detalju sa isflekanom majicom i svojim sumnjama da se te noći dogodilo nešto između troje mladih. Nije htio da tome pridaje veliki značaj, ali je u isti mah znao da otac žrtve ima pravo da bude obavešten. - Kad je reč o laptopu, mobilnom telefonu i ostalim stvarima... ne verujem da ćemo izvući ikakav presudan dokaz, ali će nam pomoći da upotpunimo istragu. Danas su mejlovi, poruke, pozivi ono što su nekad bili dnevnići. Sumnjam da u njima ima nečega što bi poslužilo da se razjasni šta se dogodilo mada nije naodmet baciti pogled.
 - Bojim se da ćete iz njegovog laptopa izvući malo informacija... Našli smo ga polomljenog.
 - Polomljenog?
 - Da. Možda je pao na pod. Primetio sam tek posle četiri ili pet dana.
- Enrik Kasteljs se nekako najednom osetio neprijatno, pa je ustao sa stolice, stavljajući do znanja da je razgovor završen. Ipak, kad je već stigao do vrata, okrenuo se prema inspektoru.
- Ako želite, ponesite stvari mog sina. Sumnjam da ćete iz njih izvući neki odgovor, ali uzmite ih.
 - Vratićemo ih što pre. Dajem vam časnu reč.

U Kasteljsovom pogledu se ogledalo blago negodovanje.

- To su samo stvari, inspektore - rekao je hladno. - U svakom slučaju, ako vam bude trebalo još nešto, molim vas, pozovite me u kancelariju. Glorija je veoma zabrinuta zbog devojčice. Natalija je mala, ali sve primećuje; raspitivala se gde joj je brat i veoma je teško objasniti maleckoj šta se dogodilo tako da razume.

Ektor je klimnuo glavom i krenuo za njim do hodnika. Kasteljs je hodao pravih ramena i uspravnih leđa. Kad je izašao na vrata, svaki je trag slabosti iščezao. Ponovo je bio gospodar kuće: čvrst, uravnotežen, samopouzdan. Uloga koja je, Ektor je bio siguran, morala biti iscrpljujuća.

Za to vreme Leire je ostala u salonu i gledala kako Natalija crta jedan crtež za drugim a majka joj se neprestano divi. Otac Kasteljs je otišao malo pošto su se Enrik i inspektor zatvorili u Kasteljsovu radnu sobu, a ona je, zaplenivši isflekanu majicu, sela na stolicu da sačeka da izađu. Na trenutak je zamislila sebe tako, kako jednog letnjeg popodneva sedi u kući i posmatra umetnički napredak jednog dečaka ili jedne devojčice, i ta ju je pomisao užasnula. Po ko zna koji put otkako je sinoć uradila onaj kobni test, pokušala je da zamisli sebe s bebom u rukama, ali njen mozak nije mogao da stvori tu sliku. Ne, takvi kao ona nemaju decu. To i finansijska nezavisnost jesu osnove njenog života, onakvog kakav ona zamišlja. Onakvog kakav voli. I sad, samo zbog jedne nepažnje, cela njena budućnost je na staklenim nogama. Bar je, pomislila je sa izvesnim zadovoljstvom, taj tip bio vredan toga... Nažalost, on nije pripadao grupi momaka s kolakaom i cenio je svoju slobodu isto koliko i ona. To je relativna sloboda, pomislila je, pošto je on rob posla zbog kog putuje po celom kontinentu.

- Vidi. - Devojčica joj je prišla pokazujući svoj poslednji crtež, veliku mrlju koju Leire nije umela da protumači. - To si ti - objasnila je.

- Oh. A da li je za mene?

Tu je Natalija oklevala i majka je odgovorila umesto nje:

- Naravno da jeste. To je poklon za tetu, zar ne?

Leire je ispružila ruku, ali devojčica nikako da odluči i pusti crtež iz ruku.

- Ne - kazala je napokon. - Drugi. - I otrčala je do stola u potrazi za još jednim svojim umetničkim delom. - Ovaj.

- Opet ti hvala. A šta je to? - upitala je Leire, mada je u ovom slučaju bilo jasnije.

- Prozor. Bata je nevaljao.

Glorija Veržes je otišla do ćerke. U pogledu joj se ogledala duboka zabrinutost.

- Sad joj je to naspelo - šapnula je obraćajući se agentkinji. - Valjda joj se čini da je nevaljao zato što nije tu.

- Nevaljao je - ponovila je Natalija. - Nevaljao bata.

- Dobro, dušo. - Majka se sagnula i pomilovala je po kosi, ravnoj i sjajnoj. - Zašto ne doneseš lutku? Sigurna sam da će se teta...

- Leire.

- ...Leire oduševiti kad je vidi. - Uputila je osmeh izvinjenja agentkinji Kastro, a devojčica je pohitala da je posluša.

- Žao mi je - rekla je agentkinja. - Sigurno je to veoma komplikovano za nju. Za sve.

- Užasno je. A najgore je što nam nije najasnije kako da joj objasnimo. Enrik je za to da joj kažemo istinu, ali ja ne mogu...

- Da li je bila veoma vezana za brata? Glorija se dvoumila.

- Volela bih da kažem da jeste, ali bojam se da je razlika u godinama bila prevelika. Mark ju je uglavnom ignorisao i to je valjda normalno. Ali u poslednje vreme, otkako se vratio iz Dabljina, kao da ju je više voleo. A sad joj nedos...

Pre nego što je stigla da završi, uletela je Natalija. I ta joj se dečja buka, tako normalna u svakoj drugoj kući gde ima dece, učinila čudnom. Kao da se savršeni enterijer raspada.

- Natalija, srce...

Ali devojčica se nije nimalo obazirala na majčine reči i krenula je ka stolu na kome je crtala da pokupi papire.

- Kako je uredna! - začudila se Leire.

- Nemojte misliti... Sad će ih odneti u moju radnu sobu. - Osmehnula se Glorija. - Otkad i ja idem u školu, kako ona kaže, obožava da ostavlja svoje stvari na mom stolu. Idem da vidim šta radi pre nego što bude prekasno.

Leire, kojoj je taj prizor posvećenog materinstva počinjao da biva nepodnošljiv, odlučila je da sačeka inspektora u kolima.

Tu ju je pronašao Ektor kad je izašao tegleći kutiju s Markovim stvarima. Ne primećujući da joj prilazi, Leire je zaneto gledala ekran mobilnog telefona kao da je neko strano telo, nešto što je volšebno palo u njene ruke i potpuno joj je nedokučivo. Morao je da joj privuče pažnju da bi mu otvorila zadnja vrata. Devojka je promucala izvinjenje, zaista nepotrebno, i stavila

70

telefon u džep.

- Da li se osećaš dobro? - pitao je.

- Naravno. Vidim da si uspeo da ubediš Kasteljsa. Želja da se promeni tema bila je toliko očigledna da Ektor više nije potezao to pitanje. Pogledao je svoj mobilni pre nego što je ušao u kola; tri propuštena poziva: dva od Martine Andreu i jedan od sina. Najzad. Nije želeo da odgovori ni na jedan od njih u prisustvu Kastrove, pa je odlučio da ode s njom do Trga Bonanova a zatim produži sam.

- Odnesi sve ovo u stanicu. Ja imam neka posla - izjavio je ulazeći u vozilo. - Uzgred, laptop

je polomljen. Niste ga videli onog dana kad ste bili tamo?

Leire se kolebala. Ona je najveći deo vremena provela u prizemlju, prisustvujući odnošenju leša.

- Tako je - konačno je rekla - nismo videli nikakav laptop. U potkrovlju je bio stoni računar i pregledali smo ga da vidimo je li Mark ostavio neku poruku na njemu, nešto što bi se moglo protumačiti kao oproštajno pismo. Nije bilo ničega. I ni u jednom trenutku niko nije spomenuo da on ima još jedan kompjuter. Ektor je klimnuo glavom.

- E pa, imao je jedan. Valjda u svojoj sobi. - Nije rekao ništa više i pomisao da posao nije pažljivo obavljen ostala je da lebdi u kolima. Inspektor je to primetio i pre nego što je izašao iz kola, dodao je: - Ne verujem ni da će nam on nešto pomoći. I dalje je najverovatnije da je momak slučajno pao. Analiziraćemo majicu i videćemo šta ćemo dobiti. Da, i kad budemo nešto saznali, trebalo bi da porazgovaramo sa drugim dečkom, tim Alešom Ruvicom. Ali u policijskoj stanici. Muka mi je više da idemo kod te balavurdije kući.

- Odlično. Sigurno hoćete da vas ostavim ovde?

- Da, iskoristiću to da obavim neke posliće - slagao je. A imajući u vidu da je bilo skoro devet sati, očigledno da je malo poslića moglo da se obavi. - Vidimo se sutra. - Hteo je opet da je pita da li se oseća dobro, ali je začutao; problemi Kastrove nisu njegova stvar. - Laku noć. Kola su se udaljila i Ektor je kroz nekoliko sekundi opet izvukao mobilni i pozvao Martinu Andreu. Odgovorila je odmah mada je razgovor bio kratak, znak da je mlađa inspektorka kod kuće. Nema ničeg novog o Omarovom nestanku, ali ima o svinjskoj glavi: izgleda da ju je isporučila obližnja kasapnica, koja mu je obično nabavljala iznutrice za njegove izopačene trikove. Što se lažnog doktora tiče, kao da je ispario s lica zemlje i ostavio za sobom samo krvav trag. Ne, rezultati još nisu stigli, ali krv je najverovatnije njegova. Pobegao je glavom bez obzira ili se s njim obračunao neko ko je odneo sve njegove papire i ostavio jedino deo

Salgadovog dosjea. Što je, istinu govoreći, prilično neobično. Andreuova je naglo prekinula razgovor i Ektor je smesta pozvao sina, a on se, po starom dobrom običaju, nije javljaо na mobilni. Treba da razgovaram s njim, pomislio je Ektor. Nakon celog dana provedenog s roditeljima razmaženih mladića i devojaka, želeo je da čuje Giljermov glas, da se uveri da je sve u redu. Poslao mu je novu poruku i kad je to uradio, postalo mu je jasno da se nalazi nasred Avenije Bonanova i da nema ništa da radi, pa je odlučio da malo prošeta.

Odavno nije kročio nogom u taj deo grada i začudio se koliko malo se promenio. Manjeviše sve su se četvrti Barselone poslednjih godina promenile, ali očigledno je najviši deo grada ostao imun na većinu tih promena. Nije bilo ni gomila turista, ni doseljenika, izuzev žena koje su čistile kuće u tom kraju. Zapitao se da li se isto zbiva i u drugim gradovima: da li i тамо

71

postoje hermetički zatvorena područja, utvrđenja što se brane od novih vetrova, bez neprijateljstva ali delotvorno. Metro nije stigao do najvišeg dela grada i stanovnici tog kraja vozili su se tramvajem, što je za njih bilo nešto drugačije. Tračak snobizma koga se Rut, na primer, s mukom oslobođila. Osmehnuo se kad se setio kako su se užasnuli njeni roditelji kad je njihova čerka jedinica napustila mirnu četvrt Sarija, udaljenu svega nekoliko blokova od mesta gde se on sad nalazio, i otišla da živi s Argentincem, dodošem iz Južne Amerike, prvo u Grasiju, a zatim, užas jedan, tamo dole, blizu mora. Ma koliko da su se promenile posle Olimpijskih igara, plaže Barselone i njihova okolina za njih su i dalje bile nižerazredna mesta. "Ubiće vas vlaga", komentarisali su oboje. A on je pouzdano znao da se njegova tašta vozi taksijem svaki put kad ide sama da vidi čerku i unuka.

Naravno da se Rutina sposobnost da priredi skandal porodici nije umanjila... Sad, razvedena, započinjući novi život s drugom ženom, iznajmila je bivše skladište ne mnogo daleko od njenog i Ektorovog stana, u kome je, osim što je tu živela, imala prostora i za atelje. "Tako ćeš i

dalje biti blizu Giljerma", bila je njena ideja, razbijajući stereotipe o osvetoljubivim bivšim ženama. Rut je tražila samo ono što je zaista trebalo da pripadne njoj i on joj je to dao bez oklevanja. U tome, kao i u svemu drugome, poneli su se savršeno kulturno.

Trebalo je da to ispriča psihiću, pomislio je sa osmehom na licu. "Vidite, doktore, žena me je ostavila zbog druge ribe... Jeste, dobro ste čuli. Kako se čovek oseća? Pa, vidite, kao da te neko tresne maljem u muda. Kao da ti ih najednom smrvi. A na licu ti ostane glupav izraz kakav nisi mogao ni da zamisliš zato što si se sedamnaest godina ponosio time kako vam je dobro bilo u krevetu, ponosio što si joj bio gotovo prvi i, teoretski, jedini muškarac, mada uvek postoji jedan momčić odranije s kojim 'skoro ništa nismo uradili, ne budi blesav', i ma koliko ona uporno ponavlja da su se stvari promenile postepeno i zaklinje ti se da je s tobom otkrila orgazam i da je zaista uživala pored tebe i kaže ti s razoružavajućom iskrenošću da je to nešto 'novo što ima potrebu da istraži', čovek je gleda kao idiot, više je slomljen nego što je u neverici, jer ako ona tako kaže, to mora biti istina, a ako je istina, onda je deo tvog života, vašeg zajedničkog života ali prvenstveno tvog, bio laž. Kao u filmu *Trumanov šou*, sećate li se, doktore? Onaj lik što misli da živi svoj život, a zapravo je okružen glumcima koji igraju svoju ulogu i njegova stvarnost nije ništa drugo do fikcija koju drugi izmišljaju i prikazuju. E pa, tako ostanete, doktore, s licem Džima Kerija." Nasmejao se sebi samom, bez gorčine, dok je čekao da pređe ulicu. Mada u poslednje vreme to nije radio preterano često, izmišljanje polušaljivih monologa o sebi, ili ponekad o drugima, uvek mu je služilo kao terapija.

Hodao je polako, spuštajući se Muntanerovom prema centru grada, koji mu je tolike godine bio dom. Ulica je bila duga, ali želeo je da malo hoda, da odloži dolazak u prazan stan. Osim toga, bilo je nečega u ulicama Ešampla, u toj geometrijskoj rešetki ulica paralelnih i upravnih jedna na drugu, i u tim veličanstvenim starim fasadama što mu je donosilo mir i izvestan osećaj nostalgije. S Rut je istražio te ulice i još mnoge druge; s njom je video i spomenike i

kafane. Za njega, Barselona je Rut: lepa ali ne i nametljiva, na površini mirna ali s mračnim kucima i s onom mrvicom snobovske elegancije, šarmantne ali i razdražujuće. Obe su svesne svog prirodnog šarma, da poseduju to nešto neobjasnjivo čega bi mnoge druge volele da se domognu, ali mogu samo da im se dive ili da im zavide.

Stigao je kući mrtav umoran pošto je pešačio gotovo dva sata i sručio se na kauč. Pronađeni kofer ga je čekao u jednom uglu, a on je izbegao da ga pogleda. Trebalo je nešto da pojede usput, ali pomisao da večera sam na javnom mestu u njemu je izazivala potištenost. Stoga je

72

popušio cigaretu da utoli glad nikotinom, osećajući krivicu zbog toga. Na stočiću je ostavio filmove što ih je vratila Karmen, pravi odabir klasika s njegovom omiljenom glumicom u glavnoj ulozi. Koliko dugo nije gledao *Prozor u dvorište*⁷. Nije mu to bio omiljeni film, mnogo više je voleo uznemirujuću atmosferu *Ptica* ili opsativnu strast *Vrtoglavice*, ali sad mu je bio pri ruci i ne razmišljajući mnogo, stavio ga je u DVD plejer. Dok je film počinjao, otišao je u kuhinju da nađe bar pivo; činilo mu se da je tog jutra spazio jedno u frižideru. S konzervom u ruci vratio se u trpezariju i primetio da je ekran taman. Disk se vrteo, video je to na prednjem delu plejera, ali slike nisu htale da izađu. Ipak, konačno se na ekranu pojavilo svetlo: slabo, oštro, neobično, sijalo je nasred mutne pozadine. Preneražen, posmatrao je kako se magla razmiče a svetlost povećava. I tada, ne mogavši da odvoji pogled od televizora, video je ono što nikad ne bi poželeo da vidi: sebe glavom i bradom, lica iskrivljenog od besa, kako bez prestanka tuče starca koji sedi u stolici. Jeza mu je sišla niz kičmu. Od zvonjave telefona trgao se toliko da je ispustio pivo. Digao je slušalicu sa zebnjom, očiju još uprtih u to svoje drugo ja, koje gotovo nije prepoznavao, i čuo je ženski glas, kako kipti od besa, i više na njega: "Kretenu jedan, govno jedno argentinsko. Kopile!"

73

"Biću u bsn ovog vikenda i voleo bih da te vidim. T." Tu poruku je Leire pročitala čim je izašla iz kuće Kasteljsovih. Na poruku je odgovorila bez oklevanja, gotovo bez razmišljanja, vođena željom da ga vidi. Nešto zbog čega se sad, posle dugog razgovora s najboljom prijateljicom, kajala svim srcem; nešto zbog čega, zajedno s letnjom omorinom i užasnim mjaukanjem mačke u teranju što se motala po susednim krovovima, nije mogla da spava. Marija je bila crnokosa lepotica, od oca Barselonca i majke Italijanke, i izazivala je veliko divljenje kod muške populacije. Uz metar i osamdeset savršenih oblina išli su i nasmešeno lice, ogroman smisao za humor i jezik dugačak kao kod kamiondžije.

- Golo sranje! - odvalila je usred restorana čim joj je Leire poverila svoju nedoumicu da li da ispriča ili ne ispriča Tomasu, "T" u porukama, kako joj je na poslednjem sastanku ostavio poklon u obliku zametka. - Je li, da ti trudnoća nije pomutila mozak ili nešto slično? Žensko biće sigurno pošašavi od dečjih hormona.

- Ne budi prosta. - Leire je odmakla od sebe tiramisu, kojim se pozabavila posle obilne porcije špageta karbonara. - Hoćeš li pojesti do kraja taj *mousse* od limuna?

- Neću! A ne bi trebalo ni ti... Jedeš kao ala. - No primakla joj je čašu. - Slušaj, ozbiljno ti govorim. Šta dobijaš time što ćeš mu reći?

Leire je zastala s kašičicom u vazduhu pre nego što je navalila na slatkiš.

- Nije reč o tome da li će nešto dobiti ili neću. Otac mu je. Mislim da ima pravo da zna da dete s njegovim genima dolazi na ovaj svet.

- Molim te, gde je sad to dete? Ko će ga nositi u stomaku devet meseci? Ko će ga roditi derući se kao ludača? On je samo prosuo malo sperme i otisao na put, jebote! I da nije ispalio da ovog vikenda nema druga posla, ti nikad više ne bi čula za njega.

Leire se nasmešila.

- Pričaj ti šta hoćeš, ali napisao mi je poruku.

- Samo malo, šta hoćeš time da kažeš? Ne, nemoj da crveniš, nego mi odgovori.

- Ništa. - Stavila je kašičicu *mousseau* usta. Bio je veoma ukusan. - Pustimo to sad. Možda si u pravu. Kad ga vidim, onda će odlučiti.

- Kad ga vidim, onda će odlučiti - ponovila je Marija podrugljivim glasom. - Alo, Zemlja zove Leire Kastro. Hjustone, imamo problem. Može li se znati gde je Leire "samo jedan sudar" Kastro? Pa sama mi uvek govorиш da je ljubav izopačeni holivudski izum za podjarmljivanje svih žena na svetu.

- Dobro de. O'ladi malo, molim te. - Leire je ljutito frknula. - Prvi put u životu sam trudna. Izvini ako ne znam kako treba da se ponašam.

Marija ju je nežno pogledala.

- Samo još jedno pitanje i menjamo temu. I ja tebi želim nešto da ispričam. - Zastala je pre nego što je upitala: - Jesi li sigurna da želiš dete?

- Da. - Premišljala se. - Ne. Pa... Sigurna sam da je ovde - rekla je pokazujući na stomak - i da će se roditi za sedam meseci. - Pojela je *mous e* i olizala kašičicu. - A ti? Šta je bilo sa

74

Santijem?

-Idemo na odmor! - uzviknula je Marija, blistajući od sreće.

- Ali zar nije trebalo da otpituje s jednom nevladinom organizacijom? Da gradi ambulantu u Africi?

-Jeste. I pitao me je da pođem s njim.

Leire se s teškom mukom suzdržala da ne prasne u smeh. Slika Marije kako gradi bilo šta, a kamoli ambulantu u nekom afričkom selu, delovala joj je još sumanutije nego da zamisli sebe kako kupuje opremu za novorođenče.

-Ja ču otici na samo nekoliko dana.

-Koliko?

- Dvanaest - slagala je. - Dobro, možda i više, još ne znam. Ali biće fantastično: radićemo nešto korisno, nas dvoje. Sita sam momaka koji pričaju jedino o fudbalu, šefovima ili koliko ih je povredila poslednja devojka; metroseksualaca koji ti kradu kreme i razvedenih muškaraca koji hoće da im zabavljaš decu kad provode vikend kod njih. Santi je drugačiji.

- Aha. - Ukusi dve drugarice kad su momci posredi bili su neiscrpan izvor neslaganja, ali i veoma bitan deo njihovog prijateljstva. Nikad im se nije sviđao isti tip muškarca. Leire je smatrala da je Santi dosadna cepidlaka i da treba dobro da se poprska dezodoransom. A Marija je, bila je uverena, sto posto mislila da je Tomas mangup i da zamišlja da je Džordž Kluni zato što nosi odelo i belu košulju i ima savršene zube.

Podigla je čašu vode i glasno kazala: - Hajde da nazdravimo za zajednički seksualni turizam!

Marija je uzvratila sa čašom crnog vina.

- Za zajednički seksualni turizam! I za spermu koja ostavlja trag!

- Veštice!

Čaršav se izgužvao od silnog okretanja u krevetu. Leire je zažmurila i pokušala da se opusti u mraku. Vrelom mraku, jer nije bilo ni najmanjeg daška vetra; otvoren prozor je služio samo za to da celu sobu ispuni mjaukanje te dosadne mačke. Tek je nekoliko meseci živela u tom stanu i prvih nedelja se budila preplašena od jecaja koji su zvučali kao plač bebe; izlazila je na terasicu pokušavajući da odredi odakle dolaze ti tugaljivi jauci, ali bezuspešno, sve dok najzad jedne noći nije naletela na oči te mačke što nije spavala, nepomične kao kip, kako ravnodušno bulje u nju dok je ispuštala jecaje. Sad se navikla, mada ju je u dubini duše i dalje nervirao taj životinjski krik, taj čisti nagon što je bez imalo stida tražio polno opštenje. U tom trenutku je pomislila da bi zatvaranje prozora samo prigušilo jecaje, ali bi zato pojačalo vrućinu.

Zapalila je cigaretu premda je tog dana već popušila pet, koliko joj je sledovalo, i izašla na malenu terasu, od jedva jednog kvadratnog metra, s dva držača za saksije okačena na ogradi i okruglim drvenim stočićem. Potražila je pogledom mačku; bila je tu, najednom nema, i posmatrala ju je kao mali brkati Buda. Kad je dvatri puta uvukla dim, malo se smirila; bio je to lažan mir, znala je, ali na kraju krajeva mir. Kao da hoće da je podseti da je tu, životinja je opet zamjaukala s krova preko puta i Leire ju je pogledala s više naklonosti nego ranije.

Cigaretu je dogorela i bacila ju je na pod, koreći sebe zbog toga, ali nije joj se išlo po pepeljaru. Mačka ju je pogledala i nagnula glavu, jasno pokazujući neodobravanje. "Da li si gladna?", tihom je upitala Leire i prvi put za sve vreme koliko je tu živela palo joj je na pamet da joj sipa malo

75

mleka u čanak. Kad je to obavila, ušla je u kuću, sigurna da životinja neće prići ako je vidi napolju. Nekoliko minuta je stajala pored vrata, s upaljenim svetlom u sobi, čekajući da mačka pobedi strah i skoči na terasu, ali nije primetila ni najmanji pokret. Najednom se osetila iscrpljeno i odlučila da ponovo legne; bilo je četiri i dvadeset i uz malo sreće još će moći da odspava bar dva i po sata. Ležeći u krevetu, ispružila je ruku i dohvatiла mobilni telefon. Dve nove poruke od Tomasa. "Stižem sutra Sants, superbrzi voz, 17.00. Umirem od želje da te vidim. T." "A da, moram nešto da ti predložim. Ćao."

Naslonila je glavu na jastuk, već hladan, i sklopila oči, čvrsto rešena da spava. U tom slatkom času koji prethodi gubitku svesti pomislila je na Tomasov osmeh, na test trudnoće, na zajednički seksualni turizam i na čanak mleka na terasi, sve dok joj iznenada jedna sitnica koja je štrčala, detalj koji je odudarao, nije opet odagnala san. Sela je u krevetu, najednom uznemirena, i pokušala da se seti. Da, bila je sigurna. Zamislila je sliku potkrovija odakle je mladi Mark Kasteljs pao u prazno, prozora, prozorske daske, tela na tlu. I shvatila je da se nešto ne uklapa, da redosled događaja nije mogao biti onakav kao što su ga rekonstruisali.

Nešto u tom prizoru nije pripadalo tu, nešto tako jednostavno kao pepeljara na pogrešnom mestu.

Doručak je spadao u Rutine omiljene trenutke. Obedovala je u kuhinji, sedeći na visokoj hoklici, odvajajući vreme potrebno za to. Volela je ritual pripremanja soka od pomorandže i tosta, kombinaciju arome kafe i mirisa toplog hleba. To uživanje nikad nije mogla da podeli ni s jednim svojim partnerom; Ektor ujutro jedva da je mogao da stavi zalogaj u usta, a izgleda da je i s Karol bio isti slučaj. Štaviše, budući da su iznenadeno i s nevericom gledali koliku pažnju ona posvećuje svakom detalju, mnogo je više uživala kad je to radila sama. Ponekad bi se zapitala da to jutarnje, usamljeničko zadovoljstvo možda nije predznak onoga što je čeka u budućnosti; sve češće je videla sebe kao osobu koja teži ka nezavisnosti, nešto neobično za nekoga ko u stvari nikad nije živeo sam. Roditelji, muž, sin i sad Karol... Nabrala je čelo pri pomisli kako nije sposobna da je nazove drugačije osim ličnim imenom; "ljubavnica" zvuči prosto, "devojka" je nešto što još nije u stanju da prevali preko usana, a "drugarica" joj deluje lažno, kao bljutav eufemizam da se prikrije istina. Dok je izuzetno brižljivo mazala tost puterom i stavljala na njega tanak sloj džema od breskve, koji je sama napravila, zapitala se šta je njoj zapravo Karol. Isto to pitanje joj je postavila i dotična mlada dama prethodne večeri, posle svade s Ektorom, i Rut po svoj prilici nije mogla da da zadovoljavajući odgovor pošto je večera za njih dve ostala netaknuta, a Karol, njena ljubavnica, devojka, drugarica ili šta god, otišla je u svoj stan obavijena odbojnim čutanjem, a ona se nije ni najmanje potrudila da to spreči. Znala je da bi bila dovoljna jedna reč da je zaustavi, običan stisak ruke da odagna napad nestrpljenja ili ljubomore, ali jednostavno nije imala želju da to učini. I mada su zatim razgovarale telefonom gotovo sat vremena, pedeset i tri duga minuta da budemo tačni, koja je Karol iskoristila da se izvini zbog naglog odlaska i da je nekoliko puta uveri u svoje razumevanje i bezuslovnu ljubav, osećaj umora se nije ni najmanje smanjio. Naprotiv, čitava ta scena u njoj je probudila ludu želju da nestane, da ode negde za vikend, za taj vikend, bez

daljeg čekanja, negde gde će biti spokojna; bez pritisaka, izvinjenja i ljubavnih obećanja.

"Užasno veče", pomislila je Rut. Stigla je lepo raspoložena, spremna da provede prijatne trenutke s Karol, a pronašla ju je histeričnu, kako vrišti u telefon i besomučno vređa njenog bivšeg muža. Pogledom je zatražila objašnjenje i najzad postigla da ova spusti slušalicu i ispriča joj kako je došlo do te nadrealistične scene. Karol je rekla samo: "Pogledaj sama. To je bilo u kutiji s kolačima što ti ju je taj kreten od tvog bivšeg dao juče." I posle tih reči pritisnula je dugme na daljinskom upravljaču. Ekran se ispunio slikama Karol i nje napravljenim pre više dana: dve žene na nudističkoj plaži u Sant Polu, nage, u sumrak. Rut se dobro sećala tog dana, ali kad ga je videla tu, kad je videla njihove poljupce pretočene u jeftin i prost snimak, osetila je duboku odvratnost. Tela njih dve kako se maze na toj usamljenoj plaži izazvala su kod nje iznenadan stid. Nadalje je sve išlo da ne može biti gore. Pokušala je da urazumi Karol, da joj kaže kako je Ektor bio u Argentini kad su snimljene te slike; i da, čak i da je bio tu, nikad ne bi počinio nešto tako... skaredno. Karol je napokon popustila, mada je i dalje navodila da postoje privatni detektivi koji se angažuju za te stvari, pitajući kako je to govno od DVD-a dospelo u kutiju kolača koju joj je poklonio Ektor i zašto više brani bivšeg muža nego nju, a onda napisetku postavila ključno pitanje: "Šta sam ja tebi, kog vraga, u životu?" Na ta pitanja nije bilo odgovora i Rut je od njih osetila iscrpljujuću vrtoglavicu. Želela je samo da baci taj film u đubre i zaboravi sve to. Ali prethodno je pomislila kako treba da pozove Ektora i popriča s njim, kratak razgovor da ga umiri, što Karol naravno uopšte nije razumela. Kad je

77

spustila slušalicu, ona je već bila otišla i Rut je odjednom osetila olakšanje što je najzad potpuno sama.

I dalje je razmatrala istu ideju, mada je bila sasvim svesna da se Karol to neće dopasti, i to ne bez razloga: bile su planirale da zajedno provedu taj vikend, da iskoriste to što se Giljermo

neće vratiti do nedelje uveče. Karol je izjavila kako treba da provode više vremena zajedno.

Da se bude, ručaju, večeraju i spavaju zajedno, kao pravi par. Rut je samo blenula u nju ne znajući šta da odgovori; nije mogla da kaže kako joj ta gomila zajedničkih aktivnosti, pobrojanih više zapovedničkim nego nežnim tonom, zvuči pre kao osuda nego išto drugo.

Treba da imam strpljenja s Karol, rekla je sebi, grizući drugo parče tosta. Mlada je, vatrena i postaje zahtevna kad želi da dokaže svoju ljubav. Takvo ponašanje, ta krajnja otvorenost što je isprva uspela da slomi Rutin otpor kad su se upoznale pre godinu dana, sad je iz dana u dan postajala sve napornija. Karol je imala najcrnje oči koje je Rut u životu videla i savršeno telo, snažno ali ipak ženstveno, izvajano zahvaljujući silnim satima pilatesa i strogim dijetama.

Neosporno je lepa žena; ne naprsto zgodna, nego lepa.

A s druge strane, njena nesigurnost, strah od mogućnosti da se Rut odrekne te nove seksualnosti otkrivene u trideset sedmoj godini, davala joj je nežan izgled i on je, u kombinaciji sa osobinama koje su išle u krajnost, bio neodoljiv. S Karol ništa nije mirno, zaključila je Rut; eksplodira pa se pokaje, prelazi iz ledene ljubomore u neobuzdanu strast, smeje se na sav glas ili plače kao mala devojčica kad gleda neki tužan film. Pravo srce, jeste, ali to srce ume da bude naporno.

Pijući drugu šolju kafe, donela je odluku. Pozvaće roditelje i, ako oni ne idu, provešće vikend u stanu u Sićesu. Nije imala običaj da ide tamo leti jer ju je svetina gušila, ali trebalo joj je poznato utočište u blizini, pa bolje išta nego ništa. Iznebuha su joj se izgledi da provede tri dana sama, radeći šta joj se prohte, učinili kao nešto predivno i pozvala je majku, iako je bilo rano, da proveri je li stan sloboden, stežući pesnice i moleći se u sebi da odgovor bude potvrđan. I bio je, pa je ne časeći ni časa poslala poruku Karol i saopštila joj svoje planove, kratak i štuk tekst koji nije dozvoljavao odgovor. Međutim, zastala je nakratko pre nego što će uraditi isto s Ektorom; nema razloga da ga obaveštava kuda ide i šta radi, ali sinoć je primetila

da je zabrinut. Njegov glas je odavao da je uznemiren, a Ektor je imao mnogo mana, ali nije bio čovek koga je lako izbaciti iz koloseka. Vrtela je u ruci mobilni i najzad odlučila da razgovara s njim.

- Halo? - javio se, maltene pre nego što je telefon i zazvonio. - Je li sve u redu?
- Jeste, jeste - bržebolje je objasnila. - Sinoć sam se zabrinula zbog tebe. Moraš da mi ispričaš šta se dešava.

Dug uzdah.

- Iskreno rečeno, nemam pojma. - Ektor joj je malo smirenije ispričao isto što joj je kazao i prethodne večeri: za prikrivenu pretnju što kao da steže obruč oko njega, a možda i njegove porodice. - Ne verujem da se išta događa, možda neko samo nastoji da me unervozi, napravi probleme, ali za svaki slučaj... budi na oprezu, važi? Ako vidiš nešto čudno ili sumnjivo, smesta mi javi.

- Naravno. Evo zovem te da ti kažem kako idem u Sičes za vikend. U tatin i mamin stan. Iskoristiću što je usput i svratiću u Kalafelj po Giljerma u nedelju uveče.

- Ideš li sama? - Upitao je to više da bi bio siguran nego zbog nečeg drugog, ali istog trena se

78

pokajao i Rutin opor glas potvrdio mu je da je postupio neumesno.

- To se tebe ne tiče.
- Izvini. Ni... nisam htio da zabadam nos u tvoj život.
- Aha. - Rut se ugrizla za jezik da ne bi rekla nešto neprijatno. - E pa, tako je zvučalo. Ćao, Ektore, čujemo se u ponedeljak.
- Da, lepo se provedi. I, Rut... - Primećivalo se da ne zna kako to da kaže. - Kao što smo rekli, ako vidiš nešto čudno, smesta me zovi, je 1' važi?
- Ćao, Ektore. - Rut je odmah prekinula vezu i videla da ima dva propuštena poziva od

Karol. Poslednje što je želela bilo je da se raspravlja, pa je odlučila da ih zanemari i počela da sprema ono malo stvari što je htela da ponese.

Ni Ektor nije gubio vreme. Spavao je veoma malo i loše, kao i obično, ali tog se jutra nedostatak sna pretvorio u hiperaktivnost. Nezavisno od onoga što je maločas kazao Rut, bio je zabrinut. Naročito zato što je predosećao pretnju, ali nije znao odakle dolazi ni šta je zapravo posredi. Nešto mu je govorilo da nije samo on u toj neodređenoj opasnosti; da će se osveta, ukoliko se o tome radi, proširiti i na njegove bližnje. Kad je sinoć konačno uspeo da dobije na telefon sina, uzdahnuo je od olakšanja. Giljermo se odlično provodio kod druge i Ektor je na trenutak bio u iskušenju da mu kaže da ostane tamo još nekoliko dana ako je moguće, ali nije mu rekao, previše je želeo da ga vidi. Pored događaja koji su prethodili njegovom odlasku u Buenos Ajres i samog putovanja, proteklo je mesec dana otkako ga je poslednji put video. I nedostajao mu je, više nego što bi ikad poverovao. U izvesnom smislu, sa sinom je postajao sve bliskiji što je Giljermo više rastao. Ektor nije uobražavao da je bio uzoran roditelj; previše vremena provedenog na poslu, s jedne strane, i istinska nesposobnost da se oduševljava dečjim igrama, s druge, napravili su od njega oca punog ljubavi ali neodređeno odsutnog. Ipak, u poslednje vreme ga je iznenadilo koliko zrelo Giljermo prihvata promene u svom životu. Dečko je uglavnom bio introvertan, mada ne i nedruželjubiv, od majke je nasledio talenat za crtanje a od oca podrugljiv izraz lica zbog kog je izgledao stariji. Ektor je zatekao sebe kako razmišlja da ne samo što voli svog sina, u to nije ni najmanje sumnjaо, nego da mu se dečko osim toga i dopada, i između njih dvojice počeo je da se uspostavlja odnos koji je, ako nije bio prijateljski - to mu je delovalo nebulozno - imao elemente drugarstva. Razvod, to što su ponekad morali da provedu vikend potpuno sami, doprineo je da se veza između oca i sina popravi, a ne da se pokvari.

Ali Ektor sinoć nije samo proverio, da li mu je porodica živa i zdrava nego je obavio još

jedan telefonski poziv, okrenuvši broj koji je čuvaо u imeniku otkad je vodio slučaj devojčica iz Nigerijе. Zakazao je sastanak s Alvarom Santakrusom, doktorom teologije čija su specijalnost bile afričke religije, a predavaо je na Istoriskom fakultetu. Njegovo ime se pojavilo kao ime stručnjaka za tu materiju tokom Ektorovih ranijih istraživanja, ali nije stigao da razgovara s njim. Sad je osećao neodložnu potrebu da zatraži pomoć od nekoga ko će baciti malo svetla na taj slučaj, nekoga ko bi mogao da doda nešto preciznosti njegovim sumnjama. Doktor Santakrus ih je očekivao, njega i Martinu Andreu, u pola jedanaest u svom kabinetу na fakultetu i Ektor je krenuo tamo. Dogovorio se s Martinom da se nađu malo ranije, da je upozna s novostima ako ih bude.

Još ima više nepoznanica nego ičega drugog. To ga je obavestila mlađa inspektorka Andreu, s podočnjacima na licu, kao da ni ona nije naročito dobro spavala te noći, dok su doručkovali u

79

kafeu blizu fakulteta.

- Kod tog doktora Omara definitivno ima nešto čudno - kazala je Andreuova. - To jest, ono malo što smo pronašli prilično je čudno. Naš cenjeni doktor je došao u Španiju pre osam godina, a pre pet se nastanio u Barseloni. Pre toga je bio negde na jugu, mada nije najasnije šta je radio. Ipak, poznato je da je stigao ovde s dovoljno gotovine da kupi taj stan i počne svoje rabote. I onda, ili je čuvaо novac negde u kući, ili mu poslovi kojima se bavio nisu donosili veliki prihod. Njegove bankarske transakcije su retke i nije živeo mnogo luksuzno, kao što si video. Uvek ostaje mogućnost da je novac slao negde van zemlje, ali za sada nemamo ništa o tome. Ako je suditi po spoljašnjem izgledu, doktor Omar, čije je pravo ime, uzgred budi rečeno, Ibraim Okoronkwo, živeo je skromno od lekarskih pregleda. Da ta devojka nije izjavila ono što jeste, a znaj da je mogla i da pogreši, ne bismo imali ništa što bi ga povezivalo s mrežom trgovine ženama, niti s bilo kojim drugim prekršajem osim prodaje svete

vodice za lečenje gastritisa i isterivanje zlih duhova.

Ektor je klimnuo glavom.

- A šta ima o nestanku?
- Ništa. Poslednji ga je video njegov advokat Damijan Fernandes. Krv na zidu i na podu navodi na pomisao o otmici ili nečem još gorem. A ta grozna svinjska glava liči na poruku, ali upućenu kome? Nama? Omaru?

Ektor je ustao da plati, a Andreuova ga je stigla kod šanka. Prešli su ulicu i zajedno potražili kabinet doktora Santakrusa.

Zgrada Istoriskog fakulteta bila je ružna, a ni prostrani hodnici, poluprazni u julu, nisu bili od pomoći. Doktori teologije su posedovali nešto što je ulivalo strah ubedjenom ateisti kakav je bio Ektor, ali doktor Santakrus nije izgledao mnogo mistično. Bio je bliži šezdesetim nego pedesetim godinama, a svoja znanja je upotpunio opsežnom bazom istraživanja. Njegove knjige o afričkoj kulturi i religiji bile su klasična dela izučavana na studijama antropologije u celoj Evropi. Uprkos godinama, Santakrus kao da je i dalje bio u odličnoj formi, čemu je doprinosila telesina od skoro metar i devedeset i leđa kao u igrača baskijske pelote. To je bilo nešto najrazličitije od teologa što je Ektor bio u stanju da zamisli i zbog toga se osetio prijatnije.

Santakrus je pažljivo i potpuno ozbiljno saslušao to što su došli da mu izlože. Ektor se vratio unatrag do operacije protiv trgovine ženama i Kirine smrti, a zatim prešao na poslednje događaje, mada je izostavio i batine koje je od njega dobio Omar i tajanstvene DVD-ove što su se pojavili poslednje večeri, o kojima ni Andreuova nije znala ni reč. Ispričao mu je o Oma-rovom nestanku, o svinjskoj glavi i o dosijeu sa svojim imenom. Kad je završio, njegov sagovornik je kratko vreme zamisljeno čutao, kao da mu nešto od onoga što je čuo nije dovoljno ubedljivo. Lagano je odmahnuo glavom a zatim progovorio.

- Žao mi je. - S nelagodnošću se pomerio u stolici. - Sve ovo što mi pričate veoma me iznenaduje. I brine, pravo da vam kažem.

- Zbog nečeg posebnog? - upitala je Andreuova.

- Da. Zbog više stvari. Dakle, deo s prostitutkama nije nikakva novost. Vudu, u najgorem značenju te reči, upotrebljava se kao alatka za kontrolisanje. Obredi za koje ste čuli potpuno su stvarni i veoma uspešno deluju na ljude koji veruju u njih. Te devojke su ubeđene da su

80

njihovi i životi njihovih porodica ugroženi i oni to zaista u izvesnom smislu i jesu. Mogao bih da vam ispričam više slučajeva kojima sam prisustvovao za vreme svojih izučavanja u Africi i u nekim delovima južnih Kariba. Osuđenik provede nekoliko dana obuzet najdubljim strahom i upravo taj strah izaziva smrt.

- I šta onda? - pomalo nestrpljivo je upitao Ektor.

- Apsolutni strah je osećanje koje je teško objasniti, inspektore. Ne pokorava se zakonima logike i ne leči se argumentima. Štaviše, kao što se sigurno dogodilo u ovom slučaju, žrtva je odabrala brz način umiranja, da ublaži paniku i usput spase svoje. Ne sumnjajte da se ta jedna devojka žrtvovala, da tako kažem, ubeđena da je to jedini izlaz. I mada to vama izgleda kao čista glupost, njoj nije bila.

- To razumem. Bar mislim da razumem - precizirao je Ektor - ali šta vas iznenađuje?

- Sve što se dogodilo kasnije. Nestanak tog čoveka, groteskna epizoda sa svinjskom glavom, vaše fotografije u dosijeu... To nema nikakve veze s vuduom u najčistijem obliku. Više liči na dekor. Na inscenaciju posvećenu nekome. -Napravio je pauzu i oboje ih pažljivo premerio pogledom. - Naslućujem da ima još nešto što ne želite da mi ispričate, ali ako hoćete da vam pomognem, morate mi odgovoriti na jedno pitanje. Da li taj čovek ima neraščišćene račune s nekim od vas?

Posle trenutka oklevanja Salgado je odgovorio:

- Može biti. Ne - ispravio se - ima.

Doktor Santakrus je mogao da se osmehne, od čistog zadovoljstva, ali na njegovom licu se pojavio izraz jasne i iskrene uznemirenosti.

- Toga sam se i plašio. Vidite, morate nešto da razumete. Ma koliko da je moćna njihova magija, kako je ponekad zovu, ona je potpuno neškodljiva za ljude koji ne veruju u nju.

Grešim li kad mislim da ste vi poprilično skeptični, inspektore? Ne samo u vezi s ovim nego i kad su posredi sva pitanja vezana za okultne nauke? Ne, tako sam i prepostavlja. Ali bojite se za svoju porodicu, za bezbednost svojih bližnjih...

- Da nisu slučajno u opasnosti?

- Ne usuđujem se da idem toliko daleko, niti želim da vas uznemirim. Samo što... kako da kažem? Pokušavaju da vas nateraju da osetite strah, da vas uzrujaju. Da vas izvuku iz racionalnog, zapadnjačkog pogleda na svet i privuku k svome, više atavističkom, vezanom za natprirodne elemente. Stoga, koriste ove rezvizite koje svako može da razume. -Okrenuo se prema Martini. - Vaš kolega mi je rekao da ste vi pretresli ordinaciju tog Omara. Da li ste pronašli nešto u prilog ovome što govorim?

Martina je oborila pogled, očigledno uznemirena.

- Već vam je rečeno. Pronašli smo nekoliko fotografija Ektora i njegove porodice.

- Još nešto?

- Da. Izvini, Ektore, nisam ti kazala jer mi je izgledalo smešno: spalili su nešto u jednom uglu ordinacije. A pepeo je stavljen u koverat, zajedno s jednom od tih grotesknih lutaka napravljenih od kanapa. Sve je bilo u fascikli s tvojim fotografijama i slikama Rut i Giljerma. Izvukla sam to pre nego što si ti stigao.

Doktor Santakrus se umešao pre nego što je Ektor stigao išta da kaže.

- Čudilo bi me da ga niste pronašli, prostonaprosto zato što je to najpoznatiji obred vudua, za koji smo svi čuli. -Pogledao je Salgada i rekao otvoreno: - Žele da vas uplaše, inspektore. Ako nema straha, njihova moć je ništavna. Ali kazaću vam još nešto: kako vidim, izgleda da su čvrsto rešeni da usade u vas taj strah, da vas prestraše nečim za šta se možete plašiti. Za bezbednost vaše porodice, nepovredivost vašeg doma. Čak i za bliske prijatelje. Ako pristanete na njihovu igru, ako poverujete da njihove pretnje mogu da se pretvore u stvarnu opasnost, onda će te biti u njihovim rukama. Kao ta devojka.

Čim su stigli u policijsku stanicu, Ektor je primetio da Leire hoće nešto da mu kaže, ali pre nego što je stigao da joj pride, Savalj ga je pozvao u svoju kancelariju. Sudeći po njegovom licu, sastanak iza zatvorenih vrata nije predskazivao ništa dobro i Ektor je skupio strpljenje da izdrži pridiku, naslućujući da je povezana sa slučajem doktora Omara. Međutim, shvatio je da nije o tome reč kad je video da još neko sedi za komesarovim stolom: svetlokosa žena od oko pedeset godina okrenula se prema njemu i uputila mu prođoran pogled. Ektor se nije iznenadio kad ih je Savalj upoznao; bio je siguran da to mora biti Žuana Vidal. Pozdravila ga je blagim klimanjem glave, ne ustajući sa stolice. Bila je napeta.

- Ektore, upravo sam obaveštavao gospodju Vidal kako napreduješ sa istragom. - Savaljov glas je bio blag, pomirljiv, s trunkom upozorenja. - Ali mislim da je bolje da joj sam ispričaš. Ektoru je trebalo nekoliko sekundi da progovori. Znao je šta komesar traži od njega: neutralnu i ljubaznu priču, uz to i uverljivu, koja će ubediti ženu da joj je sin pao s prozora. Iste reči koje bi profesor izgovorio studentu oborenom na ispitu sa ocenom pet zarez devet: možete da idete visoko uzdignute glave, ovo je bilo i više nego dostojanstveno... vratite se u septembru i sigurno ćete položiti. A u slučaju Žuane Vidal: bolje idite i ne vraćajte se više. Ali nešto mu je u isti mah govorilo da ta žena, koja je i dalje sedela prekrštenih nogu i čvrsto stezala rukohvate stolice, čuva još jedan adut u rukavu. Bombu koju će baciti kad bude smatrala da je zgodan trenutak, sve će ih zateći nespremne i neće znati šta da kažu.

- Naravno - kazao je najzad i opet začutao da bi razmislio šta će reći. - Ali možda pre toga i gospodja Vidal ima nešto da nam ispriča.

Brz ženin pogled pokazao mu je da je pogodio pravo u cilj. Savalj je digao obrve.

- Da li je tako, Žuana? - upitao je.

- Nisam sigurna. Može biti. Ali pre toga želim da čujem šta inspektor Salgado ima da mi

kaže.

- Odlično. - "Sad da", pomislio je Ektor primetivši da se žena pored njega malo opustila.

Pomerio je stolicu da joj vidi lice i obratio joj se neposredno, kao da komesar nije u prostoriji.

- Koliko znamo, Ivanjske noći su vaš sin i njegovi drug i drugarica Aleš Ruvira i Žina Marti napravili malu žurku u Markovom potkrovlju. Priče momka i devojke podudaraju se u glavnim crtama: proslava kao da je tekla normalno sve dok se iz nekog razloga Mark nije oneraspoložio, isključio muziku i posvađao s Alešom kad mu je ovaj prebacio da je mnogo drugačiji otkako se vratio iz Dabljina. Aleš je otišao kući, ali Žina, prilično pijana, ostala je da spava u Markovoj sobi. Markova ljutnja je pogodila i nju jer, čim je Aleš otišao, poslao ju je u krevet rekavši da je pripita, što je devojku dosta povredilo. Zatim je legla i odmah zaspala. Mark je ostao sam u potkrovlju i učinio isto što i obično: popušio je poslednju cigaretu sedeći na prozorskoj dasci.

Tu se zaustavio iako se na ženinom licu ogledala jedino usredsređenost. Ni tuga, ni bol. Bilo je nečega nordijskog u crtama lica Žuanne Vidal, nekakve prividne hladnoće koja je možda mogla biti i maska. I jeste, pomislio je Ektor, mada je ta maska već dugo tu i počinje da se stapa s prvobitnim likom. Samo njene oči, obične tamnosmeđe boje, kao da su odudarale od te maske; skrivale su sjaj koji je, u odgovarajućim okolnostima, mogao biti opasan. Ne mogavši

83

da odoli, u sebi je uporedio Žuanu i drugu ženu Enrika Kasteljsa i rekao sebi da postoji površna sličnost, bledilo zajedničko obema ženama, ali da se sličnosti tu završavaju: u Glorijinim očima bilo je oklevanja, nesigurnosti, čak i poslušnosti; iz Žuaninih je izbjiao bunt, izazov. Nije bilo sumnje da Kasteljs nije želeo da i po drugi put rizikuje kod izbora supruge i odabrao je mekšu, pokorniju ženu. Povodljiviju. Kazao je sebi da Žuanu zaslužuje da zna istinu i produžio je istim tonom, zanemarujući sve veće nestrpljenje na komesarovom licu.

- Ali mladić i devojka lažu, bar jednim delom. Ne kažem da imaju ikakve veze s onim što se zatim dogodilo - razjasnio je. - Nego samo da postoji deo priče koji su... ublažili, da se tako izrazim.

Ispričao im je šta je Kastrova otkrila gledajući fotografije na *Fejsbuku* Žine Marti, te da je nađena majica koju je Mark nosio na žurki: čista mada s flekama što lako mogu biti od krvi.

- Tako da je sledeći korak podrobno ispitivanje Aleša Ruvire - kazao je ne gledajući Savalja - jer je navodna svađa za koju su nam ispričali mogla biti nešto nasilnija nego što kaže priča.

I razgovor s Alešovim bratom da opet potvrdi kako je dečko došao kući i više nije izlazio.

Iskreno govoreći, mislim da je to najverovatnije, možda se desilo samo to, tuča dvojice drugova, ništa mnogo ozbiljno, ali dovoljno da se Markova majica isfleka krvlju i da se on presvuče. Tuča zbog koje je možda Markov laptop pao na pod i polomio se...

Zamislio se. Zašto im Žina ništa nije ispričala o polomljenom laptopu? Čak i da je posredi bila obična svađa, kao što je kazala, bilo bi manje sumnjivo ispričati nešto što bi ionako saznali. Naterao je sebe da uspori; točkići u njegovoј glavi prebrzo su se okretali a trebalo je da nastavi priču.

- To ne menja kasnije događaje - rekao je, ali glas mu nije zvučao previše ubedljivo. - Samo nam nedostaju delići slagalice da upotpunimo sliku. Zasad smo doneli laptop i mobilni telefon Marka Kasteljsa da vidimo šta možemo da izvučemo iz njih. I trebalo bi da opet ispitamo Aleša Ruviru. - Ovog puta je pogledao komesara. Obradovao se kad je video da ovaj klima glavom, iako nerado. - A sad, da li želite nešto da nam kažete, gospođo Vidal?

Zuana je razdvojila noge i stala da pretura po tašni dok iz nje nije izvukla nekoliko presavijenih papira. Držala ih je u ruci dok je govorila, kao da ne želi da se odvoji od njih.

- Pre nekoliko meseci Mark mi je poslao mejl. - Bilo joj je teško da priča. Pročistila je grlo i zabacila glavu unatrag; vrat joj je bio dug i beo. - Kao što verovatno znate, nismo se videli

otkako sam otišla, pre osamnaest godina. Stoga sam se veoma iznenadila kad sam dobila prvi mejl od njega.

- Kako je dobio tvoju adresu? - pitao je komesar.
 - Dao mu je Feliks, Enrikov brat. Mislićeš da je čudno; ali ostali smo u vezi sve ovo vreme.
- Ja i moj bivši never, hoću da kažem. Poznajete li ga? - upitala je, obraćajući se Ektoru
- Da, juče sam ga video. U kući vašeg bivšeg muža. Izgleda da je mnogo voleo bratanca.

Složila se s tim.

- Enrik je veoma zauzet čovek. - Odmahnula je glavom - Ne, nemam prava da ga kritikujem. Sigurna sam da je učinio sve što je mogao... ali Feliks nema drugu porodicu osim bratovljeve i uvek se veoma starao o Marku. Svejedno, dakle, dobila sam mejl početkom godine. Od... svog sina. -Prvi put je izgovarala te reči i nije joj bilo lako. - Veoma sam se iznenadila. Naravno da je tako nešto moglo da se dogodi u svakom trenutku, ali ja to u suštini

84

nisam očekivala. Nikad to ne očekuješ.

Zavladala je tišina, a Savalj i Ektor se nisu usudili da je prekinu. To je učinila ona.

- Prvo nisam znala šta da mu odgovorim, ali on je pisao opet. Poslao mi je dva ili tri mejla i više nisam mogla da ga odbijam, pa smo počeli da se dopisujemo. Znam da čudno zvuči, ne poričem. Majka i sin koji se praktično nikad nisu videli razgovaraju elektronskom poštom. -

Gorko se osmehnula, kao da ih izaziva da kažu nešto na to. Nijedan nije otvorio usta.

Produžila je. - Bojala sam se pitanja, pa i prebacivanja, ali nije ih bilo; Mark mi je samo pričao o svom životu u Dablinu, o svojim planovima. Kao da smo se tek upoznali, kao da mu nisam majka. Prepiska je trajala oko tri meseca, dok... - Na časak je začutala i pogledala u stranu. - Dok nije predložio da dođe u Pariz da me vidi.

Spustila je pogled na papire u svojoj ruci.

- Ta ideja me je prestravila - kazala je jednostavno. - Ne znam zašto. Rekla sam mu da moram da razmislim.

- A on se naljutio? - upitao je Ektor. Slegla je ramenima.

- Nagađam da je to bio hladan tuš. Od tog trenutka njegovi mejlovi su stizali sve ređe dok nije gotovo potpuno prestao da piše. Ali negde pred kraj boravka u Irskoj poslao mi je ovaj mejl.

Raširila je papire, odabrala jedan i dala ga Savalju. On ga je pročitao, a zatim pružio list Ektoru. Tekst je glasio ovako:

Zdravo, znam da dugo nisam davao znake života od sebe i neću navaljivati da se vidimo, bar ne zasad. Treba da se vratim u Barselonu i okončam jedan nedovršen posao. Još ne znam kako to da učinim, ali znam da treba da pokušam. Kad sve prođe, voleo bih da se vidimo. U Parizu ili u Barseloni, gde ti budeš htela.

Pozdrav, Mark

Ektor je digao glavu s papira, a Žuana je odgovorila na pitanje pre nego što ga je i postavio.

- Ne, nemam pojma na kakav posao je mislio. U tom trenutku sam pomislila da je posredi njegovo školovanje, izbor fakulteta ili nešto slično. Nisam tome pridavala važnost sve do juče po podne. Uzela sam da čitam sve njegove mejlove, jedan za drugim, kao da je reč o pravom razgovoru. Ovo je poslednji koji sam dobila.

Pogled komesara Savalja susreo se s Ektorovim. Malo toga je moglo da se kaže. Taj mejl je mogao da se odnosi na sve i ni na šta.

- Da, svesna sam da ovo izgleda malo preterano, ali ne znam... možda je posredi nešto drugo, možda ima veze s njegovom smrću. - Pomerila je ruke, a u tom pokretu je bilo više nestrpljenja nego beznada, i ustala. - Pa, prepostavljam da sam napravila glupost.

- Žuana. - I Savalj je ustao i obišao oko stola da joj priđe. - U istrazi ništa nije glupost. Kazao

sam ti da ćemo ispitati slučaj do samog kraja i tako će i biti. Ali moraš da razumeš, da prihvatiš kako se možda zaista dogodilo ono najočiglednije. Teško je prihvatići nesrećne slučajeve, a oni se ipak dešavaju.

Žuana je klimala glavom iako je Ektor osećao da nju ne brine to. Ili bar ne samo to. Mora da je bila veoma lepa žena i još uvek jeste na izvestan način, pomislio je. Elegantna je i ima stila, mada joj se na licu već naziralo da su protekle mnoge godine, a ona nije činila ništa da to

85

sakrije. Ni šminka, ni operacije. Žuana Vidal je prihvatala zrelost prirodno, a rezultat je bilo dostojanstvo koje se nije primećivalo na drugim licima njenih godina. Posmatrao ju je, iskoristivši to što kao da je zaneto slušala šta joj govori komesar.

- Nastavićemo da te obaveštavamo. Lično. Inspektor Salgado ili ja, obećavam ti. Pokušaj da se odmoriš.

Savalj se ponudio da je otprati do vrata, ali ona je odbila, s grimasom istog onog nestrpljenja koje je Ektor zapazio nekoliko minuta ranije. Ta žena sigurno nema laku narav, u to je takođe bio siguran, i dok ju je gledao kako se udaljava, u glavi mu je iskrsla slika Meril Strip. Ali pojava Leire Kastro, koja mu je prišla čim je Žuana Vidal izašla, vratila ga je u stvarnost.

- Imate li malo vremena, inspektore?

- Imam, ali pravo da ti kažem, potrebna mi je cigareta. Pušiš li? - upitao ju je prvi put.

- Više nego što bi trebalo, a manje nego što želim. Osmehnuo se.

- E pa, sad ćeš zapaliti po naređenju svog prepostavljenog. Ne znajući zašto, Leire je prihvatile igru.

- Tražili su od mene i gore stvari. Podigao je ruke, lažno nevinim potezom.

- Ne verujem ti... Idemo na ulicu da zagađujemo vazduh i tamo ćeš mi ispričati.

Uspeli su da pronađu kutak u senci mada je leti u Barseloni to bilo lažno utočište. Podnevno

sunce je padalo okomito na grad a temperatura je zbog vlage dostigla afričke visine.

- To je bila Markova majka, je li? - upitala je.

- Jeste. - Duboko je uvukao i polako ispustio dim. - Kaži, ima li nečega u laptopu ili u mobilnom?

Klimnula je glavom.

- Ispitujemo brojeve mada je najveći broj poziva i poruka u danima uoči smrti bio od Žine Marti i Aleša Ruvire. I od neke Iris, premda su u njenom slučaju najčešće preko WhatsAppa. - Pokazao je da je zbuljen, pa mu je objasnila o čemu je reč. - Besplatno je, a po pozivnom broju znamo da je ta devojka bila u Irskoj. U Dablinu, pretpostavljam. Malo su njih dvoje vežbali engleski jezik, devojka je sigurno Špankinja, a po onome što sam pročitala, Mark je bio prilično zagrejan za nju. Prepisala sam sve poruke da vidim ima li nečega, ali na prvi pogled deluju normalno: nedostaješ mi, voleo bih da si ovde... Mislim da su planirali da se vide pošto jedna rečenica kaže "sve će se ovo brzo završiti". - Nasmešila se. - I sve to napisano nimalo romantičnim skraćenicama. Što se tiče laptopa, pokušavaju da ga poprave, ali rečeno mi je da je dosta oštećen. Kao da je namerno polomljen.

- Aha. - Brinulo ga je to s kompjuterom. Hteo je da naglas iznese svoje sumnje, ali Leire mu nije dopustila.

- Ima još nešto, inspektore. Shvatila sam to sinoć, kod kuće. - Oči su joj blistale i Ektor je prvi put zapazio da su tamnozelene. - Od ove vrućine nije bilo šanse da se spava, pa sam izašla na terasu da popušim cigaretu. Zaboravila sam pepeljaru i na kraju sam ugasila opušak na podu, misleći da će ga posle kupiti. Nije mnogo higijenski, priznajem. Zatim, dok sam ležala u krevetu, sinulo mi je. Šta biste vi uradili da ste hteli da popušite cigaretu sedeći na prozoru?

Malo je razmislio.

- Ili bih tresao pepeo u vazduh ili bih poneo pepeljaru i držao je blizu, pored sebe ili čak u ruci.
 - Tačno. A kako mi je ispričala kućna pomoćnica, Glorija Veržes je opsednuta čistoćom. Ne podnosi dim, ni opuške. Valjda je zato dečko pušio na prozoru. - Napravila je kratku pauzu pa nastavila: - Opušak nije bio na tlu, bar ne ujutro, kad smo obrađivali lice mesta. Jeste, mogao je da ga baci daleko, ali nekako ne mogu da zamislim Marka kako prlja baštu. Najlogičnije je bilo da ponese pepeljaru do prozora da bi izbegao grdnju. Ali nije bila tamo. Bila je unutra, odlično se sećam toga, na polici pored prozora. Mislim da se i pojavljuje na nekoj od fotografija koje smo napravili.
- Ektorov mozak je radio punom parom uprkos vrućini.
- To znači da je Mark ugasio cigaretu i vratio se unutra.
 - To sam i ja pomislila. Mozgala sam o tome i nije ništa konačno. Savršeno lako se moglo desiti da je pušio, ušao unutra, a zatim se vratio na prozor. Ali rekli su nam da on nije imao običaj to da radi. Hoću da kažem da su nam prodali ideju da je Mark sedao na prozor da puši. I tačka. Ne da razmišlja, niti da malo bude na svežem vazduhu.
 - Postoji još jedna mogućnost - suprotstavio se. - Da je neko sklonio pepeljaru s prozora.
 - Da, i na to sam pomislila. Ali kućna pomoćnica je morala da se pobrine za Žinu Marti, pošto je dobila nervni napad kad se probudila; nije se popela u potkrovље pre nego što smo mi stigli. Gospodin Kasteljs je došao s bratom, sveštenikom, u isto vreme kad i mi; njegova žena i čerka su se pojavile kasnije; gospođa Kasteljs nije želela da devojčica vidi leš, kao što je i logično, pa je ostala u letnjikovcu u Kuljbatou do sumraka.
 - Da li si sigurna da Žina ujutro nije ponovo otišla u potkrovљe?
 - Po njenoj izjavi, nije. Probudili su je krici kućne pomoćnice i otrčala je do vrata. Kad je

ugledala mrtvog Marka, dobila je nervni napad i žena je morala da joj skuva čaj od lipe, koji nije popila. Mi smo došli odmah zatim. A ne mogu da je zamislim kako sklanja pepeljaru s prozora i stavlja je na mesto.

- Da vidimo... - Ektor je pritvorio oči. - Hajde da zamislimo taj prizor: Mark je bio s društvom i noć se loše završila. Potukli su se. Dovoljno da mu se majica isfleka krvlju. Aleš je otišao, a on je Žinu poslao u krevet. Skoro su tri sata ujutro i vrućina je. Presvlači prljavu majicu i, pre nego što ode u krevet, čini nešto uobičajeno: puši cigaretu sedeći na prozoru. Pretpostavimo da je poneo pepeljaru, siguran sam da ju je stalno nosio. Znači on mirno puši, gasi cigaretu i ponovo ulazi u potkrovilje; ostavlja pepeljaru...

- Vidite li? - opet je pitala Kastrova. - Ne uklapa se u zamisao da je bio ošamućen i slučajno pao. Štaviše, da je bio ošamućen, sto posto bi to primetio i u tom slučaju, zašto bi ponovo izlazio?

Dragi čitatelji, ovu knjigu su za vas pripremile GlitterBaby i Mäya, sajt bälkán download.org. Ektor je pomislio na strah koji je pročitao u očima Žuane Vidal pre samo nekoliko časaka, na reči Enrika Kasteljsa, koji je preterano žestoko odbijao mogućnost da se njegov sin bacio u prazno sopstvenom voljom. Da li je to moglo biti samoubistvo? Nagli izliv očaja zbog nečega što se možda dogodilo te noći? Ili je neko ušao, posvađali su se i napisletku ga je gurnuo kroz prozor? Morao je biti neko osrednje snažan, što je izuzimalo Žinu. Aleš? Da se nisu potukli, a rezultat te tuče bio polomljen kompjuter? Leire kao da je pratila tok njegovih misli pošto su

joj iz očiju vrcale iskre.

- Uradila sam još nešto - kazala je. - Jutros sam pozvala Informatički fakultet, gde studira Aleš Ruvira. Malo sam se pomučila, ali na kraju su mi rekli: nije položio nijedan ispit, praktično nije ni dolazio na časove od Svetе nedelje.

- Zar on nije nekakvo čudo od deteta?
 - Pa, izgleda da je izgubio natprirodne moći kad je počeo da studira.
 - Proveri njegove telefonske pozive. Hoću da znam sve o Ruviri: koga zove, kuda se kreće; kao što se obično kaže, čime se bavi u slobodnom vremenu... kog verovatno ima mnogo ako ne pohađa nastavu. Imam utisak da se to dvoje balavaca poigravaju s nama. Pozvaću ga da dođe u stanicu u ponedeljak, tako da ćemo morati da požurimo. Postoji li neki problem?
- Leire je odmahnula glavom, mada izraz njenog lica nije pokazivao istu sigurnost. Zbilja, tog popodneva je trebalo da sačeka Tomasa na stanci Sants, a teoretski je tog vikenda bila slobodna. Htela je to da mu kaže, ali joj je palo na pamet da će joj možda dobro doći da ima nekakvog posla.
- Nikakav problem, inspektore.
 - Odlično. Još nešto, Mark je pisao majci i spomenuo da mora nešto ovde da reši. Ne verujem da je od ikakvog značaja, ali...
 - Ali u ovom slučaju radimo naslepo, zar ne?
 - Veoma naslepo. - Setio se šta mu je rekao Savalj i dodao, ne mogavši da izbegne podrugljiv prizvuk: - I ne zaboravi da je sve ovo "neslužbeno". Ja ću razgovarati s komesarom. Hoću da prikupim sve moguće podatke o Alešu Ruviri pre ponedeljka. Ti se pozabavi njime, a ja ću preuzeti na sebe da ispitam Oskara Vakera.

Kao da je bila smetena.

- Debeljka kome su priredili onu neslanu šalu. Da, znam da je od tada proteklo nekoliko godina, ali mržnja ponekad ne iščezava s vremenom nego je upravo obrnuto. - Na licu mu se ukazao podrugljiv osmeh. - Veruj mi.

Klimauređaj u toj mizernoj sobi pravio je paklenu buku. Bile su navučene zavese - kruti komadi tkanine boje zelene kao mahovina - da zakrile sunce, koje je kao mač pravde padalo na grad u to doba dana, a zujanje aparata je podsećalo na isprekidanu riku neke životinje s onoga sveta. To je mogao biti motel na autoputu, jedno od onih zdanja što, uprkos prljavštini, poseduju izvestan oreol romantike ili u najmanju ruku putenosti. Sobe što mirišu na znojave čaršave i tela u zagrljaju, na potajan ali neizbežan seks, na nikad do kraja utoljene želje, na jeftinu kolonjsku vodu i tuširanje na brzinu.

Pa ipak, to nije bio motel, nego pansion i nalazio se blizu Trga Universitat, diskretan pa čak i čist ako ga čovek posmatra blagonaklono - ili, još bolje, ako ga ne zagleda previše - specijahzovan za izdavanje soba na sat. Budući da se nalazio u blizini "Gejšampla", najveće gej zone u Barseloni, gosti su uglavnom bili homoseksualci, što je donekle umirivalo Režinu. Od početka godine dolazila je manjeviše redovno u taj pansion i nikad nije naletela ni na jedno poznato lice. Najgori su bili trenuci kad je trebalo ući i izaći, ali do tada je imala sreće. Sigurno zato što u suštini nije marila ni pišljiva boba. Njena i Salvadorova veza nije bila izričito otvorena, ali njenom mužu je moralo biti manjeviše očigledno da ako on ne vodi ljubav s njom, neko drugi verovatno zauzima njegovo mesto u krevetu bar s vremena na vreme. Ako je htela da bude iskrena prema sebi, Režina je trebalo da prizna da kad se udala za Salvadora, šesnaest godina starijeg od sebe, nije to učinila zato što je taj čovek bio zver u krevetu, mada se prvih godina nije ni najmanje žalila. Ne, Režina nije bila naročito strastvena žena, ali ponosna jeste. Bila je u braku dvadeset jednu godinu i u prvoj polovini tog perioda bila je neizmerno srećna. Salvador ju je obožavao, s naizgled nepokolebljivom, neprolaznom odanošću. A ona je cvetala pred njegovim laskanjima, pred pogledima što su je milovali poput pripijenog trikoa, ističući njene obline a ne stežući je previše.

Kad je odlučila da se uda za tog gospodina, privlačnog u ne mnogo konvencionalnom smislu, visokog i sedog još na svadbenoj fotografiji, nije prozrela jedino to da se ukus čuvenog intelektualca neće promeniti s godinama. Ako je Salvador u četrdeset četvrtoj bacao oko na devojke od dvadeset i nešto, u šezdeset četvrtoj, kad je voljom sudbine postao popularan pisac, njegovo zanimanje je još bilo usmereno na ista mlada tela, ista uvredljivo glatka lica. Lica kojima su bili potrebni jedino sapun i voda da blistaju. A te mlade devojke, još gluplje nego nekada Režina, smatrале su da je otmen, šarmantan, intelligentan. Čak i romantičan.

Uzbuđeno su čitale njegove ljubavne romane, gradske bajke s naslovima kao *Sladak ukusprvih sastanaka* ili *Radi tuge*, koje je počeo da piše kad su njegove pametne knjige s eksperimentalnim namerama dojadile čak i najodbojnijim kritičarima, i odlazile na njegova predavanja na kojima su reči kao "želja", "koža", "ukus" i "seta" ponavljanе do unedogled.

Za nju je bio bolan udarac kad je primetila da se to neprestano divljenje malopomalo gasi. Ili, bolje rečeno, da se suptilno usmerava u drugim pravcima. U trideset i osmoj godini Režina više nije bila bela kugla u partiji bilfjara, središte pažnje svoga muža, a u četrdeset petoj konačno je postala crna kugla, ona što se dodiruje samo na kraju partije i kad ne preostaje ništa drugo. Sada, primakovši se pedesetoj, posle nekoliko hirurških zahvata na licu, koji nisu zavredili više od Salvadorovog kratkog pogleda priznanja, odlučila je da promeni taktiku.

Jednog dana logika je prevladala nad samoljubljem; shvatila je da se bori protiv grubog i

89

neumoljivog neprijatelja, koga može da zadrži, ali ne i da pobedi.

Bila je to odluka doneta za prošlu Novu godinu: po svaku cenu podići sopstveno samopouzdanje. I, posmatrajući okolinu, otkrila je da pogledi koje joj više ne upućuje muž mogu da stignu, na njeno iznenadenje, iz neočekivanih pravaca. U izvesnom smislu, pomislila je, neverstvo obnavlja red i unosi ravnotežu u moј brak. I mada na početku u stvari nije tražila

seks, nego pre da oporavi narušeni ego, koji nije reagovao na tretmane protiv bora i na rezove hirurškog skalpela, istinski ju je iznenadila lavina osećanja što su joj donele te snažne i mišićave ruke, ta zadnjica čvrsta i u isti mah mekana, kao obli kamičci, ti nespretni poljupci i nemiran jezik koji je stizao do najskrovitijih kutaka njenog polnog organa. Taj ljubavnik nove generacije kadar da je tuca do iznemoglosti ne skidajući osmeh s lica, da je grize po vratu kao razigrano štene, čak i da je ošamari kad je užitak toliko jak da joj se oči nehotice sklapaju. Kao ona, kao svi, i on je želeo da ga gledaju i da mu se dive, ali za razliku od ostalih, visoko mišljenje što ga je imao o sebi ostajalo je ispred te sobe; u krevetu je postajao plemenit i neumoran, zahtevan i nežan. Nekim danima, pravi kreten; drugi put, plašljivi dečkić koji traži da ga mazi. Ne bi umela da kaže šta više voli; ali znala je da su je iz nedelje u nedelju sve više privlačile te igre iza zatvorenih vrata i da joj iskreno nisu bili nimalo privlačni izgledi da ga ne vidi mesec dana, kad bude prognana na Costa Bravu s mužem od šezdeset leta, koji joj je sad bio odvratan - slika Salvadoru u kupaćim gaćama postala je noćna mora i nije mogla da je se oslobodi - i čerke koja je prolazila kroz pravu emotivnu oluju. Bogu hvala, nije zaljubljena u nekoga ko bi joj mogao biti sin; zapravo, odavno sumnja u postojanje te velelepne ljubavi o kojoj njen muž neumorno piše na radost žena koje žele da žive u tim knjigama. Ljubav je prostonaprosto podsticaj neophodan da se provede poneka sedmica koja bez tog osećanja gubi oslonac. Mada je ponekad, sama u svojoj sobi, toliko uživala sećajući se tih sastanaka da je verovala kako može da ih se liši... Biće svega, uveravala je sebe, ali će u međuvremenu sačuvati u pamćenju bolesne detalje na koje je njeno telo reagovalo bez oklevanja.

- O čemu razmišljaš? - šapnuo joj je Aleš u uho.

- Mislila sam da spavaš - kazala je i poljubila ga u čelo. Malo se pridigla da bi je obgrlio rukom. Šake su im se preplele. Snaga kojom su zračili ti snažni prsti davala joj je život.

- Samo sam malo odspavao. Ali ti si kriva - bestidno je preo kao mačka - iscrpljuješ me.

Zadovoljno se nasmejala, a njegova druga ruka se zavukla ispod čaršava i dotakla joj butine.

- Dosta - pobunila se i malo odmakla. - Moramo da idemo.
- Ne. - Pritisnuo ju je celim telom. - Želim da ostanem ovde.
- Ej... Hajde, diži se. Lenjivče... Pretoplo je da ležiš na meni. - Njen glas je bio lažno strog; njegov kao u neposlušnog deteta i stezao ju je u naručju sve čvršće. Napokon Režina je uspela da se oslobodi, sela na ivicu kreveta i upalila oštro svetlo na noćnom stočiću.

Aleš je raširio ruke i noge, zauzimajući praktično čitav prostor. Lepota tog nagog tela opet ju je i protiv njene volje iznenadila. Bio je to gorkosladak osećaj, mešavina divljenja i sramote. Ne ustajući, ispružila je ruku da dohvati grudnjak i bluzu, bačene na obližnju stolicu.

- Možeš da ostaneš u krevetu ako hoćeš - rekla je dok se oblačila, okrenuta leđima njemu.
- Nemoj još da ideš. Moram da razgovaram s tobom. Nešto u njegovom glasu najednom ju je uznemirilo i okrenula se, s poluzakopčanom bluzom.
- Mora li to sad? - Zakopčala je bluzu do kraja i uzela ručni sat sa stočića. - Veoma je kasno.

90

Uspravljao se sve dok nije kleknuo na čarsav i poljubio je u vrat.

- Pusti me... Da me juče nisi ispalio, imali bismo više vremena. Salvador stiže za jedan sat i moram da idem na aerodrom da ga sačekam.
- To sam učinio zbog Žine, rekao sam ti... I jednim delom je tvoja krivica: nikakve poruke na mobilni, nikakav kontakt van ove sobe. Nisam mogao da ti javim.

Klimnula je glavom brzo, nestrpljivo.

- Tako mora da bude. Pa, popričaj sa mnom dok se oblačim. Šta moraš da mi kažeš? - Ustala je s kreveta i počela da navlači gaćice a zatim i suknju. Nije imala vremena ni da svrati kući da se istušira. Ići će pravo po Matorog.
- U frci sam. Gadnoj frci. Muk.

- Treba mi novac.
 - Novac? - Režina nije znala šta da kaže. Pocrvenela je i završila oblačenje.

Primetio je da ju je uvredio; skočio je iz kreveta, još nag, i otišao do nje. Režina je skrenula pogled.
 - Ej, ej... Pogledaj me - zatražio je. Osmotrla ga je i, kad mu je videla lice, shvatila da je situacija stvarno ozbiljna. - Ne bih tražio to od tebe da nije neophodno. Ali zabrljaо sam i trebaju mi pare. Zaista.
 - Imaš roditelje, Alešu. Sigurno će ti pomoći.
 - Ne pričaj koješta. Ne mogu njima da se obratim. Režina je uzdahnula.
 - Šta je posredi? Jesi li napumpao neku studentkinju ili nešto slično?
- Natuštio se i uhvatio je za ruku.
- Pusti me! - Nije je pustio. Stegao ju je još čvršće i privukao k sebi.
 - Uopšte se ne šalim, Režina. Ako ne nabavim tri hiljade evra do utorka...
- Nije mu dozvolila da završi, prekinula ga je kikoćući se suvo, zajedljivo.
- Tri hiljade evra? Pa ti si lud!
- Aleš joj je još jače stegao ruku, ali ju je onda pustio. Stajali su licem u lice, odmeravajući se očima.
- Vratiću ti.
 - Ni govora. Nije reč o tome hoćeš li mi vratiti novac ili nećeš. Misliš li da ja mogu da podignem tri hiljade evra s računa a da Salvador ne sazna? I šta da mu kažem? Da mi je tucanje ovog puta ispalo malo skupo?
- Bila je uvređena; toga se i plašio, da se zbog njega ne oseti kao neko ko mora da plaća za seks. Pokušao je da joj objasni:
- Slušaj, ne tražim pare od tebe kao od ljubavnice. Nego kao od prijateljice. Tražim ti zato

što će me ubiti ti likovi ako ih ne vratim.

- Ma o čemu ti to pričaš? - Postajalo je kasno. Želela je da završi taj razgovor i izgubi se odатle. - Kakvi likovi?

Spustio je glavu. Nije mogao sve da joj ispriča.

- Ne bih ti ovo rekao da nije važno.

91

Režina nije želela da mu ostavi drugog izbora; sela je na stolicu da obuje bele sandale, ali nije mogla da izdrži tišinu, koju je narušavalo samo bruhanje klimauređaja.

- Alešu, ovo će ti reći ozbiljno. Ako si zaista u frci, moraš da se obratiš roditeljima. Ja ne mogu da rešavam tvoje probleme. Razumeš li?

- Nemoj tu da mi izigravaš zaštitnicu. Ne kad sam te malopre tucao dva puta.

Na licu joj se pojavio slabašan osmeh.

- Ostavimo to, Alešu. Nije mi do svađe s tobom.

Na red je došao njegov poslednji adut: odigrao ga je očajnički, s trunčicom griže savesti.

Izvalio se na krevet i ošinuo je pogledom.

- Ni ja ne želim da se svađam. - Trudio se da mu glas zvuči hladno, najednom nehajno. - Ali mislim da ćeš mi napisletku pomoći. Makar samo zbog tvoje čerke.

- Ne usuđuj se da uvlačiš Žinu u ovo.

- Ne boj se, ne nameravam da joj ispričam kako joj krešem majku jednom nedeljno. To prepuštam tebi. - Spustio je glas; kad je jednom počeo, više nije bilo načina da se zaustavi. - Ispričaću onom inspektoru Argentincu da sam video kako je nevina i preplašena Žina gurnula Marka s prozora.

- Šta to pričaš?

- Čistu istinu. Zašto misliš da se Žina tako ponaša? Zašto misliš da sam juče otišao kod tebe

kući? Da ne bi ostala sama s policijom jer ti se čerkica usrala od straha zbog onoga što je učinila.

- Ti to izmišljaš. - Glas joj je drhtao. Pred očima su joj iskrasavali delići slika od poslednjih dana. Pokušala je da ih izbaci iz glave pre nego što nastavi. To je blef, mora da je prokleti blef tog pokvarenog balavca. Sve više ju je hvatao bes.

Aleš je produžio:

- Umirala je od ljubomore otkad nam je Mark ispričao da je u Dablinu upoznao jednu devojku. I na Ivanjsku noć više nije mogla da izdrži: obukla je onu haljinu da se smuva s njim, ali on i dalje nije mario za nju.

Režina je ustala i otišla do Aleša. Morala je da kontroliše glas, da se kontroliše da ne izgubi nerve i ne klepi ga po licu. Da se kontroliše da mu ne ostane ni najmanja sumnja da je ozbiljna.

- Ti si otišao... to si izjavio policiji, a to je kazala i Žina. Osmehnuo se: Režina se dvoumi. A u tom trenutku mu samo i treba da poseje seme sumnje kod nje. - Naravno. To se čini za drugaricu, zar ne? Mada, i Mark mi je bio drug. Sve je u tvojim rukama, Režina. Jednostavno je: usluga za uslugu. Ti pomozi meni, ja će tebi i Žini.

Upravo tada je zazvonio Alešov mobilni, koji je ostavio na noćnom stočiću. Ispružio je ruku da vidi ko ga zove i na čelu su mu se pojavile bore. Javio se dok je Režina netremice zurila u njega.

- Edu? Da li se nešto dogodilo? - Brat ga je zvao retko, da ne kažemo nikad.

Dok je slušao šta je Edu imao da mu kaže, Režina je polako uzela svoju tašnu. Razgovor je trajao jedva minut. Aleš je na kraju rekao "hvala" i prekinuo vezu.

sprema da joj kaže još nešto, videla je to po njegovom zadovoljnem licu, po osmehu u kome je bilo više nadmenosti nego nekog drugog osećanja.

- Kakva slučajnost. Izgleda da policija želi da me vidi. U ponedeljak posle podne. To je taman dovoljno vremena da ti i ja rešimo ovo... između sebe.

Režina se na trenutak pokolebala. Navukla je hladnu masku na lice. Deo nje, onaj deo koji je pripadao izneverenoj ženi, želeo je da odalami po licu tog balavog mangupa, ali napisetku je preovladala njena materinska strana. Prvo treba da razgovara sa Žinom. Odlučila je da šamar može da sačeka.

-Zvaću te - kazala je i okrenula se.

-Molim?

Režina se osmehnula u sebi.

- To što si čuo. Odgovoriću ti kasnije. - Okrenula se prema njemu, trudeći se da napravi najprezriviji mogući izraz lica. - Ah da, ako ti je stvarno potreban taj novac, nastavi da ga tražiš. Da sam na tvom mestu, ne bih se previše uzdala u to da ćeš ga dobiti od mene.

Izdržao je njen pogled. "Kurvo", moglo se pročitati na njegovim usnama.

Aleš je očajnički tražio reči koje će okrenuti to odmeravanje snaga u njegovu korist, ali nije ih pronašao, pa joj se samo ponovo osmehnuo.

- Valjda znaš šta radiš. Imaš vremena do ponedeljka pre podne da izvučeš čerkicu iz nevolje.

Razmisli o tome.

Sačekala je nekoliko sekundi, a onda otvorila vrata i pobegla.

Martina Andreu je pogledala na sat. Smena joj se završava za manje od pola sata i imala je taman toliko vremena da svrati u teretanu pre nego što ode do škole po decu. Bilo joj je potrebno da se dobro istegne, leda su je tih dana ubijala, a znala je da je to delimično zbog nedostatka fizičke aktivnosti. Pokušavala je da dobro rasporedi vreme, ali ponekad jednostavno nije mogla sve da stigne. Posao, muž, kuća, dvoje male dece s gomilom vanškolskih aktivnosti...

Odložila je papire o slučaju doktora Omara u fasciklu uz uzdah razočaranja. Ako ju je nešto izvodilo iz takta, to su bili slučajevi koji ne napreduju ni u jednom pravcu. Sve češće je dolazila na pomisao da je taj lik sa svojim jezivim zapevanjem odmaglio na neko drugo mesto. To nije bila nimalo bezumna ideja; ako mu je mreža trgovine ženama bila glavni izvor prihoda, sad mora da nađe drugi način da zarađuje za život. Krv na zidu i scena sa svinjskom glavom mogli bi biti samo dimna zavesa, način da nestane na velika vrata, takoreći. Mada, s druge strane, lik nije nikakav klinac. U Barseloni ima veze i tu odvratnu ordinaciju. Možda ne zarađuje dovoljno da postane milioner, ali svakako više nego što bi izvukao negde gde bi morao da počne od nule.

Ličnost tog čoveka bila je prava misterija. Ljudi iz kraja su joj dali malo podataka o njemu. Lično je išla od vrata do vrata celo jedno prepodne, pokušavajući nešto da sazna, a na čistac je izvukla jedino da doktorovo ime izaziva u najmanju ruku nepoverenje; u nekim slučajevima, otvoren strah. Jedna od žena s kojima je razgovarala, mlada Kolumbijka koja je živek u istom ulazu, kazala je bez ustručavanja: "Tip je čudan.. Krstila sam se kad god ga sretnem. Tamo unutra je radio loše stvari." Malo ju je pritisla i dobila samo neodređenu izjavu "priča se da isteruje đavole iz tela, ali, ako mene pitate, đavo je on glavom i bradom". I tu je učutala kao zalivena.

Nije to mnogo čudno, pomislila je Martina; ma koliko neobično izgledalo, u gradovima poput Barselone redovnc se vrši poneko isterivanje đavola, a pošto se sveštenici grofovskog grada sad ne bave time, oni koji u to veruju moraju da traže druge isterivače. Bila je sigurna da doktor Omar može biti jedan od njih. Pretresom njegove ordinacije došli su do oskudnih ali važnih indicija: gomile krstova i raspeća, knjiga o satanizmu, santeriji i sličnim stvarima, na francuskom španskom jeziku. Njegove bankarske transakcije su smešne kupio je stan gotovim novcem pre više godina; nema prija telja, a ako i ima nekog klijenta, taj neće doći u policijsku stanicu da da izjavu.

Martinu je podišla jeza pri pomisli da tako nešto može i dalje da se događa u gradu kakav je Barselona. Modernističke fasade i moderne prodavnice, horde turista haraju gradom s kamerom u ruci... a ispod svega toga, pod okriljem anonimnosti, nalaze se ljudi kao doktor Omar: bez korenova, bez porodice, bave sa nastranim obredima, a niko ne zna za to. "Dosta", kazala je set Nastaviće u ponedeljak. Ostavila je zatvoren dosije na stolu pošla da ustane kad je zazvonio telefon. "Sranje", pomislila je, pozivi u poslednji čas uvek donose probleme. -Da? Ženski glas, drhtav od nervoze i sa izrazitim južnoameričkim naglaskom, promucao je s druge strane:

- Da li vi vodite doktorov slučaj?

94

- Tako je. Vaše ime, molim vas?

- Ne, ne... Zovite me Rosa. Moram nešto da vam kažem ako hoćete da se nađemo.

- Kako ste dobili moj broj?

- Dala mi ga je jedna komšinica koju su ispitivali. Martina je pogledala na sat. Teretana je iščezla na horizontu.

- I želite da se nađemo baš sad?

- Da, iz ovih stopa. Pre nego što mi se vrati muž... "Nadam se da će mi reći nešto vredno truda", pomislila je Martina pomirena sa sudbinom.

- Gde možemo da se vidimo?

- Dodite u park Sijudadela. Biću iza vodoskoka. Znate li gde je to?

- Da - odvratila je Martina. To što je ponekad vodila decu u zoološki vrt imalo je svojih prednosti.

- Čekam vas tamo, za pola sata. Budite tačni, nemam mnogo vremena...

Mlađa inspektorka je htela da kaže još nešto, ali veza se prekinula pre nego što je uspela da progovori. Uzela je tašnu i izašla iz stanice. S malo sreće, stići će bar da ode po decu.

To popodne je bilo uspešno i za Leire Kastro. Ispred nje je stajao listing telefonskih poziva Aleša Ruvire u poslednja dva meseca i bio je izuzetno zanimljiv, ali nikako zbog ogromnog broja poziva. Držala je spisak na stolu i obeležavala brojeve koji su se najčešće ponavljali, a kad se uzmu u obzir silne veze uspostavljene tim telefonom, to nije bio lak zadatak. Najčudniji su bili pozivi vikendom; preko celog dana i dobrim delom večeri mobilni telefon Aleša Ruvire primao je kratke pozive, od samo nekoliko sekundi. Još neki brojevi su se relativno često ponavljali. Leire ih je zapisala, spremna da proveri kome pripadaju. Jedan od njih je zvao više puta, tačno deset, u noći dvadeset trećeg juna. Aleš se nije javio nijednom, ali je sutradan pozvao taj broj. Razgovor je trajao četiri minuta. To je bio jedini poziv koji se udostojio da uzvrati, nakon što na nekoliko nije odgovorio. Izbrojala je brojeve: sa šest različitih brojeva pozvano je nekoliko puta, a Aleš se javio na prva dva. Ni na jedan više.

Pokušala je da sredi te rasute podatke dok se u sebi podsećala priče koju su Žina i sam Aleš ispričali u prethodnim izjavama. A ta priča nije bila potpuno istinita. Zašto su se potukli on i Mark Kasteljs? Tuča je bila dovoljno snažna da se Markova majica isfleka krvlju. Kome je pripadao broj telefona s kojeg je uporno pozivan te noći, broj na koji se Aleš sutradan

udostojio da uzvrati poziv? Bar to će lako saznati. I zbilja, posle nekoliko brzih provera, dobila je ime korisnika: Ruben Ramos Garsija. Uzdahnula je. To ime joj nije ništa govorilo. Zatim je ukucala još jedan od brojeva što su se najčešće pojavljivali u listingu. To ime joj jeste nešto govorilo, i to dosta. Režina Baljester. Majka Žine Marti.. Svakako će imati mnogo toga da pitaju Aleša u ponedeljak

Pogledala je na sat. Jeste, još ima vremena. Ukucala je ime Ruben Ramos Garsija u računar. Posle nekoliko trenutaka zahvaljujući čarolijama informatike, na ekranu se pojavila fotografija crnomanjastog mladića. Leire je potpuno zbunjena pročitala podatak. Kog đavola traži dečko iz dobre porodice, što bi rekao komesar, s tim klincem koji jasno ka dan ne pripada njegovom društvenom miljeu? Ruben Ramos Garsija, dvadeset četiri godine, zaveden u kartoteku u januaru prošle godine pa onda opet u novembru zbog posedovanja kokaina. Sumnje da trguje narkoticima nisu dokazane. Još jedna napomena: saslušan u vezi s napadom skinheda na neke

95

doseljenike, ali oni su na kraju povukli prijavu.

Leire je brzo napisala izveštaj o svemu tome i ostavila ga na stolu, kao što se dogovorila s inspektorom. Zatim, pošto nije želela da razmišlja ni o čemu, uzela je kacigu i otišla po motor. Martina Andreu je prošla kroz kapiju parka Sijudadela tačno u pet i dvadeset. Tamni oblaci su počeli da se pomaljaju s mora, a vetar, vruć ali jak, njihao je grane drveća. Po alejama, pomalo suvim zbog nedostatka kiše, grupice mlađih su svirale gitaru ili naprsto uživale u pivu. Leto u gradu. Hodala je brzim korakom po zemljanoj stazi dok nije došla do vodoskoka, a zvuk vode joj je doneo prolazan osećaj svežine. Obišla ga je i zaputila se u kutak parka koji se nalazio pozadi, gde su bile smeštene dvetri raštrkane klupe. Preletela je pogledom preko tog prostora dok nije ugledala jednu nisku ženu, veoma tamne kose, koja se ledima okrenuta njoj igrala s malom devojčicom. Žena se okrenula upravo kad je ona prilazila i slabo klimnula

glavom.

-Rosa?

- Da. - Žena je bila nervozna; tamni podočnjaci su odavali umor nakupljen celog života. -

Dušo, mama će da popriča s ovom gospodđom o nekom poslu. Igraj se malo sama ovde, je l' važi?

Devojčica je ozbiljno pogledala pridošlicu. Nasledila je majčine podočnjake mada je, za razliku od nje, imala lepe crne oči.

- Sedećemo na ovoj klupi - dodala je Rosa i pokazala najbližu. - Ne udaljavaj se, dušo.

Martina je otišla do klupe, a Rosa je krenula za njom; obe su sele. Vetar je sve jače duvao, najavljajući kišnu noć. "I bilo je vreme", pomislila je mlađa inspektorka.

- Pašće kiša - kazala je Rosa, ne skidajući pogled s čerke i ne prestajući da krši ruke: snažni i kratki prsti, ogrubeli od čišćenja tuđih kuća.

-Koliko godina ima?

-Šest.

Martina se nasmešila.

- Godinu dana manje od moje dece. Blizanci su - objasnila je.

Rosa joj se osmehnula, malo manje nervozno, mada su joj ruke još bile napete. "Osećaj saučesništva između dve majke", pomislila je mlađa inspektorka. - Šta ste hteli da mi kažete, Roso? - Nije želela da pokaže kako je nestrpljiva, ali vreme joj je ponestajalo. Kad je videla da žena ne odgovara opet se oglasila: - Nešto o doktoru Omaru?

- Ne znam da li sam dobro postupila, gospodjo. Ne želin da se uvalim u probleme. - Oborila je glavu i prinela ruki medaljonu koji joj je visio oko vrata.

- Smirite se, Roso. Vi ste mislili kako treba da me pozovete, stoga mora da je reč o nečem važnom. Možete da mi verujete.

Žena se obazrela oko sebe i uzdahnula:

- Pa... -Da?
 - Ja... - konačno je skupila snagu i odlučila da progovor - Obećajte mi da nećete dolaziti mojoj kući i da neću mora da dajem izjavu u policiji.
- Martina je mrzela da daje obećanja za koja nije znala hoće li moći da ih ispunji, ali takve laži
- 96
- su bile deo njenog posla.
- Obećavam.
 - Dobro... poznavala sam doktora. On je izlečio moju čerkicu. - Glas joj je zadrhtao. - Ja... ja znam da vi ne verujete u to. Ali ja sam gledala, iz dana u dan. Devojčici je bilo sve gore.
 - Šta joj je bilo?
- Rosa ju je pogledala iskosa i čvrsto stegla medaljon.
- Gospođo, kunem se u Devicu. Moju čerkicu je neko omađijao. Moj muž nije htio ni da čuje za to. Čak je i digao ruku na mene kad sam mu rekla... ali ja sam znala.
- Martina je najednom osetila hladnoću, kao da ju je ta žena pored nje nosila sa sobom.
- I odveli ste je kod doktora Omara?
 - Da. Jedna prijateljica mi ga je preporučila, a ne živimo daleko. Odvela sam je i on ju je izlečio, gospodo. Položio je svoje svete ruke na njene grudi i odagnao zloduhu.
- Prekrstila se izgovarajući te reči. Martina ju je upitala nevoljno ledenim glasom:
- Doveli ste me ovde da mi to ispričate?
 - Ne! Ne, želela sam da čujete da je doktor dobar čovek. Pravi svetac, gospođo. Ali ima još nešto. Nisam imala novca da mu platim odjednom pa sam morala da idem ponovo... Mislim da sam ga videla na dan njegovog nestanka.
- Inspektorka je načuljila uši.

- U koliko sati?
- Predveče, gospodo, oko osam. Otišla sam da mu platim i kad sam izlazila iz ordinacije, videla sam ga.
- Koga ste videli?
- Čoveka koji je čekao kraj ulaznih vrata zgrade i pušio, kao da ne može da se odluči da uđe.
- Kako je izgledao? - Martina je izvukla notes, potpuno pripravna.
- Nije potrebno da vam ga opisujem. - Žena samo što nije briznula u plač. - Vi... vi ga poznajete. Sutradan sam ga ponovo videla, s vama, ručali ste u jednom restoranu u blizini.
- Mislite na inspektora Salgada?
- Ne znam kako se zove. Ručao je s vama, kao da ste prijatelji.
- Sigurni ste?
- Ne bih vas zvala da nisam, gospodo. Ali obećajte mi da niko neće dolaziti mojoj kući. Ako muž sazna da sam vodila čerku kod tog doktora...
- Smirite se - tiho je rekla Martina. - Ne pominjite ništa od ovoga nikome. Ali biće nužno da mogu da vas nađem, ostavite mi broj mobilnog telefona, nešto...
- Ne! Dolazim ovde svako popodne, sa čerkicom. Ako vam nešto bude potrebno, znate где možete da me nađete.
- Odlično. - Martina ju je ozbiljno pogledala. - Ponavljam vam, Roso: ne pominjite ni reč od svega ovoga.
- Kunem vam se Devicom da neću, gospodo. - Rosa je poljubila medaljon i ustala s klupe. -

Sad moram da idem.

Devojčica, koja nije slušala šta njih dve razgovaraju, okrenula se kad je čula da majka ide prema njoj. I dalje se nije osmehivala.

Martina Andreu je videla kako odlaze. I ona je trebalo da ode odatle, ali njene noge su odbijale da se pomere s klupe. Pozlaćeni konji četvoroprega na vrhu fontane kao da su se propinjali na vetu, koji je i dalje šibao drveće, a u daljini se čula tutnjava groma. "Letnja oluja", pomislila je. "Ispostaviće se da je sve ovo samo prokleta letnja oluja."

Superbrzi voz iz Madrida stigao je tačno na vreme, prkoseći godinama kašnjenja španske železnice. U tim popodnevnim satima, svakog letnjeg petka, u holu stanice se tiskala masa ljudi koji su pokušavali da odu iz zagušljivog grada i pomešaju se sa svetinom na plažama, makar to značilo i putovanje pretrpanim vozom. Sedeći na klupi u velikom staničnom holu, Leire je posmatrala kako pored nje promiču ljudi: izletnici s rančevima su se drali, majke s огромним torbama preko ramena vukle su dečicu koja su se nespretno trudila da uvuku kartu u žleb automata, doseljenici su bili iscrpljeni posle radnog dana što je gotovo sigurno počeo u zoru, turisti su proučavali vozni red kao da su Deset Božjih zapovesti, ne pazeći na svoje novčanike.

Leirino pažljivo oko otkrilo je dvetri mlade devojke koje su lutale po stanici ne sedajući ni u jedan voz. "Džepare", pomislila je kad je ulovila saučesnički pogled između njih: ta letnja pošast češća je od komaraca, a protiv nje je, naravno, teže boriti se. Sitne krađe, bez sudskih presuda, ogorčeni turisti i lopovi pobednici; to je jedini ishod i to u najboljem slučaju.

Posmatrala je jednu od njih kako ulazi u toalet za nekom sredovečnom gospodom, očigledno strankinjom, kad je primetila da je neko seo pored nje.

- Ti to špijuniraš ljude? - upitao ju je pridošlica podsmešljivo. - Podsećam te da sad nisi na poslu.

Okrenula se prema njemu. Iste naočare za sunce sa staklima poput ogledala, ista brada stara dva dana, nikad više; isti kao sneg beli zubi, iste ruke. Sa istim tim čovekom srela se u čekaonici fizioterapeutskog kabineta i pošto je zverao u nju kao vuk iznad novina, kazao je: "Masaže izvlače ono najnežnije iz mene. Da se nađemo dole za oko sat vremena?" A ona je pristala zato što joj je zvučalo zabavno, misleći da je to šala.

- Zločin nikad ne spava - odvratila je Leire.

- Zločin možda ne, ali ti bi trebalo - našalio se. Ustao je. - Moja pluća traže nikotin. A ja pivo. Jesi li došla motorom?

-Da.

Brzo ju je poljubio. Kao i ona, nije mnogo voleo javne izlive nežnosti, ali ostavio joj je prijatan ukus svojih usta, želju da okusi još poljubaca.

- Šta kažeš da odemo do plaže? Nedelju dana se gušim od vrućine u Madridu. Želim da vidim more s tobom.

Bar na plaži je najavljivao da dolazi petak uveče muzikom iz diskoteke, a gosti, čija tela su se sijala od kreme za sunčanje, dopuštali su da ih zavedu taj lagani i jednolični ritam i ponuda mohito koktela koje je jedna prelepa mlada Latinoamerikanka pravila na šanku pored.

Savijenih kolena i nogu naslonjenih na stolicu naspram sebe, Tomas je zapalio treću cigaretu i poručio drugo pivo. Prvo je popio gotovo iz jednog gutljaja i posmatrao je plažu, već polupraznu, i to mirno modroplavo more u gradu, gotovo bez talasa.

- Ti ne znaš koliko sam ovo želeo... - kazao je, opuštajući ramena i izbacujući dim polako, kao da s njim izbacuje i nešto što ga iznuruje. Bio je skinuo sako i otkopčao gornja dugmeta na košulji.

99

Leire se osmehnula.

-Možeš da se brčneš ako hoćeš. Voda nije čista i kristalno bistra, ali nije ni loša.

- Nemam kupaće gaće - rekao je. Zevnuo je. - Osim toga, sad želim da pušim i pijem. Ti hoćeš samo kokakolu?

- Da. -Pokušala je da se namesti tako joj dim ne ide u lice. Kako to da joj je muka od dima tude cigarete, ali ne i od sopstvene?

-I, šta ima novo? Neki interesantan slučaj?

-Poneki tu i tamo. Ali hajde da ne pričamo o poslu, molim te. Imala sam užasnu nedelju.

- U pravu si. Iako je bar tvoj posao zanimljiv. Revizorske kuće su depresivne u krizna vremena. - Privukao ju je k sebi i obgrlio joj ramena rukom. - Dugo se nismo videli.

Nije odgovorila pa je produžio.

- Više puta sam htio da te pozovem, ali nisam želeo da ti dosađujem. Proveli smo prilično intenzivnih nedelju dana.

Intenzivno. Da, to je prava reč. Jedna od njih. Samo to što je pored njega, što oseća njegovu snažnu ruku, uzbuduje svaki delić njenog tela. To je nešto čudno. Čista seksualna hemija, kao da su oboje stvorenji da zadovolje jedno drugo.

- Ali pre neki dan više nisam mogao da izdržim. - Nije pitala zašto. - Shvatio sam da moram da te vidim. Bar ovog vikenda.

Leire je i dalje sedela pogleda uprtog u more, u oblake koji su veoma brzo plovili obzorjem. Nije želela da ih vidi.

- Pašće kiša - kazala je.

-Ne voliš da budeš na plaži po kiši?

-Više volim da budem u krevetu. S tobom.

Jedva su dočekali da uđu u kuću. To što su sedeli priljubljeni jedno uz drugo na motoru i atmosfera napetosti pred oluju povisili su oboma temperaturu i on je počeo da je pipka još na stepeništu,' bez imalo stida. Nije se ni najmanje opirala. Žudno su se ljubili na pragu dok se nije izmakla, uhvatila ga za ruku i povukla unutra. Nije ga puštala ni u jednom trenutku, čak ni kad je prstima potražio njene gaćice, dodirujući joj jezikom usne ali ne ljubeći je sasvim, terajući je da poželi više od toga. Ruke, prepletane na vratima, spuštale su se sve niže što se ona više uzbudivala. Kad su dospele do visine njenih bedara, utisnuo je na njena usta pravi, snažan poljubac i odmakao razigrane prste. Onda ju je uzeo u naručje i odneo u krevet.

Tomas nije bio od onih koji zaspe posle vođenja ljubavi mada ona, iskreno rečeno, nije marila za to. Zapravo, tog dana bi više volela da jeste. Srećom, nije bio ni od onih koji pričaju; opružen pored nje, i dalje ju je doticao, uživajući u tišini. Napolju je pljuštala jaka kiša. Pustila je da je uljuljka dobovanje kišnih kapi, dodir, misleći da je to pravi trenutak. Može biti da on nema nikakvo pravo, kao što joj je sinoć ponavljala Marija, ali ona hoće da postupi časno i da mu ispriča. Nije nameravala ništa da traži od njega, niti da zahteva ikakvu odgovornost. Samo da mu kaže istinu.

- Leire - šapnuo je. - Želim nešto da ti ispričam.
- I ja tebi. - U mraku nije mogao da vidi njen osmeh. -Ti počni.

100

Okrenuo je lice prema njoj.

- Napravio sam ludost. -Ti?
- Nemoj da se ljutiš. Obećaj mi.
- Obećavam. I ja sam uradila nešto ludo.
- Iznajmio sam brodić. Za naredni mesec. Želim da idem nekoliko dana na ostrva, na Ibicu ili Melorku. I voleo bih da podješ sa mnom.

Na trenutak nije poverovala u to što čuje. Mogućnost da plovi s njim, njih dvoje sami; da po celu noć bez prestanka vode ljubav u kabini, da se kupaju na plažama plavih voda i prave romantične večere na palubi, ostavila ju je bez reči. Pomislila je na Mariju, kako tegli kofe s vodom da izgradi ambulantu u afričkom selu, i prasnula u smeh.

- Čemu se smeješ?

Nije mogla da se zaustavi.

- Ničemu... - promucala je, ne mogavši da zadrži nov kikot.
- Možda misliš da ja ne umem da vozim brodić?

- Nije to... zaista... Počeo je da je golica.
- Smeješ se meni! Da li se smeješ meni? Pa ti si...!

- Stani, stani... Stani, molim te! Dosta!

Poslednje naređenje je urodilo plodom pošto je stao, mada je rekao pretećim tonom:

- Kaži da ćeš poći... ili ču te golicati dok ne umreš. Leire je uzdahnula. Da. Ne može više da odlaže. Kiša kao da je oslabila. Jedna oluja se udaljava, pomislila je. Uzahnula je i počela:
 - Tomase, ima...

Telefon ju je prekinuo usred reči.

- Tvoj je - kazao je.

Leire je skočila iz kreveta, osećajući olakšanje zbog tog trenutnog predaha. Trebalo joj je nekoliko sekundi da nađe mobilni telefon pošto nije znala ni gde je ostavila jaknu. Pronašla ju je na patosu u trpezariji, pored vrata, i uspela da se javi pre nego što se prekine veza. Razgovor je trajao kratko, tek nekoliko sekundi, dovoljno da joj sagovornik saopšti strašnu vest.

- Šta je bilo? - upitao je Tomas. Klečao je na kolenima, nag, nasred kreveta.
- Moram da idem - odgovorila je. - Žao mi je. Žurno je pokupila odeću i potrčala ka kupatilu, još utučena zbog onoga što je upravo čula.
- Vratiću se čim budem mogla - kazala je pre odlaska. -Pa čemo razgovarati, važi?

Kiša je već bila počela kad je Ektor stigao u stanicu. Došao je nadajući se da će zateći Martinu Andreu, ali njena kancelarija je bila prazna. Javio se nekolicini poznanika, osećajući se veoma neprijatno, kao da više ne pripada tu, i nehotice krišom pogledao vrata svoje kancelarije. Mada je formalno bio na odmoru, svi su znali šta se dogodilo. Proveo je mnogo godina po policijskim stanicama, a one su kao i svako drugo radno mesto: prepune glasina i komentara. Naročito ako se oni odnose na nekoga ko se do tada odlikovao besprekornom radnom biografijom. Bodrim korakom je krenuo do stola Leire Kastro i odmah ugledao izveštaj u fascikli, na tastaturi kompjutera. Naslonjen na sto, pregledao je izveštaj o telefonskim pozivima Aleša Ruvire. Ispada da je taj momak neiscrpan izvor iznenadenja, pomislio je videvši imena Rubena Ramosa i Režine Baljester u priloženom izveštaju. Međutim, prvo ime je bilo više potvrda nego pravo iznenadenje, kazao je sebi, prisećajući se skorašnjeg razgovora sa Oskarom Vakerom.

Dogovorio se s njim da se nađu kod ulaza u jednu teretani u centru grada i, dok ga je čekao, pomislio je kako taj dečkc mora da je ozbiljno poradio na tome da oslabi. Međutim kad mu je prišao mladić ne mnogo visok ali širokih pleća, mišićavim rukama zbog kojih rukavi majice samo što nisi popucali, nimalo gojazan, morao je dvaput da ga pogleda pa da u njemu prepozna Oskara Vakera kakvog su mu ga opisali Naravno, protekle su dve godine od scene s video-snimkom okončane isterivanjem Marka Kasteljsa i Oskarovim prelaskom u drugu školu. Pa, sudeći po rezultatima, ovaj drugi je dobro iskoristio vreme. Kasnije, dok su sedeli u bašti kafića nasred ulice uprkos oblacima koji su počeli da prekrivaju nebo, bio je u prilici da ustanovi kako promena kod Oskara nije samo fizičke prirode. Ektor je poručio kafu a Oskar je malo razmislivši, zatražio kokakolu bez šećera.

- Da li si čuo šta se dogodilo Marku Kasteljsu? - upitao je Ektor.

- Jesam. - Lagano je slegao ramenima. - Žao mi je.
- Pa, ne verujem da je tebi bio mnogo drag - natuknuo je inspektor.
- Dečko se osmehnuo.
- Ni on, ni većina ljudi u toj školi... Ali to ne znači da s radujem kad umru. - Nešto u njegovom glasu delimično je opovrgavalo izgovorene reči. - Ovo nije Amerika; ovde izopšteni ne ulaze u školu s puškom u ruci i pucaju na ceo razred.
- Zato što nemaju oružje ili što ne žele da pucaju? - upitai je inspektor, održavajući lagan ton razgovora.
- Mislim da ne treba da vodim razgovor o ubilačkim željama s policajcem...
- I mi policajci smo nekad bili đaci. Ali ako ćemo ozbiljno - kazao je, promenivši boju glasa i vadeći cigaretu i paklice - jasno je da je ceo taj slučaj s videosnimkom morao da ti naškodi.
- To vama škodi - odvratio je mladić i pokazao na duvan. - Ne volim mnogo da pričam o tome... To je kao neko drugo vreme. Drugi Oskar. Ali jeste, naravno, prilično me je pogodilo...
- Skrenuo je pogled, kao da je odjednom iz čista mira silno zainteresovan za manevrisanje jednog kombija na uglu koji je pokušavao da se uparkira na mestu očigledno preuzanom za njega. - Bio sam debeljko peder. - Na licu mu se pojavio gorak osmeh. - Sad sam nabildovani

102

gej. Pokušavam da zaboravim to vreme, ali ponekad se vrati.

Ektor je klimnuo glavom.

- I to se vrati kad najmanje očekuješ, je li?

- Kako znate?

- Rekao sam ti da smo svi nekad bili mladi.

- Sačuvao sam fotografije iz tog perioda, da ne bih zaboravio. Ali, kažite mi, šta vi hoćete od mene?

- Samo pokušavam da steknem ideju kakav je bio Mark Kasteljs. Kad neko umre, svi lepo govore o njemu - kazao je i zatekao sebe kako misli da u ovom slučaju ta izreka nije tačna.
- Aha... Pa ste došli da nađete nekoga ko ga mrzi? Ali zašto? Zar to nije bila nesreća?
- Zaključujemo slučaj i ne možemo da odbacimo i druge mogućnosti.

Oskar je klimnuo glavom.

- Aha. Pa onda se bojim da ste našli pogrešnu osobu. Ja nisam mrzeo Marka. Ni onda ni sada. Bio je jedan od malobrojnih s kojima sam razgovarao.

- I nije te začudilo što je okačio onaj videosnimak?

- Inspektore, ne pričajte gluposti. Mark to nikad ne bi uradio. I nije, zapravo. Svi su znali.

Zato je izbačen na samo nedelju dana.

- Znači, preuzeo je na sebe tuđu krivicu?

- Naravno. U zamenu za pomoć u školi. Znate, Mark nije bio mnogo pametan. A Aleš mu je držao jaja u procepu. Radio je sve ispite umesto njega.

- Ti to meni govorиш da je videosnimak napravio Aleš Ruvira a da je Mark preuzeo njegovu krivicu?

- Da. Zato sam otišao. Ta škola je bila odvratna. Aleš je bio glavni, bistar dečko, nedodirljiv. I Mark, ali manje.

- Razumem - kazao je inspektor.

- Ali, u suštini, taj kreten od Aleša učinio mi je uslugu I mislim da mi ide dosta bolje nego njemu, kako sam čuo.

- Šta si čuo?

- Recimo da je Aleš poželeo da okusi *wild side 8 A* dovoljno je idiot da pomisli kako je tvrd momak. Razumete što hoću da kažem, inspektore Salgado.

- Ne. U kom smislu tvrd?

- Vidite, svi znaju da ako neko nešto želi za vikend, nešto da se lepo provede, samo treba da telefonira Alešu.

- Govoriš mi da diluje drogu?

- Bio je dileramater, ali mislim da u poslednje vreme ozbiljnije shvata celu tu priču. Diluje a i sam se drogira. Ili se tako priča. I takođe da se spetlja s lošim momcima.

8 Engl: divlja strana (Prim. prev.)

103

Stoga je sad, kad je video ime drugog dečka sličnih godina i s policijskim dosijeom zbog posedovanja kokaina, Ekto shvatio da ga Oskar nije lagao. Nije znao da li to ima vez s Markovom smrću, ali bilo je jasno da Aleš Ruvira mora mnogo toga da mu objasni o tučama, o drogama, o krivicama prebačenim na druge... Dođe mi da prišrafim tog balavca, pomislio je. A sad je imao i čime.

- Inspektore?

Lecnuo se začuvši glas. Bio je toliko utonuo u misli da nije čuo nikoga da dolazi.

- Gospodo Vidal? Tražili ste me?

- Jesam. Ali zovite me Žuana, molim vas. Kad čujem gospođa Vidal, pomislim na svoju majku.

Bila je u istoj odeći kao ranije i delovala je umorno.

- Hoćete li da sednete? Oklevala je.

- Radije bih... Nemate ništa protiv da izađemo da nešto popijemo?

- Ne, naravno da ne. Mogu da vas ponudim kafom ako hoćete.

- Mislila sam na džintonik, inspektore, a ne na kafu. Pogledao je na sat i nasmešio se.

- Ektore. I u pravu si. Posle sedam, kafa izaziva nesanicu.

Kad su izašli, kiša je lila kao iz kabla, pa su uleteli u prvi bar na koji su naišli, jedan od onih

gde može da se jede, koji preživljava popodne jedino zahvaljujući mušterijama što se ne odmiču od šanka, gde pričaju o fudbalu i ispijaju pivo za pivom. Stolovi su bili slobodni pa je, uprkos kelnerovom prekornom pogledu, Ektor odveo Žuanu do stola najudaljenijeg od šanka, gde će moći da razgovaraju na miru. Kelner ga je mrzovoljno obrisao, obraćajući više pažnje na raspravu za šankom o novim fudbalerima Barse nego na goste. Ipak, bržebolje im je doneo dve do vrha pune čaše džintonika, više zato da ga ostave da na miru prisustvuje razgovoru nego iz velikodušnosti.

- Pušiš li? - upitao je Ektor. Odmahnula je glavom.
- Odavno sam ostavila. U Parizu nigde nije moglo da se puši.
- 1 ovde neće još dugo trajati. Ali za sada pružamo otpor. Da li ti smeta?
- Nimalo. U stvari mi prija.

Iznenada su se oboje osetili neprijatno, kao dvoje neznanaca koji su se upravo smuvali u nekom bednom baru pa se pitaju šta kog đavola traže tu. Ektor se nakašljao i otpio džintonik. Nenamerno je napravio gadljinu grimasu.

- Ovo je užasno.
- Neće nas ubiti - odvratila je Žuana. I hrabro popila veliki gutljaj.
- Zašto si došla u stanicu? Postoji nešto što nam nisi ranije ispričala, zar ne?
- Videla sam da si primetio.
- Slušaj... - Osetio se neprijatno zato što je oslovljava sa ti; ali je produžio. - Biću potpuno iskren prema tebi, makar ti to delovalo grubo: ovo može da bude jedan od onih slučajeva koji zauvek ostanu nerešeni. Nisam imao mnogo takvih u karijeri, ali u svima njima sumnja uvek ostane da lebdi u vazduhu. Da li je pao? Da li je namerno skočio? Da li ga je neko gurnuo? Bez

"nesrećne slučajeve" u nedostatku drugih dokaza. A sumnja uvek ostane

- Znam. I upravo to želim da izbegnem. Moram da saznam istinu. Znam da će ti izgledati protivrečno i kao što se mo bivši muž silno trudi da me podseti svaki put kad me vidi moje zanimanje je zakasnelo. Ali neću dići ruke dok ne doznam šta se dogodilo.

- Možda je bio nesrećan slučaj. Treba da prihvatiš i to.

- Kad budete mogli da me uverite da je bio nesrećan slučaj, poverovaću vam. Zaista.

Istovremeno su srknuli piće. Led se topio, pa su i džin--tonik i razgovor bolje tekli. Žuana je udahnula i donela odluku da veruje tom inspektoru melanholičnog izgleda i ljubaznih očiju.

- Pre neki dan sam dobila još jedan mejl. - Potražila ga je u tašni i izvukla odštampan list papira. - Pročitaj.

From: uvekiris@gmail.com

To: zuanavidal@gmail.com

Predmet:

Zdravo... Oprostite što vam pišem, ali nisam znala kome da se obratim. Saznala sam šta se dogodilo i mislim da bi trebalo da se vidimo. Važno je da ništa nikome ne kažete dok vi i ja ne porazgovaramo oči u oči. Molim vas, učinite to zbog Marka, znam da ste počeli da se dopisujete i uzdam se u to da mogu da vam verujem.

Doći ću avionom iz Dablinu u Barselonu u narednu nedelju pre podne. Volela bih da vas odmah vidim i da vam ispričam nešto o Marku... i o sebi.

Veliko hvala, Uvekiris

Ektor je podigao glavu s lista papira.

- Ne razumem. - Elementi slučaja kao da su se umnožavali, vodili u raznim pravcima, a nijedan od njih nije bio konačan. Ako je pre pola sata bio siguran da je tuča između Aleša i Marka povezana s drogom, sad se opet pojavilo to ime, Iris. Bila je neka Iris u Markovom

mobilnom. - Uvekiris.

Neobičan način da se potpiše mejl, zar ne misliš? Kao da joj to nije pravo ime. Kao da je nekakvo odavanje počasti.

Žuana je uzela džintonik, ruka joj je malo drhtala. Prinela ga je usnama, ali ne i otpila.

Razgovor za šankom je prerastao u vatrenu raspravu.

- Malo je nedostajalo da juče kažem za ovo bivšem mužu. Da ga pitam zna li išta o toj Iris, da li mu je ime poznato. Ali ponašao se izuzetno neprijatno, pa sam zaključila da će biti bolje da to ne radim. Pored toga, ta devojka je tražila od mene da nikome ništa ne pričam, kao da je u opasnosti, kao da nešto krije...

- Dobro si postupila što si mi rekla - uveravao ju je Ektor.

- Nadam se. - Žuana se osmehnula. - Jedva prepoznam Enrika. Hoćeš da ti kažem nešto?

Kad smo se zabavljali, mislila sam da će s njim provesti ceo život.

- Zar to ne mislimo svi?

105

- Valjda mislimo. Ali sve se mnogo promenilo kad smo se venčali...

- Zbog toga si otišla?

- Zbog toga i zato što sam se nasmrt preplašila od pomisli da budem majka.

Žuana je otpila džintonik i opet spustila čašu na sto.

- Užasno zvuči, je li?

- Strah je za ljude. Samo ga budale ne osećaju. Nasmejala se.

- Dobar pokušaj, inspektore Salgado. - Pogledala je prema vratima. - Hoćeš li da malo prošetamo? Mislim da je kiša prestala. Treba mi svežeg vazduha.

Kiša je blistavom skramom prekrila grad, koji se spremao za vikend. Duvao je lagan vetrić, ništa posebno, ali zahvaljujući njemu i mokrim ulicama osećala se svežina, dobrodošla nakon

onih dana jake sparine. Ektor i Žuana su počeli da besciljno šetaju ulicama, krenuli su ka Španskom trgu i kad su stigli tamo, začuli su živahnu narodnu muziku koja je dopirala iz okoline palate na Monžuiku, gde se izgleda održavala jedna od onih letnjih proslava. Možda su se osećali prijatno jedno pored drugog, možda nijedno od njih dvoje nije imalo preveliku želju da se vrati praznoj kući; ispalo je da su oboje, kao da su se prećutno dogovorili, krenuli prema muzici. Smrkavalо se i privukla ih je osvetljena pozornica. Usput su tezge s empanadama, takosima⁹ i mohito koktelima, napravljenim u velikim količinama, nudile svoje proizvode između šarenih zastava i bara. Prodavci za tezgama su se trudili da izgledaju vedro, ali kiša je očigledno upropastila deo proslave.

- Mogu li da te pitam jesи li oženjen? - kazala je dok je grupa igrača salse ispunjavala pozornicu sladostrasnim tropskim plesovima.

-Bio sam.

-Još jedna žrtva nestanka ljubavi?

-A ko nije?

Nasmejala se. Odavno se nije tako prijatno osećala u nečijem društvu. Zastao je ispred jedne tezge i zatražio dva mohita.

-Ne bi trebalo, inspektore. Neudatu ženu ne treba pozivati na više od jedne čaše.

- Pst, tiše. - Kad je pošao da plati, izvukao je mobilni iz džepa i video da ima tri propuštena poziva, koja nije čuo od akorada s Kariba. - Izvini za trenutak - rekao je i odmakao se nekoliko koraka. - Molim? Izvini, na ulici sam i veoma je bučno. Zato nisam čuo telefon. Molim? Kad? Kod kuće? Dolazim.

Žuana je okrenula pogled ka pozornici s dva mohita u ruci. U pozadini, fontane na Monžuiku izbacivale su uvis vodene mlazove raznih boja, a ulica je počela da se ispunjava ljudima koji su, kao i oni, odlučili da se pridruže proslavi posle kiše. Koktel je bio previše

razvodnjen. Otpila je dobar gutljaj i pružila drugu čašu Ektoru, uz gotovo kaćiperski pokret, ali osmeh joj je iščezao kad je ugledala izraz njegovog lica.

9 Vrsta jela koja se sastoji od testa punjenog mesom, ribom itd., prženog ili pečenog. (Prim.prev.)

Kuća Martijevih je izgledala kao da ju je okupirala trupa obazrvih vojnika, koji su tih razgovarali i opreznog lica obavljali potrebne poslove. U dnevnoj sobi Luis Savalj je strogim glasom izdavao škrta naređenja svojim ljudima, gledajući ispod oka Salvadoru Martija i njegovu ženu. Mada su sedeli jedno pored drugog na tamnom kauču, njih dvoje su izgledali kao da ih deli razdaljina merena kilometrima. On je zurio u vrata; ona je bila napeta, obamrla od dejstva neke unutrašnje sile, a suve i crvene oči odavale su mešavinu neverice i bola. U toj zatvorenoj prostoriji užas je postojao jedino u njihovim glavama, u slikama koje će teško uspeti da izbrišu iz pamćenja. Međutim, u kupatilu je tragedija buktala u svoj stravičnoj silini: krvave pruge po emajliranim zidovima kade, brijač na polici, voda obojena u crveno i Žinino nepomično telo, poluuronjeno u vodu, mirno lice usnule devojčice.

Ektor je ispred vrata pažljivo slušao šta mu priča ozbiljna agentkinja Kastro, a kolega iz naučne policije završio je uzimanje uzoraka kobnog događaja. Priča nije dugo trajala, nije bilo potrebe. Režina Baljester je otišla po muža na aerodrom oko sedam sati, ali avion je kasnio. Dok je čekala, duže od sat vremena, nekoliko puta je telefonirala čerki, no ona nije dizala slušalicu. Avion Salvadoru Martija konačno je sleteo i njih dvoje su stigli kući oko devet i petnaest, pošto su izbegli veliki zastoj na putu izazvan kišom i gustim saobraćajem za početak vikenda. Režina je smesta otišla do čerkine sobe i pošto je nije našla tamo, pomislila je da je možda izašla, ali prolazeći pored kupatila zapazila je da su vrata odškrinuta a svetlo upaljeno. Zavrištala je kad je ugledala Zinu u kadi, uronjenu u more krvi, i tako upozorila muža. On je pozvao hitnu pomoć mada je znao da medicinska nauka više ništa ne može da učini da oživi njegovu čerku jedinicu. Naizgled, u nedostatku drugih dokaza, zaključilo bi se da je Žina Marti presekla sebi vene u kadi.

- Da li je ostavila poruku? Leire je klimnula glavom.

- U kompjuteru, samo dva reda. Piše nešto kao: ne mogu više, moram to da uradim... ne mogu da živim od griže savesti.
- Griže savesti? - Ektor je zamislio Žinu, polupijanu, ogorčenu, kako gleda Marka, koji sedi na prozorskoj dasci. Kako korača prema njemu, opsednuta mržnjom, i gurne ga pre nego što se on okrene ka njoj i njena odlučnost zbog toga oslabi. To je imalo smisla. Ali nije mu išlo u glavu da je ista ta devojka zatim mogla da siđe i legne u krevet dečka koga je volela i kog je upravo ubila i da ostane tu, spavajući ili ne, kao da se ništa nije dogodilo. Nije verovao da je Žina Marti kadra da postupa tako hladnokrvno.
- Inspektore Salgado, rekli su mi da ste na odmoru. -Forenzičarka, sitna i vragolasta žena, čuvena po efikasnosti i otrovnom jeziku, zaputila se prema njima i prekinula ih u razmišljanju.
- Selija, nedostajali ste mi.
- Za nekoga kome sam toliko nedostajala, kasno ste došli. Čekali smo vas za slučaj da želite da vidite telo. -Pogledala je unutra bezizražajno kao neko ko godinama ispituje leševe: stare, mlade, zdrave i bolesne... - Jeste li čuli za oproštajnu poruku?
- Jesam.
- Onda malo šta imam da dodam. - Ali boja njenog glasa, nabrano čelo, govorili su suprotno.

107

Ektor je ušao u kupatilo i pogledao beživotno telo jadne Žine. Iznenada se setio kako je pobesnela na kauču kad je, pred popustljivim pogledom svoje majke, vrišteći izjavila da su se ona i Mark voleli. U tom trenutku je otkrio tračak trijumfa u njenom glasu; Mark više nije bio tu da joj protivreči, mogla je da tvrdi da je to ljubav, bila ona stvarna ili ne. S vremenom bi pred ljudima koji o celom tom događaju ništa ne znaju čak i izmenila priču; izbacila iz nje Markovo odbijanje poslednje noći i preobrazila ga u zaljubljenog momka, koji je ljubi, nežno

joj kaže "nemoj da zaspiš, brzo ču ja", a zatim se strmoglavi u prazninu u nikad neobjasnjenoj nesreći.

- Agentkinja Kastro mi je rekla da ste je juče ispitali. Da li vam je izgledala kao odlučna devojka? Sigurna u sebe?

- Odlučna? - Ektor je oklevao samo časak. Leirin glas je bio odlučniji:

- Ne. Nimalo.

- U tom slučaju, imala je čvrstu ruku. Pogledajte. - Selija Ruis je krenula do kade i, ne zastajući, izvukla desnu ruku iz vode. - Jedan jedini rez, dubok i čvrst. Drugi je isti takav. U mladim godinama, samoubice se obično poseku nekoliko puta dok se ne odvaže da naprave konačan rez. Ali ona ne; jasno je znala šta želi i ruka joj nije zadrhtala. Ni jedna ni druga.

- Možemo li da odnesemo leš? - upitao je jedan agent.

- Što se mene tiče, da. Inspektore Salgado?

Klimnuo je glavom i odmakao se od kade da propusti ostale.

-Hvala, Selija.

- Nema na čemu. - Ektor i Leire su već bili na vratima kad je Selija dodala: - Dobićete potpun izveštaj u ponedeljak, u redu?

- Sluga pokoran. - Ektor joj se osmehnuo. - Hajdemo u njenu sobu. Želim da vidim tu poruku.

Leire je pošla za inspektorom. Kutija s plišanim igračkama stajala je u istom čošku gde ju je agentkinja videla juče po podne. Na stolu, pored kompjutera, bila je čaša sa ostacima soka.

- Sad ču da kažem momcima da je odnesu u laboratoriju, možda nađu nešto. - S rukavicama na rukama, Leire je pomerila miša i ekran kompjutera je oživeo. Na njemu je bio kratak tekst, napisan velikim slovima. "Ne mogu više, moram to da uradim..ne mogu da živim od griže savesti." - Ima još nešto.

Leire je smanjila tekst i povećala drugu stranu. Ektor je najpre ugledao mutnu fotografiju neke devojčice, a tačno ispod nje bila je još jedna, crnobela, i na njoj plava devojka čiju je kosu mrsio vetar. Leire je pomerala cursor naviše dok nije došla do početka stranice. Jednostavno zaglavlje, tipično za format bloga, objavlivalo je: *Moje stvari (naročito zato što ne verujem da ikoga zanimaju!).* Pored, jedna mala slika otkrivala je da je to blog Marka Kasteljsa. Ali pažnju Ektora Salgada najviše je privukao tekst koji je Žina čitala pre smrti, unet 20. juna. Poslednji što ga je Mark napisao pre smrti. Bio je veoma kratak, jedva nekoliko redaka: "Sve je spremno. Bliži se čas istine. Ako cilj opravdava sredstvo, pravda jemči za ono što ćemo učiniti. Za Iris".

- Ime mi je poznato s listinga Markovih poziva, a tekst je veoma čudan.

Ektor je pomislio na Žuanin mejl. Uvekiris...

- Ponećemo ga. - Pre nego što je zatvorila stranicu, videla je da Markov blog nije imao
108

mnogo posetilaca; zapravo, samo dvoje: žina m. i Uvekiris. - Treba da razgovaramo s Martijevima. Kasnije ćemo se pozabaviti ovim.

Dok su silazili, ispričao je Leire o razgovoru sa Žuanom Vidal.

- Ta Iris, kako stoji u potpisu mejla, tražila je od nje da je ne pominje nikome dok se ne sretnu oči u oči. Mislim da će biti najbolje da se pridržavamo njenih uputstava, za sada. Nadam se da će nam u nedelju ispričati nešto važno.

Leire se složila.

- Inspektore, šta vi mislite o svemu ovome? Ektorov pogled je nekoliko trenutaka bio izgubljen.

- Mislim da umire previše mladih ljudi. - Okrenuo se prema sobi iz koje su upravo izašli. - I mislim da mnogo toga ne znamo.

- Da vam pravo kažem, meni Žina Marti nije izgledala kao samoubica. Bila je tužna, jeste,

ali istovremeno mi se činilo da ona... uživa u svojoj ulozi. Kao da ju je Markova smrt uzdigla u kategoriju glavne junakinje.

- I glavne junakinje ponekad umiru - odvratio je. - A Žinin problem možda nije bila depresija, nego osećaj krivice.

Leire je odmahnula glavom.

- Ne mogu da je zamislim kako ga gura s leđa samo zato što joj ne uzvraća ljubav. Družili su se od malih nogu... Svako je mogao da otkuca tu poruku.

- Prijateljstva se ponekad izokrenu u svoju suprotnost na neočekivan način.

- Mislite da ga je ubila iz ljubavi? - upitala je s trunkom zajedljivosti u glasu.

U tom trenutku do njih je dopro histeričan jecaj, praćen batom koraka. Režina, koja celo veće nije ni reč izgovorila, briznula je u glasan i neutešan plač kad su agenti izvukli Žinu iz kade, stavili je na nosila i celu prekrili belim čaršavom.

Savalj ih je čekao u dnu stepeništa, pored vrata koja su vodila u dnevnu sobu. Bilo je očigledno da neizmerno želi da ode odatle.

- Salgado, hoćeš li ti da se pobrineš za ovo? Ne verujem da će te večeras moći da razgovarate s Martijevima.

Do njih je došao napet i promukao Režinin glas:

- Ne želim tabletu za smirenje! Ne želim da se smirim! Želim da idem sa Žinom. Kuda je vodite? - Režina se otrola iz muževljevih ruku i pošla prema vratima. Videli su kako ide, gotovo trkom, tik iza agenata. Ali kad su stigli do vrata, stala je, kao da je neka nevidljiva prepreka sprečava da izade. Kolena su joj klecnula i pala bi na pod da nije bilo Ektora, koji je stajao iza nje.

Muž joj je prišao klecavim, staračkim korakom i zagledao se u agente očima u kojima se ogledalo okorelo neprijateljstvo. Jednom se desilo i to da i Salvador Marti ne može da nađe

prave reči, pa je samo zatražio:

- Možete li sad da nas ostavite na miru? Moj ženi treba odmor.

Neverovatno da je ulica bila tako mirna, tako ravnodušna prema drami koja se odvijala svega nekoliko metara dalje. Ako je tog leta četvrt vikendom već bila prazna, ovog puta, nakon

109

mnogih dana paklene vrućine, došlo je do gotovo potpunog egzodusa. Čak ni kiša koja je po podne padala nije uspela nikoga da odvrati. Jedan čovek srednjih godina šetao je s psom neodređene rase sredinom Bulevara

Augusta; zatvorene radnje, kafići u mraku, mesta za parkiranje s obe strane ulice. Sliku i priliku spokoja remetila su jedino plava svetla policijskih automobila što su se bešumno udaljavali, nemi odblesci koji su odnosili sa sobom poslednje ostatke tragedije.

Ektor i Leire su gotovo nehotice odšetali do Avenije Dijagonal. Nesvesno su tražili svetla, saobraćaj, osećaj života. Ona je znala da je Tomas čeka, ali nije imala želju da razgovara s njim. Ektor je odlagao trenutak kada će pozvati Žuanu i ispričati joj šta se desilo zato što nije najbolje znao šta da joj kaže i bilo mu je potrebno da razbistri misli. Nije nipošto želeo ni da se vrati u svoj stan; osećao je da u ta četiri zida, nekada prijatna, sad mogu da ga dočekaju grozna iznenadenja. Nije bilo lako zaboraviti sliku sebe kako nemilosrdno udara ono kopile i sećanje na nju nije bilo priyatno.

- Video sam ono što si mi ostavila o pozivima Aleša Ruvire - kazao je. I usput joj ispričao o čemu je razgovarao sa Oskarom Vakerom: sumnje da Aleš možda prodaje kokain bile su povezane s pozivima tom sitnom dileru, Rubenu. Neobičniji su pozivi Režini Baljester, pomislio je Ektor. Produžio je ne dajući joj vremena da išta prozbori, govoreći i sebi i njoj: - Mislim da počinjem da stičem predstavu šta se zbilo te noći. Bila je fešta, dobar dan za Alešove poslove. Žina nam je kazala da je stigao kasnije, što znači da je verovatno nešto već prodao, ali

sigurno je imao još. Telefonirali su mu, a ukoliko prihvatimo da se bavio time, to su morali biti pozivi mogućih kupaca. Ali nije odgovorio ni na jedan. A ako je ono što njegov brat kaže tačno, vratio se kući čim je otišao od Marka. Ukoliko su se potukli, a krv na Markovoj majici dosta jasno govori o tome, moguće je da je uzrok svađe bio kokain. Ili, u najmanju ruku, da je bio njen sastavni deo.

Leire je slušala sled Ektorovih misli.

- Hoćete li da kažete da su se potukli i da je Mark bacio kokain? To bi objasnilo zašto Aleš nije odgovarao na pozive kupaca. Ali što bi se potukli? Žina nam je ispričala za neku svađu; rekla je da se Mark vratio iz Irske drugačiji, da nije bio onaj stari... Ali morao je postojati važniji razlog, nešto što bi dalo povoda da se Mark sukobi s Alešom i osveti se bacajući kokain.

- Aleš ih je oboje potčinio sebi. A Mark se pobunio.

- Da li vi to iznosite predlog da se Aleš mogao vratiti Markovoj kući i obračunati s njim? A zatim ubiti Žinu, nameštajući sve da izgleda kao samoubistvo, da ga ne bi odala?

- Iznosim predlog da ne bi trebalo da donosimo nikakav zaključak dok ne ispitamo tog dečka kako bog zapoveda. Takođe iznosim predlog da postavimo malu zasedu njegovom prijatelju Rubenu. Želim da ih obojicu uhvatim za jaja. - Zastao je, pa nastavio. - A onda imamo Iris. U Žuaninom mejlu, u Markovom mobilnom i sad na njegovom blogu. Kao neku utvaru.

- Utvaru koja će se pojaviti prekosutra. - Leire je uzdahnula. Bila je mrtva umorna.

Primetila je da mišići počinju da joj se opuštaju posle napetosti nakupljene u kući Martijevih.

- Da. Kasno je, a sutra nas čeka težak dan. - Pogledao ju je s toplinom. - Trebalo bi da se odmoriš.

Upravu je, pomislila je, mada je predosećala da će te noći teško oka sklopiti. Nije posve

znala zašto, ali osećala se sve prijatnije s tim mirnim likom, pomalo čutljivim ali u isti mah pouzdanim. Iz njegovih smedjih očiju neopazice su izbjijali odsjaji tuge, to da, ali ne i gorčine. Zdrave sete, ako to nešto znači.

- Da. Moram po motor.
- Naravno. Vidimo se sutra - kazao je. - Odmakao se nekoliko koraka, ali najednom se okrenuo i pozvao je, kao da se setio nečeg važnog. - Leire, ranije si me pitala mislim li da je Žina ubila Marka iz ljubavi. Niko nikad nije ubijen iz ljubavi, to je podvala iz pesama. Ubija se samo iz gramzivosti, mržnje ili zavisti, veruj mi. Ljubav nema nikakve veze s tim.

Ektor je ušao u svoju kancelariju kao uljez. Nije imao volje da se vrati kući pa je odlučio da ode u stanicu da čita blog Marka Kasteljsa. Pokušao je da se otrese osećaja da radi nešto što ne bi trebalo, ali nije mu sasvin pošlo za rukom. Uključio je računar, setio se svoje lozinke - kubrick7 - i ukucao adresu bloga Marka Kasteljsa na pretraživaču, razmišljajući kako ti dnevničici dvadeset i prvoj veka otkrivaju nedostatak stida. Oni stari, na papiru, bili su nešto privatno, nešto što je čitao jedino njihov tvorac i gde je, prema tome, mogao da izbací iz sebe sve svoje tajne. Sad se privatni život izlaže na mreži, a to, bio je ubedjen, nameta određenu cenzuru u trenutku pisanja. Ako čovek ne može da bude potpuno iskren, što da se muči i piše? Da li je to poziv ljudima da obrate pažnju? Ej, slušajte, moj život je pun zanimljivih stvari! Budite dobri i pročitajte ih...

Možda je štos u tome što starim, pomislio je. U današnje vreme ljudi nalaze partnera preko interneta; poneko se, kao Martina Andreu, čak i venča sa osobom koju je upoznao i tom nepreglednom prostoru kakav je kibersvet, s nekim k ponekad živi u drugom gradu i s kim mu se putevi možda nikad ne bi ukrstili da jednog popodneva nije seo ispred kompjutera. "Definitivno siizašao iz mode, Salgado", zaključio je otvarajući stranicu. *Moje stvari (naročito zato što ne verujem da ikoga zanimaju)*). Naziv je bio dobar, mada je ispadalo ironično što Markove stvari zanimaju nekoga tek posle njegove smrti.

Koliko je video, Mark se oprobao u svetu bloga po odlasku u Dablin, verovatno je to bio način da bude u vezi s najboljom drugaricom, a ona je opširno komentarisala gotovo sve što je napisao. Tu su bile i fotografije njegove sobe u studentskom domu u Dablinu, kampusa, ulica vlažnih od kiše, raznobojnih vrata na strogim džordžijanskim zgradama, ogromnih parkova, krigli piva, kolega koji drže krigle. Mark nije posvećivao mnogo vremena pisanju; njegovi

tekstovi su većinom bili kratki i govorili o neobično uzbudljivim stvarima poput vremena -

uvek kišovitog - časova - uvek dosadnih - i žurki - uvek s potocima alkohola. - Što su mu sopstveni komentari postajali dosadniji, bilo ih je sve manje.

Ektor se spuštao niz prozor s tekstrom dok nije naišao na fotografiju koja mu je privukla pažnju; na njoj je bila plavokosa devojka čiju kosu je mrsio vetar, u podnožju litice. I nehotice je pomislio na *Ženu francuskog poručnika* i kako je šetala skrhana tugom po nekim drugim hridima koje su zapljuskivali talasi. Ispod slike je pisalo: "Izlet u Moher, 12. februara". Žina nije napisala nikakav komentar. Sledeći tekst je nosio deset dana kasniji datum i bio izrazito najduži na celom blogu. Naslov zaglavlja je glasio "U sećanje na Iris".

Odavno više ne pomišljam na Iris i na leto kada je umrla. Izgleda da sam se potrudio da sve zaboravim, baš kao što sam se oslobođio noćnih mora i strahova iz detinjstva. I sad, kad poželim da je se setim, u glavi mi blesne jedino poslednji dan, kao da su te slike izbrisale sve što je prethodilo. Sklopim oči i u mislima se prenesem u onu staru kućerinu, u spavaonicu s pustim krevetima, koji iščekuju da dođe sledeća grupa dece. Šest mi je godina, u letnjem kampu sam i ne mogu da spavam zato što me je strah. Ne, lažem. Tog jutra sam se poneo hrabro: prekršio sam pravila i suočio se s mrakom samo da bih video Iris. Ali pronašao sam je utopljenu, kako pluta u bazenu, okružena svitom od mrtvih lutaka.

Ektor se i protiv volje naježio i potražio očima crnobelu fotografiju plavokose devojčice. Sedeći u praznoj kancelariji, koja mu je izgledala čudno, u poluosvetljenoj policijskoj stanici,

112

zaboravio je sve i utonuo u Markovu priču. U priču o Iris.

Sećam se da je patos bio hladan. Osetio sam to kad sam bos ustao iz kreveta i brzo krenuo do vrata. Bio sam sačekao da svane jer se nisam usuđivao da po noći izadem iz te ogromne prazne sobe, ali sam već dosta dugo bio budan i nisam mogao više da odugovlačim. Trebalо mi je

nekoliko časaka da nečujno zatvorim vrata. Morao sam da iskoristim taj trenutak, dok svi spavaju, da sprovedem svoju nameru u delo.

Znao sam da nema vremena za gubljenje, pa sam pošao žustrim korakom; međutim, pre prolaska dugačkim hodnikom zastao sam i uzeo vazduha pa se tek onda osmelio da ga pređem. Kroz roletne u prizemlju nazirala se slaba traka svetlosti, ali je hodnik na spratu i dalje bio u mraku. Kako sam samo mrzeo taj deo kućerine! Zapravo, mrzeo sam celu kuću. Naročito ovakvim danima, kada je bila gotovo opustela dok ne dođe sledeća grupa dece s kojom ću morati da provedem deset dana. Srećom, već je došao red na poslednju: posle ću moći da se vratim u grad, poznatoj sobi, samo mojoj, novom nameštaju, koji noću ne škripi, i belim zidovima, zidovima što štite umesto da plaše.

Izbacio sam vazduh ne primetivši pa sam morao opet da udahnem. To me je naučila Iris: "Uzmeš vazduh i izbaciš ga dok trčiš, tako ćeš pobediti strah." Ali meni to nije bogzna čemu služilo; možda stoga što u moja pluća nije moglo da stane dovoljno vazduha iako joj to nisam priznao jer me je bilo stid.

Pokušao sam da koračam priljubljen uz drvenu ogradu, postavljenu duž hodnika kako niko ne bi pao, i da mi pogled bude čvrsto uperen napred da ne bih video tu ukočenu ptičurinu, koja kao da je nadzirala moje korake sa stočića oslonjenog na zid. Danju nije bila tako grozna, ponekad sam uspevao da zaboravim na nju, ali u pomrčini je ta sova staklenih očiju bila zastrašujuća. Sigurno sam jače stegao ogradu zato što je zaškripala pa sam je odmah pustio: nisam htio da pravim buku. Kretao sam se pravolinijski, prateći čudnu šaru na hladnim pločicama, i savršeno dobro pamtim osećaj da gazim po nečemu neravnom kad sam oslanjaog nogu na neku polomljenu. Bio sam blizu: Irisina soba je poslednja, na kraju hodnika.

Morao sam da je vidim pre nego što ustanu ostali jer mi u suprotnom ne bi dozvolili. Iris je bila kažnjena, i mada sam u dubini duše čak i ja verovao da je kazna zaslужena, nisam želeo da

prođe još jedan dan a da ne porazgovaram s njom. Gotovo da nije bilo vremena za to juče po podne, kad ju je pronašao jedan redar nakon što je pobegla i provela celu noć u šumi. I od same pomisli na tu mogućnost, na šumu prepunu senki i nepomičnih sovuljaga, ježio sam se. Ali istovremeno sam umirao od želje da mi Iris ispriča šta je tamo videla. Ona se možda jeste ponela loše, ali je hrabra, a tome sam se i dalje divio. Naravno da je upravo zbog toga kažnjena; tako su mi rekle njena sestra i majka. Da ne pobegne ponovo. Da ih ne preplaši opet.

Napokon sam stigao do vrata i mada su me učili da uvek treba prvo kucati pa onda ući, pomislio sam da to nije potrebno: ona verovatno spava, uostalom, glavno je da se ne pravi buka. Iris je delila sobu sa sestrom umesto sa ostalom decom zato što njih dve nisu bile u letnjem kampu: bile su kuvaričine čerke. A te noći njena sestra je spavala s majkom. Čuo sam kad je stric Feliks to rekao. Iris treba da provede dva dana zatvorena u sobi, sama, da bi naučila lekciju. Kad sam otvorio vrata, video sam da su prozori u sobi potpuno zatvoreni; bili su neobični, drugačiji od prozora u mojoj kući u Barseloni. Imali su jedno okno a zatim drveni kapak koji nije propuštao ni tračak svetlosti.

113

"Iris", pozvao sam je šapatom, koračajući u mraku. "Iris, probudi se." Pošto nisam našao gde se pali svetlo, prišao sam krevetu i opipao ga naslepo, počev od donjeg kraja. Najednom, ruke su mi dodirnule nešto mekano i vunasto. Dipio sam natrag i pritom udario u stočić i on se malo zateturao. Onda sam se setio da na tom stočiću ima mala lampa, koju je Iris obično držala upaljenu do kasno u noć da bi čitala. Previše čita, govorila je njena majka. Pretila je da će joj oduzeti knjige ako za večeru ne pojede sve iz tanjira. Lampica je bila tu; opipavao sam gajtan rukom dok nisam naišao na prekidač kojim se uključivala sijalica. Svetlo nije bilo mnogo jako, ali dovoljno da vidim kako je soba skoro prazna: lutke nisu bile na policama, a ni

Iris u krevetu, dabome. Samo plišani meda, isti onaj što mi ga je Iris dala prvih dana da me prođe strah, ali vratio sam ga pošto mi se jedan dečak smejavao. Ležao je tu, na jastuku, rasporene utrobe: trbuš mu je bio otvoren, kao da ga je neko operisao, i iz njega se pomaljalo zeleno punjenje.

Opet sam udahnuo i sagnuo se da proverim ima li nekoga ispod kreveta; ali tu je bilo jedino prašine. I iznebuha sam se i ja naljutio na Iris, kao svi. Zašto to radi? Sto se krije, što ne sluša? Tog leta majka nije prestajala da je grdi: zato što ne jede, zato što odgovara nepristojno, zato što ne uči, zato što sve vreme dosadjuje sestri Ines. Ako je ponovo pobegla dok je kažnjena, stric Feliks će biti veoma ljut. Sećam se kako sam na trenutak pomislio da odem da mu kažem, ali sam rekao sebi da to nije u redu: Iris i ja smo drugovi, i mada je starija, nikad joj nije smetalo da se igra sa mnom.

Onda sam se zagledao u prozor i pomislio da je možda sišla u dvorište u cik zore, isto kao ja, dok svi spavaju. Malo sam se pomučio, ali uspeo sam da pomerim metalni okov koji je držao drvo. Već je svanulo. Pred mojim očima se prostirala šuma, redovi veoma visokog drveća što se uzdizalo po padinama planine. Danju je se nisam plašio, čak mi je i lepo izgledala, u različitim nijansama zelene. Nisam video nikoga u dvorištu i taman sam htio da opet zatvorim prozor kad sam se došao da pogledam u pravcu bazena. Uspevao sam da razaberem samo jedan deo, pa sam se nagnuo još malo kako bih imao bolji pogled.

Sećam se kao da se to sad događa koliko sam se obradovao ugledavši je: te dečje, velike radosti javе se zbog veoma jednostavnih stvari poput sladoleda ili odlaska u lunapark. Iris je bila u vodi. Nije pobegla, samo je sišla da pliva! Suzdržao sam se da ne viknem i zadovoljio se mahanjem ruke da joj privučem pažnju mada sam shvatio da je to glup potez jer iz tog položaja nije mogla da me vidi. Trebalо je da sačekam da dopliva do suprotne ivice bazena, gde je voda plića i gde se kupaju manja deca i oni koji ne smeju da uđu u dublji deo.

I sad, godinama kasnije, kad pomislim na sve to, kad ponovo proživim svaku sitnicu od tog jutra, obuzme me isto hladno čuđenje kao onda. Jer posle svega nekoliko sekundi shvatio sam da Iris ne pliva, nego mirno leži na vodi, kao da se pravi mrtva, ali ne na leđima, već na stomaku. Znam da mi je odjednom postalo svejedno hoće li me neko čuti i strčao sam do bazena, ali nisam smeо da uđem u vodu. Čak i sa šest godina shvatio sam da se Iris utopila. I tada sam video lutke: plutale su, na stomaku, kao malene mrtve Iris.

Slika je bila toliko snažna, toliko uznemirujuća, da je Ektor automatski smanjio prozor s tekstrom. Potražio je kutiju cigareta i zapalio jednu, protiv svih pravila. Duboko je uvukao dim i polako izdahnuo vazduh. Što se više smirivao, hvala nikotinu, njegov mozak je počeo da uklapa taj novi delić u slagalicu, koja je postajala sve jezivija. I shvatio je, sa sigurnošću koju

114

donose godine bavljenja tim poslom, da neće uspeti da razume šta se dogodilo Marku na prozoru i Zini u kadi dok ne sazna tačno kako je umrla Iris. "Previše je mrtvih", opet je rekao sebi. "Previše nesrećnih slučajeva. Previše mladih ljudi je izgubilo život."

Telefon je prekinuo tok njegovih misli i pogledao je u ekran, s nezadovoljstvom ali i s olakšanjem.

-Žuana? - odgovorio je.

-Zovem li mnogo kasno? Izvini...

-Ne. Na poslu sam.

- Telefonirao mi je Feliks. - Zastala je. - Kazao mi je za tu devojku.

-Da?

- Da li je to istina? Ta curica je ostavila poruku u kojoj piše da je ubila Marka? - U Žuaninom glasu se osećala mrvica nepoverljivosti i nade.

Ektor je odgovorio posle nekoliko časaka, najopreznije što je umeo:

- Tako izgleda. Mada ja ne bih bio mnogo siguran. Ima... ima još mnogo nepoznanica.

Tišina. Kao da je Žuana varila taj neodređeni odgovor, kao da je premišljala šta da kaže u nastavku.

- Ne želim noćas da budem sama - najzad je rekla. Pogledao je u ekran; pomislio je na stan u kome se osećao neprijatno, na Rut, koja nije tu, na Zuanino zrelo i lepo lice. Što da ne? Dvoje usamljenika prave jedno drugome društvo jedne letnje noći. U tome ne može biti ničeg lošeg.

- Ni ja - odvratio je. - Dolazim.

U dnu svesti Ektor zna da sanja, ali odbaci tu pomisao i uroni u predeo živih boja, u dečji crtež što želi da prikaže šumu: velike i gotovo okrugle zelene mrlje, plave škrabotine prošarane simpatičnim belim paperjem, žuto, polunasmešeno sunce. Pozornica u stilu naivne umetnosti, tvorevina Tima Bertona, obojena masnim bojicama. Međutim, čim kroči nogom na smeđe kamenje od kog se sastoji puteljak, čitav prostor se promeni, kao da ljudsko prisustvo iznenada preobrazi okolinu. Zelene mrlje postanu drveta visokih grana, načičkanih lišćem; oblaci se prevore u tanke niti, a sunce je zaista toplo. Čuje škripanje svojih koraka po šljunku i gazi odlučno, kao da zna u kom pravcu ide. Iznenadi se kad podigne pogled i shvati da su ptice i dalje lažne: dve krive crte, spojene u sredini, vise iz vazduha. To je dokaz potreban da čvrsto veruje kako je reč o snu i produži dalje, kao da je najednom postao junak nekog crtanog filma. U tom času zaduva vetar, isprva je to prigušeno šuštanje, narasta malopomalo, a onda preraste u sivkast i jak vihor koji oduva te lažne ptice i bez imalo milosti trese grane drveća. Jedva može da nastavi, svaki korak je bitka protiv neočekivanog kovitlaca što je zatamnio sliku, listovi brzo poput strele padaju s drveća i obrazuju zeleni prekrivač koji zaklanja svetlo. Treba da ide dalje, ne može da zastaje, i najednom mu je jasno zašto: mora da nađe Giljerma pre nego što ga taj orkan zauvek odnese. Prokletstvo... Rekao mu je da se ne udaljava, da ne zalazi sam u šumu, ali, kao i obično, sin ga nije poslušao. Ta mešavina brige i ljutnje pomaže mu da skupi snagu i kreće dalje uprkos nepredviđenom vihoru i putu, koji se sad uzdiže u vidu strmog obronka. Zatiče samog sebe kako razmišlja da će morati da ga kazni. Nikad ga nije ni pipnuo, ali ovog puta je otišao predaleko. Izvikuje njegovo ime mada zna da je pored tog kovitlaca lišća vika uzaludna. Penje se teško, na kolenima, zato što zbog silovitog vetra ne može da hoda. Iz nepoznatog razloga zna da samo treba da stigne do vrha te strmine i sve će biti drugačije. Najzad se osovi na noge i na trenutak

posrne, ali onda uspe da se pomeri s mesta i nastavi penjanje. Vetar mu više nije neprijatelj, nego saveznik, gura ga naviše i noge mu jedva dodiruju zemlju. Nazre kraj puta i u mislima se pripremi za ono na šta može tamo da nađe. Želi da vidi sina živog i zdravog, ali istovremeno ne želi da olakšanje potpuno ugasi njegovu ljutnju, kao što uvek biva. Ne, ovog puta ne.

Poslednji nalet vetra baci ga na drugu stranu puta, pa pribere svu snagu da ostane na nogama. Čim prođe vrh, vetar se stiša i prizor se promeni. Sija sunce. I da! Bio je u pravu. Tu je. Vidi Giljermovu figuru, стоји на ливади, ледима окренут њему, bezazleno, nemajući pojma šta je sve otac pretrpeo da bi ga pronašao. I protiv svoje volje odahne kad se osvedoči da mu je sin dobro. Nekoliko časaka se odmara. Primeti, nimalo iznenadeno, da bes koji ga je doveo dotle počinje da iščezava, kao da izlazi sa svakim izdahom, čili u vazduhu. Onda stegne vilicu i zategne ramena. Stisne pesnice. Koncentriše se na svoju ljutnju da bi je podstakao. Korača brzim i čvrsttim korakom, gnječi nežne vlati trave, polako prilazi dečaku koji i dalje стоји nepomično, rasejano. Ovog puta će mu pokazati njegovog boga, makar mu teško palo. Treba to da uradi, to bi njegov otac uradio na njegovom mestu. Snažno ga hvata za rame i Giljermo se okreće. Na svoje iznenadjenje, vidi da mu je lice mokro od suza. Dečak čutke pokazuje napred. I tada Ektor ugleda isto što i njegov sin, bazen s plavom vodom i plavokosu devojčicu kako pluta među mrtvim lutkama. "To je Iris, tata", šapne sin. I onda, dok lagano prilaze ivici tog bazena iskopanog u ravniči, lutke se okrenu, polako. Gledaju ih širom otvorenih očiju, a njihove plastične usne mrmljaju: "Uvekiris, Uvekiris". Budi se prepadnut.

116

Slika je toliko stvarna da se mora napregnuti da je izbriše iz glave. Da se vrati u sadašnjost i seti da njegov sin više nije dete i da nikad nije upoznao Iris. Da bude siguran da lutke ne govore. Diše s teškoćom. Još je noć, pomisli neraspoloženo zato što zna da više neće zaspati. Mada, možda je tako bolje, možda nespavanje naposletku i nije tako loše. Leži na leđima,

pokušava da se smiri, da pronađe ma kakav smisao u tom čudnom i uznemirujućem snu. Za razliku od mnogih drugih košmara, koji nestanu kad otvori oči, ovaj mu uporno ne izbija iz glave. Seti se besa, čvrste odluke da pljusne po obrazu to neposlušno dete i zahvalan je što to nije učinio čak ni u snu iako zna da bi se upravo to dogodilo da nije bilo onog strašnog prizora u bazenu. Dosta. Nije pravo da čovek muči sebe sopstvenim snovima. Siguran je da bi se njegov psiholog složio s tim. I tada, pomislivši na dečka i njegovo lice rasejanog genija, začuje zvuk koji liči na muziku. Četiri je sata ujutro, ko pušta muziku u te sitne sate? Načulji uši; nije to prava muzika, nego jednolično bruanje, hor glasova. Nehotice mu se u glavu vrate lutke, ali zna da je to bio san.

Ovo je stvarno, glasovi mrmljaju nešto što ne uspeva da razume iako je sve glasnije. Rekao bi da je to nekakva molitva, ritmično zazivanje Boga na nekom njemu nepoznatom jeziku i kao da izbija iz zidova njegove sobe. Zbunjeno se uspravi. Još jedan zvuk se pridružio horu, nekakvo siktanje koje nema nikakve veze sa ostalim glasovima. Kad spusti gola stopala na pod, pogled mu zastane na koferu, poluotvorenom, i dalje usamljenom pokraj zida. Da. Nema sumnje, siktanje dolazi odande. Na trenutak pomisli na izgubljen prtljag, na polomljen mehanizam za zatvaranje i iskolači oči kad ugleda piskavu senku kako polako izlazi iz njega. To je zmija, odvratna, skliska, i gmiže po podu prema njemu. Siktanje postaje oštije, hor glasniji. A on prestrašeno gleda kako se to gmizavo stvorene neumoljivo bliži, podignite glave i tankog jezika što palaca u vazduhu, dok glasovi mrmljaju nešto što konačno može da razume. Izgovaraju njegovo ime, opet i opet, Ektore, Ektore, Ektore, Ektore...

- Ektore! - Žuanin glas je sve okončao. - Jesi li dobro? Uplašio si me.

Na trenutak nije znao gde se nalazi. Nije prepoznao zidove, ni posteljinu, ni svetiljka što je gorela u jednom uglu nije mu bila poznata. Primećivao je jedino da mu hladan znoj obliva telo.

- Sranje - prošaputao je konačno.

- Sanjao si ružan san.

"Dva", pomislio je. "I to kakva..."

- Zao mi je - promucao je.

- Nije to ništa. - Pomilovala ga je po čelu. - Hladan si kao led!

- Izvini. - Protrljao je lice rukama. - Koliko je sati?

- Osam. Za subotu je rano.

- Probudio sam te?

- Ne. - Osmehnula se. - Mislim da sam izgubila naviku da spavam s nekim. Već neko vreme sam se okretala u krevetu. Šta si to sanjao, pobogu?

Nije želeo da priča o tome. Zapravo, nije želeo da priča ni o čemu.

- Nemaš ništa protiv da se istuširam? Odmahnula je glavom.

- Biću dobra i skuvaću kafu. Ektor se na silu nasmešio.

117

Vodili su ljubav s nežnošću kakva ne pristaje uz dvoje neznanaca. Lagano, vođeni više potrebom za bliskošću, za dodirom kože, nego neobuzdanom strašću. I sad, dok su doručkovali zajedno, Ektor je uočio da je vođenje ljubavi stvorilo još bliže veze u odnosu koji je prilično ličio na drugarstvo. Više nisu bili deca, u životu su imali dovoljno razočaranja i samoobmana, i prihvatali su prijatne trenutke ne projektujući na njih nadanja ili želje. U tom zajedničkom doručku nije bilo nimalo sladostrašća; danja svetlost ih je vratila tamo gde pripadaju, bez pritisaka. Jednim delom je zbog toga bio zahvalan a drugim ga je ta pomisao pomalo rastužila. Možda je to najviše čemu sad može da se nada: prijatnim, srdačnim sastancima, koji ostavljaju sladak ukus u ustima. Okrepljujućim kao ta vrela kafa.

- Košulja je twoje veličine? - upitala je Žuana. - Filip ju je ostavio ovde.

Ta opaska nije sasvim slučajna, došetio se Ektor. Osmehnuo se.

- Vratiću ti je - rekao je i značajno namignuo. - Sad treba da idem. Moram da se nađem s roditeljima Žine Marti.

Klimnula je glavom.

- Nije gotovo, je li?

Ektor ju je pogledao s poštovanjem. Kamo sreće da joj može kazati da jeste. Da je slučaj zaključen. Ali slika Iris u bazenu, slika koju je san učinio još snažnijom, govorila mu je sasvim suprotno.

- Mislim da bi trebalo nešto da pročitaš.

Toga jutra, jače nego ikad, Aleš je poželeo da vrati vreme unazad. Žinina smrt je za njega bila neočekivan udarac, teži od svih koje je pretrpeo poslednjih dana, i dok je ležao u krevetu, bez volje da ustane, pustio je da mu misli odlutaju u nedavnu prošlost, koja mu je sad izgledala gotovo daleka. Zina, živa, nesigurna, povodljiva, a u isti mah mila, osjetljiva. Za sve ovo je kriv Mark, pomislio je ozlojeđeno, mada je u dubini duše znao da to nije sasvim tačno. Mark, njegov najverniji poklonik, momak koji je čak pristao da preuzme krivicu za nešto što nije učinio samo zato što je on to tražio od njega, vratio se iz Dabline drugačiji. Više nije bio dečkić kog je mogao da iskorišćava kako mu se prohte. Imao je sopstvene zamisli, zamisli koje su prelazile u opsesiju, zamisli koje su sve mogle da ih uvale u veliku nevolju. Cilj opravdava sredstvo, to je bio njegov moto. I kao što je naučio od svog dobrog učitelja, skovao je plan koji se graničio s bezumljem, ali upravo zato je mogao da ima i nepredvidljive posledice.

Srećom, uspeo je da ga osujeti pre nego što stvari odu predaleko, pre nego što jedna odvede do druge i istina ispliva na površinu. Žina mu je u tome pomogla ne znajući njegove prave razloge; pokazala je da ume nešto da prečuti, ali na kraju je poklekla. Žina... Rekli su da je ostavila poruku. Zamislio ju je samu, kako piše na kompjuteru kao mala devojčica, pokunjena zato što je izdala Marka. Utučena zbog onoga što ju je on naveo da učini.

Eksplozije su treštale kao gromovi i pratile ga celo posle podne. Dan uoči Ivanjdana Barselona se pretvorila u eksplozivan grad. Izdajničke petarde vrebale su na svakom čošku dok su se svi spremali za to veče i feštu koja je označavala blistav početak leta: vatrometi, logorske vatre i šampanjac činili su prijatnijom najkraću noć u godini. Kad je stigao Markovoj kući, prvo je primetio koliko se Žina dotala i osetio ubod ljubomore pomislivši da se nije tako obukla i našminkala zbog njega. U svakom slučaju, videlo se da je uznemirena, da joj nije priyatno u cipelama s visokom potpeticom, crnoj suknji i pripojenom korsetu. Njena garderoba

je u stvari odudarala od odeće njih dvojice: običnih majica, izlizanih farmerki i patika. Žina se igrala princeze s dvojicom aljkavih bogataških sinova, pomislio je Aleš. Mark je bio nervozan, ali to nije bilo neobično; takav je bio već nedeljama dok je pokušavao da izgleda odlučno, što nije bio. Zbog Iris. Prokleta Iris.

On je došao vičući na sav glas da mu daju pivo, pokušavajući da unese nešto veselja u društvo. Pripremio je sebi dvetri crte pre polaska, jer je predosećao da će mu trebati, i u tom trenutku je bio ushićen, pun energije, nezasit. Večera, pice koje su Mark i Žina dovršili i stavili u rernu, bila je već gotova i neko vreme, dok su praznili više čaše nego tanjire, to je ličilo na njihove nekadašnje žurke. Kad je Mark otišao u kuhinju da doneše još piva, Aleš je pojačao muziku i zaplesao sa Žinom. Majku mu, te večeri mala je bila da je pojedeš očima. A kokain, nek priča ko šta hoće, fantastičan je afrodisijak. Ako ne veruju, neka pitaju majku moje drugarice, pomislio je, suzdržavajući se da joj dodirne grudi. Dok je igrao s njom, skoro da je zaboravio na Marka; to je dobro kod kokaina: otklanja probleme, briše ih. Pomaže ti da se usredsrediš samo na najvažnije: Žinine butine, vrat. Ovlaš ga je ugrizao u šali, kao što bi učinio neki vampir zavodnik, jedan od onih što su se njoj mnogo sviđali, ali Žina ga je malo odmakla od sebe. Naravno, sad je to rezervisano za Marka. Sirota glupača. Zar ne vidi da je njen ljubljeni Mark odlepio za drugom? Malo je nedostajalo da je podseti na to, ali obuzdao se; te noći mu je trebalo Žinino savezništvo i nije nameravao da kaže išta što bi je okrenulo protiv njega.

- Jesi li uradila šta sam ti rekao? - upitao ju je šapatom.
- Jesam. Ali ne znam...

Prineo je prst usnama. -To je već odlučeno, Ži.

Žina je uzdahnula. -

Važi.

- Slušaj, sve ovo je ludost. - Ponovio joj je to hiljadu puta juče po podne i bio je ogorčen što mora opet. Prikupio je strpljenje, poput kakvog savremenog oca pred tvrdoglavom devojčicom. - To je ludost koja bi mogla da ima užasne posledice, naročito za tebe i za Marka. Možeš li da zamisliš šta bi pomislili ljudi kad bi saznali istinu? Kako bi im objasnila to na USB-u?

Žina se složila. U stvari, bila je prilično sigurna da je Aleš u pravu. Sad je nedostajalo samo još da ubede Marka.

- Uostalom, čemu sve to? Uvalićemo se u nevolju da bismo pomogli toj devojci iz Dabline? Sranje, čim ga prođe zaljubljenost, čak će nam i Mark biti zahvalan. - Zastao je. - Biće ti zahvalan. Siguran sam.

- Na čemu ču vam to biti zahvalan?

Aleš je u tom času shvatio da je bio povisio glas. Pa dobro, svejedno. Moraju da mu kažu i što pre, to bolje.

Uobičajeni jutarnji zvuci u kući nisu se nimalo razlikovali subotom. Otac je doručkovao u pola devet, a brat mu se držao istih navika sad kad se vratio kući preko leta. Neko je pokucao na vrata njegove sobe. -Da?

- Aleš. - Bio je to Eduard. Otvorio je i provirio. - Trebalo bi da ustaneš. Moramo da idemo kod Martijevih.

Došlo mu je da navuče čaršav preko glave, da se sakrije od svega.

- Ja ne idem. Ne mogu.

-Ali tata...

- Jebote, Edu! Ne idem. Je l' jasno? Brat se upiljio u njega i klimnuo glavom.

- U redu. Kazaću tati da ćeš otići kasnije.

Aleš se okrenuo u krevetu i uperio pogled u zid. Tata, tata. Jebote, njegova braća će i sa četrdeset godina misliti da su očeve reči Sveti pismo. Eduard je stajao nekoliko časaka na pragu, ali kad je video da je obliće u krevetu i dalje nepomično, bešumno je zatvorio vrata i otišao. Još bolje. Nije želeo da vidi Edua, ni oca i majku, a svakako ne Režinu. Radije će da gleda u taj beli zid kao u ekran na kome njegov mozak može da prikazuje neke druge slike.

-Na čemu ću vam to biti zahvalan? - ponovio je Mark, ovog puta s tračkom sumnje u glasu.

Žina je oborila glavu. Napolju je tako grunulo da su se sve troje trgali. Vrisnula je.

- Muka mi je više od petardi! - Otišla je do stola u potkrovlju i sipala sebi još jednu čašu đusvotke. Treću te večeri. S plastičnom čašom u ruci gledala je drugare, a oni su stajali jedan preko puta drugog kao dva revolveraša koji će svakog časa opaliti.

-Mark - rekao je najzad Aleš - Žina i ja smo razgovarali.

120

- O čemu?

- Znaš ti. - Aleš je učtao i krenuo prema stolu do Žine. Stigao je i stao pored nje. - Nećemo nastaviti s tim.

-Šta?

- Razmisli, Mark - produžio je Aleš. - Previše je rizično. Možeš da upadneš u nevolju, možeš sve da nas upropastiš. A čak nisi siguran ni da će uspeti.

- Ranije je uspevalo. - Te reči Mark je ponavljaо kao pesmicu, kao refren koji mu nije silazio sa usana poslednjih dana.

- Jebote, nije ovo škola! Sad ne pričamo o tome kako treba da priredimo malu šalu nekoj glupoj profesorki. Zar ne uviđaš to?

Mark se nije pomerao s mesta. Između njega i drugo dvoje videlo se kroz otvoren prozor parče neba i s vremena na vreme bi ga osvetlile žive, plamene boje.

- Ne, ne uviđam. Aleš je uzdahnuo.
 - To sad kažeš. Za nekoliko dana ćeš nam biti zahvalan.
 - A, je li? Mislio sam da ti meni zbog nečega treba da budeš zahvalan. Duguješ mi! I ti to znaš.
 - Činim ti uslugu. Odbijaš da shvatiš, ali tako je.
- Na trenutak je izgledalo da Markokleva. Spustio je glavu kao da više nema argumenata, kao da se umorio od rasprave. Žina je sve vreme razgovora čutala i odabrala je baš taj trenutak da zakorači prema Marku.
- Aleš je u pravu. Nije vredno truda...
 - Nosi se u pizdu materinu! - Od odgovora se prepala isto koliko i od petarde. - Ne razumem zašto ste toliko zabrinuti. Ne treba ništa više da radite. Daj mi USB i ja ću se pobrinuti za sve. Okrenula se prema Alešu. Ne znajući šta da kaže, otpila je piće toliko halapljivo da se umalo nije zagrcnula.
 - Nema USB-a, Mark. Gotovo je - rekao je Aleš. Mark je u neverici pogledao Žinu. Ali, kad je video da obara glavu, da ne poriče, eksplodirao je:
 - Ti si džukela! Prava džukela. Sve sam bio pripremio! - nastavio je tišim glasom: - Zar ne shvatate koliko je to meni važno? Trebalo bi da smo prijatelji!
 - I jesmo, Mark. Zato ovo i radimo - ponovio je Aleš.
 - Uh, velike li usluge! I ja bih tebi mogao da učinim jednu. - Markov glas je sad zvučao drugačije, kiselo, kao da izlazi iz želuca. - Da te oslobodim tog sranja što pravi kretena od tebe. Ili misliš da mi nismo primetili?
- Aleš je tek posle nekoliko sekundi shvatio na šta on misli. Dovoljno da Mark stekne prednost i ustremi se na njegov ranac.
- Šta to radiš, jebote?

- Radim to zbog tebe, Alešu. Činim ti uslugu. - Izvukao je kesice, veoma pažljivo pripremljene s dozama koje je obično prodavao, i sa slavodobitnim osmehom potrčao ka vratima.

121

Aleš je skočio za njim, ali Mark ga je odgurnuo i pojurio stepenicama do svoje sobe. Žina je, preneražena, videla kako Aleš trči za njim, hvata ga za kragnu majice nasred stepeništa i primorava da se okreće. Vrisnula je kad je odjeknuo prvi udarac: tresnuo je Marka dlanom posred usta. Obojica drugova su se ukočili. Mark je primetio da mu sa usne teče krv, otro je rukom ranu i obrisao je o majicu na grudima.

-Žao mi je. Nisam htio da te udarim... Ej, hajde da zaboravimo ovo.

Udarac kolenom pravo u testise izbio mu je vazduh iz pluća. Aleš se presamitio i zažmurnio dok mu je hiljadu minijaturnih vatrometa eksplodiralo u glavi. Kad je otvorio oči, Marka više nije bilo. Samo je čuo šuštanje kazančeta u kupatilu. Drskog, konačnog mlaza vode.

"Kreten", pomislio je, ali kad je htio to da izusti naglas, bol u preponama je postao nepodnošljiv i morao je da se nasloni na zid da ne padne na pod.

Čuo je ulazna vrata i prepostavio da su roditelji i brat izašli. Svest o tome da ima celu kuću samo za sebe donela mu je osećaj trenutnog olakšanja, ali ono je malopomalo iščezlo kad je shvatio da je, od onog okupljanja troje drugara koji su se na kraju posvađali, dvoje mrtvo. Mrtvo. Aleš ranije nije trošio vreme na razmišljanja o smrti. Nije imao razloga. Ponekad se prisećao dugih meseci svoje bolesti; nastojao je da se seti da li je, dok je ležao u bolničkom krevetu i trpeo mučenja ljudi u belom, strahovao od smrti, a odgovor je glasio da nije. Tek kasnije, kako su godine prolazile, postao je zaista svestan da drugi, razbolevši se od iste bolesti, nisu uspeli da prežive. I kad je to zaključio, osetio se snažnim, kao da ga je život već stavio na probu a on zahvaljujući svojoj snazi uspeo da pobedi. Slabići umiru; on ne. Dokazao je da je

hrabar. Edu mu je to neprestano govorio: veoma si hrabar, izdrži još malo, evo, gotovo je.

Ustao je iz kreveta, nije mu se išlo pod tuš. Soba je bila u strašnom neredu: odeća na sve strane, patike razbacane po patosu. Nehotice je pomislio na Žininu sobu, na redove plišanih igračaka na policama. Odbijala je da ih skloni zato što su bili sastavni deo šarma prostora koji je još čuvao određen trag nevinosti. Čoveče, Žina...

U glavi mu se upalio alarm. Koje bermude je nosio poslednjeg dana kad ju je video? Pretresao je džepove tri para bačena navratnanos na stolicu. Odahnuo je od olakšanja. Da, prokleti USB je tu. Priključio ga je na računar čisto rutinski, ne zato što je želeo da vidi šta ima na njemu. To sigurno ne. Zapravo, hteo je da svojim rukama uradi ono što je zamolio Žinu da ne čini prostonaprosto zato što nije imao poverenja u nju kad je posredi ma šta što je bilo povezano s Markom: hteo je da sve izbriše, da te slike zauvek nestanu bez traga.

Prenerazio se kad se na ekranu počelo da prikazuje šta ima na USB-u i misli mu je obuzela razdraženost veoma svojstvena njemu u ophođenju prema ostalima, razočaranje koje ga je obuzimalo svaki put kad bi iznova ustanovio da je okružen duducima. Ukorio je sebe što se naljutio na Žinu sad kad sirotice više nema, ali... Sranje, stvarno je glupača kad je uzela pogrešan uređaj i dala mu svoje beleške iz istorije umetnosti. Posle iznerviranosti opet se uključio alarm, još jači. "Prokletstvo." USB je još u Žininoj sobi, nadohvat ruke njenim roditeljima, policiji; onom mrgodnom Južnoamerikancu i jebozovnoj agentkinji. Trebalo mu je pet minuta da se obuče i otrči po bicikl. Dobro, pomislio je pakosno, naposletku će otac biti zadovoljan.

Dok je stajao ispred veličanstvene kapije sa crnim gvozdenim rešetkama iza koje je bio ulaz u kome su živeli Martijevi, Ektor je pogledao na sat. Imao je još petnaest minuta pre sastanka s Kastrovom, kojoj je telefonirao kad je izašao iz Žuanine kuće, i pomislio je da će mu prijati da popije još jednu kafu pre nego što se suoči s onim što ga čeka gore. Po svemu sudeći, nije jedino on tako mislio jer, čim je ušao u kafić, ispod oka je video da Feliks Kasteljs stoji na kraju šanca, s otvorenim novinama, udubljen u čitanje. Pošto je želeo da porazgovara nasamo s tim čovekom, nije časio ni časa. Otišao je do njega i oslovio ga, gotovo bez razmišljanja upotrebivši pozdrav za obraćanje sveštenicima.

- Zovite me Feliks, molim vas - kazao je ovaj srdačno. - U današnje vreme više нико нам не govori "oče".

- Hoćete li da sednemo za onaj sto tamo? - Ektor je pokazao sto u dnu sale, donekle izdvojen.

- Kako da ne. Čekam brata i Gloriju. S obzirom na situaciju, mislili smo da je najbolje da dođemo sve troje zajedno i da ostanemo samo koliko je neophodno.

"Veoma uviđavno", pomislio je Ektor. Kasteljsovi, svi zajedno, izjavljuju saučešće Salvadoru i Režini zbog smrti ćerke, koja je možda ubila njihovog sina i bratanca. Svakako, ako je zbog nečega trebalo biti zahvalan svima koji su upleteni u slučaj, bilo je to zato što su se do tog trenutka ponašali najobjektivnije moguće. Čak i grube reči Salvadora Martija, juče uveče, zvučale su više umorno nego uvredljivo.

Dok su sedeli sa šoljom kafe ispred sebe - Feliks je poručio još jednu da bi pravio društvo inspektoru - Ektor je požurio da povede razgovor na željenu temu pre nego što stignu ostali.

- Govori li vam nešto ime Iris?

- Iris?

"Odugovlači", pomislio je Salgado. Oborio je oči, kašičicom meša šećer: još odugovlačenja.

Uz dah.

- Pretpostavljam da mislite na Iris Alonso.
- Mislim na Iris koja se utopila u bazenu pre mnogo godina dok je bila u letnjem kampu.

Feliks je klimnuo glavom. Otpio je gutljaj kafe. Odmakao je šolju i naslonio obe ruke na stol pred Ektorovim ispitivačkim pogledom.

- Odavno nisam čuo to ime, inspektore. "Odavno više ne pomišljam na Iris", setio se Ektor.
- Šta želite da znate? I - oklevao je - zašto?
- Odmah će vam reći. Prvo vi meni ispričajte šta se dogodilo.
- Šta se dogodilo? Kamo sreće da ja to znam, inspektore.
- Vraćala mu se prijevratnost, glas mu je postajao sve čvršći. -Kao što ste rekli, Iris Alonso se utopila u bazenu kuće koju smo iznajmljivali svakog leta za kamp.
- Da li je bila jedna od devojčica pod vašim starateljstvom?
- Znao je odgovor, ali morao je da izvuče više podataka; želeo je da stigne do Marka, do

123

šestogodišnjeg dečaka koji je posmatrao tu jezivu sliku.

- Ne. Majka joj je bila kuvarica, udovica. Nešto duže od mesec dana stanovali su u kući, s nama.
- Nama?
- Redarima, decom, sa mnom. Deca su dolazila u grupama i ostajala po deset dana.
- Ali Mark je ostajao celo leto?
- Da. Moj brat je uvek mnogo radio. Leto je bilo problem, pa sam ga ja vodio sa sobom, da. - Pomalo nestropljivo je digao obe ruke sa stola. - I dalje ne razumem...
- Sve će vam objasniti na kraju, obećavam. Nastavite, molim vas.

Ektor je pomislio da preko puta njega sedi čovek više naviknut da sluša nego da govori.

Izdržao je sveštenikov pogled a da nije ni trepnuo.

- Kako je tačno umrla Iris Alonso? - opet je upitao.

- Utopila se u bazenu.

- Aha. Da li je bila sama? Je li imala napad želuca? Je li udarila glavom o ivicu?

Nastala je pauza. Možda je Feliks Kasteljs čvrsto odlučio da ne dozvoli da ga pritiskaju; možda je jednostavno obnavljaо uspomene.

- To je bilo davno, inspektore. Ne...

- Da h se udavilo mnogo devojčica pod vašim starateljstvom?

- Ne! Naravno da nije!

- Onda mi dozvolite da vam kažem da ne shvatam kako ste mogli da je zaboravite.

Kasteljsov odgovor je izašao iz dubine duše, ako duša postoji.

- Nisam je zaboravio, inspektore. Uveravam vas. Mesecima nisam bio u stanju da mislim ni na šta drugo. Ja sam je izvukao iz bazena. Pokušao sam da joj dam disanje usta na usta, da je oživim, sve... Ali bilo je prekasno.

- Šta se dogodilo? - Ektor je to izgovorio drugačijim glasom, možda blažim zbog bola koji se video na Kasteljsovom licu.

- Iris je bila čudna devojčica. - Sveštenik je gledao na drugu stranu, dalje od Ektora, dalje od kafića, od ulice, od grada. - Ili je možda bila u nekoj posebno teškoj fazi. Ne znam. Izgubio sam sposobnost da razumem mlade.

Tužno se osmehnuo i produžio a Ektor nije morao da ga požuruje.

- Ako se dobro sećam, imala je dvanaest godina. Drmao ju je pubertet. Tog leta njena majka nije znala šta da radi s njom. Ranijih godina bila je srećna, ispunjena devojčica; igrala se sa ostalom decom. Čak je i čuvala Marka. Ali tog leta se neprestano prepirala, ljutila. A tu su bili

i obedi. - Uzdahnuo je. - Na kraju sam morao da razgovaram s njenom majkom u četiri oka i zamolim je da malo popusti.

- Iris nije jela?

- Po majčinim rečima ne, a i videlo se da je sama kost i koža. - Setio se njenog krhkog mokrog telašceta i naježio se. - Dva dana pred smrt je nestala. Bože moj! Bilo je strašno. Tražili smo je svuda, krstarili smo šumom cele noći. Ljudi iz sela su nam pomogli. Verujte, sve

124

sam digao na noge da je pronađemo živu i zdravu. Konačno smo je našli, u jednoj pećini u šumi gde smo obično išli na izlet.

- Da li je bila dobro?

- Savršeno. Pogledala nas je najhladnije što je mogla i kazala da ne želi da se vrati.

Priznajem da sam se u tom trenutku naljutio. Mnogo sam se naljutio. Odveli smo je kući. Usput, umesto da bude poslušnija, da shvati koliko nas je uplašila, i dalje je bila ravnodušna. Bezobrazna. A meni je već bilo preko glave, inspektore; rekao sam joj da ide u svoju sobu i da ne izlazi iz nje, da je kažnjena. Da je bilo ključa, zaključao bih je. Možda ćete pomisliti da preterujem, ali verujte mi da sam se za vreme tih sati potrage sve vreme molio da joj se nije dogodilo ništa ozbiljno. - Zastao je. - Čak je odbila da se izvini majci... Jadna žena, bila je slomljena.

- Niko nije ušao da je vidi?

- Majka je pokušala da razgovara s njom. Ali naposletku su se opet posvađale. To je bilo dan uoči njene smrti.

Priča tog čoveka se u glavnim crtama podudarala s opisom iz Markovog bloga. Ali nedostajao je kraj i Ektor se nadao da sveštenik može malo da rasvetli događaje.

- Šta se dogodilo?

Feliks Kasteljs je oborio pogled. Nešto što je moglo biti oklevanje, ili osećaj krivice, ili oboje, na tren se pojavilo na njegovom licu. Taj izraz je trajao kratko, ali bio je tu. Ektor nije ni najmanje sumnjao.

- Niko ne zna šta se tačno desilo, inspektore. - Ponovo ga je pogledao u oči, trudeći se da deluje iskreno. - Sutradan ujutro, u ranu zoru, probudila me je vika jednog deteta. Trebalo mi je malo vremena da shvatim da je posredi Mark i istrčao sam iz sobe. Mark je i dalje vikao, s bazena. - Napravio je pauzu i progutao pljuvačku. - Ugledao sam je čim sam stigao. Skočio sam u vodu i pokušao da je oživim, ali bilo je kasno.

- Da li je bilo još nekoga u bazenu?

- Ne. Samo moj bratanac i ja. Rekao sam mu da ide odatle, ali nije me poslušao. Želeo sam da ga poštēdim tog užasnog prizora i pogleda na devojčicino telo kako leži pored njega, pa sam ostao u vodi, s Iris u naručju. Još se sećam njegovog uplašenog dečjeg lica...

- 1 lutaka.

- Kako znate? - Sveštenik se pogladio po bradi. Njegova zbumjenost kao da je bila stvarna. - Bilo je... jezivo. Pola tuceta lutaka plutalo je po vodi.

"Malene mrtve Iris", setio se Ektor. Sačekao je da protekne nekoliko sekundi, pa nastavio.

- Ko ih je stavio tamo?

- Valjda Iris... - Napregao se iz petnih žila da zadrži suze, ali one su se ipak pojavile u njegovim umornim očima. - Toj devojčici nije bilo dobro, inspektore. Ja nisam umeo to da vidim uprkos svemu što je govorila njena majka. Prekasno sam shvatio da je poremećena... duboko poremećena.

- Da li mi to govorite da se ta dvanaestogodišnja devojčica ubila?

- Ne! - Odričan odgovor je dao više sveštenik nego čovek. - To je morao biti nesrećan slučaj. Već sam vam kazao da je Iris bila veoma slaba. Prepostavili smo da je sišla na bazen u toku

noći, s lutkama, i da joj se u nekom trenutku zavrtelo u glavi pa je pala u vodu.

-Pretpostavili? Ko je još bio u kući?

- Za tri dana je dolazila sledeća grupa dece tako da smo bili sami: Mark, kuvarica i njene kćeri Iris i Ines, i ja. Tog popodneva je trebalo da stignu redari; neki su bili tu sve vreme kampa, a drugi su se smenjivali tokom leta. Međutim, čak su se i stalni redari bili vratili u grad da provedu tih nekoliko dana. Ne možete držati omladinu predugo van grada, inspektore.

Dosadno im je.

Ektor je predosećao da sveštenik nije završio. Da postoji još nešto što treba da mu ispriča sad kad mu je samokontrola popustila. Nije morao mnogo da čeka.

- Inspektore, Irisina majka je bila dobra žena, pre toga je već izgubila muža. Pomisao da joj je čerka namerno digla ruku na sebe dokrajčila bi je.

- Kažite vi meni istinu, oče - značajno je zatražio Salgado. - Zaboravite na mantiju, zavete i majku te devojčice i to šta može ili ne može da podnese.

Kasteljs je udahnuo i pritvorio oči. Kad ih je opet otvorio, progovorio je odlučno, veoma taho i skoro bez zastajkivanja.

- Dan ranije, dok sam je grdio što je pobegla, Iris me je pogledala veoma ozbiljno i rekla: "Ja nisam tražila od vas da dolazite po mene." I kad sam joj po stoti put rekao da smo mnogo propatili zbog nje, da je to što je uradila zaista loše, osmehnula se i odgovorila mi prezrivim glasom: "Ne možete da zamislite koliko loša mogu da budem."

S mesta gde je sedeо Ektor je video kako je Leire Kastro provirila na vrata kafića.

- Da li želite da mi kažete još nešto, oče?

- Ne. Samo bih voleo da znam otkud sad sve to. Iskopavanje starih tragedija ne može nikome da pomogne.

- Jeste li znali da je vaš bratanac Mark pisao blog?
- Ne. Ja i ne znam tačno šta je to, inspektore.
- Nešto kao dnevnik. U njemu je pisao o Iris, o danu kad ju je pronašao.
- Aha. Mislio sam da je zaboravio. Kad je to leto prošlo, više nikad je nije spomenuo.
- E pa, setio se dok je bio u Dablinu. I pisao je o tome. Leire je još stajala na vratima kafića.

Ektor je taman hteo da se oprosti kad je Feliks dodao još nešto:

- Inspektore... Ako imate još neku nedoumicu, možete da porazgovarate s komesarom Savaljom.

- Sa Savaljom?

- U ono vreme je bio inspektor i radio je u Ljeidi. On se postarao za sve.

Ako je ta vest i iznenadila Salgada, potudio se najbolje što je umeo da to prikrije.

- To će i učiniti. Sad moram da idem. Hvala na svemu. Feliks Kasteljs je klimnuo glavom.
- Moj brat će sigurno doći svakog časa.
- Onda ćemo se videti gore. Do skorog viđenja.

Dok je koračao prema Leire, video je da ona zuri u oca Kasteljsa. Gledala ga je podozrivo, oštro, bez imalo sažaljenja. I Ektor je shvatio da je i ona pročitala Markov blog i da, bilo to

126

ispravno ili ne, kroz glavu agentkinje Kastro prolaze iste mračne misli koje su ranije obuzele i njega.

127

Leire je čitala Markov blog tog jutra, pre sastanka s komesarom a posle novog napada jutarnje mučnine. 'Iz neobjasnivih razloga, Markova priča ju je dirnula više nego što bi ikad mogla da zamisli. Nema sumnje, postala sam osetljivija, pomislila je čim je pročitala blog, ispred kompjutera u svom stanu. Iz čista mira je poželela da pored sebe ima nekoga s kim će podeliti uznemirenost, osećaj da se ona - njen telo i njen um - menja zabrinjavajuće brzo. Od slike te devojčice, iste kao na crnobeloj fotografiji, uronjene u vodu, prevrnuo joj se želudac i ispunila su je pomešana osećanja besa i tuge. Potrajala su dovoljno dugo da se zapita ne postoji li možda još neki razlog za pojavljivanje te dve kombinovane emocije. Naravno da je postojao. Bila je zahvalna što mora na posao iako je subota, kad je teoretski slobodna. Sve samo da ne sedi kod kuće i čeka da je Tomas pozove.

Videla je njegovu poruku sinoć, kad je stigla kući. "Mnogo kasniš... pozvali su me neki pajtaši i idem na piće s njima. Vidimo se sutra. T." "T"? Kao da se ona tog popodneva tucala s nekim Tomasom, Tirsom ili Tadeom... Ta Tomasova manija da ostavi trag na svemu što radi počinjala je da je ljuti. I još više ju je naljutilo što je pola sata razmišljala kako da mu saopšti vest, a onda je ispalo da je došla u prazan stan. Svest o tome da to nije sasvim fer nije joj pomogla da se smiri.

I tako je, na vratima kafića, kad je inspektor krenuo ka njoj ostavivši za sobom oca Kasteljsa, koji je sedeо за stolom sa izrazom lica kao da je video avet, Leire pomislila upravo ono što je Salgado posumnjao. Da joj se priče o devojčicama i popovima ni najmanje ne dopadaju.

- Hajdemo - rekao je Ektor. - Jesi li dobro spavala? Loše izgledaš.
- Vrućina - slagala je. - Hoćemo li gore? -Da.
- Lepa košulja - kazala je dok su prelazili ulicu i iznenadila se kad je videla da je malčice pocrveneo.

Salvador Marti im je otvorio vrata i Leire je na trenutak pomislila da će ih opet isterati.

Međutim, pomerio se u stranu i propustio ih bez reči. U dnevnoj sobi su se čuli glasovi, ali Žinin otac ih nije poveo u tom pravcu, nego do stepeništa koje je vodilo na sprat, gde su bile sobe. Krenuli su za njim, a zatim sačekali na malom odmorištu da ode do ženine sobe i uđe tiho pokucavši na vrata. Izašao je malo kasnije.

- Moja supruga želi da razgovara s vama, inspektore. Nasamo.

Ektor je prihvatio.

- Agentkinja Kastro će pregledati Žininu sobu, za slučaj da smo sinoć nešto prevideli.

Salvador Marti je slegao ramenima.

- Znate gde je. Ako nekome budem potreban, biću dole. - Zaustavio se na trenutak na stepeništu i okrenuo. - Ljudi neprekidno zovu. Neki su već došli. Režina ne želi nikoga da vidi, a ja ne znam šta da im kažem. - Bio je slika i prilika poraza, upalih ramena i umornog lica. Zavrteo je glavom, samom sebi, i polako pošao dole.

Režina je dočekala inspektora u crnini, sedeći pored prozora, kraj stočića na kome je stajala tacna s netaknutim doručkom. Suprotnost u poređenju s blistavom, glasnom i letnje raspoloženom Režinom od pre dva dana bila je ogromna. Ipak, kao je ju je obuzela neka

128

neobična mirnoća. "Dejstvo sedativa", pomislio je Ektor.

- Gospođo Baljester, zaista mi je veoma žao što vas uz nemiravam u ovakvim okolnostima.

Pogledala ga je kao da ga ne razume i pokazala praznu stolicu s druge strane stočića.

- Vaš muž mi je rekao da želite da razgovarate sa mnom.

- Da. Moram nešto da vam ispričam. - Govorila je sporo, kao da joj je teško da nađe prave reči. - Oni misle da je Žina ubila Marka - kazala je glasom u kojem se zapažao upitan prizvuk.

- Prerano je da se kaže tako nešto.

Režina je pomerila glavu, a taj pokret je mogao da znači svašta. Umor, sumnjičavost, prihvatanje.

- Moja Žina nikad ne bi nikog ubila. - Reči su bile primerene, ali i lišene svakog osećanja.

- Mogu da kažu šta hoće, ja znam.

- Ko to kaže?

- Svi... Sigurna sam.

- Ljudi pričaju priče radi. - Ektor se nagnuo prema njoj. - Mene zanima šta vi mislite.

- Moja Žina nije nikoga ubila - ponovila je Režina.

- Ni sebe? - Pitanje bi bilo oštro da je postavljeno manje ljubaznim tonom.

Režina Baljester kao da je ozbiljno razmislila o odgovoru.

- Ne znam - kazala je napisetku. Zažmurila je i Ektor je pomislio da ne može više da je pritiska, pa je pošao da ustane. - Ne idite. Moram nešto da vam ispričam. I treba to da učinim ovde, nasamo. Ne želim da ga još više povredim.

- Koga?

- Salvadora - odgovorila je.

I drhtavim glasom koji je Ektora podsetio na Žinin kad mu je odgovarala na pitanja, Režina je počela da mu ispoveda, kao da je sveštenik, sve što se dogodilo između nje i Aleša Ruvire. Aleš je stigao nekoliko minuta posle Leire i Ektora i sad je stajao u dnevnoj sobi, pred strogim očevim pogledom. Salvador Marti je sedeо na kauču, a skupom je gospodarila tišina, koju bi tek tu i tamo prekinulo poneko tiho pitanje gospode Ruvire. Hvala bogu, nije bilo ni traga od Režine, i Aleš, koji nije znao da je policija u kući, pomislio je da se verovatno odmara.

Kad se opet začulo zvono na vratima, na licu Žininog oca ukazalo se tako snažno gnušanje da je sama gospoda Ruvira ustala da otvorи. Njen muž je iskoristio taj trenutak, dao sinovima znak da je vreme da krenu i ustao. Upravo u tom času u sobu su ušli Enrik Kasteljs i njegov

brat. Glorija je ostala kod vrata, sašaptavajući se s gospodom Ruvijom. Očigledno se raspitivala za Režinu jer je nju došla da vidi. Aleš je rekao sebi da mu je to poslednja šansa i dok je Enrik prilazio Žininom ocu a Feliks pozdravljao njegovog brata Edua, on se izmigoljio između svoje majke i Glorije, mrmljajući kako mora do kupatila.

Popeo se uza stepenice i brzo otišao do Žinine sobe. Vrata su bila zatvorena i bez razmišljanja ih je otvorio. Skamenio se kad je unutra ugledao agentkinju Kastro.

- Žao mi je - promucao je. - Tražio sam kupatilo... Leire ga je prostrelila pogledom.

- Ma hajde, Alešu. - Boja njenog glasa je govorila da nije poverovala nijednu reč. - Bio si

129

ovde milion puta... Šta tražiš?

- Ništa. - Osmehnuo se. Namestio je tužan osmeh, obično namenjen majci, medicinskim sestrama u bolnici i uopšte, svakoj ženi od nekog autoriteta. I policajke su žene, zar ne? - Želeo sam da vidim Žininu sobu. Da je se setim ovde.

"Kako da ne", pomislila je Leire. Ali pošto je bio tu, nije nameravala da ga tek tako pusti.

- Kad si je poslednji put video?

- Onog popodneva kad ste vi došli.

- Nisi ponovo razgovarao s njom?

- Jesam, preko *Mesindžera*. Te večeri, mislim.

- Da li ti je izgledala potišteno? Tužno?

- Naravno da je bila tužna. Ali nikad mi nije palo na pamet da će otići tako daleko.

- Nije?

- Nije.

- Bila je veoma zaljubljena u Marka, zar ne? Pogledao je iza sebe i zatvorio vrata. Seo je na krevet i nehotice spustio pogled na kutiju s plišanim igračkama.

- Jadna Žina, na kraju je sačuvala lutke...

Leire nije prevario Alešov osmeh, ali je kazala sebi da izraz naklonosti na njegovom licu ne može biti namešten. U suprotnom, taj dečko zaslužuje Oskara.

- Jeste - odgovorio je najzad. - Bila je veoma zaljubljena u Marka. Oduvek. - Ovog puta se osmehnuo iskreno.

- Ali on nije voleo nju?

Aleš je odmahnuo glavom. Leire je opet pitala:

- Upoznao je neku devojku u Dablinu, zar ne?

- Jeste. Devojku iz Španije, studirala je tamo. Žina je to vrlo loše primila.

- Dovoljno da ga gurne s prozora? Uputio joj je pogled pun nestrpljenja.

- Žina je te noći bila pijana, agentkinjo. Pre bi ona pala... Smešno je misliti tako nešto.

Leire je razoružala sigurnost s kojom je to izgovorio. Upravo to je i ona mislila.

- Šta je onda po tebi mislila kad je napisala ovo na kompjuteru? - izvukla je svoje pribeleške i pročitala naglas poslednje Žinine reči, ostavljene na ekranu. Dok je čitala, krišom je posmatrala Aleša i na njegovom licu je nazrela senku krivice.

- Nemam pojma - kazao je. Ustao je s kreveta i prišao joj. - Mogu li da pogledam?

Leire mu je pokazala prepis. Izraz na Alešovom licu prešao je od iznenadenja u nevericu, a iz nje u nešto nalik na strah.

- Ovako je napisala? Tako kako je ovde? - tiho je upitao.

- Da. Prepisala sam tačno kako je bilo napisano. Malo je nedostajalo da on nešto kaže, ali ipak nije progovorio. Tada se začuo glas doktora Ruvire, kako ga doziva odozdo.

- Moram da idem. - Stao je na vratima. - Još hoćete da me vidite u policijskoj stanici? U ponedeljak? - U njegovom držanju bilo je pomalo izazova.

-Da.

- U tom slučaju, doviđenja do ponedeljka.

Izašao je žurno, a Leire je ponovo pročitala poruku, zamišljena. Nešto im izmiče, bila je sigurna. I gorela je od želje da vidi Salgada i razmeni utiske s njim.

Nakon jučerašnje kiše sunce je peklo osvetoljubivo i snažno od rane zore. Neizdrživo je čak i s otvorenim prozorom i balkonom, pomislila je Karmen dok je brisala znoj sa čela kuhinjskim ubrusom. A ona je oduvek volela leto, od malih nogu, ali ne ovakvo: to plameno sunce čiji su zraci okomito padali na ulice i zbog kog je po ceo dan bila znojava i neraspoložena. Sipala je sebi čašu hladne vode iz bokala i popila je srkućući pomalo, pažljivo. Okrenula se i ugasila muziku: i od nje joj je bilo vrućina. Trebalo je da posluša onog mladog, ljubaznog čoveka koji joj je zvonio na vrata pre nekoliko nedelja da je ubedi da ugradi klimauređaj. Karmen ga je pažljivo saslušala i čak se dogovorila s njim za još jedan sastanak, no naposletku nije pristala. Moderni aparati su u nju unosili nemir, ali u tom trenutku je prebacila sebi što nije prihvatala njegov savet.

Hladna voda ju je malo umirila i osokolila dovoljno da dovrši pripremanje gaspača.¹⁰ Jedino to je mogla da jede leti: čašu svežeg gaspača. Kad ga je napravila, stavila ga je u frižider i pospremila kuhinju. "Gotovo", pomislila je pomalo nehajno. Sve je uradila. Pred njom je još jedan dug i sparan dan. Krenula je prema balkonu, ali u to doba dana sunce je udaralo pravo u njega pa nije izašla. Kako se samo promenio taj kraj grada... "Nabolje", pomislila je. Nikad nije bila sklona lažnoj čežnji za minulim vremenima. Nije svaka prošlost bolja, mada je svakako bila zabavnija. To je najgore u starosti: kao večnost dugi sati, koji ne mogu da se ispune ni televizijom ni časopisima. Ranije je bar u komšiluku imala Rut i Giljerma. To dete je zaista zlatno. Kao i uvek kad je mislila na njega, na tog mališana za koga je bila baba, Carmen se sećala svog sina. Koliko dugo nema nikakvih vesti od njega? Četiri godine? Pet? Bar nije opet dolazio da traži novac od nje; Ektor se postarao za to. Ektor... Jadni Ektor! Nije da ona rđavo misli o Rut, ne. Svaki bračni par je priča za sebe i ako ga je ta mlada žena napustila posle tolikih godina, sigurno je imala razloga. Ali muškarci ne umeju da žive sami. To je čista istina

i u Španiji i u Kini. U dvadesetom i u dvadeset prvom veku. Čak i ne jedu kako treba.

Tad joj je sinula ideja i mada se zbog toga nije osećala najpriyatnije, odlučila je da je sprovede u delo. Ektoru sigurno neće smetati da uđe u njegov stan. Otišla je do kuhinje, sipala polovinu gaspača u čist bokal, uzela ključeve od susedovog stana i krenula ka vratima. Kad je videla stepenište, samo što se nije vratila natrag, ali vođena dobrom voljom, a delimično i zbog dosade, pošla je dalje s bokalom u ruci. To stepenište čudno miriše, pomislila je prolazeći sledeće odmorište. Na zatvoren prostor ili na nešto trulo. S godinama je gubila čulo mirisa, ali tu blizu očigledno nešto smrdi. Događalo se to i ranije: neka životinja bi upala u prazan stan i uginula unutra. Nastavila je da se penje, polako, zato što joj se nigde nije žurilo, i došla do vrata na trećem spratu. Časak potom, osećajući se pomalo kao kakva tračara iz komšiluka, ušla je u stan.

Raspored prostorija je u osnovi bio isti kao kod nje pa se zato, iako su roletne bile spuštene, zaputila u kuhinju ne paleći svetlo. Frižider, prazan poput javne kuće za uskršnji post, dočekao je bokal uz zadovoljno zujanje. Karmen ga je zatvorila i već je izlazila iz kuhinje kad je začula zvuk iz spavaće sobe. Kao da su se vrata najednom zalupila od vetra. Ali nema vetra,

10 Hladna supa od paradaiza i drugog povrća. (Prim. prev.)

132

pomislila je. Ni najslabiji povetarac nije pirkao u tom stanu sa zatvorenim prozorima. Nošena ljubopitljivošću, prošla je kroz trpezariju i stala ispred velike sobe. Zaista, vrata su bila zatvorena. Polako je pritisnula kvaku i lagano odgurnula vrata, a ona su se širom otvorila. Naišla je na nešto što nije prepoznala, neku tvrdnu ivicu. Kroz pukotine na roletni jedva je ulazilo ponešto svetlosti, pa je pritisnula prekidač da upali luster, ali kad ga je dodirnula, njeni prsti nisu naišli na očekivanu plastiku, nego na ruku koja se oslanjala na njenu. Poskočila je natrag, iznenada svesna da tu ima nekoga, ali istovremeno dovoljno uplašena da je strah spreči

da reaguje. Stajala je nepomično, gledajući kako tamna silueta izranja iz mraka. Viknula bi, ma koliko uzalud to bilo, da joj je glas izašao iz grla, ali glasne žice su joj se ukočile. Isto kao ona.

Tren kasnije Karmen je zatvorila oči i podigla ruku, u detinjastom pokušaju da se odbrani od crnog obličja koje je u ruci držalo nekakav dugačak štap. Prvi udarac se sručio na njeno rame i primorao je da spusti ruku uz bolan jecaj. Od drugog je utonula u provaliju bez dna.

Kad su Ektor i Leire izašli iz stana Martijevih, zapahnula ih je jarka podnevna vrućina, koja se nemilosrdno spustila na centar Barselone. Dan je bio bez ijedne senke: prozračan i zagušljiv. Jedan od onih kad grad blista punim sjajem, kao pozornica u tehnikoloru po kojoj se šetkaju gotovo samo turisti u bermudama i s kačketima, naoružani digitalnim fotoaparatima i papirnim planovima grada. Dok su se polako spuštali Avenijom Katalonija, Ektor je mislio na poslednje trenutke provedene u stanu u Bulevaru Augusta: Ruvire, i Aleš s njima, otišli su ranije, a Kasteljsovi su nedugo zatim učinili isto. Bilo je očigledno da se niko ne oseća prijatno. Salvador Marti izgleda da jedini nije primećivao sumnje sadržane u svakoj izjavi saučešća, u svakom "žao mi je", zebnju s kojom mu je Enrik Kasteljs pružio ruku, poglede što su ih krišom bacale Glorija i gospoda Ruvira. Režina je pak odbila da izade iz svoje sobe i primi ikoga unutra iako su joj druge dve žene kucale na vrata.

Bašte kafića u aveniji pozivale su ih da sednu mada su oboje u suštini znali da je u to vreme erkondišn jedini način da se pobegne od vrućine. Ipak, na ulici su donekle bili dvoje bezimenih ljudi koji žele da razmene utiske o najnovijim detaljima slučaja. Dok su sedeli za jednim od tih stolova, a ispred njih stajale dve kafe s ledom, Ektor je preneo Leire o čemu je razgovarao s Feliksom Kasteljsom i Režinom Balje- ster, mada je iz opreza prečutao da je iskršlo ime komesara Savalja. Ona je, opet, ispričala Salgadu šta joj je rekao Aleš Ruvira i o svom obnovljenom utisku da taj dečko, kao pre toga Žina, krije nešto važno od njih.

- Jesi li zapazila da sve niti ovog slučaja vode do dva imena? - upitao je Ektor kad je završila.
- Kao da se krećemo po koordinatnoj osi: na jednoj strani Aleš, svačiji prijatelj, Režinin ljubavnik, rođeni manipulator; na drugoj, ta Iris... makar i mrtva.

Leire se složila. Mozak joj je radio sto na sat uprkos vrućini.

- Ima tu nečeg neobičnog. Mark se svega setio dok je bio u Dablinu. Zašto? I ko je poslao taj

mejl Žuani Vidal?

Ektoru je počela da se javlja neodređena sumnja povezana s tim pitanjima.

- Iris Alonso je imala mlađu sestru. Ines, mislim da se tako zove. - Frknuo je i to je zvučalo prilično razdraženo. -Sutra ćemo otkloniti sumnje. Danas treba da se usredsredimo na drugu osu.

- Aleš. - Leire je nekoliko sekundi čutala pa produžila: - Jedno je jasno: ako je Režina bila s njim juče posle podne, kako vam je sama nedavno rekla, Aleš nije mogao da ode kod Žine kući.

Inspektor je klimnuo glavom.

- Znaš šta? Najgore u svemu tome jeste što ne uspevam da zamislim nikoga od ljudi umešanih u ovaj slučaj kao ubicu. Svi su previše lepo vaspitani, previše se lepo ponašaju, previše brinu za spoljašnji izgled. A ako je neko od njih ubio Marka a zatim Žinu, morao je imati veoma jak motiv. Veoma duboku mržnju ili nekontrolisan, ogroman strah.

- A to nas ponovo dovodi do Iris... Ukoliko se jednostavno utopila u bazenu, ukoliko je njen smrt bila nesrećan slučaj, ništa od svega ovoga nema smisla. - Leire se setila lica oca Kasteljsa u kafiću. - Ali o tome imamo samo sveštenikovu reč.

134

Ektor ju je pogledao pravo u oči.

-Znam šta misliš, ali verujem da ne bi trebalo da prenagljujemo.

- Da li ste pročitali ostatak bloga, inspektore? U poslednjim tekstovima Mark sve vreme govori o pravdi, o tome da cilj opravdava sredstva, da će se za kratko vreme obelodaniti istina.

- A u poslednjem mejlu majci pomenuo je da treba da se pozabavi nekim važnim pitanjem u Barseloni. Nečim što mora da reši. A to nešto je sigurno povezano sa Irisinom smrću.

- Kad ste govorili o koordinatnim osama, mislim da ste jednu zaboravili, inspektore. I to

upravo onu koja prolazi kroz sredinu. Jedino ime koje se pojavljuje u oba slučaja. - Leirin glas je poprimio oštar ton, lišen i najmanje simpatije. - Otac Feliks Kasteljs.

Nesumnjivo je u pravu, pomislio je Ektor. I vratio mu se još snažniji utisak da sveštenik nešto krije.

- Ako je to posredi, slučaj može da poprimi veoma ružan obrt.
- Razmislite. Sve te pojedinosti o Iris, anoreksija, nagla promena naravi, potpuno odgovaraju opisu žrtve seksualnog zlostavljanja. Mark je tog leta bio samo dete, ali možda je u Dablinu počeo da se seća, iz ma kog razloga, i došao do istog zaključka kao mi sad.

Ektor je dovršio Leirine misli.

- I vratio se u Barselonu spremam da otkrije duboko zapretenu istinu. Ali kako? Da li je otvoreno optužio strica?
- Možda jeste. Možda je otišao kod njega. Možda se otac Kasteljs uplašio i odlučio da oduzme život bratancu.

Ti argumenti su sadržali neoborivu logiku. Ali logika je, kao i obično, zanemarivala osećanja.

- Ne zaboravimo da su voleli jedan drugog - odvratio je Salgado. - Mark je živeo sa ocem, koji se držao na odstojanju, i veruj mi kad ti kažem da znam kako je to, a zatim se obreo u veštačkoj porodici, koja ga je zapostavljala. Stric mu je bio nešto kao "surogat majka". Morao je biti veoma siguran u svoje sumnje da bi se osmeli da ga izda. A s druge strane, taj čovek je voleo bratanca kao da mu je sin. U to sam siguran. Cuva ga je, gajio... Rođeno dete se ne ubija, šta god da uradi.

- Ni da bi čovek spasao sopstvenu kožu?
- Ni radi toga.

Nekoliko trenutaka su oboje bili udubljeni u misli. Ektor je shvatio da treba da se otarasí

agentkinje Kastro i porazgovara sa Savaljom. Međutim, Leirin mozak je u tom času odlutao daleko od slučaja. Otac koji se drži na odstojanju, ljubav dece i roditelja... Sve to je počelo previše da je pogađa i osetila je iznenadnu potrebu da vidi Tomasa.

- Sad moram da obavim neke privatne poslove - kazao je Ektor, a ona je uzdahnula s olakšanjem.

- Savršeno. I ja - promrmljala je gotovo sebi u bradu.

- Postoji nešto što bih voleo da uradiš danas posle podne. - I malo utišavši glas, Ektor joj je objasnio svoj plan.

Mlađa inspektorka Andreu nije nimalo uživala u toj blistavoj letnjoj suboti. Ustala je na levu

135

nogu pošto pola noći nije oka sklopila jer je mozgala o susretu s onom bojažljivom ženom u parku Sijudadela. Ali sumnje nisu nestale, i kad se probudila, nasrnule su na nju još snažnije.

Naposletku se posvađala s mužem - što je mrzela i što joj se obično nije događalo - i uprkos ljutnji odlučila što pre da razreši te nepoznanice. Iako je cenila Ektora Salgada više nego ijednog drugog kolegu, ili možda upravo zato, bilo je potrebno da ispita slučaj do kraja.

Mogla je da se uhvati samo za jedan detalj pre nego što se suoči s prijateljem i bez okolišanja ga pita da li je video Omara onog popodneva kad je ovaj nestao, kao što tvrdi ta Rosa. To je pucanj naslepo, ali vredi probati. Tu prokletu svinjsku glavu nabavila je obližnja kasapnica, koja je često isporučivala slične poslastice užasnom doktoru. Možda ju je u ovom slučaju naručio on lično, kao i obično. Ili možda nije... I kad je otvorila vrata mesare, koja se nalazila nedaleko od doktorove ordinacije, poželeta je svim srcem da je tom prilikom upravo Omar izvršio tu ogavnu porudžbinu.

Radnja je bila prazna, a Martina se nije previše začudila. Subota u vreme ručka, prevelika vrućina za odlazak u kupovinu, a roba takva da bi njena majka bez oklevanja izjavila da je

drugorazredna. S druge strane tezge, jedan krupan čovek, opasan keceljom koja više nikad neće opet biti bela, pogledao ju je sa osmehom na usnama. Ali je izraz dobrodošlice iščezao čim je saopštila da povod njenog dolaska nije namera da napuni frižider krmendlama.

- Već su dolazili kod mene zbog toga - odgovorio je prodavac neraspoloženo. - Šta hoćete da vam kažem? Ako neko naruči od mene svinjsku glavu, ja je prodam. Nije moje šta će posle da radi s njom.

- Dabome. Ali neće biti ni da imate mnogo takvih narudžbina, zar ne? Hoću reći, obično ih ne držite u prodavnici, kao robu...

- Celu glavu ne, naravno. Mada znate da se od svinje iskorišćava sve - objasnio je čovek ponosno.

- Doktor ih je naručivao od vas lično? Ili telefonom?

- U početku je dolazio lično. Kasnije telefonom. - U tom trenutku momčić od otprilike petnaest godina, pljunuti otac samo manji, izašao je iz magacina. - Moj sin mu je nosio poručenu robu kući, je li tako, Žordi? Naša radnja je mala, gospodo, moramo da čuvamo mušterije.

"I da perete stakla", pomislila je Martina.

- Ko se tog puta javio na telefon? Vi ili sin?

- Ja - kazao je momčić.

- Da li se sećaš kad je zvao?

- Dva ili tri dana ranije, ne znam. - Momak nije ličio na genija i, naravno, razgovor ga nije mnogo zanimalo. Međutim, kao da se najednom nečega setio. - Mada tog puta nije pozvao on.

- Nije? - Mlađa inspektorka je pokušala da sakrije nervozu u glasu. - Nego ko onda?

Dečko je slegao ramenima. Usta su mu bila poluotvorena. Martina je došla u napast da ga prodrma i izbriše mu taj glupavi izraz s lica. Ipak, nasmešila se i ponovo upitala:

- Da li je zvao njegov pomoćnik? - Nije znala ima li Oskar pomoćnika, ali jedino toga se dosetila.

- Nemam pojma. - Žordi se malo napregnuo da se seti, tako da je otvorio usta još dva

136

milimetra.

- Šta ti je kazao? Važno je.

- Pa to.

Martina se ugrizla za usnu, ali nešto na njenom licu sigurno je podstaklo kasapina juniora da nastavi.

- Bio je neki čovek. Rekao je da zove u ime doktora Omara, da odnesemo svinjsku glavu njegovoju kući u utorak uveče, pred kraj radnog vremena.

- I tako si i uradio?

- Naravno. Lično sam je odneo.

- Da li si video Omara?

Dečko je odmahnuo glavom.

- Ne, isti taj čovek mi je kazao da je doktor zauzet. Da ima pacijenta.

- Kako znaš da je bio isti čovek? Žordi kao da je bio iznenađen pitanjem.

- A ko bi drugi bio? - Videvši da odgovor ne zadovoljava tu zahtevnu gospođu, setio se još nečega. - Uostalom, imali su isti naglasak.

- Kakav naglasak?

- Južnoamerički. Pa, ne baš.

Martina Andreu je morala da uloži nadljudski napor da ne krene da izvlači jasan odgovor batinama.

- Razmisli dobro - opet je zatražila blagim glasom. Pokušala je da nađe odrednicu koju bi taj

momčić bio u stanju da razume. - Da li je govorio kao Ronaldinjo? Ili više kao Mesi?

To je sasvim razbistriло uspomene kasapinovog šegrt-a. Osmehnuo se kao srećno dete.

- To! Kao Mesi. - I uzviknuo bi "Živela Barsa" da ga pogled mlađe inspektorke Andreu nije bez ikakve sumnje primorao da začepi usta.

I znenadjeni Ljuis Savalj otvorio je vrata svog udobnog stana u Ulici Auzijasa Marka, blizu Severne autobuske stanice. Primanje inspektora u kuću, u subotu i u vreme ručka, nije baš spadalo u komesarove omiljene aktivnosti, ali boja Ektorovog glasa u njemu je probudila nešto više od radoznalosti. S druge strane, čerke nisu bile kod kuće, za promenu, a žena je otišla na plažu s prijateljicom i neće se vraćati do mraka. Dakle, komesar je imao ceo stan na raspolaganju i jedan deo prepodneva mu je otišao na slaganje slagalice od pet hiljada delića, od kojih mu je još ostalo da poređa više od hiljadu. To je bila njegova omiljena razonoda, bezazlena i opuštajuća, a i žena i čerke su ga ohrabrivale poklanjajući mu jednu slagalicu za drugom, što težu to bolje. Uzgred rečeno, kad bude gotova, ova će biti slika Crkve Svete porodice, ali trenutno je bila nedovršena isto koliko i pravi hram Božji.

- Hoćeš li nešto da popiješ? Pivo? - pitao je Savalj.

- Ne, hvala. Ljuise, stvarno mi je žao što te uznemiravam danas.

- I nisam imao neka velika posla - odvratio je komesar, pomalo čežnjivo misleći na svoju slagalicu. - Ali sedi, nemoj da stojiš. Idem da donesem sebi pivo. Sigurno nećeš jedno?

- Sigurno.

Ektor je seo u fotelju, razmišljajući kako da zapodene razgovor. Savalj se vratio odmah, s dve konzerve i dve čaše. Pošto je najzad pristao da popije pivo, Salgado je gledajući šefa rekao sebi da nijedan čovek na nekom važnom položaju nikad ne bi trebalo da nosi kratke pantalone.

- Šta te dovodi ovde? - htio je da čuje komesar. - Nešto novo u slučaju one devojke?

- Žine Marti? - Ektor je odmahnuo glavom. - Malo je novih detalja. Bar dok ne stigne forenzički izveštaj.

-Aha. Pa onda?

- Želeo sam da porazgovaram s tobom danas, van policijske stanice. - Ektor se naljutio na

sebe što toliko okoliša i odlučio da uhvati bika za rogove: - Zašto mi nisi rekao da poznaješ Kasteljsove od ranije?

Pitanje je zazvučalo kao optužba. A Savaljevo raspoloženje smesta se promenilo.

- Rekao sam ti da sam se družio s Markovom majkom.
- Da. Ali nisi spomenuo da si vodio još jedan slučaj povezan s njima. - Zapitao se da li da kaže ime ili komesar već zna o čemu govori. Za svaki slučaj, produžio je: - Pre više godina jedna devojčica se utopila u letnjem kampu. Upravnik, ili kako se već zove ta funkcija, bio je Feliks Kasteljs.

Savalj je mogao da se pretvara: da se napravi da je zaboravio, da nije povezao ta dva imena, dve smrti koje je razdvajalo trinaest godina. I Ektor bi mu možda poverovao. Ali oči su ga izdale, otkrivajući ono što su obojica znala: slučaj Iris Alonso, devojčice koja se utopila među lutkama, jedan je od onih slučajeva što se godinama ne brišu iz sećanja.

-Ne sećam se imena te devojčice...

-Iris.

- Da. Tada je to bilo retko ime. - Komesar je spustio čašu na stočić u sredini. - Imaš li
- 138

cigaretu?

- Naravno. Mislio sam da ne pušiš.

- Samo ponekad.

Ektor mu je dodao cigaretu i ponudio vatru, zapalio i sebi jednu i čekao. Od dima dve cigarete stvarao se beli oblačić.

- Posle ču morati da otvorim prozor - kazao je Savalj. - Ili će me Elena opet izgrditi.
- Cega se sećaš iz tog slučaja? - bio je uporan Salgado.
- Slabo čega, Ektore. Slabo čega - U očima mu se videlo da, iako je tih uspomena malo, one

nisu nimalo prijatne. -Čemu to sad? Ima li nekakve veze s onim što se dogodilo Žuaninom sinu?

- Ne znam. Možda ti možeš da mi kažeš.
- Sečam ga se. Marka. Bio je mali i veoma uzbudjen. Potresen.
- On ju je pronašao, je li?

Savalj je potvrdio, ne pitajući kako on to zna.

- Tako su mi kazali. - Zavrteo je glavom. - Deca ne bi trebalo da gledaju takve stvari.
- Ne. A ne bi trebalo ni da se udave i umru. Komesar je pogledao Ektora iskosa i na njegovom licu, na kome se nekoliko časaka pre toga videlo da mu je neprijatno, čak i da strepi, pojavilo se snažno nestrpljenje.

- Ne dopada mi se taj ton. Zašto ne pitaš ono što želiš da znaš?

"Zato što mi nije najasnije šta da pitam", pomislio je Ektor.

- Ljuise, poznajemo se godinama. Nisi mi samo šef, pronašao si se prema meni kao prijatelj. Ali ovog trena moram da čujem je li bilo nečeg neobičnog u slučaju te devojčice. Nečega što sad, posle trinaest godina, može da bude pretnja za nekoga.
- Ne znam da li te razumem. Ektor je ugasio cigaretu.
- Da, razumeš me. - Uđahnuo je pa nastavio. - Odlično znaš o čemu ti govorim. Neki detalji su morali da izbjiju na videlo u toj istrazi: Iris nije jela, pobegla je iz te kuće dva dana ranije, pronašala se drsko i mnogo se promenila poslednje godine. Majka nije mogla da je ukroti. Zar te sve to nije navelo na jednu pomisao?
- Govoriš o nečemu što je bilo davno, Ektore.
- Seksualno zlostavljanje maloletnih lica nije današnjeg datuma, Ljuise. Postojalo je oduvek. I dugi niz godina je zataškavano.
- Nadam se da ne ciljaš na ono na šta mislim.

- Ne ciljam ja ni na šta. Samo pitam.
- Nije bilo nikakvog dokaza za to.
- Nije, je li? Zar ti se njen ponašanje nije učinilo kao dovoljan dokaz? Ili ste možda poverovali u nešto što vam je rekao otac Kasteljs? Sveštenik iz dobre porodice, što da čovek sumnja u nekog takvog?
- Dosta! Ne dozvoljavam da tako razgovaraš sa mnom.
- Onda će ti reći drugačaje. Da li je smrt Iris Alonso bila nesrećan slučaj?

139

- Verovao ili ne, jeste. - Savalj ga je pogledao pravo u oči, pokušavajući da u tu tvrdnju unese sav svoj autoritet.

Ektoru nije bilo druge nego da to prihvati, ali nije htio da se tek tako preda.

- A lutke? Šta su tu tražile lutke što su plutale po vodi?
- Rekao sam da je dosta! - Nastala je pauza, preteća i puna pitanja. - Ako hoćeš ponovo da ispitaš slučaj, naći ćeš dosije. Nema ničega što treba kriti.
- Voleo bih da mogu da ti verujem. Savalj ga je oštro pogledao.
- Ne moram da ti dajem nikakvo objašnjenje. Ta devojčica se utopila u bazenu. Bio je nesrećan slučaj. To je strašno, ali događa se svakog leta.
- Zaista nemaš ništa više da dodaš?

Savalj je odmahnuo glavom a Ektor je ustao iz fotelje. Hteo je da se oprosti, ali komesar se ponovo oglasio.

- Ektore. Kazao si da smo prijatelji. Mogu li da te zamolim kao prijatelja da prihvatiš moju časnu reč o tom pitanju? Mogao bih da tražim od tebe da ostaviš taj slučaj, ali radije će imati poverenja u twoje prijateljstvo. Ja sam pokazao da te uvažavam. Možda je sad trenutak da i ti učiniš isto.

- Tražiš uslugu od mene? Ako je tako, reci to jasno i glasno. Reci, i onda ću znati kako da postupim.

Savaljov pogled je bio prikovan za pod.

- Pravda je ogledalo s dva lica. - Polako je digao glavu i nastavio: - S jedne strane se u njemu vide mrtvi a s druge živi. Šta misliš, koja je od te dve grupe važnija?

Ektor je zavrteo glavom. Dok je stajao ispred svog prepostavljenog, gledao je čoveka koji mu je pomogao u teškim trenucima i pokušao da u sebi pronađe zahvalnost koju mu je dugovao, poverenje koje mu je uvek ulivao.

- Pravda je neodređen pojam, Ljuise, tu se slažemo. Zato ja više volim da govorim o istini. Istina je samo jedna, i za žive i za mrtve. I jedino po to sam došao, ali vidim da je neću dobiti. Dok je stajao ispred lifta, Ektor je shvatio da izlazi iz te kuće s gorkim ukusom u ustima i ozbiljno odlučio da opet zazvoni na vrata, uđe i otpočne razgovor iz početka.

Jednom rukom je već dotakao zvono kad je zazvonio mobilni telefon i njegovi prioriteti su se smesta promenili. To je bila Martina Andreu i zvala je da mu kaže kako je njegovu kućevlasnicu Karmen neko napao u njenom stanu. Lift je otisao, ali on ga više nije čekao; strčao je i uhvatio taksi do bolnice Mar.

Ako put do muškarčevog srca vodi preko stomaka, onda je bilo jasno da četiri jela koja je Leire kupila u radnji gotove hrane neće postići da Tomas pokorno klekne pred njene noge. Dok je gledala kako nevoljno žvaće podgrejane krokete, gotovo da se sažalila na njega. Javio se na telefon dubokim glasom po kome je bilo jasno da je piće s pajtašima potrajalo do zore i preko volje pristao da dođe kod nje i nešto pojede. Sad se upinjao da izgleda budan i gladan, nemajući pojma da će desert koji ga čeka progutati teže nego sve pre toga.

- Kako je bilo sinoć? - pitao je dok se dvoumio da li da uzme još jedan kroket ili empanadilju11 masnu od ulja. Odabralo je vodu.

-Dosta teško. Mrtva devojka. Kod kuće, u kadi.

-Samoubistvo?

- Još ne znamo - kazala je tonom koji je jasno govorio kako želi da prekine razgovor o toj temi. - Slušaj, žao mi je što sam te probudila ranije... ali moramo da razgovaramo.

- Eto ti sad... Zvuči kao nešto loše. - Nasmešio se. Sklonio je tanjur sa stola s gađenjem na licu. - Nisam mnogo gladan.

Ona jeste bila, ali nebitno. Ne bi mogla da stavi ni zalogaj u usta dok ne skine sa pleća teret pod kojim je posrtala. Poslednji put se setila Marijinog saveta. Šta dobija time što će mu reći? Može da raskine s njim, na licu mesta i tog trenutka, da mu kaže kako je upoznala drugog i taj mladić će mirno nastaviti da živi svoj život, nemajući pojma da ona nosi njegovo dete.

Potražiće novu žensku, otići s njom na krstarenje i brzo će zaboraviti tih šest divlje strasnih tucanja. Možda će je jednom opet pozvati, ali ona se neće javiti na telefon. Nehotice je uzdahnula. Majku mu, zašto mora da bude toliko iskrena? Nikad nije umela da laže, ni u svoju ni u tuđu korist. Laži su joj padale na pamet, ali kad bi kucnuo čas da ih izgovori, nešto u njoj ih je pretvaralo u istinu. I na kraju krajeva, ponovila je sebi, ona ne namerava ništa da traži od

njega: ni novac, ni odgovornost. Dete su začeli oboje, ali ona i samo ona je odlučila da održava trudnoću. On može da nestane i neće ga tražiti. Ta pomisao, realna mogućnost da se to dogodi, zbolela ju je malo više nego što je bila spremna da prizna. Onda je primetila da joj on nešto govori i vratila se u stvarnost.

- ...neka ostane tako. Znam da ti teško padaju obaveze, vrlo jasno si mi to stavila do znanja.

Ali pomislio sam da će biti zabavno.

-Šta?

- Plovidba brodićem. - Pogledao ju je začuđeno i osmehnuo se. - Mislio sam da sam ja mamuran!

-Naravno da bi bilo zabavno.

Raširio je ruke, pokazujući da se predaje.

- Ko će da razume vas žene. Pomislio sam da ti teško pada ideja da provedeš deset dana sa mnom... Da si se osetila kao pod pritiskom ili nešto slično.

11 Empanadilia le varianta empanade. (Prim. prev.)

141

- Trudna sam.

Trebalo mu je nekoliko sekundi da shvati šta mu je rekla. I još nekoliko da predoseti da mu ona to govori zato što on verovatno ima neke veze s tim.

- Tru... trudna?

-U ponedeljak moram kod lekara, ali sigurna sam, Tomase.

-I...? - uzeo je vazduh pre nego što je postavio pitanje. Poštedela ga je napora.

- Tvoje je. I u to sam sigurna. - Stavila mu je ruku na usta. - Smiri se. Uzmi vremena koliko ti treba. Nije potrebno da sad išta kažeš.

Dakako, on kao da je ostao bez reči. Nakašljao se. Promeskoljio se u stolici. Ne bi umela da

kaže šta se vidi na njegovom licu: sreća, zbumjenost, nepoverenje?

- Slušaj me - produžila je. - Govorim ti ovo zato što mislim da imaš pravo da znaš. Ali ako ovog trenutka ustaneš s te stolice i odeš, razumeću odlično. Nas dvoje se ne zabavljamo, niti išta nalik na to. Neću se osećati razočarano, ni iznevereno, ni...

- Čoveče. - Zavalio se dublje u stolici, naslanjajući leda, i pogledao ju je kao da ne može da joj poveruje. - I da hoću, ne bih mogao da ustanem sa stolice.

Moralu je da se nasmeši.

- Žao mi je - šapnula je. - Znam da nisi očekivao da to čuješ.

- Sigurno da nisam. Ali hvala što si mi kazala. - Izgleda da je počeo da dolazi k sebi. Govorio je polako. - Da li si sigurna?

- Da je tvoje?

- Da si trudna! Ako te lekar još nije pregledao...

- Tomase.

- U redu. I šta misliš da radiš?

- Misliš da li će roditi? - Pitanje je bilo logično. - Da.

- Aha. - Polako je klimnuo glavom. - To znači jednostavno mi saopštavaš?

Leire je htela da se usprotivi, ali je shvatila da je on u suštini u pravu. - Da.

- A izbori koje mi ostavljaš jesu...

- Možeš da odeš da kupiš cigarete i da se nikad više ne vratiš - rekla je. - Ili da ostaneš i budeš detetu otac.

- Mislim da je rešenje sa cigaretama izašlo iz mode.

- Klasika ne izlazi iz mode. I protiv volje se osmehnuo.

- Ti si neverovatna!

- Tomase. - Pogledala ga je ozbiljno i pokušala da reči koje će izgovoriti izraze tačno ono što

je želela da kaže, da ne zvuče kao pretnja, ni kao prisila, ni kao da je sama sebi dovoljna. -

Iskreno, dopadaš mi se. Dopadaš mi se prilično. Ali mi nismo u vezi, ne zabavljamo se, ništa slično. Ne znam da li sam zaljubljena u tebe, a ne verujem ni da si ti u mene. Takođe mi nije najasnije kako je to biti zaljubljen, da ti pravo kažem... Ali da nisam trudna, pošla bih s tobom na krstarenje i videli bismo šta se dešava. Međutim, imajući u vidu okolnosti - nastavila je, pokazujući na svoj trbuh - sve se menja.

142

Klimnuo je glavom. Duboko je udahnuo. Bilo je jasno da mu se u glavi roji bezbroj ideja, pitanja, mogućnosti.

- Ne ljuti se - odvratio je najzad. - Ali mislim da mi treba vremena da se priviknem na tu pomisao.
- Nisi jedini. Oboje imamo oko sedam meseci za to. Ustao je a ona je znala da odlazi.
- Zvaću te - rekao je.
- Naravno. - Više nije gledala u njega. Uperila je pogled u sto.
- Slušaj... - Prišao joj je i pomilovao je po obrazu. - Ne bežim. Samo tražim tajm aut.

Okrenula se prema njemu, ne uspevajući da izbaci ironiju iz glasa:

- Jesi li ostao bez cigareta?

Tomas je izvadio paklicu iz gornjeg džepa košulje. -Ne.

Leire nije ništa rekla. Primetila je da se ruka odmiče od njenog obraza i da se Tomas povlači korak natrag. Zažmurila je, a sledeće što je čula bila su ulazna vrata. Kad je otvorila oči, više nije bio tu.

143

Blistavobela čekaonica u bolnici Mar bila je puna kao što se moglo i očekivati da bude jedne subote u julu mesecu i Ektoru je trebalo vremena da uoči mlađu inspektorku Andreu.

Zapravo, prvo je ona spazila njega i prišla. Položila mu je ruku na rame i Ektor se zatečeno okrenuo.

- Martina! Šta se dogodilo?

- Ne znam. Reklo bi se da je neko ušao u njenu kuću i napao je. U teškom je stanju, Ektore. Odneli su je na intenzivnu negu. Nije dolazila svesti.

- Sranje. - Izraz na Salgadovom licu bio je do te mere napet da se mlađa inspektorka uplašila da će izgubiti kontrolu. - Ektore... hajde da izađemo nakratko. Trenutno ovde ništa ne radimo i... Moram da popričam s tobom.

Pomislila je da će odbiti, da će zahtevati da razgovara s doktorom, ali on joj je postavio neizbežno i očekivano pitanje.

- Zašto si je ti pronašla?

Mlađa inspektorka se zagledala u njega, pokušavajući da na tom gnevnom licu ugleda kakav znak koji bi joj pomogao da odluči, da zna. Nije ga pronašla, pa je samo tiho odgovorila:

- O tome sam htela da popričamo. Hajdemo napolje.

Odblesci sunca su se ogledali u retrovizorima automobila. Bilo je pola četiri po podne, a termometar je pokazivao trideset stepeni Celzijusa. Sav znojav, Ektor je zapalio cigaretu i žudno pušio, ali zbog mučnine u želucu nikotin mu je smrdeo. Bacio je ostatak cigarete i ugazio ga.

- Smiri se malo, Ektore. Molim te. Zabacio je glavu unazad i duboko udahnuo.

- Kako si je pronašla?

- Sačekaj malo. Treba da čuješ nekoliko stvari. Imam novosti u slučaju Omar. - Očekivala je

da će videti neku reakciju na koleginom licu, ali na njemu se pomolilo jedino zanimanje, želja da nešto sazna. - Ektore, pitala sam te to u sredu dok smo ručali, ali hajde da sad raščistimo.

Da li si video Omara u utorak?

- Šta ti sad to znači?

- Odgovori, jebote! Misliš li da bih te ponovo pitala da nije važno?

Pogledao ju je razočarano i besno.

- Govorim ti poslednji put. Nisam video Omara u utorak. Nisam ga ponovo video od onog dana. Je l' jasno?

- A šta si radio u utorak po podne?

- Ništa. Vratio sam se kući.

-Nisi razgovarao s bivšom ženom ni sa sinom? Ektor je skrenuo pogled.

-Šta si, kog đavola, radio?

- Sedeo i čekao da se neko seti da me pozove. Bio mi je rođendan.

Martina nije izdržala i zakikotala se.

144

- Jebote, Ektore! Najsuroviji lik u gradu, čovek koji deli udarce sumnjivima, a onda sedi kod kuće i plače što ga se niko ne seća...

Protiv volje se osmehnuo.

- Čovek s godinama postane osjetljiv.

- Najgore je što ti verujem, ali jedna svedokinja te je videla ispred njegove kuće u utorak predveče, oko pola devet.

- Šta to pričaš? - skoro je povikao.

- Ektore, samo te obaveštavam šta sam saznala. Ne bi ni trebalo to da radim i zato budi dobar i ne viči na mene. -Ispričala mu je Rosino svedočenje, ne izostavljajući ni jedan jedini

detalj, i podatke dobijene u kasapnici tog dana u vreme ručka. - Zato sam otišla kod tebe.

Vrata od ulaza su bila otvorena pa sam krenula gore; kad sam prolazila pored stana na prvom spratu, zapazila sam da ni ta vrata nisu zatvorena i to mi se učinilo čudno. Povukla sam ih... i naletela na tu jadnu ženu na podu, u nesvesti.

Salgado je pratio šta njegova koleginica priča ne prekinuvši je nijednom. Dok ju je slušao, njegov mozak je pokušavao da u njenu priču uklopi još neke deliče slagalice: uznemirujuće snimke na kojima on tuče Omara i one s Rut na plaži. Nije uspeo, ali pomislio je da Andreuova zaslužuje da to sazna. Nije želeo ništa više da krije od nje, pa joj je ispričao čim je završila. Zatim su oboje zaćutali razmišljajući, svako zaokupljen sopstvenim sumnjama i strahovima. Ektor je prvi reagovao i izvukao mobilni telefon. Nervozno je potražio sinovljev broj u imeniku i pritisnuo pozivno dugme. Srećom, Giljermo se ovog puta odmah javio. Salgado je razgovarao s njim nekoliko minuta, trudeći se da zvuči normalno. Zatim je, ne razmišljajući, pozvao Rut. Jedini odgovor bio je hladan glas koji ga je obavestio da je broj isključen ili van dometa.

Za to vreme Martina Andreu ga je pažljivo posmatrala. Primetio je, ali je rekao sebi da ona ima pravo na to. Postoje razlozi za njene sumnje i najednom je shvatio da će, ironijom sudbine, morati da se posluži istim argumentom koji je pre sat vremena čuo od Savalja. Da se pozove na njeno prijateljstvo, na poverenje, na godine zajedničke službe.

- Rut se ne javlja? - upitala je kad je ostavio mobilni.

- Ne. Van grada je. U stanu svojih roditelja, u Sićesu. Kasnije ću joj opet telefonirati. To s DVD-om joj nije bilo nimalo smešno, kao što možeš da shvatiš. - Okrenuo se prema mlađoj inspektorki Andreu. - Bojim se, Martina. Osećam da je celo moje okruženje ugroženo: ja, moja kuća, moja porodica... I sad ovo s Karmen. To ne može biti slučajnost. Neko uništava čitav moj život.

- Da ti to ne shvataš ozbiljno kletve doktora Omara? Ugušio je gorak osmeh.
- U ovom trenutku bih svašta mogao da prihvatom. - Setio se šta mu je rekao profesor sa Istorijskog fakulteta. - Ali valjda treba da se potrudim da ne upadnem u to. Idem da vidim ima li novosti o Karmen. Nema razloga da ostaješ.

Pogledala je na sat. Četiri i deset.

- Sigurno nemaš ništa protiv?
- Naravno da ne. Martina, veruješ li mi? Znam da sve to deluje veoma čudno i da sad jedino mogu da te molim da imaš slepog poverenja u mene. Ali meni je bitno. Ja nisam otišao kod

145

Omara, nisam naručio svinjsku glavu i nemam ni najmanju predstavu gde se krije. Uveravam te.

Malo je kasnila s odgovorom, možda više nego što je on očekivao a manje nego što bi njoj trebalo da da potpuno iskren odgovor.

- Verujem ti. Ali u velikoj si nevolji, Salgado. I to ti kažem. I ne znam da li će neko ovog puta moći da ti pomogne da se izbaviš iz nje.
- Hvala. - Ektor je opustio ramena i pogledao ka bolničkim vratima. - Uči ču.
- Javljam mi šta ima novo. -I ti meni.

Martina Andreu je na trenutak stajala i gledala kako Ektor nestaje na ulazu u bolnicu. Zatim je polako otišla do taksi stanice, ušla u prvo vozilo u redu i saopštila vozaču adresu inspektora Salgada.

Dok je sedeо na plastičnoj stolici u hodniku blizu intenzivne nege, Ektor je posmatrao osoblje i posetioce kako idu tamoovamo. Isprva je gledao njih, ali što je vreme više odmicalo, pritvorio je oči i koncentrisao se na njihove korake: brze, spore, čvrste ili uznemirene. I malo-pomalo je čak i to iščilelo iz njegove svesti, utonule u sećanje na sve što se dogodilo u

poslednjih pet dana. Let avionom, izgubljeni kofer, razgovor sa Savaljom i odlazak u Omarovu ordinaciju pomešali su se sa izjavama upletenih u slučaj Marka Kasteljsa, s trenutkom kad je ugledao jadnu Žinu kako krvari u kadi i jezivom slikom devojčice utopljene u bazenu kao u nekom nadrealističkom ali upečatljivom filmu.

Nije se ni najmanje potradio da poređa kadrove po redu; pustio ih je da mu slobodno promiču kroz glavu, da se bore jedni protiv drugih kako bi se na nekoliko časaka nametnuli na ekranu njegovog pamćenja.

Malopomalo, isto kao i buka oko njega, fotogrami su nestali. Graja se utišala, a Ektorov mozak se usredotočio na jednu jedinu nepomičnu fotografiju, mutnu i lošeg kvaliteta, na kojoj je on, u tom trenu nasilni i grubi Ektor Salgado, besno tukao golorukog čoveka. Jedan glas iz pozadine pridružio se slici, glas psihologa, dečka koji ga je u osnovi podsećao na sina.

"Razmislite o drugim trenucima kad ste dozvolili da vama ovlada bes." Nešto što je odbijao da uradi, ne samo tih dana nego uvek. Ali sad, dok je čekao da mu lekar saopšti vest o Karmen, o ženi koja se ponašala prema njemu gotovo kao prema rođenom sinu, uspeo je da sruši barijere i seti se još jednog trenutka u životu kad ga je obuzeo bes; tog drugog dana kad se sve pred njim zacrnelo i od kog mu je ostao jedino ukus gorak kao žuč. Poslednja uspomena na prvi deo njegovog života, nasilan kraj jedne etape. Devetnaest godina je trpeo svakodnevne batine od ruke uzornog oca, naizgled gospodina od glave do pete, a u stvari pravogpravcatog kućkinog sina, koji se nikad nije kolebao kad je trebalo da zavede disciplinu. Zašto je najčešće on a ne brat meta očeve srdžbe, to se mladi Ektor zapitao mnogo puta za tih devetnaest godina.

No to nije značilo da se brat spasao, taman posla; ali što je više rastao, Ektor je uočavao sve veću surovost u batinama koje je on dobijao. Možda zato što je otac još onda znao da ga mrzi iz dna duše. Ali nikad nije posumnjao, ni u najgorim trenucima svog detinjstva, da postoji još jedna žrtva tih udaraca, neko ko ih dobija iza zatvorenih vrata, u skrovitosti spavaće sobe,

koja se zgodno nalazila na suprotnom kraju dugačkog hodnika. Kako je njegova majka uspela da sakrije modrice svih tih godina moglo se objasniti samo imajući u vidu da su živeli u kući gde su tajne bile pravilo i gde je najbolje bilo malo govoriti a mnogo čutati.

On je to otkrio slučajno, jednog petka po podne kad se ranije vratio s hokejaškog treninga

146

zato što je uganuo gležanj. Mislio je da nema nikoga kod kuće pošto je brat tog dana takođe imao trening, a majka mu je pomenula da će ona i otac otići u posetu jednoj tetki, starijoj i bolesnoj. Zato je došao u stan za koji je mislio da je prazan, spreman da uživa u samoći za kojom čeznu svi mladi. Ušao je nečujno, što je bilo jedno od očevih pravila, i to mu je omogućilo da sasvim jasno čuje ritmične udarce praćene prigušenim kricima. I tada je nešto eksplodiralo u Ektorovoј glavi. Sve mu se zamračilo pred očima i ispred sebe je video samo vrata, koja je odlučno povukao, i očevo lice, koje je od iznenadenja prešlo u paniku kad mu je mlađi sin, ne oklevajući ni sekundu, zabio štap za hokej u grudi i nastavio da ga mlati, udarajući ga po leđima, opet pa opet, dok od majčine vriske nije došao k sebi. Sutradan, još se oporavljujući od batina, otac je sredio sve da taj nezahvalni sin nastavi školovanje u Barseloni, gradu u kom je imao rodbinu. Ektor je shvatio da je to najbolje rešenje: početi iz početka, ne osvrtati se. Žalio je jedino što napušta majku, ali ona ga je ubedila da joj ne preti nikakva opasnost i da to što se dogodilo tog dana uopšte nije uobičajeno. Otišao je i potudio se da zaboravi. Ali tog popodneva, dok je sedeo u plastičnoj stolici, što je jasnije ta uspomena izvirala u njegovom pamćenju, uznemirenost je nestajala ustupivši mesto čudnom osećaju mira, slatkogorkog ali pravog, kakav nije osetio od onda. I rekao je sebi, mrtav hladan, da ako su nepravda i nemoć jedini uzroci koji su pokrenuli njegov bes, i u mladosti i pre nekoliko meseci, on za posledice tog besa ne daje ni prebijene pare. Pa neka priča ko šta hoće. Nije znao koliko je vremena prošlo, ali je osetio kako mu nečija ruka drmusa rame.

Otvorivši oči ugledao je priliku u belom, s licem kao stvorenim za donošenje loših vesti, i ona mu je govorila da je Karmen Rejes Gonsales van opasnosti iako će ostati na posmatranju još najmanje dvadeset četiri sata i da će, naravno, potpuni oporavak potrajati duže. Dodao je, uvežbanim glasom koji je Ektoru zazvučao pakosno, da mada se čini kako nema težih povreda osim uboja, ne može se odbaciti ni mogućnost da u narednim satima dođe do komplikacija s obzirom na pacfjentkinjine godine. Može da uđe da je vidi, da, ali samo nakratko. I pre nego što ga je pustio unutra, lekar s licem pogrebnika izjavio je, glasom punim divljenja, prilično neprofesionalnim, da ga i dalje iznenađuje koliko se grčevito stari naraštaji drže života. "Od drugačijeg su materijala", kazao je vrteći glavom kao da mu je to, imajući u vidu šta sve postoji na ovome svetu, nerazumljivo.

Leire je pogledala na sat i nehotice se nervozno namrštila. Zašto svi muškarci nestanu kad su potrebni? "Počinjem da govorim kao Marija", pomislila je. Međutim, uprkos Tomasovom gotovo nedostojanstvenom povlačenju, u tom trenutku nije on bio meta njenih kritika.

Inspektor joj je rekao da će je zvati sredinom popodneva da se dogovore o nekim pojedinostima. E pa, iako je "sredina popodneva" neodređen pojam, mislila je da je bar mogao da se udostoji da da znak života od sebe. Suzdržavala se da ga pozove; na kraju krajeva, Salgado je njen prepostavljeni, a nikad nije zgodno svadati se sa šefovima.

U svakom slučaju, danas po podne sam uradila domaće zadatke, pomislila je zadovoljno. Ako će da ih nabroji po redu, raspremila je sto i bacila krokete u đubre; malo je otpakala, što je pripisivala stanju preterane osjetljivosti i zaglupljenosti, a ne nečem drugom, a zatim je, pošto se istuširala i obukla neobavezno, kao što se dogovorila s inspektorom, otišla u policijsku stanicu da izvrši prvi deo zaduženja. Zadatak broj jedan urađen je za tili čas: neka Ines Alonso Valjs sutra leti iz Dabline u Barselonu avionom koji dolazi u 9.25 ujutro, po lokalnom vremenu. Unela je njene podatke u računar i u njima nije pronašla ništa što bi izgledalo značajno. Devojka ima dvadeset jednu godinu, dvetri godine studira u Irskoj i čerka je Matijasa Alonsa i Isabel Valjs. Otac joj je umro pre osamnaest godina, kad je Ines bila veoma mala, ali majka je još živa. Leire je zapisala adresu, kao što joj je naredio Salgado. Što se tiče zadatka broj dva... Leire je opet pogledala na sat, kao da može da ga ubrza očima. Želela je da obavi taj telefonski poziv, ali bilo je prerano. U stanci se te subote malo toga događalo, tako da nije imala čime da se zabavi i to joj je ostavljalo slobodnog vremena za razmišljanje. Leirine misli su se neizbežno vratile Tomasu i njihovom razgovoru tog popodneva, ali je takođe, i to prvi put, postala svesna da ne treba jedino njemu da saopšti vest: tu su i njeni roditelji, naravno, i ako sve bude išlo kako treba, pre ili kasnije, i njeni šefovi. "Kad prođe leto", kazala

je sebi. Pre toga je trebalo sama da se privikne na tu pomisao, a nije joj bilo do slušanja prekora i saveta. Osim toga, bezbroj puta je čula kako je najbolje sačekati da prođu prva tri meseca pa onda objaviti. I prvi put tih poslednjih nedelja počela je da misli na to biće, koje joj je do tog časa jedino izazivalo jutarnje mučnine, kao na nekoga ko će kroz manje od godinu dana ležati pored nje u bolničkom krevetu. Zamislila je da je sama s rasplakanom bebom i ta slika, mada je nestala za tren oka, preplašila ju je, a ne obodrila. Nije htela dalje da razbija glavu time pa je, videvši da inspektor još ne zove, podigla slušalicu fiksnog telefona i okrenula broj svoje drugarice Marije. U tom trenutku su joj Santi i selendre u Africi delovali kao divna tema za razgovor.

Voljom slučaja, što se ne događa retko u životu, nije jedino Leire tog popodneva mislila na Afriku. I to ne samo zato što je vrućina koja je tog dana skolila Barselonu bila svojstvenija tom kontinentu nego umerenoj Evropi, makar i južnoj.

Taksi je ostavio Martinu Andreu kod vrata stambene zgrade gde je živeo Ektor Salgado dok je sunce još žarilo i palilo. Nekoliko agenata ju je čekalo kod vrata na prvom spratu, jedva čekajući da odu odatle; tu više nije bilo nikakvog posla i obradovali su se što mogu da podu. Dok su kretali, jedan od njih je pomenuo da steperište užasno smrdi, a ona je samo klimnula glavom. I sama je to primetila ranije, mada je smrad možda bio nešto manji, ali nije imala želju da ih zadržava, a ni oni da ostaju. Mlađa inspektorka je htela da ostane sama, bez

148

svedoka u uniformi, i da istražuje za svoj račun. Nešto joj je govorilo da napad na Karmen nije slučajan incident. Ektor je bio u pravu: oko njega se događalo previše toga, a ništa dobro. S druge strane, i dalje je veoma imala u vidu izjave svedoka, Rose i kasapina. Ektor je mogao da traži od nje slepo poverenje i ona mu ga je poklonila, kao prijateljica. Ali onaj policijski deo nje tražio je dokaze. Opipljive dokaze da ponište dejstvo tih svedočenja u koja, poštено

rečeno, nije imala nikakvog razloga da sumnja.

Kad je ostala sama, zatvorila je vrata Karmeninog stana i bacila brz pogled. Prošli put ju je pronašla u kratkom hodniku između predsoblja i kuhinje. Napad je izведен spreda, pa je bilo logično pomisliti da je sirota žena otvorila vrata nekom neznancu i da ju je on napao pošto je ušao. Ali zašto? Kuću niko nije pretresao, ne bi se reklo da nešto nedostaje; nema fioka na podu ni otvorenih ormana. Možda se taj čovek uplašio posle napada i odlučio da se izgubi? Ne. Ne, to objašnjenje joj se nije nimalo sviđalo. Carmen je udarena dva puta metalnim predmetom. A nije bilo ni traga od oružja u stanu. Jebote, nema traga ni od čega u tom stanu, opsovala je mlađa inspektorka. Pogledala je ka ormanu u kome je bio sakriven strujomer. Ili se silno vara ili su tu ključevi od stana Ektora Salgada. Neko drugi bi imao mrvicu griže savesti, ali ne i ona. Morala je to da uradi.

S ključem u ruci, popela se uza stepenice. Smrad se na časak pojačao a zatim opet oslabio. Martina je žurila da pretrese inspektorov stan pre nego što njemu padne na pamet da se vратi. Kad joj je sreća pomogla iz prve i odabrani ključ se okrenuo u bravi, zaokupili su je obziri, ali odgurnula ih je u stranu ne odbacujući ih potpuno, kao đubre za reciklažu. Međutim, kad je ušla, zapitala se šta ona tu radi i šta očekuje da nađe. Roletne su bile spuštene pa je upalila svetlo. Preletela je pogledom preko stana. Kao da je sve na svom mestu. Otišla je u kuhinju i otvorila frižider, gde je ugledala samo nekoliko piva i bokal nečega nalik na gaspačo. Nije nikako mogla da zamisli Ektora kako ga pravi, uostalom i ličio je na domaći. Iz kuhinje se vratila u trpezariju a odatle se zaputila u spavaću sobu. Nenamešten krevet, otvoren kofer u čošku... Tipičan izgled sobe neoženjenog muškarca. Ili razvedenog.

Već je htela da podje, osećajući se kao licemerni uljez, ali kad je ponovo prolazila kroz trpezariju, zapazila je neki sjaj na televizoru. Ektor ga je ostavio uključenog. Ali ne, nije bio televizor. Pomerao se skrinjnjiver DVD plejera. Da joj Salgado nije pomenuo snimke, nikad joj

ne bi palo na pamet da pritisne dugme za reprodukciju.

Kad su se na ekranu pojavile prve slike, ispunila ju je duboka, nagonska odvratnost i sumnja, koju više nije odbacivala. Protiv volje je morala dvaput da pogleda snimak kako bi u glavi složila sve kockice. Srećom, nije bio mnogo dugačak, trajao je svega nekoliko minuta, ali za to vreme se jasno videlo izubijano lice starog crnca, s kog je liptala krv, i bilo je očigledno da će se svakog časa onesvestiti. Starčeve sasušene usne teškom su mukom ispustile slabašan jecaj, a njegove oči nisu mogle da pronađu onoga ko je silom snimao njegove samrtne muke. Na mutnom ekranu, doktor Omar je poslednji put pokušao da otvorи očи, ali to je bio prevelik napor za njegovo izmrcvareno telо. Martina Andreu je jasno čula starčev poslednji uzdah i videla kad je smrt preplavila njegovo lice. Snimak se tu završavaо, ustupajući mesto tamnosivoj magli. I u tom času, s hladnokrvnošću koju daju godine službe, mlađa inspektorka je shvatila šta je njen sledeći korak. Pojedinačni delići mozaika počeli su da se ređaju i stvorili neprijatnu ali logičnu celinu. Izjave svedoka, Omarov nestanak, taj užasni film... i da, smrad što se osećao na stepeništu, volšebno su se udružili i pokazali joj kojim putem treba da ide. Medutim, nije joj bilo jednostavno da napravi sledeći korak. Trebalo je da obavesti centralu,

149

ali pre toga je htela da bude sigurna. Izlazak iz Ektorovog stana trajao je celu večnost. Sišla je na drugi sprat, hodajući ukočeno kao automat. Na Karmeninom privesku bili su svi ključevi i morala je da isproba dvatri pre nego što je naišla na pravi. Čim je povukla vrata, vonj joj je zapahnuo lice. Kretala se u mraku pošto u stanu nije bilo upaljeno svetlo.

Sledila je čulo mirisa dok nije stigla u jednu sobicu i učinilo joj se da u njoj vidi prozorčić. Kad je digla roletnu, svetlost je prodrla u prostoriju. Iako je znala šta je došla da traži, od pogleda na Omarov leš odskočila je korak natrag. I potrčala je, potrčala do glavnih vrata, izletela i zatvorila ih za sobom. Naslonila se na njih leđima i, stisnutih očiju, zabarikadirala ih

kao da je neko progoni. Kao da duša iz tog mrtvog tela može da napusti telesnu ljušturu, krene u potragu za njom i zaposedne je. Moralo je da prođe nekoliko sekundi, možda i minuta, pre nego što se smirila, pre nego što je ubedila sebe da to što se nalazi unutra više nikako ne može da joj naudi. Naposletku je uspela da otvorи očи i ugušila uzvik iznenađenja i straha kad je ispred sebe ugledala veoma ozbiljno lice prijatelja kog se sad plašila celim svojim bićem. Nema ničeg goreg nego kad očekuješ telefonski poziv a nemaš nikakvog posla. Agentkinja Kastro je imala razne i brojne vrline, ali strpljenje nije bilo jedna od njih. I tako je, posle četrdeset minuta časkanja s Marijom, bacajući sve vreme iskosa poglede na mobilni, nerado odlučila da ona preuzme inicijativu i pozove inspektora Salgada. Ali dobila je samo govornu poštu i ona joj je, kao i svima ostalima, ponudila mogućnost da ostavi poruku posle zvučnog signala. Oklevala je na časak, ali na kraju je odlučila da čuva sebi leđa i obavesti šefa o svojim planovima.

- Inspektore, ovde Leire Kastro. Čekala sam vaš poziv a sad je prošlo sedam sati. Ako nemate ništa protiv, nastaviću da istražujem Rubena Ramosa. Ukoliko imate nešto da mi kažete, pozovite me.

Nije joj bilo sasvim jasno da li bi Salgado to voleo, ali tog se dana Leire Kastro nije osećala sklonom da uzima u obzir mišljenja saradnika muškog pola. Stoga je, iako znajući da donekle rizikuje, potražila u svojim beleškama Rubenovbroj i okrenula ga. Javio se jedan mlad glas i nesigurno kazao "halo?" Odabrala je sličan ton, lagano nervozan, dok je objašnjavala sagovorniku da je njegov broj dobila od Aleša, da joj je te večeri rođendan i da želi da ga proslavi u velikom stilu s dečkom. Da, biće dovoljna jedna, potvrdila je, trudeći se da izgleda kao glupa devojka iz dobre porodice koja bi mogla biti Alešova mušterija. Dogovorili su se za vreme i mesto gde će se naći, ne pominjući ništa više, i ona je brzo rekla "doviđenja". Kad je prekinula vezu, Leire se zapitala da li će je to što je upravo uradila možda dovesti u

nepriliku pred inspektorom i za svaki slučaj ga je ponovo pozvala. Ljuta što joj se stalno javlja govorni automat, prekinula je vezu ne ostavljajući nikakvu poruku.

150

Martina se nije pomerila od vrata ni milimetar. Netremice je gledala Salgada, pokušavajući da prodre u inspektorov mozak preko njegovih očiju. Nije uspela, ali Ektorov pogled je bar odagnao paniku što ju je obuzela nekoliko minuta ranije.

- Ne prilazi, Ektore - upozorila ga je čvrstim i neutralnim glasom. - Ovo je pozornica zločina. Ne možeš da uđeš ovde.

Poslušno se vratio korak natrag. Smrad iz unutrašnjosti stana sad se bez ikakvih obzira širio po odmorištu.

- Šta si našla tamo unutra?

- Ne znaš? -Ne.

- Omar je tamo, Ektore. Mrtav. Prebijen je nasmrt. Ektor Salgado je odavno naučio da sačuva smirenost u napetim situacijama, da kontroliše osećanja da mu se ne pojave na licu. Nekoliko sekundi su se gledali oči u oči, kao dvoje učesnika u dvoboju iščekujući sledeći potez, dok se ona trudila da razjasni sebi šta treba dalje da radi. Pred njom je stajao osumnjičeni za ubistvo: neko ko je viđen sa žrtvom predveče na dan njenog nestanka, neko ko je imao neraščištene račune s tim mrtvacem što je ležao unutra, neko u čijem su stanu dokazi koji ga povezuju sa slučajem. I pre svega, neko ko živi u stanu iznad mesta gde je maločas pronašla leš. Shvatila je da ima samo jedan izbor. I da bi, da je na njenom mestu, inspektor Salgado uradio isto.

- Ektore, moram da te uhapsim zbog ubistva doktora Omara. Nemoj mi otežavati, molim te.

Ektor je pružio sastavljenе ruke prema njoj.

- Hoćeš li da mi staviš lisice?

-Nadam se da neće biti potrebno.

- Hoće li nečemu poslužiti ako ti kažem da nisam imao nikakve veze s tim?
 - U ovom trenutku, ne.
 - Aha. - Spustio je glavu, kao neko ko prihvata neizbežno, i taj pokret je podstakao mladu inspektorku da zakorači prema njemu.
 - Sigurna sam da će se sve razjasniti, ali sad je bolje da podoš sa mnom. Za tvoje dobro. Klimnuo je glavom lagano; zatim je podigao pogled i mlađa inspektorka se iznenadila kad je na njegovim usnama ugledala osmeh.
 - Znaš šta? U ovom trenutku mi je jedino važno što će se Karmen oporaviti. Ta matora je čvršća nego ti i ja zajedno!
 - Mnogo je ceniš, zar ne?
- Ektor nije odgovorio. Nije bilo potrebno. I inspektorovo smireno lice, na kome se više videla zahvalnost nego strah, nateralo je dve Martine koje su se borile u glavi mlađe inspektorke da iznenada sklope nešto nalik na primirje, pakt o nenapadanju.
- Ektore, jedino sam ja videla leš. - Učutkala je početak protesta. - Slušaj i umukni jednom u 151 životu! Za Omara više ništa ne može da se uradi tako da je svejedno da li sam ga pronašla danas ili sutra.
 - Šta hoćeš time da kažeš?
 - Da mogu da uzmem nekoliko sati i istražim slučaj bez ikakvih pritisaka. Čak i tvojih. On je i dalje nije najbolje razumeo.
 - Daj mi ključeve od svog stana i idi. Nestani na nekoliko sati, dok te ne pozovem. I obećaj mi dve stvari: prva je da ni pod kakvim izgovorom nećeš prilaziti ni ovde ni Omarovom stanu.
 - A druga?
 - Druga je da se pojaviš u stanici čim ti ja kažem. Bez pitanja.

Veoma polako, izvukao je ključeve iz džepa i dao ih mlađoj inspektorki. Ona ih je snažno ščepala.

- A sad se gubi.
- Jesi li sigurna u ovo? - pitao je Ektor.
- Ne. Ali sam sigurna da će se cela istraga usredsrediti na tebe čim javim da sam otkrila leš, inspektore Salgado. I ni ja ni iko drugi neće moći to da spreči.

Krenuo je naniže, ali se okrenuo na pola stepeništa.

- Martina... Hvala.
- Nadam se da se neću pokajati.

Ektor je izašao na ulicu i krenuo prema aveniji. Hodao je polako, ne obraćajući pažnju na ljude, vođen inercijom. Posle dužeg vremena, sedeći ispred svetlucave Kule Agbar, tog plavog i crvenog monolita koji kao da je bio odnesen s neke ulice u Tokiju, shvatio je da nema gde da ide. Osetio se kao "slučajni turista", loša argentinska kopija Bila Marija, i da nema ni izgovor da je *lost in translation*.¹² Ne, on je sam u gradu u kome je živeo duže od dvadeset godina. Izvukao je mobilni telefon, refleksnim ali uzaludnim pokretom: u majčinu, čemu služi ako čovek nema kome da telefonira? "Da te još više sjebe", pomislio je, gorko se osmehujući. Gledao je propuštene pozive kad je aparat opet zazvonio i na časak zaustavio tu potištenost u začetku.

Nije ga zvala Skarlet Johanson, naravno, nego Leire Kastro, srećna i uzbuđena.

Leire je parkirala kola paralelno sa ostalim automobilima, na mestu predviđenom za utovar i istovar, deset minuta pre vremena dogovorenog da se nađe s Rubenom. Kola su bila neslužbena, naravno, od onih koje je policija koristila kad nije želela da privlači pažnju. Nervozno je iščekivala da se pojavi momak s fotografije i još jednom ponovila sebi da bi bila mnogo mirnija da je neko, Salgado na primer, tu negde u blizini kao što su planirali, spremam da se umeša ako nešto podje po zlu. Polako je izdahnula vazduh; nije ni toliko strašno. Samo će

uhapsiti sitnog dilera droge i obezbediti njegovu saradnju da prišrafi onog balavca Ruviru. A to može i sama, majku mu.

Videla ga je kako dolazi, pešice, s rukama u džepovima, neupadljivog izgleda, kao mnogi sitni kriminalci. Malo se smirila. Leire je smatrala da dobro procenjuje lica, a lice tog dečka, 12 Engl.: izgubljen u prevodu. *Izgubljeni u prevodu* je naslov filma Sofije Kopole u kome glavne uloge igraju Bil Mari i Skarlet Johanson (Prim. prev.)

152

koji je imao najviše dvadeset godina, nije joj se učinilo naročito opasno. Nije želela da bude prinuđena da upotrebi oružje, čak ni da bi mu zapretila. On se zaustavio na uglu ulica Diputasjo i Balmes i brzo pogledao oko sebe. Zasvetlala mu je farovima, dajući znak da ga čeka. Ruben je prišao kolima, i kao što mu je vozačica pokazivala rukom, otvorio je vrata i seo na suvozačko sedište.

- Nisam bila sigurna da si ti - promrmljala je izvinjavajućim tonom.
- Aha. Imaš li lov?

Klimnula je glavom i dok se pravila da traži novac u tašni, uključila je automatsko zaključavanje kola. Mladić se trgnuo i neraspoloženo uzdahnuo kad mu je pokazala značku.

- Jebiga. Usrao sam motku.
- Samo malčice. Ništa ozbiljno. - Napravila je kratku pauzu i upalila motor ne skidajući pogled sa svog novog pratioca. - Ne boj se, dečko. I veži pojas. Malo ćemo se provozati i popričati.

Nerado ju je poslušao, gundajući nešto kroz zube.

- Nešto si hteo da kažeš?
- Rekao sam da za razgovor treba dvoje... Kratko se zakikotala.
- Onda ću ja da govorim, a ti ćeš da slušaš. I ako na kraju budeš mislio da ti odgovara da mi

nešto ispričaš, onda ćeš to i učiniti.

- A ako ne? Krenula je u rikverc.
- Ako ne, počeću monolog od početka, da te ubedim. Mi žene smo veoma naporne, to znaš.

Volimo kad nas slušaju.

Ruben je klimnuo glavom i ravnodušno skrenuo pogled ka prozoru. Leire je već bila izašla na kolovoz, na kome nije bilo mnogo automobila te subote u mesecu julu.

- Hoću da ti pričam o jednom tvom ortaku, uzgred rečeno, prilično razmaženom bogataškom derištu. Znaš na koga mislim, je li?

Pošto njen pratilac uopšte nije reagovao, Leire je nastavila monolog ne zastajući, sigurna da je on pažljivo sluša iako se pravi da ga nije briga. Kad je pomenula reč "ubistvo", došao je u iskušenje da se okrene prema njoj, ali je uspeo da se odupre tom porivu. Međutim, čim je pomenula novac Alešove porodice, njihove veze i dobre advokate koje bi mogli da angažuju da izvuku izgubljenog sina iz škripca - novac, veze i advokate o kojima je on, siroti baksuz iz kraja, mogao samo da sanja - nagon za preživljavanjem je nadvladao sve drugo i Ruben je ispričao ono što je znao i što mu se učinilo da je video Ivanjske noći.

Pošto ga je naterala da obeća da će se u ponedeljak pojaviti u policijskoj stanici kad mu ona kaže, Leire ga je pustila da ide. Bila je sigurna da će dečko ispoštovati dogovor. I tada je, treći put tog dana, uzela mobilni i pozvala inspektora Salgada.

Kad je stari časovnik u bakinom stanu otkucao devet sati poletno kao gudački kvartet, Zuana je shvatila da satima sedi ispred kompjutera, udubljena u Markove tekstove i fotografije. Iščitala ih je više puta, pogledala fotografije, videla ga živog, pijanog, nasmešenog, kako se izmotava, ozbiljnog ili naprsto uhvaćenog na prepad s glupom grimasom na licu. Za nju je bio stranac, pa ipak, u ponekom spontanom izrazu lica jasno je videla mladog Enrika, kome je sve dojadilo i koji je živeo samo za provod, odrekavši se idealna napornog rada svoje porodice. Onog Enrika koji ju je osvojio. I shvatila je s mešavinom olakšanja i razočaranja da je tom mladiću s fotografija u detinjstvu možda nedostajala figura majke, ali nikada ona. Ne Žuana, sa svojim manama, svojim vrlinama i svojim malim nastranostima. Na tim slikama, taj mladić je bio srećan. Nesvesno srećan. Srećan kako samo može da bude neko ko ima devetnaest godina, daleko je od kuće, a budućnost se pojavljuje pred njegovim očima kao beskrajan niz uzbudljivih trenutaka. Možda je ona delimično kriva za sve što mu se desilo, pa i za prokleti lanac događaja koji ga je naposletku bacio s prozora, ali ne više od Enrika, ne više od Feliksa, ne više od tih drugova koje ne poznaje, ne više od te Iris. Svi su odigrali svoju ulogu, manje ili više časno, manje ili više dostojanstveno. Pomisao da je ona, na kraju krajeva jedna nepoznata žena, mogla sebi da pripiše istaknutu ulogu u Markovoј smrti, bila je znak nadmenosti.

Smrkavalо se, pa je morala je da upali malu stonu lampu. Dvatri puta je zatreptala a onda se sasvim ugasila. Namrštila se i ustala da uključi luster. Bledožućkasto svetlo je bacalo tužan sjaj unaokolo. Najednom je videla sebe kako sedi u tom nasleđenom i usamljenom stanu, vraćajući se duboko u prošlost, koju je ostavila za sobom. Tada se odrekla mnogo čega, ali za sve te godine uspela je da stvori sebi nov život. Možda ne onakav kakav je sanjala, nego samo život u kojem je mogla da se kreće a da se ne oseća kao u zamci. A sad, već nekoliko nedelja, ponovo

se oseća kao da je u nekakvom zatvoru, samonametnutom, smešnom, karakterističnom za jednu bezbojnu i pobeđenu ženu. Polako, ali bez oklevanja, počela je da se pakuje. Neće otići dok se ne vidi s tom Iris i ne čuje šta ima da joj ispriča; zatim će uraditi ono što mora. Vratiće se u Pariz, uzeti u svoje ruke konce svoje sadašnjosti, možda još nesavršenije nego ranije, ali bar njene sopstvene. Stvorila ju je bez ičije pomoći.

Dok je savijala odeću, zapitala se da li Enrik u tom času možda čita isti taj blog. Zvala ga je pre podne da mu kaže, ali nije se javljaо na telefon. Ostavila je poruku u sandučetu gorovne pošte.

Enrik se žacnuo kad je čuo da su vrata njegove radne sobe zaškripala.

- Da li sam te uplašila?

- Nisi. - U tom trenutku nije imao nikakvu želju da razgovara s Glorijom, ali je naterao sebe da pita: - Da li je Natalija već legla?

-Jeste... - Prišla je stolu. - Malo te je čekala, ali naposletku je zaspala.

Enrik je opazio prizvuk pritužbe u njenom glasu, veoma karakterističan za njegovu ženu, koja se nikad nije direktno bunila. Obično se pretvarao da to ne primećuje, ali te večeri, nakon dva sata sedenja pred ekranom i gledanja fotografija mrtvog sina, reči su mu sišle sa usana i nije učinio ništa da ih zaustavi.

154

- Žao mi je. Večeras nisam raspoložen za priče. Možeš li to da razumeš?

Glorija je skrenula pogled. Nije ništa odgovorila. To je bilo tipično za nju: da se nikad ne raspravlja, da ga gleda s nekakvom spokojnom popustljivošću.

-Razumeš, zar ne? - opet je upitao.

-Došla sam samo da te pitam da li želiš nešto da večeraš.

- Da večeram? - Pitanje mu se učinilo toliko banalnim, toliko glupavo domaćičkim, da

umalo nije prasnuo u smeh. - Ne. Ne brini. Nisam gladan.

- U tom slučaju te ostavljam. Laku noć.

Glorija je nečujno otišla do vrata. Enrik je ponekad govorio sebi da je oženjen utvarom, nekim ko je kadar da se kreće ne dotičući tlo. I ovog puta, kad je pomislio da mu je žena već izašla, njen glas, miran, uvek za ton niži od uobičajenog glasa većine ljudi, dopro je do njega:

- Nažalost, Mark je mrtav, Enriče. Ne možeš ništa da uradiš za njega. Ali Natalija je živa. I trebaš joj.

Nije sačekala odgovor. Tiho je zatvorila vrata i ostavila ga da se koprca u nemoći, u moru uz nemirujućih pitanja koja je otvaraо blog za koji do tog popodneva uopšte nije znao da postoji. Ali kratko i namerno Glorijino pojavljivanje imalo je tu moć da ubaci još jedan kamen u džak koji je morao da nosi. Još jednu krivicu. Jer ako na ovom svetu postoji neko ko ga poznaje, neko ko mu savršeno jasno čita misli, to je Glorija. I potpuno isto kao da joj je to rekao rečima, njegova žena je znala da za tu devojčicu, koju ona obožava, on može da oseti samo naklonost. Ma koliko se trudio da to sakrije, ma koliko ona pokušavala da to ne primećuje, ma koliko ga Natalija zvala "taticе" i svijala mu ruke oko vrata. On je imao samo jedno dete i to dete je umrlo, gotovo sasvim sigurno od ruke najbolje drugarice.

Nekoliko sekundi kasnije, stisnute pesnice i stegnute vilice, podigao je slušalicu i pozvao brata. Niko se nije javio.

Feliks je pogledao telefon. Zvonio je zahtevno, uporno i bezobzirno kao i čovek koji ga je zvao. Te večeri on, koji je uvek morao da se naoruža strpljenjem pred Enrikovom sebičnošću, nije imao ni najmanju nameru da podigne slušalicu. Znao je šta hoće da ga pita. Ko je ta Iris? Otkud sad ta grozna priča? Naravno, Enrik se ničega nije sećao. Neki drugi otac bi se setio, ali ne i Enrik. U najboljem slučaju, i to neodređeno, možda se sećao da je tog leta kamp završen ranije zbog nesrećnog slučaja. Mada, istini za volju, ni on mu nije sve potanko ispričao.

Zauzvrat, pažljivo je posmatrao bratanca, ali Mark nije imao ružne snove; čim se vratio kući, uobičajenim navikama, kao da je zaboravio Iris. Da. Svi su se pretvarali da su zaboravili Iris.

Tako je bilo najbolje.

"Tako je bilo najbolje", ponovio je sebi, gotovo glasno, ubeđen da je, s obzirom na prilike, dobro postupio. Sirotoj devojčici ništa više nije moglo pomoći, bila je u rukama Gospodnjim; ali ostali, oni što su još živeli, bili su njegova odgovornost. Trebalo je da on donese odluku i tako je i učinio. To je celog dana ponavljaо sebi; ali čim su njegove oči ugledale Irisinu mutnu fotografiju na bratančevom blogu, ta samouverenost se razbila u hiljadu komadića. Pošto je znao da se ta želja, želja da je onog leta ispravno postupio, možda zasniva na klimavim temeljima laži. Irisino lišće ga je podsećalo na to.

Te večeri, pred slikom plavokose devojčice, Feliks je oborio oči i zamolio za oproštaj. Za svoje grehe, za svoju bahatost, za svoje predrasude. Dok se molio, setio se Žuaninih reči od pre

155

nekoliko dana, kad mu je rekla da se krivice ne ispaštaju, nego da su teret koji se nosi. Možda je u pravu. I možda je došao trenutak da uzmakne korak natrag, da pusti da pravda nastavi svojim tokom sa svim posledicama. "Prestani da se igraš Boga", kazao je sebi. Neka svako nosi teret svojih krivica. Neka istina izđe na videlo. "I neka mi Gospod oprosti zbog mojih postupaka i propusta i poda mrtvima večni počinak."

"RIP",¹³ glasila je poruka koja se tog popodneva pojavila na sedištu bicikla, zarivena u nepomično telo jednog mačeta. Aleš je morao da pobedi sav svoj osećaj odvratnosti da bi je izvukao odatle, a posle mu se satima činilo da su mu se na prstima sačuvali dodir tela i miris uginule životinjice. Vreme je isticalo a njegovi problemi, njegov problem bio je sve dalje od rešenja. Nije bilo potrebno biti genije pa zaključiti ko je poslao tu poruku i šta ona znači. Do utorka je ostalo malo više od četrdeset osam sati. Telefonirao je

Rubenu nekoliko puta ali bez odgovora. To je samo po sebi još jedna poruka, pomislio je.

Pacovi napuštaju brod. Ostaje sam pred pretnjom.

Zatvoren u svojoj sobi, Aleš je odvagao sve mogućnosti. Srećom, mozak mu je radio i u trenucima najvećeg stresa, mada bi mu jedna crta pomogla da otkloni sumnje. Na kraju, dok je posmatrao kako se s druge strane prozora nebo smrkava, shvatio je da ne postoji drugo rešenje. Makar to iziskivalo najveći napor u njegovom životu, makar mu se želudac prevrtao od same pomisli na to, može da se obrati samo jednoj osobi. Edu će mu dati novac. Milom ili silom. Nije više htio da razbija glavu time; izašao je iz sobe i brzim, nestrpljivim korakom krenuo prema sobi starijeg brata.

13 Skraćenica latinskog izraza *requiescat in pace*,

"neka počiva u miru , koja se u Španiji često sreće na

Leire je došla kolima po inspektora do podnožja kule. Ništa nije pitala i pokušala je da ne obraća pažnju na njegov umoran izgled. Još je nosio istu košulju u kojoj ga je videla pre podne i govorio je polako, kao da mora da se napregne da održi pažnju. Ali, dok mu je pričala šta je izjavio Ruben, u tim umornim očima pokazao se izvestan tračak interesovanja.

- Žao mi je što sam otišla na svoju ruku - rekla je kad je završila priču.
- Sad je gotovo - odvratio je.
- Shvatate li, inspektore? Imamo svedoka, drogiranog svedoka koji misli da je video kako je neko gurnuo Marka Kasteljsa. Nije to svedočenje godine, ali zaklela bih se da je govorio istinu. Ektor je pokušao da se koncentriše na slučaj, ali bilo mu je teško. Najzad, kad su već stigli u centar grada, dosetio se i pomalo stidljivo je pozvao na večeru. Ako se njoj to i učinilo čudnim, nije ništa kazala, verovatno zato što je bila mrtva od gladi a kod kuće nije imala ništa što joj se jelo. Izgledi da večera raviole punjene pačjim mesom i džigericom, specijalitet kineskog restorana u koji je navraćala, prevagnuli su nad svakom drugom mogućnošću.

- Volite li kinesku hranu?
- Da - slagao je. - I ne persiraj mi. Bar neko vreme. -Osmehnuo se i produžio tihim glasom, misleći kako sutra možda više neće biti inspektor i pretvoriće se u običnog optuženog za ubistvo. - Možda zauvek.

Nije najbolje razumela šta je htio da kaže, ali je predosetila da ne bi bilo umesno da pita i ugrizla se za jezik.

- Kako ti kažeš. Ali u tom slučaju, plaćamo popola.
- To nikad. Vera mi zabranjuje.
- Nadam se da ti ne zabranjuje i da jedeš pačtinu.
- U to nisam siguran. Moraću da proverim. Nasmejala se.

- Onda proveri sutra... za svaki slučaj.

Ektorova odluka da plati večeru bila je neoboriva i zato mu je Leire, u nastupu ženske ravnopravnosti, predložila da odu na piće u obližnji mali bar gde prave "najbolje mohito koktele u Barseloni". REC je bio mali prostor, obojen u belo, sivo i crveno, i obično je bio pun zimi, kad su gosti više voleli da sede negde unutra gde je prijatno nego u baštama na ulici. Te večeri je za šankom bilo samo dvojetroje ljudi i časkali su s vlasnikom bara, mišićavim muškarcem koji se pozdravio s Leire ljubeći je dva puta.

- Koliko vidim, ovde si veoma poznata - primetio je Ektor pošto su seli za sto.

-Često dolazim - odvratila je. - S prijateljicom.

-Leire, dva mohita? - upitao je vlasnik.

-Ne. Samo jedan. Za mene san francisko. Bez alkohola.

Namignuo joj je, ne govoreći ništa više; ako Leire te večeri želi da apstinira u društvu svog pratioca, to je njena stvar. Doneo im je dve čaše i vratio se za šank.

- Je li dobar? - upitala je. Zapravo je umirala od želje da popije jedan, ali slika bebe s tri

157

glave sputavala je svaki njen pokušaj da lizne alkohol.

-Jeste. Sigurno nećeš?

- Moram da vozim - kazala je, zahvalna jedan jedini put u životu na stotinama alkotestova svuda u gradu, svake subote uveče.

-Dobra devojka.

Promešao je šećer na dnu i otpio još jedan gutljaj. Za vreme večere su pretresali slučaj i opet došli do mrtve tačke: Iris, ili bolje rečeno, Ines Alonso. Dogovorili su se da Leire ode po nju na aerodrom i uveri se da je ta devojka bez problema stigla u stan Žuane Vidal ili gde god bude htela prvo da ide. Očigledno, usput će razgovarati s njom o Marku. Ektor se opredelio da

ostane po strani, a Leire nije znala zašto. Nije mogao da joj kaže a da ne napravi problem Martini Andreu. Po stoti put je bacio pogled na mobilni telefon, a on je i dalje drsko i nemo stajao na stolu. Ni Rut se nije udostojila da mu odgovori na poziv.

- Očekuješ poziv? - upitala je Leire. Nije pila, ali nešto u njoj ju je nagnalo da bude indiskretna. - Neka prijateljica?

Nasmešio se.

- Tako nešto. A kaži ti meni, šta radi devojka poput tebe kad je slobodna u subotu uveče?

Leire je slegla ramenima.

- Tajne ovoga grada. - Gledao ju je podsmešljivo kao stari vuk i iznenada je osetila ogromnu želju da mu ispriča sve: o svojoj trudnoći, razgovoru s Tomasom, svojim strahovima.

- Mislim da ne mogu da se izborim s još nekom tajnom - odgovorio je. Opet je srknuo piće i utišao glas.

- Ovu je lako rešiti, ozbiljno. - Biće treći koji će da sazna, posle Marije i Tomasa, a pre njenih roditelja. Ali nije više mogla da izdrži: - Mogu li da ti saopštim jednu ekskluzivnu vest? Ne inspektoru Salgadu od jutros, nego večerašnjem Ektoru.

-Obožavam ekskluzivne vesti.

-Trudna sam. - Porumenela je izgovarajući to, kao da priznaje kakvu veliku grešku.

Ta izjava ga je zatekla u pola gutljaja. Osmehujući se, prineo je svoju čašu čaši san franciska i lagano kucnuo u nju.

- Nek je sa srećom. - Osmeh mu je bio topao, a uprkos podočnjacima i umoru koji je i dalje prekrivao njegovo lice, kao da se obradovao.

- Ništa ne govori, je l' važi? Trudna sam svega nekoliko nedelja, a svi upozoravaju da ne treba objavljivati vest za slučaj da se nešto dogodi i...

- Da, da - prekinuo ju je. - Znam. Ćutaću kao zaliven. Obećavam. Idem po još jedan koktel.

Hoćeš li i ti još jedan od tih voćnih sokova za odrasle?

-Ne. Odvratni su. Sigurno u njima ima nekoliko kila šećera.

Dok je čekala da se vrati za sto, osetila se iznevereno. "Glupačo", ukorila je sebe. "Šta si očekivala. Šef ti je, nije ti prijatelj. Čak i kao šef, poznaje te četiri dana". Ektor se vratio s koktelom i opet seo. Mobilni se i dalje nije oglašavao.

-Ja sam tebi ispričala tajnu - rekla je. - Sad je na tebe red.

-Kad smo se to dogovorili?

158

-Nikad. Ali moraš da ispuniš prohtev trudnici...

- A, ne... Žena mi je mesecima dodijavala dok nisam otkrio da su to prazne priče. Bivša žena -pojasnio je i popio gutljaj.

- Imaš li dece?

- Da. Sina. Deca nikad nisu bivša. - "Osim ako ih nije sramota oca osuđenog za ubistvo", kazao je sebi. Nije želeo da razmišlja o tome. - Upozoravam te, a reci i dečku.

Shvatio je da je zeznuo stvar kad je video njeno lice.

- Dobro. U redu. - Potražio je spas u koktelu, kiselom i jakom. - Uh, majku mu, tvoj prfjatefj mi je stavio mnogo alkohola unutra. - Snažno je promešao piće. - Znaš šta? Uopšte nije potreban. Mislim na oca. Kunem ti se da sam ja mogao da živim bez moga.

Leire ga je posmatrala dok je otpijao još jedan veliki gutljaj. Kad je spustio čašu na sto a ona bila u prilici da mu vidi oči, pomislila je da shvata kakvi su to tamni odblesci u njima i osetila ono što je njena drugarica Marija jednom opisala kao "zavodljivu moć tužnog detinjstva".

Mešavinu privlačnosti i nežnosti. Skrenula je pogled da on to ne primeti, proklinjući nestasne hormone što kao da su se urotili da je izdaju. Srećom, u tom trenutku je nekoliko kasnih gostiju selo baš za sto pored njihovog, toliko blizu da bi svako poveravanje bilo neopreznost. I

ona i Ektor dali su sve od sebe da ponovo započnu neobavezan razgovor, ali ishod njihovih naporu bila je toliko usiljena priča da se Leire obradovala kad je Ektor iskapio čašu i natuknuo da je ona može biti umorna.

- Malo, iskreno rečeno. Hoćeš li da te odvezem negde? Odmahnuo je glavom.

- Vidimo se sutra. - "Bar se nadam", pomislio je. - Vozi pažljivo.

-Ja nisam pila, inspektore Salgado.

-Više nisam Ektor? - upitao je uz poluosmeh.

Leire nije odgovorila. Prišla je šanku i platila račun ne obazirući se na njegove proteste.

Ektor ju je posmatrao sedeći za stolom dok je nekoliko minuta pričala s vlasnikom bara.

Čuo je njen smeh i pomislio da mu upravo to u poslednje vreme najviše nedostaje u životu: ne neko s kim bi se tucao, ili s kim bi se šetao, ih s kim bi živeo. Neko s kim bi se smejavao tom usranom životu.

Ostao je u baru, sam, do fajronata, kao pijanci iz kraja kad ne žele da se vrate kući. Međutim, te večeri kokteli nisu delovali na njega. Podrugljivo je pomislio da filmski junaci piju burbon ili viski. "Ni tu nisi na nivou, Salgado." Kad mu je vlasnik bara obzirno saopštio da je vreme za zatvaranje, izašao je. Neko vreme je besciljno lutao, trudeći se da ne razmišlja, da mu glava bude prazna. Nije uspeo i baš kad je htio da uđe u jednu kafanicu i nalije se s još alkohola, mobilni se osvetio za onoliko dugo čutanje. Odmah se javio.

- Martina!

- Ektore, gotovo je. Gotovo! Svršena priča. Jebote, inspektore, moj si dužnik. Ovog puta si zaista moj dužnik.

Cim je Ektor otišao, mlađa inspektorka Andreu je ponovo ušla u stan gde je ležao Omarov izmrcvareni leš. Psihički se bila pripremila za to što će pronaći, tako da je ovog puta posmatrala prizor s potrebnom hladnoćom. Ako je taj čovek za života počinio neko zlo, očigledno je to platio sporom smrću, pomislila je kad je kleknula pored tela. Napušten kao pas. Nije bila stručnjak za forenziku, ali znala je dovoljno da vidi kako je stari doktor umro između dvadeset četiri i četrdeset osam sati ranije. No snažan uboj na potiljku bio je ranijeg datuma. Da, doktoru je neko zadao gotovo smrtonosan udarac nekoliko dana ranije, onog dana kad je nestao, i ostavio ga tu, vezanog, začepljenih usta i na umoru. "To je znak sadizma", pomislila je setivši se diska pronadenog u DVD plejeru, "njegov ubica je snimio za buduća pokolenja tačan trenutak njegove smrti."

Polako se uspravila. Koliko god ona želela da ih zanemari, svi dokazi su ukazivali na Ektora. Tedna svedokinja ga je videla sa žrtvom predveče, na dan nestanka; neki čovek s argentinskim naglaskom telefonom je naručio, a zatim platio, svinjsku glavu. Poziv je mogao biti obavljen s bilo kog mesta. Nije uspela da dobije naročito pouzdan opis od momka iz kasapnice. Osim naglaska, podaci što ih je taj mladić dao bili su prilično neodređeni. Neodređeni, da, ali nisu nimalo odudarali od fizičkog izgleda Ektora Salgada. A tu je bio i leš, tačno ispod Ektorovog stana. I snimljeni diskovi u njegovoju kući. Martina je zažmurila i uspela da zamisli delimičnu sliku tog sleta događaja, mada ne svih. Dabome, bilo joj je teško da zamisli Ektora kako snima ičiju smrt, u nastupu bolesnog voajerizma, a kamoli kako napada tu jadnu ženu, komšinicu.

Ali šta ako je napad na Karmen obična podudarnost? Nešto što se dogodilo tog dana a nema nikakve veze s Omarovim slučajem?

"Dosta", naredila je sebi. Tu nije bilo ničega više da se vidi. Ostavila je sobu kao što ju je i zatekla a onda uradila isto s Karmeninim ključevima. Kad je to učinila, obuzela ju je neobična

nelagodnost, neodređen osećaj da nešto previđa. Ili je to možda bio strah da će neko otkriti čime je uprljala ruke: dajući dodatne sate mogućem ubici... Rizikujem zbog njega, pomislila je. I to bez ikakve garancije da mogu da pobedim u toj partiji.

Odbacila je ideju da se vrati u Omarov stan i odlučila da ode u stanicu, zatvori se u svoju kancelarfju sa svom dokumentacijom i potraži nešto što odudara, neku nit za koju može da se uhvati. Pogledala je na sat. Pred njom je bila duga i možda uzaludna noć, ali nije bila spremna da se preda. Ne još.

Ipak, dva sata kasnije, s grčevima u vratu i crvenih očiju, polako ju je obuzeo osećaj poraza. Iščitala je više puta sve izveštaje, i one pre doktorovog nestanka, kad je bio predmet istrage zbog povezanosti s mrežom makroa, i skorašnje. Napravila je detaljnu shemu sa izjavama svedoka: advokatovom tvrdnjom da ga je video u ponedeljak uveče, kasapinovom, a pre svega Rosinom, po kojoj je doktor u utorak predveče bio u svojoj ordinaciji. Postavila je sebi sva pitanja i mada nije uspela potpuno da odgovori na njih, sva su upravljala njene misli ka jednom jedinom imenu: Ektor Salgado.

Poslednji put se pozabavila pitanjima koja su ostala bez odgovora. Neka su se odnosila na sporedne okolnosti, tipa: kako je Ektor preneo Omarov leš do praznog stana u Poblenou? Mogao je da pozajmi kola od nekog prijatelja, kazala je sebi. Ili od bivše žene. Štaviše, pomislila je, mogao je čak da uzme neko policijsko vozilo. Nije jednostavno, ali je izvodljivo.

160

Pitanje je odbačeno. Još jedan detalj protiv inspektora.

Bila je mrtva umorna. Bolela su je leđa, glava, želudac. Bolelo ju je čak i sopstveno neraspoloženje. Ali isti taj krajnji umor gonio ju je da nastavi uz gotovo mazohističke napore. Na trenutak je sklopila oči, duboko udahnula i opet prionula na posao, iz početka. Još jedno pitanje je lebdelo u vazduhu otkako su pretresli kuću i imali uvid u doktorove račune. Ako

prepostavi - a nije imala razloga da sumnja u to - da je taj nadrilekar sarađivao s mrežom trgovine ženama, gde je novac koji je dobijao od toga? Nije u banci, logično, ali nije ni kod kuće. Na to pitanje i dalje nije bilo odgovora, ali to ni u kom slučaju nije Ektora oslobođalo krivice. Njegov motiv, ako je kriv, nikad ne bi bila krađa, nego osveta. Iskrivljen osećaj za pravdu. Isti koji ga je naveo da premlati Omara.

"Gotovo je", izustila je glasno. Ne može više. Nije u stanju ništa više da uradi. Možda će biti najbolje da prijavi da je pronašla leš uz sve posledice koje će iz toga proizaći i da se protiv Ektora pokrene odgovarajuća istraga. Učinila je sve što je mogla... Dala je sebi nekoliko minuta pre telefonskog poziva koji će pokrenuti ceo proces, razmišljajući kako da opravlja svoje ponašanje, kako god se okrene nedovoljno profesionalno. Odložila je papire iz Omarovog slučaja i dok je razmišljala o sopstvenoj situaciji, otvorila je dosijee zlostavljenih žena upisanih na kurs samoodbrane, koji će ponovo držati na jesen. Ako je ne pošalju na alkotestove kad se razotkrije tajna, pomislila je. Listala je stranice, gledala fotografije. Nažalost, neće moći sve da ih prime, mada se ona trudila da se upiše najveći broj prijavljenih žena. Kasnije neke uvek odustanu, zato što misle da nisu sposobne za to ili stoga što su se pomirile s tim da će i dalje trpeti te majmune. "Jadne žene", pomislila je još jednom. Ko nije u kontaktu s njima, nema pojma kolikom su teroru izložene. Ima ih svih godina, različitog položaja na društvenoj lestvici, raznih nacionalnosti, ali svima su zajednički strah, sramota, nepoverenje... Pogled joj je zastao pred fotografijom žene koju je prepoznaла istog trenutka. To je Rosa, nema sumnje. Marija del Rosario Alvares, pisalo je na kartonu. Nije se previše iznenadila što je nalazi tu: pomenula je da se boji muža. Setila se šta joj je kazala u parku i kako je očajno molila da se njeni ime ne pominje. Rosa je sigurno oprostila mužu, pošto je prijava zbog zlostavljanja podneta u februaru te godine. Ali u tom trenutku jedno drugo ime je privuklo inspektorinu pažnju. Ime od kog se sledila a istovremeno i unervozila. Advokat koji je

zastupao Rosu jeste Damijan Fernandes, isti onaj koji je branio Omarove interese.

Moralu je da se napregne da se smiri, da mirno razmisli o toj neočekivanoj povezanosti, a smirenost ju je napustila još pre nekoliko sati. Ponovo je uzela Omarov dosije, ali ovog puta ga je proučila iz potpuno drugačijeg ugla. Ko je video Omara u utorak? Rosa. Ko je pouzdano identifikovao Ektora? Rosa. Samo ona, jer je argentinski naglasak, kasapinov doprinos istrazi, lako oponašati. Ne postoji nijedan dokaz izuzev reči te žene da je Omar u utorak predveče bio živ i zdrav. Ako odbaci to svedočenje, šta onda ostaje? Izjava Damijana Fernandesa koji tvrdi da se sastao s Omarom u ponedeljak. I to je verovatno tačno. Tog ponedeljka advokat je otisao kod klijenta, ali ne da bi mu preneo kakvu pogodbu je ponudio Savalj, nego da ga premlati. Da, da ga premlati i da mu uzme novac koji je sigurno držao negde u toj prokletoj kući! A zatim... zatim je mirno odneo izmrcvareno telo, u gluvo doba noći, u prazan stan, iskorišćavajući to što se Ektor neće vratiti do narednog dana. Neobičan osećaj kad je ostavila ključeve u Karmeninom stanu, taj svežanj sa svim ključevima u zgradu, koji je žena verovatno veoma retko upotrebljavala, snažno joj se vratio u sećanje. Nije znala kako ih se Damijan Fernandes domogao, ali je bila sigurna da je to uradio. Napravio je duplike nekoliko

161

ključeva i koristio ih za svoje potrebe, ulazeći u Ektorov stan kad on nije bio tu i u prazan stan da nadgleda Omarovo telo i snimi njegovu smrt. Čak se i napad na Karmen sad uklapao u priču. Mora biti da ga je zatekla u nekom trenutku, verovatno kad je ostavljao poslednje dokaze u Salgadovom stanu, pa mu nije bilo druge nego da joj rascopa glavu i odnese na prvi sprat. A za to vreme je njegova saučesnica Rosa pozvala nju i savršeno odigrala svoju ulogu, izvodeći Ektora na scenu.

Uzbudena, dok joj je adrenalin kolao telom, Martina Andreu je shvatila da još nema sve odgovore, ali da zato ima mnogo pitanja za Rosu i Damijana Fernandesa. A nije imala nameru

da čeka do sutradan kako bi počela da ih postavlja.

Ektor je preneraženo i utučeno slušao priču koju mu je u četiri sata ujutro pričala mlada inspektorka, naizgled puna neiscrpne energije.

- Pali su nam šaka, Ektore! Možda bi nam bilo teže da ih nismo uhvatili zajedno, u krevetu, u njegovoj kući. Fernandes se pokazao kao tvrđi orah, ali ona se odmah slomila. Sve je ispričala, mada očigledno poriče da išta zna o ubistvu. A kad smo njega suočili s Rosinim priznanjem, više nije mogao da se pretvara da je nevin.
 - Motiv je bila krađa? - Posle razmišljanja o kletvama i tajnim obredima, osetio se skoro iznevereno čuvši objašnjenje.
 - Dosta unosna krađa za dvoje nikogovića poput Fernandesa i Rose. Našli smo više od sto hiljada evra u advokatovoј kući, nesumnjivo ih je uzeo iz Omarove ordinacije.
 - Kako se domogao ključeva od mog stana?
 - Nije hteo ni da pisne, ali Rosa nam je ispričala kad sam je malo pritisnula. Šepurio se pred njom hvališući se da se predstavio Karmen kao ugrađivač klimauređaja. Sirota žena mu je pokazala kuću, razgovarala s njim nadugačko i naširoko, a on je iskoristio trenutak njene nepažnje i uzeo ključeve. Dogovorio se za još jedan sastanak sutradan i vratio ih.
- Utišala je glas.
- Špijunirao te je sve vreme, Ektore. Koristio je tvoje kretanje da ti uđe u kuću i ostavi snimljene diskove.
 - I to je uradio? Andreuova je nabrala čelo.
 - Neobično je. Snimak na kome tučeš Omara napravljen je kamerom u ordinaciji i nameravali su da ga podnesu kao dokaz protiv tebe i tako se Fernandes dosetio da ga upotrebi kako bi drugi snimak, na kome je prikazana doktorova smrt, ostavio još jači utisak. A što se tiče tvoje bivše... Ne znam šta da mislim. Fernandes tvrdi da ga je pronašao među Omarovim

snimcima. - Andreuova je zastala. - Dodao je da je doktor pripremao nešto poslednjih dana pre smrti, jedan od svojih obreda.

-Protiv mene?

- Sad je svejedno, Ektore. Mrtav je. Zaboravi na to. Misli samo da ima dovoljno dokaza da ih oboje optužimo. I da tebe oslobođimo krivice...

Zavladala je kratka tišina, puna prisnosti, zahvalnosti. Prijateljstva.

- Ne znam kako da ti zahvalim. Ozbiljno. - To je bila istina.

Prinela je ruku čelu, duga noć je uzimala danak.

- Ne brini, smisliću već nešto. Kasno je... ili rano - dodala je uz osmeh. - Šta ćeš sad? Hoćeš

162

li kući?

Zavrteo je glavom.

- Vafjda će sutra morati da se vratim tamo. Ali noćas će radije spavati u svojoj kancelariji, veruj mi. Neće mi biti prvi put.

163

Na aerodromu je sve vrvelo kao u košnici od turista koji su gurali kolica i kofere na točkićima. Jedni su se okretali da bace poslednji pogled na to sunce što ih je pratilo, dalo im preplanulu boju i grejalo ih na plaži i ispred Pedrere;¹⁴ kad stignu do svojih odredišta na severu, to nebesko telo će nestati ili će u najboljem slučaju stidljivo izvirivati iza gomile oblaka. Drugi su hodali ka izlazu, a na licima im se ocrtavala nada iako su zastajali čim se nađu napolju i ostave za sobom klimauređaj novog terminala, s podovima nalik na crna ogledala, a vrućina im prvi put udari u lice.

Leire je otišla po Ektora kući, na njegovu molbu. Iznenadila se kad ju je pozvao, pošto su se bili dogovorili da sama ode na aerodrom po Ines. On je u osvit zore svratio do stana - na taman toliko vremena da se istušira i presvuče - i kao da je bio izvrsno raspoložen. Podočnjaci su i dalje tu, u to nema sumnje, pomislila je, ali stanje duha se promenilo. Nije se ni ona naspavala, a napad mučnine tog jutra bio je najgori od svih. Gori od strašnog nedeljnog
- Ali...

- Ne brini. Samo želimo da razgovaramo s tobom. Oborila je glavu i polako klimnula. Pošla je za njima do kola ne rekavši ni reč više. Nije progovarala ni dok su se vozili, mada je učtivo odgovorila na nekoliko banalnih pitanja. Sedela je na zadnjem sedištu, zamišljena. Nosila je samo krut ranac i čvrsto ga držala pored sebe.

Ćutala je i dok su se peli strmim stepenicama do stana gde je živela Žuana. Ektor je pomislio, s trunkom griže savesti, da se nije čuo s njom od juče, kad su doručkovali zajedno. Međutim, čim im je Žuana otvorila vrata, primetio je da je kod te žene došlo do neke promene u poslednjih nekoliko sati. Njeni koraci i glas su odavali samopouzdanje koje je ranije nazreo samo nakratko.

Odvela ih je do trpezarije. Prozori su bili otvoreni a svetlost je ulazila u potocima.

- Morala sam da obavestim policiju o tvom dolasku -kazala je Žuana, obraćajući se neznanki, koja je sedela, kao i ostali, ali ukočenih leđa, kao da će svakog trenutka početi da odgovara na ispitu.

14 La Pedrera, poznata i kao *CasaMild*, delo je čuvenog katalonskog arhitekte Antonija Gaudija, u stilu katalonskog modernizma (Prim.prev.) mamurluka.

Avion je sleteo gotovo bez kašnjenja a njima je trebalo još manje vremena da prepozna devojku s fotografije, mada su crna i bela boja zasigurno ulepšavale model. Devojka koja je išla prema vratima, ne mnogo visoka, kovrdžave kose i malo punija nego što je izgledalo na slici, imala je malo toga zagonetnog. Ektor joj se prvi obratio:

- Ines Alonso?
- Da. - Pogledala je inspektora sa strahom. - Nešto se dogodilo?

Osmehnuo se.

-

Ja sam inspektor Salgado a ovo je agentkinja Kastro. Došli smo po tebe da te vodimo kod Žuane Vidal, Markove majke.

164

- Možda je tako najbolje - tiho je rekla.
- Ines - umešao se Ektor - ti si se srela s Markom u Dablinu, je li?

Prvi put se nasmešila.

- Nikad ga ne bih prepoznala. Ali on je video moje ime na spisku u studentskom domu. I jednog dana mi je prišao i pitao me jesam li ja ista ona Ines Alonso.

Ektor je klimnuo glavom, bodreći je da nastavi.

- Kazao je ko je i otišli smo na piće. - Govorila je blagim glasom, jednostavnim rečima. -

Mislim da se zaljubio u mene. Ali... naravno, mada smo u početku izbegavali, napisletku smo morali da razgovaramo o Iris. Uvek Iris...

- Šta se dogodilo tog leta, Ines? Znam da si bila samo mala devojčica i shvatam da ti je bolno da misliš na nju...

- Ne. Više nije. - Zaprvenela se, suze su joj blistale u očima. - Godinama sam pokušavala da zaboravim to leto, taj dan. Ali više ne. Tu je Mark bio u pravu, mada nije znao deo istine. Ni ja je nisam znala sve donedavno, do prošlog Božića, kad se majka preselila u drugi stan pa smo spakovale sve stvari iz bivše kuće. Tamo, u jednoj kutiji, pronašla sam Irisinog medvedića. I dalje je bio napola poderan, punjenje je izvirivalo iz jedne napukline, ali kad sam ga uzela u ruke, primetila sam da ima nešto unutra.

Prekinula je priču i otvorila ranac. Izvukla je iz njega fasciklu.

- Izvolite - kazala je, obračajući se inspektoru. - Ili hoćete da vam pročitam naglas? To je napisala moja sestra Iris tog leta. Pročitala sam tekst stotinama puta otkad sam ga pronašla. Prvih puta nisam mogla da čitam do kraja, ali sad mogu. Malo je dugačko...

I glasom za koji je želela da bude čvrst, Ines je izvukla nekoliko stranica i počela da čita.

Zovem se Iris i imam dvanaest godina. Neću stići da napunim trinaest jer ču pre nego što prođe leto biti mrtva.

Znam šta je smrt ili bar mislim da znam. Zaspiš i više se ne probudiš. Ostaneš tako, spavaš ali ne sanjaš, valjda. Kad sam bila mala, tata je nekoliko meseci bio bolestan. Bio je veoma snažan, mogao je sekirom da obori velika stabla. Volela sam da ga gledam, ali nije mi dozvoljavao da priđem zato što je mogao da iskoči neki iver i da me povredi. Dok je bio bolestan, pre nego što je zauvek zaspao, ruke su mu se skvrčile, kao da ih je izjelo nešto iznutra. Napokon su ostale samo kosti, rebra, ramena, laktovi, uz malo mesa, a onda je zaspao. Nije više imao snage da i

dalje bude budan. Ni meni više nije ostalo mnogo snage. Mama kaže da je to zato što ne jedem, i u pravu je, ali misli da želim da budem mršava, kao devojke iz časopisa, i tu greši. Ne želim da smršam da bih bila lepša. Ranije jesam, ali sad mislim da je to budalaština. Želim da smršam da bih umrla kao tata. A nisam ni gladna, tako da mi je lako da ne jedem. Bar je bilo pre nego što je mama počela da me kontroliše za vreme obroka. Sad je mnogo teže. Moram da se pretvaram da sam pojela sve iz tanjira kako mi ne bi dosađivala, ali postoje trikovi. Ponekad dugo držim hranu u ustima a onda je ispljunem u salvetu. Ili, u poslednje vreme, naučila sam da je najbolje sve pojesti a posle povratiti. Kad povratiš, očistiš se, sva ta odvratna hrana ode napolje i možeš mirno da dišeš.

Ines je na trenutak prekinula čitanje i Ektor je došao iskušenje da joj kaže da ne čita dalje, ali pre nego što je stigće to da učini, devojka je duboko udahnula i nastavila.

165

Živim u jednom selu u Pirinejima, s majkom i mladom sestrom. Ines ima osam godina. Ponekad joj pričam o tati i ona kaže da ga se seća, ali mislim da laže. Ja sam imala osam godina kad je umro a ona samo četiri. Mislim da ga se seća samo mršavog, kao Isusa Hrista, tako kaže. Ne pamti snažnog tatu, koji je sekao stabla, smejavao se grohotom i dizao me u vazduh kao krpenu luku, nimalo tešku. U to doba i mama se više smejala. A posle, kad je tata zauvek zaspao, počela je mnogo da se moli. Svakog dana. Ja sam volela da se molim, a onda je mama navalila da obavimo prvu pričest, Ines i ja, obe zajedno. Bilo je dobro: veroučitelj nam je pričao priče iz Biblije i nije mi bilo nimalo teško da naučim molitve. Ali hostije su mi se gadile. Lepile su mi se za nepce i nisam mogla da ih progutam. A ni da ih sažvačem, jer je to greh. Za razliku od mene, Ines ih je volela, govorila je da liče na sloj kojim je prekriven turon s bademima.¹⁵ Imam sliku s prvog pričešća. Na njoj smo Ines i ja u belom, s mašnama u kosi. Gotovo nijedna devojčica iz razreda nije obavila prvo pričešće, ali meni se dopalo. I mama je

tog dana bila radosna. Samo je u crkvi pustila po koju suzu, ali mislim od sreće, a ne od tuge.

Pomenula sam već da živim u malom selu i zato svakog dana moramo da idemo u školu autobusom. Treba dobro da se porani i strahovito je hladno. Ponekad napada toliki sneg da autobus ne može da dođe po nas i onda ostanemo bez nastave. Ali sad je leto i toplo je. Leti se selimo pošto mama vodi kuhinju u jednoj kući gde se održava letnji kamp. Veoma sam volela da idem tamo budući da je letnja kuća mnogo veća, ima bazen i puna je dece. Dolaze u grupama od po dvadeset, autobusom, iz Barselone. I ostaju dve sedmice. Bez veze, ponekad se sprijateljiš s nekim a znaš da će za nekoliko dana otići. Neki se vrate sledeće godine a neki ne. Jedan dečak ostaje preko celog leta, kao mi. Mama je kazala da je to zato što nema majku a otac mu mnogo radi, pa provodi po pola leta u letnjem kampu. Sa stricem, on upravlja svim tim. A pomažu mu redari. I ja moram da pomažem mami, ali ne mnogo, samo malo u kuhinji. Posle toga sam slobodna pa mogu da se kupam ili da se igram s decom. Ranije sam to radila, ali sad nemam želju. A mama mi sve vreme govori da je to zato što ne jedem. Ali ništa ne zna. Živi u svojoj kuhinji i nema pojma šta se događa van nje. Misli samo na hranu. Ponekad je mrzim.

Ovo je treće leto koje provodimo ovde, a znam da četvrtog neće biti. Videla sam kako on krišom gleda Ines kad niko ne vidi. Samo ja. Moram nešto da uradim. Gleda je kad se kupa u bazenu i govori joj stvari kao: "Mnogo ličiš na sestru." I sigurno je istina zato što svi to kažu. Ponekad obe stanemo ispred ogledala, posmatramo jedna drugu i zaključimo da ne ličimo toliko. Ali nije bitno, ne želim da ona bude njegova nova lutka. Ili bar ne želim da budem tu i da to gledam.

Žuana je ustala, otišla do devojke i sela pored nje. Ines joj je zahvalila kratkim osmehom, ali je nastavila da čita.

Sve je počelo pre dva leta, krajem jula, kad je trebalo da dođe samo još jedna grupa dece.

Uvek smo po nekoliko dana ostajali sami između dve grupe. Kad kažem sami, mislim na mamu, Ines i mene, sveštenika i ponekog redara. Tih dana smo Ines i ja imale ceo bazen samo za sebe. Kao da smo bogate i živimo u jednoj od onih kuća iz američkih serija. Ali Ines ne voli mnogo vodu i zato sam se tog dana kupala sama. Volela sam da plivam i plivala sam dobro. Kraul, prsno, leđno... sve stilove samo ne delfin, to mi nije išlo od ruke. Stoga se on ponudio 15 *Turron* je vrsta tradicionalnog španskog slatkiša (Prim. prev.)

166

da me nauči. Stao je uz ivicu bazena i pokazao mi kakve pokrete da pravim rukama i nogama. Dosta je lep i veoma je strpljiv. Gotovo nikad se ne ljuti, čak ni kad se deca loše ponašaju i ne slušaju ga. Neko vreme smo proveli zajedno, ja plivajući a on pored ivice bazena, dok se nisam umorila. Onda mi je pomogao da izađem iz vode mada nije bilo potrebno. Bilo je kasno po podne i sunce je zašlo, pa je rekao da će najbolje biti da me odmah obriše da se ne prehladim. Stao mi je iza leđa, ogrnuo me peškirom i krenuo da me žustro briše. To me je golicalo i nasmejala sam se. I on se isprva smejavao. Posle više nije: brisao me je sve sporije i disao šumno, kao kad je čovek umoran. Nisam smela da se pomerim mada sam već bila sasvim suva, ali počela sam čudno da se osećam. I dalje sam bila umotana u peškir a on me je milovao kroz tkaninu. Zatim je provukao ruku ispod. I tad jesam pokušala da se oslobođim, ali nisam uspela. Nije ništa govorio osim psst, iako nisam ni zucnula. Zatim je kazao: Neću te povrediti. To me je iznenadilo pošto mi nije palo na pamet da bi on to mogao. Njegov prst se penjao uz moju nogu, po unutrašnjem delu butine, sve više, kao gušter. Zaustavio se kod završetka butine i uzdahnuo. To je trajalo nekoliko sekundi, prst se provukao kroz rub kupaćeg kostima. Pomerila sam se. Uzdahnuo je još snažnije i pustio me.

- Bože! - uzviknula je Žuana. Ali Ektor ju je učutkao pogledom. Leire i dalje nije ništa govorila, gledajući devojku koja ju je uvlačila u tu jezivu, dirljivo grubu priču.

Nisam ispričala mami. Nisam nikome. Osećala sam da sam uradila nešto loše iako mi nije bilo naj asnije šta. A on nije rekao ništa više. Samo: Idi i obuci se, kasno je, polujutim glasom. Kao da sam mu oduzela vreme. Kao da najednom ne želi više da me vidi. Sutradan nije došao na bazen. Videla sam ga iz vode kako prolazi i pozvala ga: htela sam da mu pokažem da sam vežbala i da mi već bolje ide. Pogledao me je, veoma ozbiljno, i otišao bez reči. Više mi se nije plivalo i izašla sam iz bazena. Nije bilo onako kasno kao juče i bilo je još toplo. Legla sam na peškir i pustila da me sunce osuši. Mislim da sam se nadala da će se pojaviti, ali nije. Sigurno je bio ljut na mene. Rekla sam sebi da se neću ponašati tako glupo ako ponovo bude hteo da me obriše. Ali sutradan je došla nova grupa dece i ostali redari i više nije imao vremena za časove plivanja. Nastavila sam da vežbam svakog popodneva, kad na bazenu nije bilo nikoga zato što su deca radila nešto drugo, i jednog dana sam mu spomenula da sad bolje plivam delfin. Osmehnuo se i kazao: Doći će da te vidim, želim da se uverim koliko si napredovala.

I došao je: poslednjeg dana, kad su deca otišla. I pljeskao mi je. Bila sam ponosna: mamu nije bilo briga da li plivam dobro ili ne, ne zna ništa o sportu, pa sam se veoma obradovala. Kad sam izašla iz vode, stala sam mirno, čekajući da me obriše. Ali samo mi je dodao peškir. Sa odstojanja. A onda je kazao da sam zaslužila nagradu što sam se toliko trudila u bazenu. Kakvu nagradu?, upitala sam. Nasmešio se. Videćeš. To će biti iznenadenje. Sutra posle ručka dođi u pećinu u šumi i daću ti je, je 1' važi? Ali nemoj da kažeš Ines, inače će i ona hteti poklon. To je bilo istina. Ines se uvek buni kad mi je rođendan i kad dobijam poklone. Buni se toliko da mama, baka i deda na kraju uvek i njoj kupe nešto mada nije njen slavlje, nego moje. I tako joj nisam rekla i sutradan sam uspela da se iskradem a da me ona ne vidi. Nisam ispričala ni mami jer da jesam, sigurno bih morala da vučem sa sobom i Ines.

- Nema razloga da to radiš - prošaputala je Žuana, ali Ines ju je izazivački pogledala.

- Znam. Ali želim. Dugujem joj to.

To je bilo pre dva leta. Sad gotovo nikad ne idem na bazen. Ne pliva mi se. Želim samo da

167

spavam. Ali da zaista spavam, da ne sanjam. Sve sam pitala kako je moguće izbeći snove i niko nije znao da mi objasni. Niko ne zna ništa što je stvarno važno. Što zaista može nečemu da posluži. Mama ume samo da kuva i da me nadzire. Ne podnosim je. Ne želim njenu hranu. Svaki put kad povratim posle jela, zadovoljna sam. Zanima me hoće li tako naučiti da me ostavi na miru.

Pećina se nalazi nekih dvadeset minuta od kuće. Ima poprilično da se ide uzbrdo, kroz šumu, ali odlično poznajem put. Svaka grupa dece ide do tamo na izlet tako da sam prvog leta išla čak četiri puta. Ponekad neki redar ode ranije i sakrije se unutra, da uplaši najmlađu decu ili nešto slično. I tako sam se tog dana, u vreme popodnevnog odmora, zaputila tamo kao što smo se dogоворили. Kad sam stigla, nisam ugledala nikoga. Ne plašim se pećina, ali nije mi se baš ni ulazilo samoj pa sam čekala sedeći na kamenu, u hladu. Volim šumu: svetlost se provlači kroz granje i pravi šare na zemlji. A tišina nije potpuna, kao da u njoj ima muzike. Malo je pirkao vetrić i to je bilo prijatno posle strmog obronka. Pogledala sam na sat iako nisam sigurno znala u koliko sati treba da dođe. Ali nije zakasnio. Pojavio se posle deset minuta. Na ledima je nosio ranac i pomislila sam da unutra mora da je moj poklon. Delovao je nervozno i sve vreme se osvrtao. Znojio se, pa sam pretpostavila da je trčao. Izvalio se pored mene i skoro osmehnuo. Pitala sam ga: Da li si mi doneo poklon? Onda se zaista osmehnuo. Otvorio je ranac i izvukao kesu. Nadam se da će ti se dopasti. Nije bilo omota pa sam pogledala šta ima u kesi. Izvadi ga!, rekao je. Bio je ružičasti bikini s jagodicama. Oduševila sam se. Rekao mi je: Obuci ga. Da vidimo da li je tvoj broj. Sigurno sam oklevala jer je ponovio: Hajde, hoću da vidim kako ti stoji. Presvuci se u pećini ako se stidiš. Glas mu je bio

promukao. Tada nisam znala da tako govori kad hoće da se igra ili kad se naljuti. Sporije, otežući reči. I uvek kad govori tim glasom gleda na drugu stranu, kao da ne razgovara sa mnom. Kao da je on taj koji se stidi.

Otišla sam da se presvučem i izašla s bikinijem na sebi. Šetkala sam goredole kao manekenke na modnoj pisti. Gledao me je tako da sam zbog njega osećala da sam lepa. Onda mi je rekao: Dođi i sedi pored mene. Pokušala sam, ali bilo mi je neprijatno: zemlja i kamenčići su mi se zarivali u noge. Izvadio je peškir iz ranca i raširio ga za oboje. Legli smo i neko vreme gledali kako svetlost prodire kroz drveće. Ispričala sam mu o čemu razmišljam, a on me je pažljivo saslušao. Veoma si lepa, šapnuo mi je dok mi je milovao kosu. I tada sam se uistinu osetila kao najlepša devojčica na svetu.

Sakrila sam bikini, kao što mi je rekao, da ga Ines ne pronađe. Majka ga je videla, naravno, i izjavila da ga je sigurno zaboravila neka devojčica. Osmehnula sam se, misleći da je taj poklon naša tajna, baš kao što je kazao. Nisam ga ponovo obukla do narednog leta, do prvog dana kad su došli redari, ali nije me ni pogledao. Plivala sam u bazenu, kao i prethodne godine, ali bio je zauzet drugom decom i nije obraćao pažnju na mene. Kasnije, kad sam prolazila pored njega u hodniku, kazao mi je veoma ozbiljno: U bazenu treba nositi kupaći. Onda mi je namignuo i dodao: Ali možeš da obučeš ružičasti bikini kad se budemo videli u pećini. Na kraju krajeva, ja sam ti ga poklonio. Nisam ga razumela, ali sam klimnula glavom. Dođi sutra oko četiri, rekao je tiho, da mi ispričaš šta si radila ove godine. Bila sam ushićena jer sam imala mnogo toga da mu ispričam, o školi i drugaricama, ali u stvari gotovo da nismo ni progovorili. Kad sam došla, on je već bio tu i sedeо je na istom onom peškiru kao pre godinu dana. Kasniš, izgrdio me je, mada to nije bilo istina. Obukla sam bikini ispod odeće, rekla sam mu da se ne naljuti. Nasmejao se i shvatila sam da me zadirkuje, ali produžio je ljutitim

glasom. A, je li? Ne verujem ti, ne samo da kasniš nego si i lažljivica... I kroz smeh me je uhvatio za ramena, oborio na peškir i počeo da golica. Da vidimo je li istina?, ponavljao je i zavlačio mi ruke ispod odeće da vidi hoće li dodirnuti bikini. Vidi, molim te, da, tu je. I ja sam se smejala mada su mu ruke bile tople. Veoma tople. Onda je legao preko mene i pomilovao me po licu i ponovo kazao da sam veoma lepa. Još si lepša nego prošle godine. Ja sam se malo postidela i on je primetio da mi obrazi gore. Je li ti vruće?, pitao je. Skinuću te kao da si lutka, kazao je uz osmeh. Govorio je onim čudnim glasom. I pustila sam da mi skine majicu, da mi svuče pantalone. Ti si moja lutka, ponavljao je šapatom. Gotovo da ga nisam čula. Jednom rukom me je milovao po kosi, ruci, golicama po vratu. Zažmurila sam. Nisam ništa više videla, ali malo kasnije sam primetila neku toplu tečnost na stomaku. Otvorila sam oči, uplašena, i videla belu i lepljivu mrlju. Pokušala sam da se pomerim jer mi je bilo odvratno, ali nije mi dozvolio. Pst, ponavljao je, pst... lutke ne govore.

Leire je morala da se napregne da joj ne otme listove hartije. Ektor, koji je sedeo pored nje, uhvatio ju je za ruku. Zatvorila je oči i nastavila da sluša.

Tog leta sam naučila da budem njegova lutka. Lutke žmure i puštaju da ih maze. Takođe dozvoljavaju da ih uhvate za ruku i stave je gde im se kaže. I otvaraju usta i ližu jezikom mada im se od toga ponekad povraća. Pre svega, dobre lutke nikome ništa ne pričaju. Poslušne su. Ne bune se. Kao prave lutke, moraju da čekaju da ih njihov vlasnik uzme a zatim da se umori od igranja s njima. Čudno je to, želiš da se igraju s tobom iako ti se neke igre nimalo ne dopadaju. A iznad svega, ne podnosiš da tvoj vlasnik zaboravi na tebe ili da umesto tebe uzme drugu, novu lutku. Krajem prošlog leta, poslednjeg dana kad smo se igrali, pogledao me je i rekao: Mnogo rasteš. I nasuprot većini ljudi, koji to govore sa osmehom, imala sam utisak da on to ne voli. Posle sam se u svojoj sobi pogledala u ogledalu i videla da je u pravu: moje telo se menjalo, rasle su mi grudi... samo malo, ali dovoljno da mi ružičasti bikini omali. Tada sam

odlučila da jedem manje.

- Kreten! - Ta reč se nehotice omakla Žuani. Ines ju je pogledala, klimnula glavom i kazala:
- Još malo pa će kraj.

Ove godine je od samog početka sve drugačije. Kad sam došla, pogledao me je kao da me ne prepoznaće. Bila sam ponosna: zahvaljujući tome što gotovo ni zalogaj nisam stavljala u usta, vrlo malo sam se ugojila. Ali porasla sam, to nisam mogla da izbegnem. I videla sam da on to primećuje, mada nije ništa rekao. Bezuspešno sam pokušala da obučem bikini i rasplakala sam se od besa. On ga nije ni spomenuo. Gledao me je kao da ne postojim, kao da se nikad nije igrao sa mnom. I kad sam mu jednog dana kazala da bismo mogli da odemo do pećine, pogledao me je začudeno. Izgledalo je kao da ne zna o čemu govorim. Ali dogodilo se da i moja majka jednom bude od koristi i sve sredi. Ispričala je redarima koliko sam loša učenica postala, koliko je zabrinuta za mene, mislim u nameri da me postidi. A on je klimnuo glavom i rekao: Ne brinite, pomoći ćemo joj. Ja ču joj davati privatne časove posle podne onim danima kad budem mogao. Ta ideja me je oduševila: nas dvoje zajedno, zatvoreni u sobi. Ponovo sam se osetila posebnom.

Prvog dana sam ga čekala za radnim stolom u sobi, istoj onoj što je delim s Ines. Ta glupača je zapela da donese sve svoje lutke. Dok sam spremala sveske i knjige, pogledala sam ih i kazala: Danas je na mene red, danas će se igrati sa mnom. Ali nije: jedno kraće vreme mi je objašnjavao nekoliko zadataka iz matematike i zadao mi vežbe. Onda je prišao prozoru i ostao

169

tamo. Kad se okrenuo, primetila sam da se s njim nešto dešava. Oči su mu se zamutile. I pomislila sam: sad. Sad. Iščekivala sam da mi se obrati onim promuklim glasom, da me dodirne onim toplim rukama što su mi se isprva gadile. Ali samo je seo i pitao: "Koliko godina sad ima tvoja sestra?"

Zamrzela sam ga. Zamrzela sam ga celim bićem. Ranije sam ga ponekad mrzela zbog onoga što mi je radio, a sad zato što je prestao. I tada sam, malopomalo, videla kako se približava Ines. Niko drugi to nije primetio, naravno. Ni ona sama. Ines može satima da se igra lutkama i da ništa ne zapazi. Ne voli igre na otvorenom, ni sportove. Čak i ne voli mnogo drugu decu: mama uvek govori da je previše usamljena. U školi ima samo jednu drugaricu i skoro ni sa kim više se ne druži. Ali on ju je gledao, videla sam. Samo ja sam ga videla dok sam se pretvarala da čitam; dok su majčine oči bdele nada mnom da bi jela, moj pogled je počivao na Ines. Onda sam odlučila da nešto uradim. Znala sam da ga držim u šaci, da su igre od prethodnih leta ružne; u školi su nam govorili o tome i svi smo napravili gadljuvu grimasu. Ja takođe. E pa, dobro, sad sam želela da okončam sve to, mada nisam baš znala kako. I jednog popodneva, dok su redari i deca bili na izletu, otišla sam da razgovaram sa sveštenikom. Htela sam sve da mu ispričam: da mu kažem za bikini, za igre u pećini, za njegove znojave ruke, makar umrla od stida.

- Feliks! - uzviknula je Žuana.
- Da - odvratila je Ines - otac Feliks.

Pokucala sam na vrata i ušla u njegovu radnu sobu. I gotovo ne shvatajući šta radim, briznula sam u plač. Plakala sam iz dubine duše, svom snagom. Plakala sam toliko da su moje reči bile nerazgovetne. Zatvorio je vrata i kazao mi: Smiri se, smiri se, prvo se isplači a onda ćeš mi sve ispričati, važi? Dobro je plakati. Kad ti suze usahnu, razgovaraćemo. Činilo mi se da nikad neću prestati da lijem suze; kao da mi je želudac klupko crnih oblaka i da iz njih neprestano pada kiša. Ali mnogo kasnije klupko je počelo da se razmrsuje, suza je ponestalo i konačno sam bila u stanju da govorim. Ispričala sam mu sve, sedeći na staroj drvenoj stolici koja je škripala svaki put kad se malo pomerim. Slušao je ne prekidajući me, samo bi ponekad kad sam oklevala postavio pitanje. Pitao je da li je uradio još nešto, da li je ugurao svoju stvar u

mene, i kazala sam da nije. Kao da mu je lagnulo. Iznenada me je prošao stid i više mi se nije plakalo, samo sam želela da sve ispričam. Želela sam da ceo svet sazna da sam bila njegova lutka. Kad sam završila, imala sam osećaj da u meni više nema ničega, samo iznenadnog straha šta će se dogoditi posle.

Ali nije se dogodilo ništa. Dobro, jeste, sveštenik mi je rekao da treba da se smirim, da će se on pobrinuti za sve, da zaboravim na to. Nemoj nikome više da pričaš, kazao mi je. Misliće da sve izmišljaš. Prepusti to meni.

Od tada su prošla tri dana. Privatni časovi su se završili, a kad prođem pored njega u hodniku, čak me i ne pogleda. Ljut je na mene, znam. Znam da sam prekršila pravila dobrih lutaka. Preposlednja grupa dece je već otišla. I on je otišao, ali vratice se za nekoliko dana. Ne želim da budem ovde i da ga vidim. Želim da pobegnem. Da odem negde gde me niko neće pronaći i da zaspim zauvek.

Zvono na vratima sve ih je prepalo. Žuana je ustala da otvari, a Leire je zagrlila Ines. Ona je ostavila listove papira na stočić i više nije zadržavala suze.

Osoba s kojom je Zuana ušla bila je poslednja koju su očekivali da vide u tom trenutku: otac

170

Feliks Kasteljs.

171

Lefre je i dalje grlila Ines. Devojka je jecala gotovo nemo, kao da se stidi svojih suza. Kad je ušao Feliks, svi pogledi su se zaustavili na njemu. Ah Žuana je glasno i jasno rekla:

- Jesi li osetio olakšanje kad ti je kazala da nije došlo do penetracije? Pobogu, Felikse.

Pogledao ju je, ali nije odgovorio.

- Nisi ništa uradio? - nastavila je, besno ga optužujući. -Ništa? Ta devojčica ti je ispričala šta joj je taj kreten uradio, a ti si pomislio da sve to nije važno pošto je nije silovao? Nisi ga prijavio čak ni kad se devojčica utopila u bazenu?

Ektor je uzeo stranice što ih je Ines ostavila na stolu.

- Trebalo bi da pročitate ovo, oče. I ako Bog zaista postoji, nadam se da će vam oprostiti.

Feliks je spustio glavu. Kao da nije bio kadar da se brani, da kaže makar jednu reč u svoju korist. Nije seo. Ostao je da stoji pred tim improvizovanim sudom.

- Ne krivite njega za sve - šapnula je Ines. Lagano je odgurnula Leire od sebe i pogledala sveštenika. - Nije postupio dobro, ali nije to učinio samo zbog njega. Štitio je i mene.

- Ines...

- Ne! Godinama živim s ovim. Osećajući se krivom. Misleći da nešto dugujem Iris, državajući je u životu makar i simbolično... Do prošlog Božića, kad sam pronašla ove stranice i saznala celu priču. Pokazala sam ih Marku u Dablinu i on je reagovao isto kao vi sad. S gađenjem, s gnevom, goreći od želje da dozna istinu. Ali postoji jedan deo te istine koji se nisam usudila da mu ispričam. Pustila sam ga da zamrzi strica, da skuje plan osvete protiv njega, da bi ga naterao da prizna to što je želeo da sazna. - Uzela je vazduh i produžila. - A prava istina je da sam tog jutra, veoma rano, čula nečije korake u kući. Nisam mogla da spavam u maminom krevetu, stalno se vrtela. Nečujno sam izašla u hodnik i nisam nikog videla, ali sam bila sigurna da je neko sišao niza stepenice. Jedna moja lutka je ležala na podu.

Uzela sam je i sišla u vrt.

Iris sedi na ivici bazena, u spavačici. Njene oči vide samo lutke. Cele noći nije spavala, zurila je u njih. Inesine su i u tom trenutku ih mrzi iz dna duše. Nekima je otkinula glavu i ruke pre nego što ih je bacila u vodu; druge je potopila kao da može da ih udavi. U ruci joj je ostala samo jedna, omiljena sestrina lutka, i pre nego što će i nju baciti tamo gde su ostale, zadovoljno posmatra svoje delo. Bazen se pretvorio u lokvu punu plastičnih telašaca što plutaju po vodi. Ne primećuje da je Ines tu dok ne začuje njen glas.

- Šta to radiš?

Smeje se kao da je đavo ušao u nju. Ines se sagne i počne da vadi lutke koje plutaju najbliže ivici. Voda je leđeno hladna, ali to su njene lutke. Voli ih.

- Ne diraj ih!

Iris pokuša da je spreči. Dohvati je svom snagom i drmusa je iznad tla, ali iako je Ines mlađa, Iris je veoma slaba. Ines pokuša da se otrgne iz sestrinih ruku i rvu se na ivici bazena, kotrljaju se u koštacu dok ne upadnu u vodu. Ines primeti kako pritisak popušta, kako joj hladnoća prodire u celo telo. Na jedvite jade ispliva na površinu i mlatara rukama kao kučence dok ne

172

dođe do stepenica. Onda se osvrne. Iris polako izroni s dna, kao velika mrtva lutka.

- Tako je bilo - završila je Iris. - Otrčala sam odatle i sakrila se. Mama me je našla nešto kasnije, s još mokrom kosom. Zagrlila me je i kazala da ne brinem, da je bio nesrećan slučaj.

Da će se otac Feliks pobrinuti za sve.

Prostorijom je zavladala tišina. Otac Kasteljs je nešto ranije seo mada je i dalje gledao u pod.

- Bože - kazala je Žuana. - A Mark?

- Mark nije ništa saznao, Žuana - odgovorio je Feliks. - Pobrinuo sam se za to. Pobrinuo sam se za sve. Možete da kažete da sam loše učinio, ali kunem vam se da sam pokušao da postupim

ispravno.

- A je li? - upitao je Ektor. - Sumnjam da prikrivanje seksualnog zlostavljanja maloletne devojčice znači "postupiti ispravno", oče. Znali ste istinu. Znali ste da je Iris van sebe i znali ste zašto.

- A čemu je to služilo nakon svega? - uzviknuo je Feliks. Iznenada je ustao i njegovo zajapureno lice odavalо je kakva bura besni u njemu. - Iris je bila mrtva, a ovo dete nije bilo nimalo krivo! - Progutao je pljuvačku i nastavio, tišim, ali podjednako napetim glasom: - Da, sumnjaо sam u Irisine reči. Možda im nisam pridao pravi značaj. Pomislio sam da je delom istina a delom plod mašte jedne problematične devojčice. Ali posle, kad je umrla, rekao sam sebi da bi obelodanjivanje sveg tog đubreta poslužilo samo da ovo siroto dete mora da se suoči s gomilom problema. Njena majka me je zamolila da je zaštitim. I opredelio sam se za žive, inspektore. Priznaо sam istinu inspektoru koji je vodio slučaj - kazao je ne pominjući ime. - Zamolio sam ga da prekine istragu zbog ove jadne devojčice. I on se složio.

- Ali niste mu ispričali da ostavljate na slobodi pedofila, je li tako? Samo ste mu rekli za tuču dve sestre, za tragičnu nesreću. I šta je bilo s redarom?

- I s njim sam razgovarao. - Znaо je da nije bitno, da njegovi izgovori tu padaju u vodu pred njima, ali ipak je produžio. - Uveravaо me je da to više neće raditi, da će se popraviti, da se to dogodilo samo jednom zato što...

- Zato što je Iris to sama tražila? - umešala se Leire. Feliks je zavrteo glavom.

- Bio je dobar dečko, iz dobre porodice. Verovao je u Boga i obećao mi je da se to nikad više neće desiti. Crkva propoveda praštanje.

- Pravda, oče, propoveda nešto drugo - prekinuo ga je Ektor. - Ali vi mislite da ste iznad nje, zar ne?

- Ne... ne znam. - Feliks je opet oborio oči. - Isto sam rekao Marku kad je došao kod mene,

po povratku iz Dabline. Želeo je da sazna ime tog dečka. On se jedva sećao redara iz letnjeg kampa, imao je samo šest godina. I odbio sam da mu kažem. Rekao sam mu da zaboravi celu priču.

- Ali Mark nije zaboravio - nastavio je Ektor. - Pisao je o tome na svom blogu: govorio je o sredstvima i ciljevima, o osveti i pravdi, o istini.
- Ne znam šta je planirao. Nisam ponovo razgovarao s njim o tome. -Pogledao je Ines, kao da ona zna odgovor.
- Nije mi ispričao detalje, ali znam da je bilo nešto upereno protiv vas. Nije htio da mi kaže šta.

173

Ektor je stao ispred oca Kasteljsa.

- E pa, sad je došao trenutak da nam kažete to ime, zar ne mislite? Ime redara koji je zlostavljao tu devojčicu i snosi bar moralnu odgovornost za njenu smrt. Ime koje je Mark nameravao da sazna.

Sveštenik je klimnuo glavom.

- Odavno ga nisam video, ali sreo sam ga juče, kod Martijevih. Zove se Eduard. Eduard Ruvira.

174

Svinje - kazala je Leire dok je vozila ka kući Ruvirinih. - Svi su oni svinje. Sigurna sam da je prijateljstvo s Ruvirama bilo važnije od onoga što se dogodilo kuvaričinoj čerki. Mladić iz dobre, hrišćanske porodice, napravio je grešku...

Ektor ju je pogledao i nije mogao da porekne njene reči.

- Nešto od toga je bilo, uveren sam. A i od povređenog ponosa ili straha. Kako opravdati što se sve to događalo pred tvojim nosom a ti to nisi video? S mrtvom Iris, najpraktičnije je bilo brzo okončati slučaj.

Leire je dodala gas.

- Želim da ščepam to kopile.

Ščepali su ga kod kuće. Gospodin i gospođa Ruvira nisu bili tu, pa im je Aleš iznenadeno otvorio vrata verujući da traže njega.

- Mislio sam da ćemo sutra...

Ektor ga je pograbilo za kragnu.

- Posle ćemo ti i ja malo da popričamo. Ali pre toga želimo da razgovaramo s tvojim batom. Je li u svojoj sobi?

- Gore je. Ali nemate pravo da...

Inspektor mu je zalepio šamar. Na dečkovom obrazu je ostao crven trag.

- Ej, to je policijska brutalnost! - negodovao je, moleći pogledom Leire za pomoć.

- Šta? - upitala je. - Da li si to rekao zbog toga što ti je izašlo na licu? Sto posto te je ubio komarac. Leti ih ima mnogo. Čak i u ovom kraju.

Edu je čuo graju i izašao iz sobe. Ektor je već bio pustio Aleša i usmerio svu pažnju na njegovog brata. Nastojao je da zaboravi šta im je Ines pročitala pre svega pola sata, da uguši nadljudski bes što je pretio da mu opet zamagli vid. Nekoliko sekundi je stajao napet, stisnutih

pesnica. Njegovo lice je sigurno izgledalo zastrašujuće, pošto je Eduard ustuknuo.

- Znaš zašto smo došli, zar ne? - upitala je Leire i isprečila se između inspektora i Eduarda Ruvire. - Svi ćemo otići u stanicu, tamo ćemo moći na miru da razgovaramo.

Leire je pogledala Aleša. Sedeo je preko puta nje za stolom za saslušanje i nije se usuđivao da digne oči. Crvena mrlja je gotovo sasvim nestala s njegovog lica, ali još se primećivao lagani otisak.

- Moramo da razgovaramo o Eduu, Alešu. - Glas joj je bio hladan, nepristrasan. - Znaš da ti je brat bolestan.

Slegao je ramenima.

- Hajde. Otkad znaš? Je li i tebe seksualno zlostavlja?

- Ne! On ne...

- Ne voli dečake. Baš lepo! Bar više voli devojčice. Kad si shvatio?

- Neću ništa da kažem.

175

- Hoćeš. Kazaćeš mi. Jer moguće je da je tvoj brat ubio Marka i Žinu da sakrije sve to. A tebi možda nije bilo mnogo stalo do Marka, ali Žinu si voleo...

- Edu nikoga nije ubio! Nije ni znao ništa od svega ovoga do juče.

Leire je pažljivo birala reči. Svaka omaška je mogla biti kobna.

- Ako je to istina, onda razgovaraj sa mnom, Alešu. Ubedi me u to. Kad si saznao da Edu voli devojčice?

Pogledao ju je u oči; znala je da razmatra sve mogućnosti i stegla je pesnice moleći se u sebi da to srećno prođe dok najzad nije odgovorio.

-Ja ne znam ništa o tome.

-Znaš ti... Ti voliš da znaš tuđe tajne, Alešu. A ne izgledaš nimalo glupo.

Aleš se osmehnuo.

- Pa, recimo da sam pre dvetri godine, jednog leta kad je došao, našao nešto u njegovom kompjuteru. Dobro provaljujem lozinke. Ali nećete moći da dokažete jer više nećete naći ništa u njemu. - I dalje se osmehivao. - Nikakav trag.

"Zahvaljujući tebi, kretenu jedan", pomislila je Leire. Aleš se šepurio, uvek je želeo da pokaže da je najpametniji. "Idiote, pašćeš mi šaka zato što se mangupiraš."

-I kad se Mark vratio iz Dablinu rešen da nađe dečka koji je seksualno zlostavljao Iris, ti si sve povezao i pomislio da bi to mogao biti Edu, zar ne? Bilo ti je poznato da je nekada bio redar u letnjem kampu kod Feliksa, a tvoja porodica i Kasteljsovi se očigledno dobro slažu. Mark se nije ni sećao Edua, niti je poznavao tebe kad se sve to dogodilo. A Edu je godinama van zemlje... Na mestima gde se bavi humanitarnim radom. I gde se igra s devojčicama. Drsko je izdržao njen pogled.

- To ste vi rekli, ne ja.

Leire je zastala. Stigli su do najvažnijeg mesta u celom slučaju, mesta gde se njeno znanje završavalo i gde je trebalo da pita, mesta gde je trebalo da bude spretnija od tog uobraženog balavca. Sačekala je nekoliko sekundi a onda postavila sledeće pitanje.

U susednoj sobi se Eduard, čutljiv i prestrašen, suočavao sa oštrim, napetim glasom inspektora Salgada. Ovaj mu je ispričao, tačku po tačku, detalj po detalj, sve što je pisalo u Irisinom dnevniku.

- Osim toga, nemaš sreće - završio je. - Iz nekog zakonskog razloga koji ne razumem do kraja, ovakvi slučajevi seksualnog zlostavljanja zastarevaju nakon petnaest godina. A od onog leta je prošlo svega trinaest. Jesi li čuo šta rade pedofilima u zatvoru?

Edu je prebledeo i izgledalo je kao da se skupio u stolici. Da, svi su čuli za to.

- U tvom slučaju će biti još gore jer će se pobrinuti da zatvorski službenici to kažu

robijašima od poverenja. I da usput natuknu da si ti dečko iz dobre porodice i da si godinama izmicao pravdi zahvaljujući tatinim vezama. - Nasmejao se kad je video užas na licu tog crva. - Robijaši najviše mrze dve stvari, a to su pedofili i deca bogataša. Stvarno ne bih voleo da budem u tvojoj koži kada te trojica ili četvorica sateraju u čošak u nekoj prostoriji... dok stražari gledaju na drugu stranu.

Izgledalo je da će se Eduard svakog časa onesvestiti. "Dobro, tako volim", pomislio je

176

Salgado.

- Naravno, ako budeš malo sarađivao, možda uradim suprotno. Možda zatražim od službenika da te štite i kažem im da si dobar dečko koji je napravio nekoliko grešaka.

- Šta hoćete da znate?

- Šta ti je ispričao brat?

Leire se upravo spremala da postavi sledeće pitanje kad se Ektor Salgado, ozbiljnog lica, pojavio u sobi, polako krenuo prema Alešu i tiho mu rekao:

- Edu mi je objasnio mnogo toga, dečko. Od mogućnosti da ode u zatvor razvezao mu se jezik.

Salgado je seo na ivicu stola, veoma blizu Aleša.

- I najzad sam formirao mišljenje o tebi. Hoćeš li da ga čuješ?

Dečko je slegao ramenima.

- Odgovaraj kad te pitam.

- Svejedno ćete mi reći, zar ne? - odvratio je Aleš.

- Da. Pametan si ti. Veoma pametan. Bar si bio u srednjoj školi. Prvi u razredu, vođa odeljenja. Lep dečko iza koga stoji bogata porodica. Ali u dubini duše znaš da u toj porodici ima mnogo skrivenog đubreta. Za ostale ne mariš, ali Edu je poseban. Za Edua si učinio

mnogo toga...

Aleš je digao pogled.

- Edu mi je jednom davno mnogo pomogao.
- Aha... I zato nisi mogao da dozvoliš da se Markov plan ostvari. Plan je bio malo bezuman, ali moglo je da se desi da mu podje za rukom i tvoj dragi Edu bi onda morao da se suoči s veoma neprijatnim trenucima. Jesi li zato ubio Marka? Da ne nastavi da ga sprovodi?
- Ne! Kazao sam vam sto puta. Ja nisam ubio Marka. Ni ja ni Edu...
- E pa, u ovom trenutku postoji sasvim dovoljno razloga da vam pripišem krivicu.

Aleš je pogledao Salgada a zatim Leire. U njihovim očima nije našao nimalo razumevanja. Na kraju je zabacio glavu unazad, zažmурio i uzdahnuo. Kad je opet otvorio oči, progovorio je polako, gotovo s olakšanjem.

- Mark se mnogo naljutio na strica kad je odbio da mu kaže ko je taj redar. I onda mu je pala na pamet ta glupa ideja... - Napravio je pauzu. - Sve već znate, je li? Pretpostavljam da ste pronašli USB kod Žine kući.

Leire nije znala o čemu priča, ali je potvrdila:

- Imala sam sreće. Uzela sam ga kad si otišao.
- Pa onda ste videli. Natalijine fotografije, spremne da budu ubaćene u stričev računar.

Jednim delom bi bilo zabavno: videti lice pokvarenog oca Kasteljsa kad uključi računar i u njemu otkrije fotografije gole devojčice, zajedno s još nekim što ih je Mark skinuo s interneta. Osim toga, Mark je napravio fotografije, gomilu puta je slikao devojčicu jedne noći dok je spavala. Jeste li znali da male Kineskinje imaju mnogo uspeha među pedofilima?

Leire se potrudila da njeno lice ne oda uzbudjenje i gađenje koje je osećala. U sebi je

Salgado:

- Teško bi objasnio odakle mu te fotografije da je neko saznao.
- Naravno. I ovog puta ga svešteničko ruho ne bi zaštitilo od glasina. Pre bi bilo obrnuto.
- Kao kad ste u gimnaziji raširili glasine o onoj profesorki - kazao je Ektor, setivši se u tom času te priče.

Aleš se blago osmehnuo.

- Da. Opaka kurva. Našao sam njen profil na internetu, izuzetno pristojan, časna reč. Ukrao sam fotografije, malo se igrao *Fotošopom* da istaknem neke draži, napisao nov tekst i sve to poslao svima s njenog spiska internet adresa. I to ne privatnog: dobio ga je čak i direktor škole.

Bilo je fenomenalno!

- A Mark je htio da učini isto to s internet adresom oca Kasteljsa i Natalijinim fotografijama
- dodao je Ektor.

- Manjeviše. Zapravo, Mark je htio to da upotrebi kao pretnju. Zahvaljujući nekim trikovima koje sam mu pokazao, provalio je stričevu internet lozinku. Plan je bio jednostavan. Najpre, da ubaci datoteku s fotografijama u kompjuter oca Kasteljsa; zatim, kad prođe produženi vikend za Ivanjdan, da ga pozove i satera u čošak: ili će mu reći ime koje je želeo da sazna ili će te sramne fotografije što će ih užasnuti Feliks prvi put ugledati na svom računaru stići na adrese svih njegovih kontakata na mreži. Pošto je znao njegovu lozinku i imao USB s fotografijama, Mark je mogao to da uradi i od kuće. Možete li da zamislite lica Enrika, Glorije, sveštenikovih kolega, udruženja roditelja, kad bi iznenada dobili mejl od Kasteljsa sa slikama gole nećake?

- To je izopačeno - oštro je izjavila Leire. - Hteo je to da uradi čoveku koji ga je odgajio, koji mu je bio gotovo kao otac?

Aleš je slegao ramenima.

- Markova teorija je bila da bi Feliks progovorio. Da bi mu u trenucima očaja otkrio ime koje je želeo da sazna. I onda ne bi morao da ostvari pretnju. U svakom slučaju, nije se osećao mnogo loše što će ga uplašiti; njegov stric je u suštini prikrio zločin.

- A da li si pomislio da može da ostvari svoj naum? Dečko je potvrdio.

- Plan je mogao neslavno da propadne i Feliks je mogao sve da odbije, ali... Što se tiče zlostavljanja maloletne dece, došla su loša vremena za sveštenike. Ne bi stavio ugled na kocku da zaštitи Edua... Pokušao sam da odvratim Marka, da mu objasnim kakvi su rizici. Uporno sam mu ponavljao da to više nije školska šala, nego nešto ozbiljnije. Da bi on i Žina mogli veoma loše da se provedu ako se otkrije istina. Bar sam uspeo da ga ubedim da odloži ceo plan na nekoliko dana. Kazao sam mu da treba dobro da razmislimo kako ne bismo zeznuli stvar i nagovorio ga da sve odloži do posle prijemnog za fakultet. Nije više potezao to pitanje, ali od Žine sam čuo da je nastavio da sprovodi plan iza mojih leda.

- A to nisi mogao da dozvoliš... I zato si ubedio Žinu da USB ostane kod nje - nastavio je Ektor ispitivanje.

- Ispalo je lako. Bila je strašno ljubomorna na devojku iz Dabline i nju zaista jesam preplašio. Osim toga, Žina je bila osjetljiva. - Nasmešio se. - Previše osjetljiva... Užasavao ju je

178

pogled na te fotografije. Mark ih je snimio na USB da bi ih izbrisao sa svog kompjutera. Zina ga je ubedila, na moju molbu, da će najbolje biti da ga ona čuva kod svoje kuće dok mu se ne ukaže prilika da pristupi Feliksovom računaru.

- A prilika se ukazala tokom produženog vikenda za Ivanjdan - kazala je Leire, prisećajući se da je Feliks ostao sa ostalim članovima porodice u kući u Kuljbatou. - Ali Žina mu nije donela USB na žurku i Mark se naljutio. - Tu se nalazila na sigurnom terenu zahvaljujući onome što je čula od Rubena, pa je produžila: - Naljutio se i na tebe i na nju, i bacio je drogu

koju si imao kod sebe za prodaju. Drogu koju još moraš da platiš, uzgred rečeno. Pokušao si da ga sprečiš i udario si ga. Majica na njemu se isflekala od krvi. Zato ju je skinuo i obukao drugu.

- Manjeviše...

- Ti kažeš da si otišao i tvoj brat to potvrđuje, ali vaš uzajamni alibi sad ne izgleda mnogo zadovoljavajuće, zar ne misliš?

Aleš se nagnuo nad stolom.

- To je istina! Otišao sam kući. Edu je bio tamo. Nisam mu ništa rekao o svemu tome.

Gospode božje, ispričao sam mu sinoć samo zato što mi treba novac da platim tim likovima. Da nije tako, ne bih mu nikad ništa kazao. On mi je... brat.

Leire je pogledala Ektora. Dečko kao da je govorio istinu. Salgado je namerno ignorisao saradnicu i seo za jedan čošak stola.

- Alešu, ne shvatam kako to da tako bistar dečko kao ti napravi tako grubu grešku. Kako si dozvolio da USB ostane kod Žine? Ti si sve kontrolisao. I znao si da se njoj ne može verovati...

- Nisam dozvolio! - pobunio se Aleš. - Tražio sam da mi ga da istog dana kad ste došli da je ispitate. Ali zbunila se i dala mi drugi, pogrešan. Znate šta? Jeste, pametniji sam od vas. Imate li kod sebe prepis Zinine oproštajne poruke? Sećate li ga se? Žina to nikad ne bi napisala! Nije bila u stanju da napravi pravopisnu grešku ili da piše skraćenice. Njen otac, pisac, to mrzi.

Ektor je posmatrao Aleša ne progovarajući. Ali pažnju mu je u tom trenutku privukla agentkinja Kastro, postavljajući pitanje glasom za koji se trudila da zvuči čvrsto:

- Šta je bilo na USB-u koji ti je dala Žina, Alešu?

- Beleške iz istorije umetnosti. Kakve to ima veze? Leire se zavalila na naslon stolice. Kao iz daljine, čula je da Ektor još ispituje svedoka, ali znala je da je to uzalud. Da Aleš nije ubio Marka, a dakako ni Žinu. Dečko je dileja i zaslužuje da mu dileri droge razbiju nos, ali nije ubica. A nije ni njegov brat, lažni vernik i pedofil.

Bez ijedne reči izašla je iz sobe i telefonirala. Nije joj trebalo ništa više: samo da joj Režina Baljester, majka Žine Marti, potvrди jedan podatak.

Dok je sedeо na belom kauču u kući Kasteljsovih, čekajući da Glorija okupa devojčicu i siđe da im se pridruži, Ektor je pomislio da taj salon odiše istim onim mirom koji je primetio kad su poslednji put bili tu. Ali sad, posmatrajući elegantno uređen enterijer i slušajući tihu muziku koja je ispunjavala sobu, Ektor je znao da je sve to samo dekor. Lažan spokoj.

On i Leire su dugo raspravljali kako da pristupe narednoj fazi slučaja. Salgado je saslušao argumente Kastrove pažljivo prateći sve detalje koji su vodili do jednog jedinog zaključka. Ali kad je došao kraj tog procesa, kad im je oboma bilo jasno ko je ubio Marka a verovatno i Žinu, Ektor se setio nečega što je ranije kazao Žuani. "Moguće je da ovaj slučaj nikad ne bude rešen." Zato što je, iako im se ukazala istina, dokaza bilo veoma malo. Toliko malo da je samo mogao da se uzda kako će napetost i nakupljeni strah biti jači od čvrstine duha i hladnokrvnosti. Zato je nametnuo svoje mišljenje i pošao sam. Za to što je htio da uradi, dvoje ljudi je bilo gomila.

Enrik Kasteljs je umoran, pomislio je Ektor. Od tamnih krugova oko očiju lice mu je posivelo.

- Ne želim da budem neučtiv, inspektore, ali nadam se da imate dobar razlog što ste se pojavili u mojoj kući u nedelju po podne. Ne znam da li shvatate da nam ovaj vikend nije naročito lako pao... Juče smo morali da izjavimo saučešće dobrim prijateljima čija je čerka izvršila samoubistvo i možda ubila... - Začutao je na časak. - I otada neprestano razmišljam o svemu. O svemu...

Protrljaо je rukama lice i duboko uzdahnuо.

- Želim da se ovo što pre završi - kazao je. - Hoće li Glorija već jednom sići...? Ne можемо да počnemo bez nje?

Ektor je htio da ponovi ono što mu je već rekao kad je ušao na vrata, da je potrebno da

oboje pomognu zato što su se pojavili novi, uznemirujući dokazi u vezi sa smrću njegovog sina, ali u tom trenutku je ušla Glorija, sama.

- Najzad! - uzviknuo je Enrik. - Toliko ti vremena treba da okupaš tu devojčicu?

Neprijateljstvo koje je izbjжало iz pitanja iznenadilo je inspektora. "Tu devojčicu." Ne "devojčicu", ni "moju čerku", čak ni "Nataliju". Tu devojčicu.

Glorija se nije udostojila da odgovori i sela je pored muža.

- Počnite već jednom, inspektore. Hoćete li nam reći zašto ste došli? - upitao je Kasteljs.

Ektor se zagledao u njih. I pred to dvoje ljudi koji kao da su živeli u stanju hladnog rata, kazao je:

- Moram da vam ispričam jednu priču koja seže godinama unatrag, do onog leta kada je Mark imao šest godina. Leta kada je umrla devojčica po imenu Iris Alonso.

Po izrazu Enrikovog lica Ektor je zaključio da je i on čitao Markov blog. Nije mu bilo jasno kako je saznao da on postoji, ali Irisino ime mu je očigledno bilo poznato. Salgado je nastavio: ukratko im je izložio priču o seksualnom zlostavljanju i smrti, dajući im samo neophodne pojedinosti. Zatim im je pričao o Ines i Marku u Dablinu, o Markovoj odlučnosti da istera istinu na čistac i tako je došao do plana smišljenog da se prinudi Feliks i njegovog odbijanja da

180

bratancu otkrije ime koje mu je ovaj tražio; ispričao je za izopačenu igru i kako je za nju iskoristio Nataliju i potpuno plastično opisao fotografije koje nije video. Dok je pričao, pogledao je lica Kasteljsovih i video ono što je i očekivao: njegovo lice je odavalо mešavinu zebnje i zanimanja; njeno - gađenje, mržnju i iznenadenje. Naposletku im je ispričao kako se Aleš umešao da ime njegovog brata ne bi isplivalo na površinu. Prikaz je bio sažet, ali jasan.

- Inspektore - počeo je Enrik, pažljivo saslušavši Salgada - vi to meni gorovite da je moj sin nameravao da uceni mog brata? On to ne bi uradio. Siguran sam u to. Na kraju bi se pokajao.

Ektor je sumnjičavo zavrteo glavom.

- To nikad nećemo sazнати. Mark i Zina su mrtvi. - Zavukao je ruku u džep i izvukao USB dobijen od Aleša sat vremena ranije. - Ovaj USB je Žina odnela odavde, a zatim ga dala Alešu. Ali na njemu nema nijedne fotografije. Zapravo, i nije Žinin, niti Markov. Vaš je, zar ne, Glorija?

Nije odgovorila. Desnom rukom se grčevito uhvatila za naslon kauča.

- To su vaše beleške s fakulteta. Nisu vam nedostajale? Enrik je digao pogled polako, ne shvatajući.

- Ovih dana nisam imala mnogo vremena za učenje, inspektore - odvratila je Glorija.

- To vam verujem. Bili ste prilično zauzeti drugim stvarima.

- Na šta ciljate? - Enrikov glas je delimično povratio svoju karakterističnu čvrstinu, čvrstinu gospodara koji ne dozvoljava da mu u rođenoj kući iko napada članove porodice.

Ektor je produžio. Glas mu je bio smiren, gotovo prijateljski.

- Ciljam na to da se sudbina grubo poigrala sa svima. USB s fotografijama je nekoliko dana bio ovde, pre nego što ga je odnela Žina. A Natalija, nevina i razigrana, uradila je nešto što joj je tih dana bilo veoma zabavno. Sami ste to ispričali agentkinji Kastro kad smo bili ovde, Glorija. Natalija je uzela USB s fotografijama i ostavila ga pored vašeg kompjutera, a vaš, s beleškama s fakulteta čiji ste dopisni student, odnela u Markovu sobu. A on nije želeo da te fotografije ponovo budu u njegovom računaru i dao ga je Žini ne primećujući grešku. Ali vi... vi ste otvorili USB koji nije trebalo da otvarate. I videli ste Natalijine fotografije: fotografije na kojima je vaša čerka gola i one su u vama probudile more užasa. Znali ste da je Mark priznao kako je okačio onaj videosnimak školskog druga na internetu. Niste mu verovali i niste ga voleli. Na kraju krajeva, niste mu ni bili majka...

Glorija se zacrvenalica. Nije ništa rekla, svim silama se trudila da sačuva mir. Njen ruka se

pretvorila u kandžu koja je čvrsto stezala naslon kauča.

-Da li si videla fotografije? - upitao je Enrik. - Nisi mi ništa rekla...

-Ne - umešao se Ektor. - Nije vam ništa rekla. Odlučila je da sama kazni Marka, zar ne?

Kastefjs je skočio kao oparen.

- Ni reč više, inspektore! - Ali u očima mu se pomolila sumnja. Polako se okrenuo prema ženi, a ona je i dalje sedela nepomično, kao zec kad ga iznebuha zaslepe farovi automobila. - Te noći nisi spavala sa mnom... Legla si s Natalijom. Kazala si da se devojčica boji petardi. Na trenutak je zavladala ogromna napetost. Glorija je odgovorila tek posle nekoliko sekundi, koliko joj je bilo potrebno da joj glas ne zadrhti.

-I jeste tako. Spavala sam s Natalijom. Niko ne može da dokaže suprotno.

181

- Znate šta? - upao joj je u reč Ektor. - Delimično vas shvatam, Glorija. Mora da je bilo strašno. Videti te fotografije, ne znajući šta su još uradili vašoj devojčici, plašiti se najgoreg. Isto bi osetila svaka majka. Ima nečeg moćnog u majčinskoj ljubavi. Moćnog i neumoljivog. Čak i manje agresivne životinje napadaju da bi zaštitile mладунце.

Ektor je video oklevanje u njenim očima. Ali Glorija nije bila plen koji je lako obmanuti.

- Neću nastaviti ovaj razgovor s vama, inspektore. Ako vas moj muž ne izbací iz naše kuće, ja će.

Ali Enrik kao da nije čuo poslednje ženine reči.

- Sutradan smo morali da stanemo da natočimo benzin. Nisam se ni sećao toga. Vozio je Feliks jer ja nisam bio u stanju da sednem za volan. Ali rezervoar nije bio toliko prazan kad smo pošli... To mi posle više nije padalo na pamet... - Suočio se sa ženom i upitao je šapatom, pošto nije bio kadar da podigne glas: - Glorija, ti si ubila... ? Ubila si mog sina jedinca?

- Tvoj sin jedinca! - ogorčeno je eksplodirala Glorija uzviknuvši hrapavim glasom. - A šta

je Natalija? Šta bi uradio da sam ti ispričala za fotografije? Ja ču ti reći. Ništa! Počela bi izvinjenja, opravdanja... Devojčica je dobro, to je bila šala, takvi su mladi...

- Šta si rekao kad je okačio onaj videosnimak na internet? "Imao je težak život, majka ga je napustila..." - Iz Glorijinih reči izvirala je mržnja. - A Natalija? Godine provedene u tom sirotištu? To se ne računa? Ova čerka tebi nije važna. Tebi nikad ništa nije bilo važno! Glorija je pogledala inspektora. Trudila se da ga navede da shvati istinu. Da se nekako opravda.

- Nisam mogla da mu oprostim, inspektore. Ovog puta ne. Ko zna šta bi još uradio mojoj devojčici? - Kad je počela, više nije bilo načina da se zaustavi. - Jeste, one noći kad je bila fešta rekla sam ti da će spavati s Natalijom, ali otišla sam kolima u Barselonu čim sam čula da spavaš. Postarala sam se da zaspiš, veruj mi. Nije mi bilo najasnije šta da radim. Valjda sam htela da ga optužim za sve i da ga primoram da ode od kuće bez tvog znanja. Želela sam da ga izbacim iz Natalijinog i mog života. Stigla sam kući upravo kad je Aleš izlazio. Videla sam da se svetlo u Markovoj sobi upalilo a zatim ugasilo. Malo kasnije ugledala sam ga kako sedi na prozoru, brzo prešla ulicu i otišla do potkovlja. Još je sedeо тамо и у том trenutku nisam mogla da se suzdržim. Pritrčala sam i gurnula ga... To je bilo nagonski...

"I vratila je pepeljaru s prozorske daske na mesto, mahinalno", pomislio je Ektor, ne govoreći ništa.

- Ali Žinino ubistvo nije bilo nagonsko, Glorija - kazao je Ektor. - To je bio hladnokrvno počinjen zločin, protiv nevine curice...

- Nevine? Niste videli sve fotografije, inspektore! Napravili su ih zajedno, njih dvoje. Iskoristili su jedno veče kad je došla da ostane s Natalijom. Čak se i pojavljuje na nekim slikama, mada mislim da su nameravali da ih kasnije izbrišu.

- Nisu joj naveli nikakvo zlo - tiho je rekao Ektor. - Nameravali su, što je bila greška, da

ulove čoveka koji je seksualno zlostavljao decu.

- Ali ja to nisam znala. Bože moj, nisam znala! I pomislila sam, ako je Mark mrtav, i ona mora da umre. Osim toga...

- Osim toga, vi niste ni znali da je ona te noći ostala da spava ovde i kad ste to saznali,

182

uspaničili ste se. Na vašu sreću, Žina je bila toliko pijana da je odmah zaspala i ništa nije čula. Ali kad ste nas videli ovde i shvatili da je slučaj i dalje otvoren, uplašili ste se. I doneli odluku da lažno Žinino samoubistvo stavi tačku na sve. Tog popodneva ste otišli kod nje, razgovarali, sigurno ste je malo drogirali, kao muža Ivanske noći. Zatim ste je odneli u kadu i s najvećom surovošću isekli joj vene. Zatim ste napisali lažnu oproštajnu poruku, pokušavajući da oponašate stil mlađih kad ih pišu.

- Bila je isto tako zlakao on - odvratila je Glorija s mržnjom.

- Ne, Glorija, nisu oni bili zli. Možda su bili mlađi, u zabludi, razmaženi, ali nisu bili zli.

Tedina zla osoba ovde ste vi. A najveća kazna za vas neće biti zatvor, nego to što ćete se odvojiti od crkve. Ali verujte mi, Natalija zaslužuje bolju majku.

Enrik Kasteljs je zabezepljeno gledao taj prizor. Nije bio u stanju ni reč da izusti kad je Ektor uhapsio njegovu ženu, kad joj je pročitao njena prava i poveo je prema vratima. Da čovek može sopstvenom voljom da pokreće srce, on bi ga zaustavio istog trenutka.

183

Ektor je izašao iz stanice oko pola jedanaest uveče i shvatio da treba da se vrati u svoj stan iako nije imao nikakvu želju za tim. Duže od trideset šest sati nije oka sklopio; primećivao je da su mu pluća puna nikotina, želudac prazan, a glava otupela. Bilo mu je potrebno da malo razbistri misli, a zatim da se dobro istušira; da otkloni napetost, povrati snagu.

Te vrele nedeljne noći grad kao da je bio umrtvljen. Čak su i malobrojni automobili promicali polako, lenjo, kao da vozači žele da produže poslednje časove neradnog dana. Ektor je isprva pružio korak, ali ga je malopomalo prilagodio sporom ritmu na ulicama. Dao bi sve na svetu da isto tako može da umiri mozak, da zaustavi nepovezane slike što su se smenjivale. Iz iskustva je znao da je to pitanje vremena, da će lica koja sad deluju nezaboravno ranije ili kasnije polako iščeznuti kako pamćenje bude slabilo. Međutim, nekoliko njih u tom trenutku nije želeo da zaboravi: uplašeno i kukavno lice Eduarda Ruvire, na primer. Iako mu je on sam zapretio zatvorom, znao je da će teško doći do toga da Eduard pred licem pravde odgovara za svoje postupke. Ali bar će, pomislio je, morati da trpi sramotu što je otkriven i prezir ljudi oko sebe. U to je Ektor nameravao da se uveri lično i što prema ljudi kao Edu ne zaslužuju ni trunku sažaljenja.

Uzdahnuo je duboko. Ima još dosta toga da uradi sutra. Da razgovara sa Žuanom i oprosti se s njom, da svrati u bolnicu da vidi Karmen... I da se izvini komesaru Savalju. Možda Savaljovi postupci u Irisinom slučaju pre mnogo godina nisu bili primerni, ali njegovi motivi nisu bili sebični, nego sasvim suprotno. U svakom slučaju, Ektor nije imao nikakvo pravo da izigrava sudiju u slučaju u koji je bio umešan. To je ostavljao ljudima poput oca Kasteljsa. "Sutra", rekao je sebi, "sutra ču zavesti red u sve ovo." Te večeri više ništa nije mogao da uradi. Obavio je samo jedan telefonski poziv iz stanice: pozvao je agentkinju Kastro da je obavesti kako se njena intuicija pokazala tačnom. Dugovao joj je to. Na kraju krajeva, da nije bilo nje, taj slučaj

možda nikad ne bi bio rešen. Dobra je u svom poslu, pomislio je. Veoma dobra. Nije je dugo zadržao pored telefona pošto je shvatio da nije sama. Iz pozadine je iznenada začuo muški glas koji je nešto pitao. "Neću više da ti smetam, čućemo se sutra", kazao je pozdravljući se. "U redu. Ali moramo da proslavimo. A ovog puta će ja da platim." Nastala je kratka stanka, jedan od onih trenutaka kad čutanje kao da nešto govori. Ali posle uobičajenih pozdrava, oboje su spustili slušalicu.

Dok je stajao ispred semafora na kome je bilo upaljeno crveno svetlo, ponovo je izvukao mobilni telefon da vidi je li stigla poruka od Rut. Bilo je skoro jedanaest, možda je još na putu. Gotovo mesec dana nije video Giljerma i dok je prelazio ulicu, ponovio je sebi da to ne sme ponovo da se dogodi. Nije želeo da bude odsutna figura kao Enrik Kasteljs svome sinu. Odgovornost može da se prenese na drugoga, ali ne i ljubav. Kakva ironija sudsbine, pomislio je. Enrik je opet ostao sam i još treba da se stara o jednoj devojčici, mališanki koju i ne smatra svojom čerkom.

Stigao je blizu kuće i opet ga je obuzela zebnja od trenutka kad će ponovo kročiti unutra. Stan u kome je živeo godinama sad mu se činio kao jezivo mesto, koje je zaprljaо Omar, njegove ubice. "Dosta", opet je naredio sebi. Omar je mrtav a njegove ubice leže u zatvoru. Nije mogao da zamisli bolji ishod. Oboden tom mišlju, uvukao je ključ u vrata na ulazu i kad je već bio prešao prag, zazvonio je mobilni. Zvao ga je Giljermo.

184

- Gilje! Odlično! Već ste stigli?
- Ne... Tata, slušaj... Znaš li nešto o mami?
- Ne. Razgovarao sam s njom u... petak, mislim. - Kao da je prošla cela večnost a ne dvatri dana. - Kazala mi je da će otići po tebe.
- Jeste. I meni. Dogovorili smo se da dođe oko devet, pola deset.

- I još nije došla? - Uznemireno je pogledao na sat.

- Ne. Zvao sam je i ne javlja se. Ni Karol ništa ne zna. -Zastao je i produžio glasom koji više nije bio dečji, nego glas zabrinute odrasle osobe: - Tata, mama nije razgovarala ni sa kim od petka pre podne.

S telefonom u ruci, pred stepeništem koje je vodilo u njegov stan, Ektor se najednom setio šta je Martina ispričala o doktoru Oмару, o obredima koje je pripremao, o DVD-u koji je dobila Rut. "Zaboravi na to, mrtav je, više nije važno...", kazala mu je mlađa inspektorka. Hladan znoj mu je oblio čelo.

*

Prošlo je šest meseci otkako je nestala Rut. Niko nije ništa čuo o njoj od onog petka kad je odlučila da ode u stan svojih roditelja. Nismo sigurni ni da je stigla tamo, kola su pronađena u Barseloni, blizu njene kuće. Objavili smo fotografiju, izlepili plakate, pretresli stan. Lično sam ispitao advokatčića koji je ubio Omara i došao do zaključka da ne zna ništa sem onoga što je već rekao. Prokleti doktor mu je najavio, sa osmehom kao u Makijavelija, da ja moram biti kažnjen najgorom mogućom kaznom. Advokat je pomislio da je to jedna od njegovih fraza. Ni ja ga ne bih shvatio ozbiljno. Ali sad znam da je istina. Nema ničeg goreg nego kad ne znaš, kad živiš u svetu senki i sumnji. Lutam gradom kao utvara, ispitivački zagledam tuđa lica, verujući da sam video Rut na najneočekivanfjim mestima. Znam da će je jednog dana naći, živu ili mrtvu. Treba da objasnim svom sinu šta se dogodilo njegovoj majci. Dugujem mu to; ako sam još pri zdravoj pameti, to treba da zahvalim njemu. Njemu i mojim prijateljima. Ni oni se ne predaju. Znaju da moram da otkrijem istinu i da se neću zaustaviti dok to ne postignem.

By

GlitterBaby

&

Maya

185

Zahvalnica

Kad dođe trenutak da se kaže hvala, onda shvatite koliko ljudi vam je, na ovaj ili onaj način, pomoglo da stignete dovde. Imena je toliko mnogo da je nemoguće pomenuti sve, ali mislim da na početku treba da se setim svih onih rođaka i prijatelja koji su me podržavali i podržili u mesecima posvećenim pisanju ove knjige (da, Montse, mislim naročito na tebe) i u trenucima očaja bukvalno me "izvlačili" iz kuće (hvala, Pedro!).

Celom timu izdavačke kuće *Random haus Mondadori*, a naročito odeljenju redakcije, s kojim godinama sarađujem kao prevodilac.

Silviji Kerini i Ani Lijaras, od kojih sam naučio praktično sve što znam o knjigama. Uživanje je raditi s ljudima koji, iako su za njima godine iskustva i profesionalno obavljenog posla, još osećaju pravo uzbuđenje kad im u ruke dođe dobar roman.

Justini Ževuski, zbog vere, poverenja i truda.

Timu džepne knjige na čelu sa Žuanom Dijasom, koji je imao poverenja u mene u radu na ovom projektu.

Mariji Kasas, zato što mi je predlagala "bezumne" ideje kao nešto najprirodnije na svetu. Gabrijeli Eljeni, zbog njene preciznosti i neiscrpne radne sposobnosti.

I, naravno, bilo bi neoprostivo da ne pomenem svog izdavača Žaumea Bonfilja. Bez njegovog strpljenja, dobrog procenjivanja i posvećenosti ovaj roman jednostavno ne bi postojao.

Svima njima, i još mnogima, hvala.

O autoru

Antonio Hil (Barselona, 1966) diplomirani je psiholog. Duže od deset godina prevodi književna dela i saraduje na raznim poljima izdavačke delatnosti. Među autorima koje je preveo jesu i Dejvid Sedaris, Džonatan Safran For, Glenvej Veskot, Rouzi Alison, Piter Mej, Rabih Alamedine i A. L. Kenedi. *Leto mrtvih igračaka* njegov je prvi roman, a prava za njegovo prevodenje već su kupljena u Nemačkoj, Francuskoj, Grčkoj, Italiji, Holandiji, Finskoj i Poljskoj.